

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ШЕСТА СЕДНИЦА
ДРУГОГ РЕДОВНОГ ЗАСЕДАЊА
(Други дан рада)
13. децембар 2016. године

(Седница је почела у 10.05 часова. председава Верољуб Арсић, потпредседник Народне скупштине.)

*
*   *

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Даме и господо народни посланици, настављамо рад Шесте седнице Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2016. години.

На основу службене евиденције о присутности народних посланика констатујем да седници присуствује 85 народних посланика.

Ради утврђивања броја народних посланика присутних у сали, молим народне посланике да убаце своје идентификационе картице у посланичке јединице електронског система за гласање.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да су у сали присутна 93 народна посланика, односно да су присутна најмање 84 народна посланика и да постоје услови за рад Народне скупштине.

Да ли неко од председника, односно овлашћених представника посланичких група жели да затражи обавештење или објашњење у складу са чланом 287. Пословника?

Реч има народни посланик Милија Милетић.

МИЛИЈА МИЛЕТИЋ: Захваљујем се.

Поштовани потпредседниче, ја бих, пошто данас имамо сет закона о пољопривреди, поставио неколико питања баш конкретно око пољопривреде. Питања би била усмерена према Пољопривредно саветодавној и стручној служби – ПСС, која функционише код нас у Србији и која је врло битна за пољопривредне произвођаче.

Конкретно питање иде Министарству пољопривреде – како Пољопривредна саветодавна и стручна служба планира да у наредном периоду ради на едукацији пољопривредних произвођача, да могу да конкуришу за ИПАРД програм? Пошто данас почињемо са законом који је баш конкретно везан за ИПАРД програм, за одређене ствари, за нове службе, за контролоре који ће радити на ИПАРД програму, ја бих то питање поставио Министарству пољопривреде, јер сам сигуран да ће надлежно министарство, на челу са господином Недимовићем, дати максималну подршку Пољопривредној стручној служби да на терену буде што ближе пољопривредним произвођачима и да ради из овог делокруга. Конкретно за ИПАРД програм, да упознају људе са начином како се ради, да упознају људе са системом како се ради и како се конкурише. Нормално, било би потребно да раде и бизнис планове за пољопривредне произвођаче који имају услове да конкуришу за ИПАРД програм.

Рецимо, пример добре праксе Пољопривредне саветодавне и стручне службе јесте у Нишу. Служба ради свој посао, има девет саветодаваца и још петоро људи који раде стручне послове. Мислим да је Нишка пољопривредна стручна служба пример како треба да се ради, нешто слично као што Ветеринарски институт у Нишу ради, максимално добро за добробит свих грађана југоисточне Србије. Пољопривредна стручна служба и саветодавци у Нишу раде функционално, раде добро и надам се да ћемо имати могућност да у 2017. години имамо више средстава за помоћ тој служби и саветодавцима, да што већи број наших грађана, наших пољопривредних произвођача који живе на југоистоку Србије, а и у целој Србији, може да конкурише и добије средства из ИПАРД програма, јер ће на тај начин имати могућност да обезбеди егзистенцију и развој пољопривреде у свим деловима наше земље Србије. Говорим са акцентом на југоисточну Србију, на брдско-планинска подручја, јер тамо јесте богом дато за пољопривреду, за лековито биље, за сточарство и за све остале видове пољопривреде. Али, Пољопривредна стручна служба је врло битна и потребно је да се много већи акценат стави на развој те стручне службе.

Ево, рецимо, још једно питање – проблем Пољопривредне стручне службе у Прокупљу. Људи су у штрајку и питање министру је – шта ће се урадити са директором одговорним у Прокупљу, да ли ће се решити проблем те стручне службе и људи који су ушли у штрајк? Људи желе да раде, људи хоће да раде за добробит свих грађана и корисника њихових услуга, а сетимо се и знамо да је Прокупље веома битно за пољопривреду. Ту је и воћарство, и повртарство, и сточарство, и биће веома потребно да Пољопривредна стручна служба функционише.

Питање је да ли ће се решити проблем са директором. Како сам ја чуо од људи који раде у тој служби, велики је проблем, има и неких злоупотреба, а

обавештена је и полиција. Интересује ме да ли ће се решити проблем са директором у Прокупљу, јер је то директор који је ту уназад седам или осам година. Мислим да је потребно да се помогне пољопривреди и да се тим људима нађе начин да изађу из проблема, да престану са штрајком и да крене нормално да се ради, да се обилазе корисници, да се обилазе пољопривредни произвођачи.

Морамо се сетити и оне крилатице господина Захарија Трнавчевића, човека који је свој живот дао за пољопривреду – колико знања, толико имања. Значи, више знања и много ће се боље радити у пољопривредној производњи. Пољопривредна стручна служба је нешто на чему морамо сви радити. Надам се да ћемо имати могућност да у наредном периоду људи из Пољопривредне стручне службе, саветодавци имају могућност да заједно са контролорима раде на терену. Контролори су људи из Управе за аграрна плаћања, који ће бити задужени да контролишу све што је потребно за ИПАРД програм, јер без таквих људи нема нам ни успеха у пољопривреди. Хвала још једном.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић. Изволите.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани грађани Србије, поштовани председавајући, колеге народни посланици, помаже бог свима. Ја бих желео данас да поставим питање председнику Владе Александру Вучићу и Министарству привреде у вези са једним веома карактеристичним случајем стечаја који говори о пљачки имовине наших предузећа и говори, наравно, о радницима који нису обештећени на прави начин. То је случај чувене Индустрије котрљајућих лежајева а.д. Београд, ИКЛ, чији радници, иначе, готово свакодневно протестују испред Владе Републике Србије. Ред је да се, ево, чује њихов глас и у Народној скупштини Републике Србије.

Наиме, они говоре и подсећају премијера на његово обећање да ће преговарати са Израелцем да он исплати сувласницима акционарима ИКЛ-а сразмерни део њихове имовине од локације у Београду, Улица кнез Данилова 23–2, на којој се гради пословно-стамбени објекат и, наравно, унапред наплаћују квадратуре по цени од 3.000 евра. А радници нису добили своје зараде од 2001. године, као и надокнаду за вредност акција од имовине чији су законити власници више од једне и по деценије.

Шта је овде карактеристично? Ово је ко зна који случај у Србији да постоји судска пресуда у корист радника а да радници не могу да остваре своја права иако постоји правоснажна пресуда. Наиме, извршна пресуда Вишег суда у Београду, Одељења за организовани криминал, за коју су се акционари сами изборили тако што су скупили доказе и подигли кривичну пријаву која је резултирала осуђујућом пресудом од 12. јуна 2015. године, до данас није примењена.

Тражили су поступање по пресуди и стављање ван снаге Уговора о купопродаји ИКЛ-ове имовине у центру града, али је премијер на састанку са њима затражио „да видимо да Израелац исплати макар пола купопродајне цене, па ће бити добро“.

Том приликом је дао обећање да ће делегацији акционара ИКЛ-а бити понуђен правни оквир за решење проблема имовинског захтева у року од месец дана. Ево, прошло је годину и по, акционари нису добили ни обећани премијеров правни оквир, ни имовину, ни неисплаћене зараде од 2001. до 2010. године, када је ИКЛ отеран у стечај, нити повезан стаж од 2004. до 2010. године, што им све следује по Закону о привредним друштвима и Закону о стечају, у који су намерно гурнути да би им интересне групе опљачкале имовину.

Зато постављам питање – ко је узео 11 милиона евра за ИКЛ, тј. за изградњу стамбеног комплекса „Централ гарден“, који је на једној од најатрактивнијих локација у Београду? Зашто годину и по дана председник Владе није испунио своје обећање дато акционарима, бившим радницима ИКЛ-а?

Друго питање се такође односи на председника Владе Александра Вучића. Да ли Вучић сме особљу Руског хуманитарног центра у Нишу да додели дипломатски имунитет, на шта имају право, или је уцењен и мора да испуњава налоге, искључиво НАТО-а и Брисела? Да ли је Вучићу дозвољено да уради било шта што је у интересу наших грађана, или искључиво мора да ради у интересу западних центара моћи?

Како је могуће да особље овог хуманитарног центра, које је решило наш велики проблем тада неактивираних мина које су очишћене у Србији, преко 1.500 експлозивних направа, које је учествовало у разним ванредним ситуацијама, које хуманитарно помаже грађане Србије и државу Србију, не може да добије дипломатски имунитет, који је, рецимо, добио НАТО, који су добили ваши западни пријатељи, ваши, Вучићеви НАТО пријатељи?

Дакле, да ли Александар Вучић, који се понизно захваљивао генералном секретару НАТО-а и амнестирао НАТО за злочине које је починио над нашим грађанима, нашом децом, планира да уводи Србију у НАТО? Зашто нема канцеларије за Русију а има Канцеларије за европске интеграције, која добија нових 200 милиона динара у буџету за идућу годину? Зашто нема преговора о повољним економским аранжманима са Евроазијским економским савезом? Зашто нема нашег бољег статуса у Организацији за договорну колективну безбедност и, свеукупно гледано, зашто не смемо да побољшамо стратешку сарадњу Србије са Русијом у политичком, економском и безбедносном смислу, већ морамо да трпимо даље уцене и притиске из Брисела?

Оно што је посебно важно питање за министра пољопривреде Недимовића, који је изјавио да је 11 хектара засејано ГМО сојом, интересује нас

– ко је власник те парцеле, како је ГМО семе доспело у Србију и када ће починиоци који увозе забрањено генетски модификовано семе и храну у Србију коначно бити кажњени?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Мариника Тепић. Изволите.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем, председавајући.

Имам три питања. Прва два питања упућујем министру за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Александру Вулину.

Наиме, прво питање је – у ком својству је у суботу 9. децембра 2016. године отворио први сајам посвећен националним мањинама које живе у Србији насловљен „Мозаик Србије“? Занима ме да ми одговори шта је то у надлежности, његовој и министарства о ком се тренутно стара, што има било какве везе са националним мањинама.

Друго питање такође упућујем министру Вулину. Наиме, одакле му подаци које је навео 9. децембра 2016. године отварајући први сајам посвећен националним мањинама које живе у Србији „Мозаик Србије“ да се у Србији издаје 118 штампаних медија на језицима националних мањина, од којих 39 мешовитих, као и да се на 76 телевизијских канала емитује 8.000 програма а да се на 103 радио-станице емитује 11.000 сати месечног програма на језицима националних мањина?

Тражим од министра Вулина да ми децидирано одговори, наведе и наброји свих 118 штампаних медија на језицима националних мањина и свих 39 мешовитих, као и да ми у одговору тачно наведе 76 телевизијских канала који емитују 8.000 програма и који су то програми. И, додатно, да ми тачно наведе које су то 103 радио-станице на којима се емитује 11.000 сати месечног програма на језицима националних мањина.

Треће питање упућујем министарки Зорани Михајловић, у име забринутих грађана Панчева са подручја Месне заједнице Младост. Наиме, када ће се изменити идејни пројекат изградње нове обилазне теретне пруге Београд, Ранжирна – Бели Поток – Винча – Панчево Варош и план детаљне регулације нове обилазне теретне пруге Београд, Ранжирна – Бели Поток – Винча – Панчево Варош, и то тако да се измести траса постојећег индустријског колосека НИС Рафинерије нафте Панчево, а не да се планира за реконструкцију и претварање истог у јавну железничку пругу на делу кроз подручја Месне заједнице Младост у граду Панчеву?

Наиме, овим постојећим планом грађани и грађанке овог насеља добиће два колосека и 25 пролазака дневно на свега шест метара од својих кућа. Због тога би требало да дође до рушења негде око 60 кућа. Грађани страхују да ће, ако дође до ове реконструкције, додатно бити угрожени њихови животи на месту

где се укршта индустријски колосек са улицама и пешачким прелазима, зато што су потпуно необезбеђени. Додатно ће бити угрожени и у делу где се планира да се измести део постојеће трасе пруге Панчево–Вршац, јер ће бити премештена на нову локацију, непосредно поред трасе индустријског колосека Рафинерије нафте Панчево. На концу, угрожена је и безбедност њихових стамбених објеката, 60 породичних кућа које су изграђене у непосредној близини.

Оно што су грађани овог насеља који су се организовали мимо локалне самоуправе, која није хтела да се бави овим проблемом, дакле управе града Панчева, добили као одговор, односно препоруку када су били на састанку у ресорном министарству, јесте да треба да се приступи измени трасе индустријског колосека, и то тако да се измести најкраћом колосечном везом на обилазницу Београд, Ранжирна – Бели Поток – Винча – Панчево Варош.

Овакав предлог за измену, дакле, по препоруци Министарства, послат је локалној самоуправи у Панчеву и локална самоуправа се усагласила да ће суфинансирати измену ових планова. Али од тада је прошло годину и по дана, дакле од марта 2015. нема никаквих информација. Нема информација да ли се уопште започело са изменом ових планова, нити било које идеје када ће се кренути са најављеним радовима. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Предраг Јеленковић. Изволите.

ПРЕДРАГ ЈЕЛЕНКОВИЋ: Поштовани председавајући, поштоване колегинице и колеге, питање упућујем Министарству просвете, науке и технолошког развоја – у ком статусу су студентски кредити које је тадашње Министарство просвете и спорта по одлуци додељивало студентима а преко овлашћене Универзал банке, која је од 3. фебруара 2014. године у стечају? Када и по ком основу је дошло до промене овлашћене банке која је поступала у наплати доспелих потраживања по тим уговорима? Када су корисници кредита и на који начин обавештавани о промени овлашћене банке?

Образложење: Студенти корисници кредита по уговорима које су закључили са тадашњим Министарством просвете и спорта су до отварања стечајног поступка Универзал банке као овлашћене банке добијали информације и вршили исплату доспелих рата преко Универзал банке. Међутим, од отварања стечајног поступка корисници кредита нису били информисани која је банка сада овлашћена, нити преко које банке они могу да добију информацију коме треба да измирују своје обавезе.

У неком тренутку корисницима кредита потпуно непознато појављује се Уникредит банка Србије а.д. Београд, која је постала овлашћена банка код које су се корисници кредита могли информисати и вршити уплате доспелих рата. Уникредит банка је као овлашћена банка упутила обавештење корисницима

кредита о дуговањима, као и о начину отплате. У свим спорним питањима Уникредит банка се не изјашњава, већ кориснике кредита упућује искључиво на Министарство просвете, науке и технолошког развоја као уговорну страну. А Министарство није уопште одговарало на управо постављена питања како и на који начин је дошло до промене банке.

Неопходно је, дакле, да се Министарство просвете, науке и технолошког развоја као уговорна страна изјасни о статусу тих студентских кредита, а посебно око обрачунате камате на доспела потраживања у периоду од 3. фебруара 2014. године све до данас. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Александра Јерков.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, потпредседниче.

Моје питање је у вези са јучерашњим и синоћним догађајима у Бриселу. Наравно, упућено је премијеру Александру Вучићу, који се, према нашем мишљењу, према мишљењу ДС-а, изузетно неодговорно, незбиљно и на један неприхватљив начин односи према стратешком опредељењу наших грађана и наше земље, а то је да Србија постане чланица ЕУ.

Питање је, прво – шта се десило јуче у Бриселу? Да ли премијер мисли да може да стави потребе своје предизборне кампање, у којој се очигледно налази, иза потреба грађана? Да ли може да схвати да су неке ствари важније од тога на који начин он сматра да треба да води предизборну кампању? Да ли заиста мисли да је стратегија дурења, попут некакве деце у основној школи, озбиљна државна стратегија?

Да ли смо ми први пут чули за те проблеме синоћ у Бриселу? Да ли смо могли некако да их предвидимо? Да ли смо могли да их решимо? Да ли је Хрватска једина земља која има проблем с тим? Пошто сада чујемо да постоје и друге земље. У крајњем, због чега Србија већ годинама не може да реши проблем образовања националних мањина на њиховим матерњим језицима?

Да ли Србија има некакву другу стратегију осим стратегије деце у основној школи „наљутићу се па ћу отићи кући, па ће они да виде, биће им жао“? Због чега цела јавност Србије сада треба да чека до шест сати после подне да чује шта ће он то рећи нацији? Која је нама уопште информација, као грађанима, да се он наљутио и отишао из Брисела? Да ли је он плаћен за то или га грађани Републике Србије плаћају да води одговорну државну политику?

Да ли је, у крајњем, овај његов потез уопште направљен због тога да се народ весели, јер видим да је опште весеље по медијима – ево, сад смо показали Хрватима, сад ће они нас да запамте, па ме просто интересује – шта смо ми показали овим, шта смо демонстрирали?

У чије име се он наљутио, с којим овлашћењима? Шта мисли да постигне тиме? Да ли уопште мисли да се ишта може постићи тиме или се ради о једној пукој кампањи и ништа више од тога, као што ми у ДС-у сматрамо? Да ли је он, када је излазио на изборе, био свестан, и када се определио за ЕУ, када је после 20 година схватио да Осијек није у Србији а да је Берлински зид пао, да ли је знао да ЕУ води политику условљавања, да постоје одређени услови које држава чланица треба да испуни на путу до ЕУ?

Да ли он сматра да ми те услове треба да испуњавамо зато да бисмо ушли у ЕУ или зато што су то услови, и то ствари које Србија и иначе треба да реши све и да не жели да улази у ЕУ? Да ли га је изненадило оно што је чуо јуче? Да ли намерава и даље да се поиграва европским интеграцијама и да их ставља у службу своје предизборне кампање? Јер, знате, то јако на то личи. Када Марко Ђурић каже да у Поглавље 35 улазе записници, извештаји Едите Тахири, када од државних званичника чујемо – да, ми јесмо за ЕУ, али...

Ми у ДС сматрамо да су нас грађани обавезали на један много озбиљнији приступ европским интеграцијама, да ту не може бити „али“; да је свако ко озбиљно учествује у том процесу могао да схвати шта ће се десити, могао је то да предвиди и могао је то да спречи.

То је наше основно питање – да ли је Србија могла да спречи ово што се десило? Да ли и даље може то да уради? Који је план за решавање тог проблема? Да ли ми сматрамо да те ствари треба радити? Како ће се, у крајњем, понашати министарка Јадранка Јоксимовић сада, кад је остала тамо? Да ли ће она да им се захвали и каже да то више није наше опредељење? И, молимо премијера да о оваквим стварима не слушамо кроз његову предизборну кампању, него ако треба да организујемо седницу овде, да разговарамо о томе.

Грађани Србије су били врло јасни – ми као народни посланици не смемо да дозволимо да се они према овом стратешком опредељењу Републике Србије односе одговорније него политичари.

Ово питамо искључиво из забринутости за процес европске интеграције, јер сматрамо да овако како се он тренутно води уопште не иде у добром правцу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Милош Бошковић. Изволите.

МИЛОШ БОШКОВИЋ: Хвала, председавајући.

Поштовани народни посланици, поштовани грађани, моје прво питање намењено је Министарству за рад и социјална питања. Наиме, постоји један проблем у вези са привредним друштвима.

Привредна друштва су обично везана за мала породична предузећа и, као што знамо, имају своје осниваче који су истовремено и сувласници тог

привредног друштва. Даље, ту имамо скупштину привредног друштва, у чијем раду учествују оснивачи.

Ту постоји један проблем. Пензионо инвалидски фонд по службеној дужности обавезно пријављује све сувласнике тих привредних друштава, значи морају им бити плаћени доприноси за рад током скупштина у којима учествују. Међутим, постоји један проблем, а то је да многи сувласници привредних друштава више нису у радном односу у тим привредним друштвима, постали су пензионери или су можда прешли негде другде, а ПИО и даље инсистира да свима то мора да се плаћа, без обзира на њихов власнички удео. Неко има мање власништва, неко има више, међутим, накнаде и даље остају велике.

Ово често зна да буде много велики намет малим привредним друштвима, која морају да плаћају, рецимо до 70.000 динара годишње, чак и кад сувласници не раде уопште, не учествују у скупштини. Значи не појављују се, нема их нигде, међутим и даље су обавезни да плаћају. То је мало нелогично и велики је намет за оваква привредна друштва, која су обично мала. С друге стране имамо велика акционарска друштва, рецимо Аеродром или Телеком, која немају никакву обавезу да плаћају доприносе према својим акционарима који су грађани Србије.

Нека привредна друштва су се жалила и тражила додатно мишљење, разјашњење овог члана. Иначе, ово плаћање дефинише члан Закона о доприносима. Онда је Фонд ПИО реаговао и рекао да ови доприноси треба да се наплаћају за све, држао се тога – осим уколико раде на неком другом радном месту, у некој другој фирми, привредном друштву.

Сада опет остаје проблем са пензионерима, који не раде нигде а не учествују у скупштини – и за њих опет треба да се плаћају ове надокнаде. Ово све пада на терет тих малих привредних друштава, која су обично породична предузећа, условно речено ентитети, и ово је за њих велики трошак и доста им отежава пословање.

Тако да је моје питање Министарству за рад и социјална питања – да ли планирају и да ли постоји могућност да се промени Закон о доприносима како би се дефинисало шта тачно значи рад? Зато што ови пензионери, рецимо, не учествују у раду скупштине а регистровани су као чланови скупштине. То мало компликује ситуацију јер је питање неразјашњено.

Друго питање је генерално за Владу и тиче се радника Електронске индустрије у Нишу и многих других предузећа тог типа према којима држава није била коректна, није исплатила заостале плате. Ти радници, рецимо у Нишу и даље сваког месеца протестују испред Градске куће. Увек им се обрате неки представници градоначелника, дају им нека обећања и ништа се не деси. У овом буџету, који смо сада усвојили, колико сам видео, нема никакве ставке за

исплату тих заосталих плата и мене интересује, то је питање за Владу – да ли планира да реши овај проблем? Вероватно је одговор – да, некад, пре или касније. Мене интересује када планира да реши. Значи, требало би да се ти радници испоштују зато што није у реду да оволико плата стоји на чекању, а ми дајемо неке субвенције за свакојака предузећа.

Последње питање намењено је Скупштини. Овој, народној. Имамо е-парламент и сајт који сјајно ради. Систем који ми овде користимо за све документе јако добро функционише – имамо добру претрагу, можемо да видимо све што се дешава у Скупштини. И било би добро када бисмо, у духу ове транспарентности, на којој ми јако инсистирамо а декларативно и владајућа коалиција, да овај систем отворимо и за све грађане.

Можда не са свим документима, не да све буде доступно, јер не могу ипак да имају увид у личне податке неких лица, али било би добро да и они имају увид у то како ми радимо, шта се сваког тренутка дешавало у Скупштини. Многи воле да гледају преносе Скупштине, а неки би можда волели да имају и овакав приступ – да могу да виде документа, да могу да их анализирају и да виде тачно, до детаља, шта ми овде радимо.

Моје питање за Скупштину је – да ли постоји могућност да се систем модификује, ја као програмер верујем да је то могуће, и да се одређен ниво приступа, односно привилегија, омогући сваком грађанину да може да отвори, да види и да анализира? То је то. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Војислав Шешељ. Изволите.

ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ: Даме и господо, постављам питање министру унутрашњих послова – зашто његово министарство не предузима озбиљне кораке на плану расветљавања неких од најпознатијих убистава од 2000. године наовамо? У првом плану имам убиство Зорана Ђинђића и убиство двојице гардиста. Нисмо успели да раскринкамо улогу Небојше Човића и да документујемо његово учешће у завери, његово учешће у наруцби убиства и Министарство унутрашњих послова ништа не предузима.

Челницима „досманлијског“ режима из тог времена јасна је донекле улога Небојше Човића. Неки су о томе писали у својим књигама, а сада имамо необориве доказе да је та улога била веома велика. Док се не крене са Човићем, па саслушањем полицијског генерала Миловића, па саслушањем политичког пуковника Вуловића па надаље, немогуће је то разјаснити. Као да чекају с неба да им падну неки докази.

Томе треба професионално приступити, а не чекати да се однекуд нешто појави. И, ако може грађанска иницијатива, у мом случају, или новинарска храброст, у случају „Курира“, да томе на овај начин и оволико допринесе, онда

треба и Министарство унутрашњих послова да да свој допринос. Ако ништа, да финализује тај посао.

Крајње је време је да се на тај случај стави тачка, да се он не би вукао као случај Кенеди. Увек се нешто заташкава, увек се неко штити. Није ваљда толико значајна улога Небојше Човића у Фудбалском клубу „Црвена звезда“ да би га то ослободило одговорности од завере за убиство Ђинђића? Тако испаде, да је режим у њега имао поверења да га убаци у „Звезду“, да решава проблеме, а овамо много већи проблем није разрешен.

Што се тиче убиства двојице гардиста, овде је неки помак постигнут. Очигледно је да је Вук Јеремић учествовао у заташкавању али му је улога могла бити минимална, јер је уживао привилегију да војни рок служи у кабинету Бориса Тадића. Ја никад нисам чуо на свету да је тако нешто могуће – цивилно служење војног рока у кабинету председника Републике. Нико то овде није знао, колико се сећам, док сад нисмо обавештени.

Не сумњам да је он умешан у заташкавање, али му не може улога бити најважнија. Чија је ту улога најважнија? Бориса Тадића и оног монструма Миодрага Ракића, фамозног Микија Ракића, који је тада жарио и палио Србијом, који стоји иза свих монструозних афера, намештаљки, подлости, клевета које су пласиране против политичких противника. Ја знам да он има заслуга за формирање ваше напредњачке странке али мртав је па не морате сваки дан да му захваљујете, али разјасните његову улогу сад кад не може да подлегне кривичној одговорности. Улога се може разјаснити.

Не може се ништа ту урадити док се не саслуша Борис Тадић. Шта се чека? Саслушава се Јеремић као војник на одслужењу цивилног војног рока придодат кабинету Тадића а не саслушава се Тадић. Јеремић је могао Тадићеве налоге да извршава у сврху заташкавања а не самоиницијативно да води акцију. Ту моћ није могао имати. Јесте умешан па тако политички дисквалификован. И ако је само била сврха, да се постигне његова политичка дисквалификација, то је постигнуто, али дајте да се разјасни убиство двојице гардиста.

Да ли је у питању нека страна оружана сила, која је илегално ангажована да јури хашке бегунце, или је у питању шверц оружјем па су гардисти видели нешто што нису смели да виде или, видим сад нову претпоставку, да су неки официри били умешани у шверц дрогом, то се види јутрос у медијима. Без полиције то не може до краја да се разјасни, а полиција скрштених руку чека да се проблеми сами реше.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Марјана Мараш.

МАРЈАНА МАРШИ: Даме и господа народни посланици, желим данас да поставим посланичко питање Министарству пољопривреде и заштите животне средине и Министарству финансија.

Претходних недеља грађанима су путем поште уручена решења за накнаде за одводњавање за 2015. и 2016. годину. Ситуација слична оној од прошле године, када су им такође уручена решења за наплату за протекле две године, које морају да плате у року од 15 дана.

Поред тога што је дат кратак рок од 15 дана, веома често су та решења заснована на нетачним подацима, који су увећани тако да у коначном решењу износ накнаде буде већи и неколико пута. Оно што охрабрује, што поздрављамо и због чега постављам питање Министарству пољопривреде и господину Недимовићу јесте засновано на његовој изјави да убудуће накнаде за одводњавање неће обрачунавати пореска управа већ ће то чинити надлежна водопривредна предузећа.

Свесни смо да је накнада прописана законом и да је као таква обавеза за плаћање, свесни смо колики је њен значај, нарочито за одбрану од поплава, али управо због свега тога неопходно је да се она обрачуна на тачним подацима. Због тога своје питање постављам Министарству пољопривреде и заштите животне средине – на основу којих података ће се вршити обрачун накнада, да ли ће се решења добијати почетком или средином године, и да ли ће се добијати за једну календарску годину или ће се плаћати квартално?

Истовремено, друго питање постављам Министарству финансија – шта грађани могу да учине поводом решења у којима је погрешно обрачунато и који је најефикаснији и најбржи начин да се њихови проблеми реше?

На крају, навела бих само тужбу коју је поднела једна грађанка, у којој се позвала на битне повреде материјалног права и неправилну примену прописа. Наиме, чланом 169. Закона о водама регулисан је основ плаћања накнаде за одводњавање, и у истом се наводи – накнада за одводњавање плаћа се за уређење водног режима земљишта на мелиорационом подручју, односно подручју за одвођење сувишних вода системима за одводњавање, којима управља јавно водопривредно предузеће.

На основу овог члана оспореним решењем грађанка је незаконито задужена накнадом за одводњавање, пошто се кућа и двориште налазе у строгом центру града, који не спада у мелиорационо подручје нити постоје системи за одводњавање којима управља јавно водопривредно предузеће. Једина вода која се појављује у дворишту је киша која пада и упија је земља или одлази кроз канализацију, која се уредно плаћа Јавном комуналном предузећу у Врбасу, што значи да не постоји законски основ за плаћање накнаде за одводњавање.

Она се овом приликом позвала и на члан 170. став 1. тачка 3) Закона о водама, којим се регулише појам обвезника и плаћања. Наиме, испред куће постоји атмосферска канализација, у коју се слива сав вишак воде, и иста је изграђена пре двадесетак година из средстава самодоприноса. На истом месту целом дужином улице са једне и друге стране претходно је био јарак, који је затрпан, и у који се сливао вишак воде који је земља после упијала. Поставља се питање да ли то на шта се она позвала, сходно наведеним одредбама, њу искључује као обвезника накнаде за одводњавање. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Жарко Мићин.

ЖАРКО МИЋИН: Захваљујем се, председавајући.

Поштовани председавајући, даме и господо народни посланици, данашње питање упутићу Министарству финансија, Министарству државне управе и локалне самоуправе.

Наиме, на седници Народне скупштине прошле недеље, кад смо расправљали о буџету, посланик Радослав Милојичић Кена, иначе бивши председник општине Смедеревска Паланка, у свом излагању покушао је да омаловажи инвестиције и рад градоначелника Новог Сада, господина Милоша Вучевића. Покушао је да омаловажи човека захваљујући коме управо у Новом Саду имамо данас две инвестиције – америчке компаније „Лир“ и „Делфи“, које ће запослити 5.000 људи, а тренутно запошљавају 3.000 људи, човека захваљујући коме Нови Сад има најсавременију радну зону за будуће инвестиције и човека захваљујући коме је град Нови Сад европска престоница културе и европска престоница младих.

Постављам питање – одакле му храброст да спомиње било ког председника општине када знамо да је, док је он био на челу општине Смедеревска Паланка, та општина била најзадуженија општина у Србији, са дугом од преко три милијарде динара, што је 3,5 буџета ове општине? То вам је као да се ова општина задуживала у задњих 10 година сваки дан милион динара.

Како је општина Смедеревска Паланка у време овог великог стручњака за вођење локалне самоуправе постала најзадуженија општина у Србији управо говори извештај ДРИ за 2012. годину. Тако, на пример, он је као иновативан председник општине искористио градски фудбалски клуб „Јасеница 911“, који нема органе клуба а има регистроване играче, и основао установу, односно спортску организацију Фудбалски клуб „Јасеница 1911“ као индиректног корисника буџета и преко те установе вршио исплату премија и стипендија, при чему се дешавало да су са рачуна, чековима без покрића, дневно подизани износи од 300.000 динара.

Такође, према речима ревизора, преко ове установе је само у 2012. години без основа исплаћено 17.494.000 динара, а овом истом клубу 2015.

исплаћено је 20.000.000 динара. Као искусан спортиста и председник општине наставио је са овом праксом и у 2012. години и, по речима ревизора, без правног основа исплаћено је укупно 30.000.000 динара, а од тога без критеријума додељено Центру за развој спорта и аматеризма 29.000.000 динара. Према налазу ревизора, он је био дарезљив и према удружењима грађана, којима је без закљученог уговора и без јавног конкурса исплаћено 5.559.000 динара.

Такође, извештај ДРИ каже да је у време овог врхунског председника општине у 2012. години без веродостојне документације о насталој пословној промени из буџета општине Смедеревска Паланка исплаћено 110.000.000 динара. Дакле, у време овог врхунског председника општине из буџета Смедеревске Паланке је без правног односа, без веродостојне документације и самим тим незаконито потрошено 163.602.000 динара.

Иначе, овај „врхунски“ председник општине је и велики противник страначког запошљавања, који је СНС више пута неосновано прозивао због наводно страначког запошљавања а за његовог мандата је само у 2012. години запослено 65 особа више од броја прописаног Законом о максималном броју запослених. Захваљујући томе је незаконито исплаћено 25.000.000 динара на име зарада. Такође, до краја свог мандата овај „врхунски“ председник општине је ову малу општину оставио са 820 запослених. Пазите, 820 запослених на 50.000 становника!

Да бих вам показао какав је председник општине заиста био господини Милојичић и како се односио према парама грађана Смедеревске Паланке и парама грађана Србије, постављам следећа питања: Колики је био укупан дуг Града Смедеревска Паланка, укључујући дугове свих установа, јавних предузећа, директних, индиректних корисника буџета, на дан 31. децембар 2011. године, а колики је био дуг на дан 31. децембар 2015. године?

Колико је укупно исплаћено средстава 2012, 2013, 2014. и 2015. године са рачуна Општине Установи „Јасеница 1911“? Колико је укупно средстава у 2012, 2013, 2014. и 2015. години са рачуна Општине исплаћено Центру за развој спорта и аматеризма? Колико је укупно средстава 2012, 2013, 2014. и 2015. године исплаћено са рачуна удружењима грађана и колико је лица више запослено на неодређено и одређено време у Општини, општинској управи и свим директним и индиректним корисницима буџета општине Смедеревска Паланка у односу на максималан број запослених у овој општини који је дефинисан Законом о одређивању максималног броја запослених у администрацији, и то у 2012, 2013, 2014. и 2015. години? Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Мирослав Алексић.

(Мирослав Алексић: Одустајем.)

Захваљујем.

Пошто се више нико од председника, односно овлашћених представника посланичких група не јавља за реч, настављамо са радом.

Обавештавам вас да су спречени да седници присуствују следећи народни посланици: Јасмина Каранац, Наташа Михаиловић Ваџић, др Милорад Мијатовић и Ненад Константиновић.

Прелазимо на тачке 12–14. дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОЉОПРИВРЕДИ И РУРАЛНОМ РАЗВОЈУ, ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПОДСТИЦАЈИМА У ПОЉОПРИВРЕДИ И РУРАЛНОМ РАЗВОЈУ и ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ВОДАМА (заједнички начелни претрес).

Сагласно члану 90. став 1. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да су позвани да данашњој седници присуствују: Бранислав Недимовић, министар пољопривреде и заштите животне средине, Ненад Катанић и Зоран Јањатовић, помоћници министра пољопривреде и заштите животне средине, Наташа Милић, вршилац дужности директора Републичке дирекције за воде у Министарству пољопривреде и заштите животне средине, Милан Његован, начелник Одељења у Републичкој дирекцији за воде у Министарству пољопривреде и заштите животне средине и Радивоје Надлачки, саветник министра пољопривреде и заштите животне средине.

Сагласно Одлуци Народне скупштине да се обави заједнички начелни претрес о предлозима закона из тачака 12, 13. и 14. дневног реда, а пре отварања заједничког начелног претреса, подсећам вас да, сходно члану 97. Пословника Народне скупштине, укупно време расправе за посланичке групе износи пет часова, као и да се ово време распоређује на посланичке групе сразмерно броју народних посланика чланова посланичке групе.

Молим посланичке групе, уколико то већ нису учиниле, да одмах поднесу пријаве за реч са редоследом народних посланика.

Сагласно члану 157. став 2. Пословника Народне скупштине, отварам заједнички начелни претрес о: Предлогу закона о изменама и допунама Закона о пољопривреде и руралном развоју, Предлогу закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреде и руралном развоју и Предлогу закона о изменама и допунама Закона о водама.

Да ли представник предлагача Бранислав Недимовић, министар пољопривреде и заштите животне средине, жели реч?

Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Поштовани председавајући, поштовани посланици, мени је велико задовољство што данас имам прилику са својим сарадницима да вам представим оно што нам је идеја за измене и допуне Закона

о пољопривреди и руралном развоју, измене и допуне Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју и измене и допуне Закона о водама.

На седници Одбора појавило се једно од питања – из којих разлога идемо на хитан поступак у предлагању измена и допуна Закона о пољопривреди и руралном развоју? Један је одговор. Сви сте свесни приче око ИПАРД процедуре, око средстава из ЕУ која су намењена за пољопривреду, у износу од 175.000.000 евра која су намењена за Србију. О њима се много говорило претходних година, али она у овом тренутку, због непостојања акредитације наше Управе за аграрна плаћања, нису на располагању нашим пољопривредним произвођачима.

Осмог августа, неколико дана пре формирања Владе Републике Србије, добили смо извештај са неколико блокирајућих фактора за акредитацију Управе за аграрна плаћања и уопште установљење ИПАРД процедуре. Ти блокирајући фактори, о којима се често писало у медијима, али на начин како тај новац нама није доступан, што није тачно па бих желео сад неколико речи да кажем о томе.

Као први блокирајући фактор били су стављени људски капацитети. Желим да вам кажем да ће до половине јануара комплетна процедура у вези с ангажовањем лица у оквиру Управе за аграрна плаћања бити готова; 42 лица већ је запослено и још 50 ће бити запослено. Ово је неопходно како би се уопште могла добити акредитација и како би се могла имплементирати процедура.

Подсетићу вас, ако има ишта у ЕУ на чему су земље чланице оствариле корист, то су средства на основу заједничке европске пољопривредне политике, и то је оно чему ми треба да тежимо. Овај блокирајући фактор биће, да тако кажем, отклоњен.

Друга ствар су били прописи. Један од два прописа јесу измене и допуне Закона о пољопривреди и руралном развоју. Та ствар се налази данас пред вама. У највећем делу ове одредбе усредсређене су на ИПАРД – на његове процедуре, на носиоце, рокове који су неопходни за спровођење, жалбене процедуре уколико до њих дође, јер поступак је транспарентан, установљавање посебних алата за контролу на лицу места, установљавање службеника Управе за аграрна плаћања који ће имати право да контролишу шта се то дешава на лицу места.

На овај начин ћемо отклонити још једну препреку да бисмо могли да отворимо и Поглавље 11, које се односи на пољопривреду. Мислим да је ове измене и допуне требало да донесемо не данас већ и раније, како бисмо све ове ствари решили, али... Морам да радимо јако брзо. Ми смо у Акционом плану, који ће бити предочен током данашњег дана Европској комисији, предвидели да у априлу већ будемо спремни за потпуну акредитацију наше Управе и да већ у другој половини 2017. године имамо први конкурс за ИПАРД средства која ће бити намењена пољопривредним произвођачима и прерађивачима.

Имамо још неколико ствари које су повезане да бисмо могли да добијемо акредитацију. Тичу се неких правилника које морамо донети у Министарству пољопривреде – они су већ у изради и биће готови током јануара – и ствари које се тичу објеката у смислу њихове безбедности и ИТ стандарда, што ће бити задовољено. И ми ћемо бити спремни за то.

На овај начин ми реализујемо једну од тачака експозеа премијера Вучића, да ћемо имати приступ средствима из ЕУ и да ће бити искоришћено ових 175.000.000 евра, који су на располагању Србији. Исто тако желим да кажем да ће пун капацитет ових средстава бити на располагању Србији. Неће бити никаквих умањења. Морамо да радимо брзо, и из тог разлога се налазе измене и допуне овог закона пред вама. Оно што је нама јако важно то је да ће за набавке које се тичу опреме, механизације, складишних капацитета на овај начин бити још један канал куда ће моћи да се финансирају овакви пројекти.

Поред тога, ми имамо три нова алата који би требало да помогну у функционисању наше пољопривреде. Пре свега, кроз установљавање Система за идентификацију земљишних парцела, тзв. ЛПИС. На овај начин моћи ћемо јасно да дефинишемо подручја на којима се обавља пољопривредна производња. Омогућиће нам и олакшати комасацију, да утврдимо које је то све земљиште које може да се користи за пољопривредну производњу.

Друга ствар која нам је један од алата који ћемо користити јесте тзв. ФАДН систем, Систем рачуноводствених података на пољопривредним газдинствима. Јако је важно да ово имплементирамо како би наши пољопривредни произвођачи могли касније да остварују бенефите од средстава која ће бити на располагању нашој држави. Исто тако, биће установљен и Систем тржишних информација пољопривреде Србије. Морамо на једном месту имати комплетну аналитику како бисмо на квалитетан начин могли да управљамо системом.

Што се тиче предлога за измене и допуне другог закона, које су у вези са подстицајима, овде се ради о допунама, односно ширењу круга лица која имају право да остварују подстицаје за своју пољопривредну производњу. Подсетићу вас да је буџет за пољопривреду за 2017. годину 3.320.000.000 већи. Ми смо четири пута више средстава определили у буџету за развој оних мера конкурентности које се тичу набавке опреме за све инвестиције. И то је још једна од ствари која је била садржана у експозеу премијера. Уместо 526.000.000, колико је било предвиђено у 2016. години, ми ћемо имати 2.200.000.000 средстава намењених за ово.

Корисници средстава на које ширимо круг су они који се баве сточарством, и то они који ће моћи да производе јунеће месо, које је на тржишту

доста тражено. Ми на овај начин желимо да утврдимо право тих лица да добију одређене подстицаје како би се и ова врста сточарске производње унапредила.

Оно што посебно желим да истакнем је увођење категорије младих пољопривредних произвођача, која је садржана у изменама и допунама закона, који ће имати право да користе и бесповратна средства за остваривање своје пољопривредне производње. Исто тако, по посебним програмима имаће право да користе и стартап кредите, дакле кредите за почетнике у пољопривредној производњи – без обзира да ли се ради о примарној или о прерађивачкој пољопривредној производњи.

Нама је идеја да нарочито у девастираним подручјима попут, навешћу само неколико примера, Беле Паланке, Трговишта, Сврљига, Бабушнице и сличних локалних заједница, покушамо да ово буде један од алата како ћемо људе оставити да живе на том подручју. И не само оставити да живе на том подручју, него и да нека друга лица дођу и заснују своју пољопривредну производњу, заснују свој живот тамо, јер ћемо за та подручја предвидети веће износе субвенција него за друга.

Мислим да је то јако важно и да ово треба да буде један од алата којима се боримо како не би дошло до пражњења одређених подручја, нарочито на простору источне и јужне Србије. Тамо има разноврсних пољопривредних производњи, које људи врло често стављају у други план. Нарочито када увежемо ове алате везано за младе пољопривреднике и ово што је повезано са сточарством, са производњом веће количине јунећег меса, ми можемо да очекујемо да на тим просторима дође до развоја ове гране пољопривредне производње. Исто тако, понекад је у други план, трећи план стављено и лековито биље, по којима су ти крајеви познати.

Нама је јако важно да поред основне пољопривредне производње развијемо и прерађивачке капацитете на тим просторима и да дође до формирања тржишта које је способно да апсорбује произведену робу на тим просторима. Не да више производимо квалитетну а јефтину робу, него да се она прерађује на тим просторима како би као полупроизвод или крајњи производ одлазила на тржиште Србије или тржишта која су овој земљи на располагању.

Оно што сам јуче исто тако приметио током расправе на Одбору за пољопривреду јесте бојазан да нема осигурања, да је избачено осигурање, односно субвенционисање осигурања пољопривредне производње. То није тачно. Оно се налази под мером управљања ризицима. Ми смо преузели методологију из европских директива, из простог разлога да бисмо на квалитетан начин могли да синхронизујемо две легислативе како бисмо могли да будемо корисници веће количине средстава.

Само ћу вам рећи да је управљање ризицима један генерички појам, који не подразумева само субвенционисање осигурања, премије осигурања, него и многе друге ствари које у овом тренутку представљају проблем на тржишту. Нарочито у критичним ситуацијама, било да се појављује мањак одређених пољопривредних производа или да се појављује вишак пољопривредних производа.

Дакле, развијамо алате да регулишемо тржиште пољопривредних производа, и нама је идеја да у следећој години донесемо и посебан пропис који ће ово регулисати. Ова мера која постоји као управљање ризицима је један генерички појам, обухвата више алата који ће кроз подзаконске акте бити потпуно дефинисан.

Последњи, не мање важан, пропис који је пред вама су измене и допуне Закона о водама. Подсетићу вас да је 2010. године донет последњи пропис. Да будем мало сликовит, много воде је и Савом и Дунавом протекло од тог периода, али је и много критичних ситуација било од 2010. године. Не треба да вас подсећам да смо 2014. године у мају имали поплаве, да смо то имали и 2016. године од бујичних вода.

Све те ствари, сва искуства имплементирана су у измене и допуне Закона о водама, све оно што је представљало проблем, а навешћу неколико ствари које су решене изменама и допунама Закона о водама. Да ли ће бити успешно или не, то зависи од тога како се будемо односили према овој ствари, а имаћемо правни оквир.

Оно што је сигурно проблем то је што нисмо посматрали реке онако како то бог заповеда, по хидрографским сливовима, него смо врло често имали административне баријере. Тако су на Сави до једног километра управљале „Воде Војводине“, после тога „Србијаводе“, а након тога „Београдводе“ и онда нам се појавио 2014. године проблем како координирати све те субјекте на квалитетан начин. Изменама и допунама овог закона разрешавамо ту дилему и управљање рекама ићи ће на бази њихових токова, на основу хидрографских сливова, а не на основу административних подручја која постоје.

Исто тако желим да кажем да су после 2010. године донета два јако важна закона за функционисање целокупног правног система Србије. Један је Закон о јавној својини, а други Закон о планирању и изградњи. Изменама и допунама Закона о водама прилагодили смо се потпуно Закону о јавној својини и дефинисали начин на који се односимо према водопривредним објектима и водним површинама.

Шта смо имали по претходним прописима, прописима из 2010. године, пре шест година? За водни простор који је постојао уз реку нису постојале лицитације, нису постојали транспарентни поступци него једноставно – ко пре

девојци, њему девојка. По том принципу се одиграла читава процедура. Сада имамо јасне, транспарентно дефинисане процедуре, у складу са Законом о јавној својини, како се може доћи у закуп једног водног простора.

С друге стране имамо обједињену процедуру која је дефинисана Законом о планирању и изградњи, где терет прибављања документације од било које установе, било ког јавног предузећа пада на оног који издаје дозволу. То смо имплементирали у измене и допуне Закона о водама, тако да сада када надлежно водопривредно предузеће издаје водни акт или водну дозволу на њега пада терет а не на странку. Не да појединац мора да трчи од врата до врата, него надлежно јавно предузеће мора да прикупи сву неопходну документацију за странку која жели да учествује у поступку.

На овај начин чинимо поступак транспарентнијим, смањујемо бирократске процедуре, олакшавамо грађанима и заинтересованим лицима да дођу до водних аката који постоје у нашим прописима.

Шта то може да представља у животу једног човека? Када жели да врши наводњавање на неком већем простору, а због капацитета је неопходно да се добије било који водни акт, надлежно водопривредно предузеће, у зависности од тога где се налази одређена пољопривредна површина, где се жели развити систем за наводњавање, биће дужно да у име тог пољопривредника прибавља све услове и све сагласности.

Исто тако желим да кажем да смо код великих инфраструктурних пројеката који се протежу на две територије које на посебан начин регулишу одређене просторе имали да је, на пример, за одређену врсту објеката инфраструктуре дозволу издавала, што се тиче вода, до једне тачке АП Војводина а од друге тачке надлежни орган на простору Србије. Овим смо упростили читаву ту ствар и дефинисали орган који издаје водна акта за цео инфраструктурни пројекат.

Исто тако, у погледу пречишћавања комуналних отпадних вода усвојили смо европске директиве како бисмо на квалитетан начин могли имати систем пречишћавања отпадних комуналних вода. Развија се читав овај систем објеката. Различити су извори финансирања. Негде се то финансира из буџета локалних самоуправа, негде локалне самоуправе конкуришу за ИПА пројекте. Ево нпр. имамо у ИПА 2017. један огроман пројекат за пречишћавање отпадних вода у Нишу, од 53.000.000 евра. Нама су неопходни нови стандарди како бисмо на квалитетан начин могли да управљамо комуналним отпадним водама.

Оно што је јако важно рећи, комплетан систем управљања у кризним ситуацијама, када је реч о водама, правила и оквир на основу којих ће субјекти који учествују активно у систему одбране, одређиваће Министарство пољопривреде преко својих надлежних органа. На овај начин желимо да

направимо координацију и систем јединства у начину управљања. Био сам и сам сведок 2014. године, када су биле велике поплаве, шта се дешава на основу закона који сада желимо да мењамо, где смо имали различита правила поступања на различитим просторима.

Ово је један јединствени простор, једна држава. На основу хидрографских сливова мора да се управља – у крајњој линији зато је и основана Дунавска комисија од стране ЕУ, зато имамо и Савску комисију као један од алата, а са треће стране сада разговарамо и са надлежним институцијама БиХ и Црне Горе да и током реке Дрине на јединствен начин управљамо. Тако можемо да имамо пуну координацију, а када на време имате информацију, онда можете да доносите правилне одлуке.

Због тога вас молим да подржите ове измене прописа у дану за гласање. Ово министарство ће све амандмане који иду у прилог развијања система прихватити. Хвала вам пуно и стојимо вам располагању.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли известиоци надлежних одбора желе реч?

Да ли председници, односно представници посланичких група желе реч?

Реч има народни посланик Арпад Фремонд.

АРПАД ФРЕМОНД: Поштовани председавајући, поштовано председништво, господине министре са сарадницима, даме и господа народни посланици, дозволите ми да у име Посланичке групе СВМ–ПДД изнесем мишљење о предлозима закона који се налазе на дневном реду.

Најпре ћу говорити о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју. Посланичка група СВМ на почетку 2013. године поздравила је одлуку о доношењу једног таквог закона. Сви се добро сећамо шта је било претходних година. Постојале су уредбе и наши пољопривредни произвођачи нису знали шта их чека у наредној години. Доношење овог закона било је првенствено важно за наше пољопривредне произвођаче, јер је кроз овај закон држава коначно уобличила транспарентну политику подстицаја у пољопривреди.

Сви знамо да је у пољопривредној производњи јако важна предвидивост. Законом о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју ствара се стабилна, дугорочна и предвидива пољопривредна политика. Међутим, најпре због ситуације у којој се држава налазила на крају 2014. године и 2015. године, дошло је до измена и допуна овог закона, из потребе за унапређењем основних елемената пољопривредне политике и политике руралног развоја, у складу са променама економског и тржишног амбијената изазваним последицама глобалне економске кризе у протеклих неколико година.

Тренутно важећи закон ставља у фокус пољопривредна газдинства која користе до 20 хектара обрадивог пољопривредног земљишта, што представља најбројнију категорију газдинстава. Одлука о споменутим изменама је била тешка за наше пољопривреднике и искрено се надам да ћемо бити у прилици да у наредним годинама повећамо износе за субвенције по хектару, јер ако желимо да наши произвођачи буду конкуренти на тржишту ЕУ, односно да се такмиче са произвођачима из ЕУ, то ће бити неопходно. Јуче смо на Одбору за пољопривреду разговарали о томе и господин министар Недимовић исто је рекао да се нада да ћемо у наредним годинама моћи да повећамо износе.

За нас посланике СВМ од изузетног је значаја да су по овом предлогу закона износи издвојени за пољопривреду најмање 5% прихода од стране националног буџета, што је од стране Владе Републике Србије и буџетом за 2017. годину испуњено. Позитивно је и то да се овим изменама и допунама даље проширује опсег мера у области сточарске производње. С обзиром на то да се у оквиру подстицаја уведе нове мере, проширује се круг корисника подстицаја у области директних плаћања за сточарску производњу.

Друго, у оквиру подстицаја за мере руралног развоја успоставља се нова класификација мера, која представља корак напред у хармонизацији са мерама другог стуба заједничке пољопривредне политике ЕУ, што је циљ преговора о приступању ЕУ у оквиру Поглавља 11 – Пољопривреда и рурални развој.

Према најавама господина Недимовића, наши пољопривредници у 2017. години могу да рачунају на следеће мере: по новом закону, односно након прихватања буџета за 2017. годину и након доношења уредби, они ће добити кроз директна плаћања износ од 4.000 динара по хектару – знам да произвођачи нису презадовољни овим износима, међутим, најважније је да они буду исплаћени што пре, јер су им средства изузетно потребна; поред тога, остаје и премија за млеко од седам динара, за млечне краве подстицај од 25.000 динара по грлу, за товну јунад 10.000 динара, за крмаче и нерасте повећавају се средства, по најави господина министра, са 7.000 на 10.000 динара по грлу, за козе и овце остаје 7.000 динара, за јагњад и јарад 2.000 динара, за товне свиње 1.000 динара и по кошници пчела произвођачи могу да рачунају на 720 динара.

Сматрам да је то добро. Наравно, они произвођачи који се баве органском производњом могу да рачунају на још већа средства.

Према Предлогу закона подстицаји за мере руралног развоја су инвестиције у пољопривреди за унапређење конкурентности, достизање стандарда квалитета, одрживи рурални развој, унапређење руралне економије, припрема и спровођење локалних стратегија руралног развоја и подстицај за подршку саветодавним и стручним пословима у пољопривреди.

За нас су од посебног значаја саветодавне службе, јер су многи пољопривредни произвођачи старије особе па им је од изузетног значаја да добију помоћ саветника. Иначе, Савез аграрних удружења Војводине, са седиштем у Сенти, са којим имамо изузетно добру сарадњу, помаже наше пољопривреднике у многим општинама у Војводини. Локална самоуправа Бачке Тополе, из које ја долазим, исто издваја неке подстицаје за саветодавну службу. Ти људи су саветници који помажу нашим пољопривредницима кад према Трезору предају захтеве и изузетно је значајан њихов посао.

Сада питање за вас, господине министре, гласи – да ли, поред стручних лица у саветодавним службама, у ову службу могу да се укључе и стручњаци разних удружења? Да ли постоји могућност за то? Надам се да ћемо наћи начин да удружења добију подршку за такво пословање. Наравно, остаје и кредитна подршка, која је такође изузетно значајна за све наше пољопривреднике.

У оквиру подстицаја за производњу проширују се подстицаји у сточарству, и то: за узгој теладина за тов, квалитетне приплодне товне краве и бикове, квалитетне приплодне овнове и јарчеве и квалитетне приплодне нерасти.

Добро је што је поред услова прописаних важећим законом у вези са правом на коришћење подстицаја у сточарству прописано да за коришћење подстицаја – лице које је стекло право на коришћење мора да испуни услов да су та грла пријављена на његовом пољопривредном газдинству а под контролом правних лица овлашћених за посао селекције – одгајивачке организације. Што се тиче подстицаја за краве, за узгој теладина за тов, предлогом је предвиђен минимални износ од 5.000 динара по грлу. То је новина коју подржавамо.

У вези са умањењем исплата директних плаћања предвиђа се да се умањење у прописаним границама врши само за износе који прелазе прописане лимите, што је повољније од решења у важећем закону, којим се умањује исплата укупног износа.

Важне су и врсте подстицаја за мере руралног развоја: унапређење конкурентности, очување и унапређење животне средине и природних ресурса, диверзификација дохотка и унапређење квалитета живота у руралним подручјима, припрема и спровођење локалних стратегија руралног развоја и унапређење система креирања и преноса знања. Надам се да ће у овај посао бити укључена и разна пољопривредна удружења. Она су присутна на терену, организују разне манифестације, стручне скупове, па је изузетно значајан њихов рад.

Претходно наведени подстицаји за мере руралног развоја се спроводе као накнаде дела трошкова у одређеном проценту од вредности поједине врсте мере и утврђује се у минималном износу од 30% укупне вредности, односно 45% за подручја са отежаним условима рада у пољопривреди. Позитивно је и то што

је прецизније уређено коришћење подстицаја за органску, биљну и животињску производњу.

Други на дневном реду је Предлог закона о изменама и допунама Закона о пољопривредном и руралном развоју. Закон се доноси из разлога преузимања обавеза из Закона о потврђивању Оквирног споразума између Републике Србије и Европске комисије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за претприступну помоћ (ИПА 2), и из разлога Секторског споразума између Републике Србије и Европске комисије о механизмима примене финансијске помоћи Уније под Инструментом за претприступну помоћ у области подршке пољопривреди и руралном развоју, то је тзв. ИПАРД 2.

На основу Финалног извештаја о запажањима и препорукама Европске комисије, Генералног директората за пољопривреду и рурални развој, у вези са прегледом захтева за поверавање задатака извршења буџета Србији утврђено је да се национални закон о пољопривреди мора прилагодити Секторском споразуму. Као најважније измене које треба извршити су: укључивање рокова у складу са Секторским споразумом, као што је господин министар и рекао, укључивање жалбених поступака, статуса пољопривредних инспектора за контролоре на лицу места и друго. Овај налаз окарактерисан је као блокирајући фактор, који се регулише кроз предложене измене и допуне закона.

Стицањем статуса кандидата у марту 2012. године Србија је добила могућност да користи средства и компоненте ИПАРД фондова намењених пољопривреди и руралном развоју, при чему је нужни услов акредитовање децентрализованог система управљања.

Део оперативне структуре овог система чини управо Управа за аграрна плаћања. Главни циљ доношења закона је стварање правног основа за спровођење ИПАРД програма у Републици Србији и омогућавање коришћења средстава из ИПАРД фонда која су намењена достизању стандарда и конкурентности у области пољопривреде и руралног развоја.

Измене и допуне се односе на одредбе којима се уређује поступак рада Управе за аграрна плаћања, у погледу додељивања средстава из ИПАРД 2. Истакао бих само неколико: правило посебног поступка за спровођење и контролу ИПАРД програма – предлаже се нови акт којим се дефинише ИПАРД програм, који доноси Влада на предлог министарства, уводи се Систем рачуноводствених података на пољопривредним газдинствима и уводи се Систем за идентификацију земљишних парцела који представља скуп података о земљишним парцелама.

Сматрам да је од стратешког значаја за целу државу и за све наше пољопривреднике да урадимо све да би у што скорије време испунили све

захтеве и да ће Управа за аграрна плаћања напokon добити акредитацију, јер само тако можемо да јачамо конкурентност наших пољопривредника. Као што смо чули од господина министра, циљ је да се то уради већ на почетку 2017. године. Ја сам сигуран да ће и господин Недимовић и господин Жарко Радат, који је директор Управе за аграрна плаћања, урадити све да то буде и тако.

Трећи на дневном реду је Предлог закона о изменама и допунама Закона о водама. Један од главних разлога за доношење закона је усаглашавање Закона о водама са другим прописима у нашем правном систему, који су донети после ступања на снагу закона, и даље усаглашавање са законодавством ЕУ у области вода. Битне измене и допуне су да су воде дефинисане као природно богатство у својини Републике Србије и врши се усклађивање за Законом о јавној својини, што је малопре споменуо и господин министар.

Управљање водним земљиштем у јавној својини вршиће јавно водопривредно предузеће основано за обављање водне делатности на одређеној територији. Јако је битно да су приходи од закупа водног земљишта на територији АП Војводине приходи Буџетског фонда за воде АП и користе се за финансирање послова од општег интереса у области управљања водама.

Што се тиче права прече куповине водног земљишта, Аутономна покрајина има право прече куповине водног земљишта на вештачким водотоцима, каналима, на којима је право јавне својине. На тај начин се врши усклађивање са Законом о јавној својини којим је утврђена својина Аутономне покрајине на каналској мрежи.

Позитивно је да су приходи остварени од установљавања права стварне службености на територији Аутономне покрајине приходи буџета Аутономне покрајине и користе се, преко Буџетског фонда за воде Аутономне покрајине, за финансирање послова од општег интереса у области управљања водама. Било је већ речи о томе и на Одбору за пољопривреду, да су претходних неколико недеља грађани широм државе добили од Пореске управе рачуне за одводњавање, што је изазвало велико незадовољство међу њима, највише због тога што се од 2010. године плаћа и накнада за грађевинско земљиште, плаћа се тамо где постоји канализација. За то није одговорна ова влада, али сматрамо да су износи превелики па морамо нешто да предузмемо.

На пример, мој комшија, који добија пољопривредну пензију 9.000 на месечном нивоу, сада је добио да уплати 30.000 динара. Земљу је издао у закуп и сада нема од чега да уплати овај износ. Огроман проблем представља и чињеница да је Пореска управа уједно и испоручила рачуне за 2015. и 2016. годину. Јуче смо разговарали на ту тему на Одбору за пољопривреду.

Господине министре, молим вас да размотрите предлог да се грађевинско земљиште изузме из накнаде за одводњавање. Ви сте рекли да ћемо на почетку следеће године опет разговарати на ту тему.

Члан закона који се односи на ово питање, нажалост, се не мења предложеним изменама и допунама Закона, па немамо правне могућности да предложимо амандман у том правцу. Суштина је да сада у руралним срединама свако домаћинство мора да плаћа за сво земљиште и да су износи превелики, мада јесте да се ради о приходима Аутономне покрајине, међутим, одлив средстава се вршио преко Пореске управе, која је направила огроман пропуст крајем 2015. године, није слала решења грађанима.

Апелујем на вас, господине министре, без обзира што нисте ви надлежни за то, да ипак питате надлежне у Пореској управи због чега је дошло до овог пропуста. Ово се више не сме поновити. Решења треба слати редовно, јер овако су износи огромни па грађани не могу да их плате одједном. Ево, по предлогу овог закона јавно водопривредно предузеће ће бити убудуће задужено за то, значи измена и допуна Закона иде у том правцу, што је јако добро.

Добро је да на територији Аутономне покрајине надлежни орган Аутономне покрајине одређује границе водног земљишта. Тиме се проширује надлежност органа Аутономне покрајине, одређују се границе водног земљишта, не само за воде првог реда, већ и за воде другог реда. Предлогом закона је смањен број водних подручја на територији Републике Србије. Предложеним изменама извршена је подела на основу хидрографских принципа, а не према територијалном принципу, па је предвиђено пет водних подручја, и то водно подручје Сава, Дунав, Морава, Ибар и Лепенац и водно подручје Бели Дрим. Аутономна покрајина Војводине је део водних подручја Саве и Дунава.

Водна подручја се деле на водне јединице, као основне територијалне јединице за обављање оперативних послова у управљању водама на основу утврђених критеријума. Битно је да водна акта на територији Аутономне покрајине доноси надлежни орган Аутономне покрајине. Нови извор финансирања за Буџетски фонд за воде Аутономне покрајине су средства од закупа водног земљишта у јавној својини и установљења права стварне службености на водном земљишту и водном објекту у јавној својини, остварен на територији Аутономне покрајине.

Изменама и допунама Закона о водама укидају се неке одређене надлежности органа Аутономне покрајине прописане важећим Законом о водама, али што се тиче надлежности АП Војводине у области водопривреде, прописане Законом о утврђивању одређених надлежности АП Војводине, предложеним изменама и допунама Закона се не дира у те надлежности. Ово је јако, јако важно за нашу посланичку групу.

Добро је и то да се разликује од Нацрта измена и допуна Закона о водама, којим се предвиђало укидање инспекцијског надзора у области водoprивреде органима АП Војводине, Предлогом закона задржава инспекцијски надзор, односно Аутономној покрајини се поверава вршење инспекцијског надзора на територији Аутономне покрајине преко водног инспектора, санитарног инспектора и инспектора за заштиту животне средине.

На крају, господине министре, желим да кажем да ће посланичка група СВМ–ПДД подржати све предлоге закона. Наравно, поред доношења ових закона, има још доста тема које се тичу пољопривреде и од изузетног значаја су за наше произвођаче, на којима треба заједнички да радимо. Мислим најпре на пензијско и инвалидско осигурање пољопривредних произвођача, регистрацију прикључних машина и доношење уредбе о тзв. малим произвођачима.

Проблем пензијског и инвалидског осигурања је велики проблем годинама, јер само један члан породице је у обавези да плаћа ПИО. Неке проблеме смо решили, било је и репрограма, чак и ове године, а нажалост, најважнији део, да приходи у газдинству буду сразмерни плаћању доприноса, са величином поседа, то нисмо решили. Они произвођачи који газдују на малим површинама не могу да плате 100.000 динара на годишњем нивоу, па се надамо да ће предлог радне групе у Министарству бити у најкраћем року прихваћен. Било би добро да се дође опет до репрограма. Камате су два пута веће од главнице дуга, Пореска управа ставља хипотеку на пољопривредно земљиште, значи ситуација је веома лоша на терену.

Господине министре, још једном да поновим, као и до сада, можете да рачунате на нас у решавању ових проблема. Наравно, још једном желим да кажем да подржавамо све предлоге закона који се налазе на дневном реду.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Поштовани председавајући, захваљујем се претходном говорнику на речима и захваљујем се на подршци за измене и допуне ових закона које се налазе данас на дневном реду.

Желео бих само на неколико ствари да се осврнем, чисто ради појашњења. Ја бих исто био најсрећнији када бих у овом тренутку могао да кажем да је већи износ средстава, нарочито за биљну производњу. Али желим исто тако једну ствар да кажем – могу да имплементирам у прописе само оно што имамо од новца. Не могу да се бавим будућим, неизвесним, околностима и да будем неозбиљан.

Желим да све оно што овим прописима утврдимо и исплатимо. Желим да, као што смо у 2016. години за инвестиције исплатили више него што је било

планирано, имамо предвидив систем, да свако зна за оно што му је прописано да ће добити сигурно. А не да имамо ситуацију као пре неколико година, када 10.500.000 динара није исплаћено, а постојала је правна обавеза, и онда се нарушио читав систем будућих буџета који су били намењени за пољопривреду. Мислим да је то неозбиљно. Можемо да трошимо оно што имамо и, мислим да је то јако важно потцртати, да створимо сигурност.

Што се тиче ових мера о којима сте ви говорили – да, све су оне такве како сте ви поменули. Желели смо да проширимо круг ових корисника, да идемо корак даље. Што се тиче саветодаваца, јако важна ствар, морамо потпуно да реформишемо систем саветодавне службе за 2017. и 2018. годину, из једног простог разлога; навешћу вам конкретне ствари које нам се дешавају на терену.

Нама су неопходне саветодавне службе. У једном селу у Мачви, зове се Равни, чуо сам једну занимљиву ствар која одсликава свако село – да је у једном селу важан учитељ, важан је свештеник и важан је онај ко ће да те саветује како и шта да сејеш које године. Мислим да је у овој једној изреци, која може неком да делује потпуно банално, у ствари садржано све за егзистенцију једног села и за квалитетан и правилан развој. Ми ћемо покушати кроз ову трансформацију да укључимо и локалне заједнице, да омогућимо да имају програме суфинансирања саветодавних послова за лица која се акредитују по правилима која су утврђена.

Што се тиче одводњавања, апсолутно сте у праву. Ми смо имали једну ситуацију сада за 2015. и 2016. годину, да су од Пореске управе стигла решења за две године. Имамо ситуацију где је, по постојећем Закону о водама, орган који се бави наплатом задужен за наплату ко зна колико стотина прихода и ко зна који му је ово по степену издашности по реду. Ми смо морали да извршимо ове корекције и да тамо на лицу места где настају, где људи знају, упућени су потпуно у тај проблем, а то су надлежна водопривредна предузећа, они буду ти који ће обрачунавати по једној потпуно новој методологији.

Има простора да се разговара о ономе што је предлагано јуче и на Одбору за пољопривреду и што сте предлагали ви. Мислим да морамо да направимо правичан систем за одводњавање. Али оно што вам желим рећи, та средства се користе за уређење наших канала, за уређење водотокова. Све је то лепо када све функционише, али када дође, као мај 2014. године, када имамо гомилу локалних заједница које нису обраћале пажњу на ово, шта имате? Имате да је шпорет, шкољка од аута или не знам, нека трећа ствар закрчила један водоток, направила се баријера и је ту дошло до изливања.

Мора систематски и плански ово да се ради. Један од извора за финансирање јесте ова накнада за одводњавање. Било би добро када бисмо могли да на бољи начин и правичније ово регулишемо и то ће бити наша интенција. Хвала вам на вашим предлозима и сугестијама.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Драган Јовановић.

Изволите.

ДРАГАН ЈОВАНОВИЋ: Уважени председавајући, господине министре са сарадницима, даме и господо народни посланици, пред нама је сет закона из области пољопривреде и посланички клуб Нове Србије ће у дану за гласање подржати овај сет закона.

Оно што бих на самом почетку рекао јесте да и лично и као члан Одбора за пољопривреду подржавам огромну енергију која је дошла с новим министром у ресорно министарство и искрено се надам бољим данима за српски аграр.

Наравно, као и колега пре мене, најпре ћу говорити о изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју, јер ИПАРД фонд је нешто о чему се толико говори у општинама и градовима Србије претходних година, али ево ми смо сведоци да тек сада стичемо услове да 2017. године тај ИПАРД фонд у пуном обиму од 175.000.000 евра, како сте навели, може да буде доступан Србији, као држави и посредно српском пољопривреднику.

Оно што је важно то је да је Србија још од марта 2012. године, када је постала кандидат за чланство у ЕУ, стекла могућност за та средства, али је, наравно, било потребно и време да се одређени услови испуне, да се, пре свега, акредитује Управа за аграрна плаћања, да се ту запосле људи. И тај посао је сада при крају. Ја се искрено надам да ће нови правилници већ бити донети у првом кварталу 2017. године, да се зна на који ће начин тај новац бити распоређен.

Што се тиче ИПАРД фондова и тог новца, само због грађана Србије који прате овај пренос морам да кажем да су и Министарство и локалне самоуправе знатно радиле у претходној години на едукацији наших пољопривредних произвођача, али је, по мени, потребно да се направи још један додатни напор, да се свим носиоцима регистрованих газдинстава на прави начин презентује шта је то што они морају да испуне да би могли да конкуришу за новац, а морам да кажем да ће тај новац ићи неповратно и до 70%, зависно од тога да ли је инвестиција у опрему, у објекте итд.

Оно што бих замолио уваженог министра јесте да се обрати пажња на овај члан 8е, који говори само о спровођењу, односно о контроли спровођења ИПАРД програма, где се каже да послове може обављати лице које је стекло високо образовање у оквиру образовног научног поља техничко-технолошких наука или из области економске или правне науке.

Мислим да би ту, колеге и ја смо мало амандманима интервенисали, требало да стоји евентуално и – доктори ветерине. Проблем је у Србији тренутно што су ветеринарске станице уопште у огромним проблемима. Ми, нажалост, сада имамо праксу јужно од Саве и Дунава да је она несрећна приватизација

добрим делом урушила све што смо имали добро, пре свега из примарне ветеринарске заштите и због тога би, по мени, било важно да се доктори ветерине укључе и у спровођење и праћење средстава која ће бити одобрена из ИПАРД фондова.

Други закон је о подстицајима у пољопривредној производњи и оно што хоћу да кажем, укратко само, јесте да је нешто што је добро и што сам већ рекао и у начелној расправи о буџету за 2017. годину – да је после дугих година стагнације повећан износ средстава за субвенцију у пољопривреду и српски аграр и он ће у 2017. години бити већи у односу на 2016. годину за неких 3,3 милијарди динара. То је значајан износ.

Оно што треба грађани Републике Србије да знају јесте да све што су имали од субвенција и подстицаја у 2016. години имаће и у 2017. години, с одређеним увећањима. Министар је у уводном излагању већ напоменуо где су та повећања. Поменуо је тов јунади као нашу реалну шансу и да ће ту бити знатно веће субвенције у 2017. години, и то подржавам. Просто, долазим из Шумадије, из Тополе, и мени је задовољство да ће и министар бити гост у Шумадији, где ћемо заједно обићи фарму за тов јунади у селу Крћевац, која је прва таква фарма у Шумадији, новоизграђена у задњих десет година, што је само један показатељ да се ствари крећу боље и да се ствари крећу у добром правцу.

Оно што је бојазан сваког српског пољопривредника, и то још једном хоћу гласно да кажем иако је мој колега из СВМ то већ напоменуо, то је да премија за млеко остаје седам динара по литру. Оно што је такође бојазан српског сељака у овом тренутку јесте шта се дешава са прелевманима, односно додатним царинама на увоз млека.

Ми смо јуче после расправе на Одбору за пољопривреду видели најаву свих националних медија да ће ти прелевмани, односно заштита домаће производње бити укинута након 1. јануара 2017. године, али је врло битно да грађани Републике Србије данас чују да то неће утицати на смањење цене млека у откупу. Та цена је релативно, да кажем, већ доста ниска. Она је у задња два-три месеца имала мали скок, али је важно, јер некако се све провлачи та прича да ће, чим се укину додатне царине, а оне су већ на снази, колико се мени чини, неку годину и по, доћи до пада цене млека у откупу. Значи, хоћемо јасно и гласно да кажемо свим пољопривредним произвођачима да до тога неће доћи.

Оно што бих вас замолио, господине министре, јесте једна ствар коју сам већ више пута напоменуо овде и кроз посланичка питања и јуче на Одбору за пољопривреду, да се размисли и у новом правилнику и уредби, које ће Министарство доносити почетком наредне године, помогну и мали произвођачи млека. То су газдинства која предају мање од три хиљаде литара квартално. Они према садашњој уредби и садашњем правилнику немају право на субвенције од

седам динара по литру млека и то је велики проблем, јер и ви и ми знамо податак, а треба да знају и грађани Србије, да 70% газдинстава у Србији која се тренутно баве сточарством имају од једне до четири краве.

То значи да 70% људи, бојим се, неће моћи да користи ове субвенције од седам динара по литру млека ако ту не успемо да ускладимо правилнике. Још када знамо каква нам је структура производње, и када знамо колико средстава треба уложити у хигијену и у све остало, онда се искрено бојим како ће и ко ће моћи тачно да користи субвенције за млеко у 2017. години.

Оно што је добро, што сте такође поменули у уводној речи, јесте проширење субвенција. Нешто што мислим да нисте напоменули јесте могућност од 2017. године, а то ће се, мислим, и надовезати на средства која ћемо добијати из ИПАРД фондова, да се из средстава Министарства пољопривреде финансира изградња инфраструктуре на сеоском подручју, односно у руралним пределима, а то је брдско-планински предео Србије.

То је једна од кључних шанси где треба на јасан начин да се координира политика Министарства са политиком локалне самоуправе, значи сваке локалне самоуправе на територији Републике Србије, да се донесу планови како урбанистички тако и планови развоја инфраструктуре на сеоском подручју. Инфраструктура је кључ развоја села и опстанка села у Србији данас, и ако хоћемо да нам се села не празне, морамо да учинимо максималан напор да се инфраструктура развије.

Због тога је добро што смо имали и у овој и у претходним годинама да Министарство финансира завршетак, односно развој атарских путева на сеоском подручју. То наравно треба наставити и даље, али треба проширити, пре свега, са могућностима да се уради квалитетна путна и комунална инфраструктура, значи и водоводна и канализациона мрежа, затим асфалтни путеви и све оно што локалне самоуправе покушавају, са више или мање успеха, да раде тренутно широм Србије. Али зна се и каква је могућност локалних самоуправа, тако да ту држава мора пуно да помогне.

Говорили сте и да ће Министарство у 2017. години, и то је новост у односу на 2016. годину која је у току, давати субвенције и за младе пољопривредне произвођаче. Ја сам и јуче на Одбору за пољопривреду изнео једну идеју која може бити интересантна у годинама које долазе. Не мора бити у 2017, већ у 2018. години.

Ако већ држава преко нпр. Министарства пољопривреде даје субвенције за домаће и стране фирме које овде отварају радна места, а млади пољопривредни произвођачи који остају и баве се примарном производњом или прерадом, значи отварају и они нова радна места, да ли држава може дати субвенције не само преко стартап кредита за набавку опреме за производњу већ

и да за годину или две плати доприносе за здравствено и социјално осигурање за те младе брачне парове који ће остати на селу и бавити се пољопривредном производњом?

Од колега смо малопре чули, ја сам такође преко посланичких питања више пута и овде у пленуму постављао то питање, а тиче се плаћања доприноса за социјално и здравствено осигурање пољопривредника, који су 90.000 динара, без обзира на то колику имовину имају у регистрованом газдинству. То је потпуно неправедно, јер невероватна је ствар да исто плаћа неко ко има 50 ари или пола хектара и неко ко има 50 хектара. То је и неправедно и неправично и Министарство то мора правилником, уредбом или на неки други начин регулисати и требало би да се то регулише већ у 2017. години.

На крају, наравно, морамо се дотаћи и овог закона, који је и овако најобимнији, кад га држим у руци, а то је измена Закона о водама. Примарни закон је донет 2010. године, пречишћен текст 2012. године. Схватимо и разумемо, и због тога ћемо и подржати, да је веома важно и веома битно, због усклађивања са законима о јавној својини, законима о планирању и изградњи, али мислим и са још једним законом који нисмо дотакли у досадашњој причи, а то је Закон о озакоњењу објеката, који је такође веома битан и који овим изменама Закона о водама, које су данас на дневном реду овога пленума, такође треба да се поспешу.

Колеге су већ рекле, ми смо, нажалост, имали ту причу која је била доста горка за све грађане Србије, а то су поплаве из 2014. године које су показале сву мањкавост нашег систем одбране од поплава. Оно што је проблем кад кажемо „сву мањкавост система“ то је проблем надлежности који смо имали када се није знало докле је надлежност „Вода Војводине“, где почињу „Београдводе“, где настављају „Србијаводе“. Та подела која је била у старом закону, а пратила је административну поделу Србије на аутономне покрајине, па Војводина, Косово и Метохија, па централна Србија, то је сада добрим делом знатно унапређено и решено у овим изменама закона и ја лично и Нова Србија то апсолутно поздрављамо.

Оно што јесте мањкавост и морамо да кажемо да имамо стварно велике притужбе грађана, то су ова решења за одводњавање. Ви сте, министре, већ говорили нешто о томе да ћемо то покушати да променимо, јер је потпуно нелогично да републичка пореска управа шаље решења за одводњавање – 2015. године се шаље за 2015. и 2014. годину, две године узастопно, иако смо у 2014. години имали те велике поплаве.

Сада, на крају 2016. године, у задњем кварталу се шаљу две године заједно, и то је нешто што стварно, морам да кажем, мало доводи у проблем све грађане Републике Србије који су обвезници плаћања такси за наводњавање, али

не само грађане већ и правна лица. У проблемима су и локалне самоуправе, и општине и месне заједнице, сви имају астрономске рачуне за одводњавање.

Мислим да би се овај проблем могао решити. Републичка пореска управа доста, морам да будем груб, онако одокативно одређује те висине такси, односно накнада за одводњавање. Због тога би било изузетно важно да се у овај посао укључе не само водопривредна предузећа, јер можемо доћи у други проблем ако будемо то предали само водопривредним удружењима, да они одређују ниво накнаде па ће бити онда – кадија те тужи, кадија ти суди. Њима ће ићи тај новац и њима ће увек бити у интересу да наплате што више. Тога се бојим, али мислим да је важно, и то сам јуче напоменуо и на Одбору, да се укључе и локалне пореске администрације у свим локалним самоуправама, јер они имају најтачније податке, пошто већ одређују и порез на имовину, о свакој површини која се налази у одређеној локалној самоуправи и може се онда на правичан и праведан начин одредити накнада за одводњавање, да се не дешава ситуација као сада, да једне године накнаду не добијете, па онда добијете велики износ за 24 месеца и онда смо сви у проблему око тога.

Када говоримо о измени Закона о водама, ја се морам дотаћи још пар ствари које су од животног значаја, пре свега за нас који долазимо из централне Србије, односно Шумадије. Мислим да се мора већ једном стати на пут управљању малим сеоским водоводима, који постоје широм Србије, и то је нешто о чему Министарство мора да заузме један оштрији став. Ми, нажалост, имамо праксу из претходних 20 или 30 година да су месне заједнице заједно са грађанима финансирале одређене водоводе. Сада постоје тзв. удружења потрошача воде. Негде се вода плаћа, негде се не плаћа. Питање контроле те воде, а та вода се користи за пиће, веома је проблематично. И Министарство ту мора јасно да заузме став са надлежним локалним самоуправама како и на који начин то питање решити.

Сама прича да ви морате да имате јавно комунално предузеће да бисте газдовали локалним сеоским водоводима није довољна. Потребно је да се изнађе начин бар неког прелазног периода од годину-две да сви скупа тај проблем решимо на правичан и адекватан начин.

Ево, уважени министре, ја вам искрено желим сваку срећу у даљем раду; помаци постоје, у мени и мојим колегама народним посланицима из Нове Србије имаћете добре сараднике. Још једном захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Поштовани господине Јовановићу, ја се захваљујем на вашим речима и на подршци.

Само неколико појашњења. У фебруару и марту ће кренути едукација за ИПАРД, додатна, иако су постојале те едукације у претходним годинама. Идеја нам је да још једном осветлимо читаву ову причу како бисмо спремно дочекали конкурсе.

Овај предлог који сте дали у члану 8е, у вези са људима који су из области ветерине, односно ветеринари, ми ћемо ту ствар прихватити уколико амандман испуњава друге квалитете да буде такав да га је могуће прихватити. У праву сте потпуно, морамо убацити и проширити овај круг.

Што се тиче прелевмана, доста приче, доста и неистина, али то је ваљда тако нормално. Ја ћу вас подсетити да је Влада Србије пре годину и по дана увела заштитне мере како би заштитила млекарски сектор и сектор меса административним путем – како не би преправило млеко из ЕУ које је тад постојало као вишак, настао као резултат поремећаја у односима због увођења санкција између ЕУ и Русије.

Европска унија, да вас подсетим, негде око 1,5 милијарду евра потрошила је у задњих годину и по борећи се са вишковима млека. Једини начин који је Влада Србије имала у том тренутку да помогне произвођачима и прерађивачима био је да уведе ове административне мере. Многи су се у том тренутку бунили и рекли да Србија тако нарушава свој европски пут. Међутим, у Споразуму о стабилизацији и придруживању дозвољено је коришћење оваквих алата уз образложен предлог.

Чињеница је да су данас околности много, много боље. Много је другачије стање на европском тржишту млека, да не причамо о појединачним ценама, које зависе понекад и од националних мера које примењују одређене државе, али ни близу ситуација није више таква, и то треба јасно рећи.

Да ли ће Влада продужити или не прелевмане? Радимо анализу заједно са свим актерима у читавом поступку, а оно што је сигурно, каква год да буде одлука, неће бити угрожен произвођач млека као основна јединица од које сви зависимо. Увек ће се водити рачуна о томе.

Ово што сте малопре рекли за укупну количину млека коју неко мора да испоручи по кварталу, за маргинална подручја утврдићемо 1.500 литара по кварталу из једног простог разлога, како би једна или две краве у пољопривредном газдинству биле довољне да испуне ове критеријуме. То нам је идеја. Са две испуњава сасвим сигурно.

Што се тиче младих, имаћемо грантове; не само стартап кредите, него и грантове. Управо смо пошли од исте те премисе коју сте ви рекли – подстицање отварања нових радних места. Управо смо по истој тој премиси пошли и код пољопривреде. Идеја нам је да грантовима помогнемо да се развију нова радна места у пољопривреди, нарочито код пољопривредних газдинстава.

Заједно сада припремамо један алат са министарством које је надлежно за пензијско-инвалидско осигурање како бисмо то све на квалитетан начин обухватили. Још једном, да не дужим, у вези са доприносима – формирали смо радну групу – имамо катастрофалну ситуацију. Имамо невероватно велики број обвезника који имају астрономске суме. То је ствар која је задњих седам-осам година таква.

Просто ми је невероватно да је оног ко има пола хектара или хектар неко могао да стави у исти ранг са оним ко има 100 хектара. То нема везе са животом. Тај логички низ ми није јасан. Како може неко да оствари исти приход на пољопривредном газдинству на пола хектара и на 100 хектара? Слажем се да у одређеној врсти пољопривредне производње, на мањим просторима, могу да се праве велике вредности. Ту ћемо ићи на један потпуно другачији приступ, где ће се у односу на приход који се може остварити по једној јединици површине утврђивати основица за обрачун доприноса за ПИО.

Ми имамо, нарочито у овом делу који се односи на пољопривреднике, много веће издвајање из буџета да се допуни могућност тих скромних пољопривредних пензија које постоје. Морамо уредити ову област. А ствар са дугом још је проблематичнија. Опет се враћам, није ми јасно како је неко могао тако нешто да уреди.

Сад имамо ситуацију да Пореска управа може комотно у правном смислу да не дира извршења. Извршења чега? Шта, да узме неком њиву, кућу? Па каква бисмо ми то били држава? Морамо реформисати и морамо видети с Пореском управом да направимо репрограме. Те дугове на гомили места је немогуће наплатити. Шта год да покушате, немогуће је наплатити. Просто, да вам кажем, ко је то смислио, треба му озбиљну плакету дати, али ону у контра правцу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Петар Петровић.

Изволите.

ПЕТАР ПЕТРОВИЋ: Поштовани председавајући, господине министре, даме и господо из Министарства и управе Дирекције за воду Републике Србије, Посланичком клубу Јединствене Србије драго је да данас разговарамо о три закона – два су непосредно везана за пољопривреду, јер од настанка Јединствене Србије до данас ми смо се увек залагали, залажемо се и залагаћемо се да се што више средстава убаци у пољопривреду, у српско село, да спасемо Србију.

Почећу своје излагање на овај начин – да статистика показује да нам је у селу све мање младих, нажалост и старих људи, да нам многа села одумиру, да има, према мојим подацима, око 60-70 места која су данас само географски појам у Републици Србији, где нико не живи а живело је некада на стотине људи. Један

од разлога јесте и тај што се слабо улагало у та села, у та подручја, јер се тамо углавном живело од пољопривредне производње, од сточарства, од воћарства.

Ово што сте ви, господине министре, рекли у вези с првим законом је у ствари прилагођавање овог закона законима ЕУ и могућност уласка у програм ИПАРД како би се одређена средства из Европе повукла и омогућила пољопривредним произвођачима у Републици Србији да их користе. То је врло добро и то Посланички клуб ЈС поздравља.

Посебно подвлачимо и указујемо Министарству да, поред великих пољопривредних произвођача који имају на стотине и хиљаде хектара обрадиве земље, на стотине и хиљаде грла стоке, треба више пажње посветити малим пољопривредним произвођачима, којих у Србији има много. Нарочито поздрављам ово што кажете да треба дати подршку младим пољопривредним произвођачима који желе да остану код својих родитеља, на својим дедовским и прадедовским имањима, са могућношћу да их прошире, да се баве одређеном сточарском, повртарском, воћарском, виноградарском производњом и да од тога могу да живе и да издржавају себе и чланове своје породице.

На овај начин ми ћемо бити у могућности и да повећамо стопу наталитета у Србији, да се не дешава оно што се годинама уназад дешава – да нам се Србија смањује. Један од разлога што нема плача мале деце у многим селима је што нема младих људи који могу тамо да живе, да живе од свог рада, од своје пољопривредне производње. Зато мислимо ми из Посланичког клуба ЈС да је добро што сте, господине министре, ви са сарадницима из Министарства препознали овај велики, рекао бих акутни проблем у Републици Србији, који годинама притиска ову државу.

У вези са тим само да вам кажем, било би потребно да се извиди могућност да се овим младим пољопривредним произвођачима омогуће повољне кредитне линије за набавку механизације. Познато је да је у Србији данас пољопривредна механизација стара између 15 и 20 година, ако су моји подаци тачни, да би многи желели да обнове ту своју механизацију али нису у могућности да је обнове јер немају средстава – банкарски кредити су ипак доста неповољни, нема грејс периода итд., итд. Мислим да би Министарство ту требало да предузме неке мере.

Оно што је такође важно, господине министре, мада питање је колико то Министарство пољопривреде може само да уради, јесте то да пољопривредном произвођачу у Србији, нарочито малом и средњем, није проблем да произведе. Њему је проблем да то пласира и нарочито је велики проблем да то наплати. Без пара он не може да уђе у нову производњу, у нову годину, ако има годину, две, три потраживања од различитих купаца, купаца и не знам кога, јер је своје производе тамо предао, продао, а није наплатио. Ту је проблем где треба да

делују, поред Министарства пољопривреде, и друга министарства, да се спречи превара пољопривредних произвођача, који су свој мукотрпан рад, свој зној уложили у те своје производе, а нису могли, нажалост, да их наплате.

Оно што посебно желим да кажем јесте да у Србији постоји воља да се произведе, постоји знање да се произведе. Не бежимо од тога, господине министре, да треба саветници да предлажу и да саветују нашим пољопривредним произвођачима шта треба идуће године да раде на својим пољопривредним газдинствима, али поред тих савета много је битније ово о чему сам малопре причао, да им омогућите да свој рад наплате и да могу од тог свог рада да издржавају своју децу, своје породице и да планирају нешто за идућу годину.

Када говоримо о, не бих сад понављао оно што су моје уважене колеге пре мене говорили, да бисмо све то урадили, ми морамо много више да улажемо у села – у комунално опремање села, у израду водоводних мрежа, канализационих мрежа итд., итд. Али то је један дугорочни процес и то сигурно за годину дана не можемо да урадимо.

Међутим, оно што Министарство пољопривреде, са Дирекцијом за воде и јавним предузећима „Србијаводе“ и „Војводинаводе“ може да уради, то је да помогне свим оним месним заједницама – а ја долазим из Поморавља, где је тај проблем врло велики – где не постоје канализационе мреже и због отпадних вода и тих септичких јама долази до загађења у многим срединама, бунара, пумпи итд. одакле се напајају домаћинства и куће пијаћом водом. Зато има доста оболелих, нарочито нефритичних обољења у тим срединама, тако да би ту морали да се нађу начини да се свим тим месним заједницама помогне да израде канализационе мреже, уз мало већу помоћ Министарства пољопривреде, Министарства финансија и, у ширем смислу, државе Србије. На тај начин, побољшањем комуналне опремљености тих села задржаћемо људе да могу да живе у тим селима итд., итд., да сада не дужим.

Када се ради о малим водоводима у селима, морам да кажем, пошто прилично добро познајем ту област, да контролу тих водовода врше заводи за заштиту здравља и то наплаћују. Било би добро када би заводи за заштиту здравља то радили о трошку државе, да не наплаћују селима контролу пијаће воде из тих малих водовода. Јесте мала помоћ у финансијском смислу, али је то један доказ да држава брине о тим малим селима, о тим малим водоводима одакле се људи снабдевају, из својих индивидуалних водоснабдевања.

На крају бих пар речи посветио и Закону о водама, који, поред ових техничких ствари, односно усаглашавања са Законом о јавној својини и другим законима, законом о грађењу, где је морало да дође до одређених измена, оно што је по мени било помало проблематично у последњих пар и више година у

ствари јесте надлежност и преламање надлежности између „Србијавода“ као јавног предузећа, „Београдвода“ као јавног предузећа, „Вода Војводине“ као јавног предузећа и, с друге стране, Републичке дирекције за воде, па је ту раније долазило до мешања надлежности, односно рекао бих и до неких несугласица у томе ко треба о томе да одлучује у неким стварима.

Добро је што чујем да ће Јавно предузеће „Београдводе“ бити трансформисано у Јавно предузеће „Србијаводе“. Стицајем околности ће ти радници који раде тамо, већи део прећи да ради у „Србијаводе“ и да ће бити једно предузеће „Србијаводе“. Бар моја сазнања иду дотле да ће бити једно предузеће које ће газдовати свим водама на територији Републике Србије.

Кад говорим о водама и водотоцима, господине министре, молим вас да само размислите о једном предлогу који вам дајем у име Посланичког клуба ЈС. Проблем многих поплава, излива водотокова, нарочито оних мањих, јесте што су у већем делу Србије ти водотоци сужени. Како? Једноставно нико не води рачуна о њима. Сади се разно дрвеће, сужава се могућност протока воде и, кад дође до већих падавина, вода негде мора да иде – излива се у њиве, у куће итд. Тако да ту треба да видите да ли постоји могућност да се та корита регулишу на начин како би могли да приме сву количину воде која се у датом тренутку нађе.

Оно што је и пре неколико година био проблем десило се и ових дана. Ви сте, чини ми се, господине министре, малопре рекли, ако сам вас добро чуо и добро разумео, да онај ко је смислио ово сада, што је послао решења за наплату доприноса или нешто за одводњавање, требало би да буде, најблаже речено, на неки начин санкционисан. Молим вас, узмите случај у подручјима где је људима улазила вода у куће, поплављене њиве, уништени приходи, приноси и данас му даш решење за одводњавање где он треба да плати за 2015. и 2016. годину неки износ. Шта мислите како реагује тај човек који је имао тај проблем? Ко је то урадио, не знам.

С друге стране, једним амандманом сам интервенисао на последњи члан Предлога закона о изменама Закона о водама, када се предвиђа да у следећој години, после ступања на снагу овог закона, ова решења доноси јавно предузеће за територију Републике Србије, а то је „Србијаводе“, за Војводину ваљда „Воде Војводине“. Предложио сам, и молио бих вас да о томе размислите, да се та примена одложи за једно шест месеци. Мислим да ни кадровски ни технички та предузећа у овом тренутку нису спремна, нису способна, нису у могућности да ураде тај посао у овако кратком периоду.

Оно што је такође битно када се ради о заштити од поплава јесте да се средства која се прикупе на овај или на друге начине много више дистрибуирају, односно дају предузећима која се старају о водама у Републици Србији да би могли брже, адекватније и на време да ураде одбрамбене насипе тамо где су

најкритичнија подручја у Републици Србији, да нам се не дешавају сваке године скоро на истим подручјима поплаве од неких река, речица, потока итд.

Не треба бранити само велике градове, не треба одбрамбене насипе правити само поред великих река. Треба урадити и бранити и она подручја где се уназад неколико година показало да се малтене једном у две године, или једном у години дана, или два пута чак у години дешавају велики проблеми и изливи тих потока, река, водотокова и онда настају велике штете. Па се питамо да ли је могуће да сваке године санирамо штету, а нећемо да предупредимо, да одредимо већа средства да се одбранимо од могућности поплава.

Добро, долази до тога да у неким ситуацијама није могуће предвидети велике количине падавина у неком временском периоду. Дешава се то и у много развијенијим земљама него што смо ми, али бар треба предупредити оно што је нормално, са нормалним падавинама у нормалним околностима.

Само да кажем, нико није могао да предвиди да ће 1999. године град Јагодина да буде поплављен како је био поплављен, али иза тога, зато што смо то урадили и тамо где су најкритичније тачке морали да уложимо средства, после две-три године, када је опет било великих падавина, није дошло до изливања тих река које једном у 50 година достигну тај свој ниво.

Отпадне воде – и то сте поменули. Мислим да ту треба много више да се поведе рачуна, нарочито у градовима који имају проблема са пречишћавањем отпадних вода. Они уопште немају системе за пречишћавање отпадних вода, па се отпадне воде усмеравају у разноразне водотокове, а ви знате каква је то штета на животињском и биљном свету који се налази у тим рекама. Тако да бисте ту морали, господине министре, да са својим сарадницима изнађете могућност како би се неким програмом за наредни период то покушало на адекватан начин решити, као и да се заштити Србија еколошки од неких загађења и неких других ствари које могу да се догоде.

На крају да закључим да ће Посланички клуб Јединствене Србије у дану за гласање подржати сва три предложена закона и унапред вам честитамо и желимо да у њиховој примени пољопривреда има користи, а нарочито пољопривредни произвођачи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Сагласно члану 27. и члану 87. став 2. и 3. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да ће Народна скупштина данас радити и после 18.00 часова, због потребе да Народна скупштина што пре донесе акта из дневног реда ове седнице.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Поштовани господине Петровићу, хвала вам на подршци. Желео бих само да се сконцентришем на три ствари из вашег излагања, да их можда допуним.

Ми ћемо за ове мале произвођаче, прерађиваче донети посебне правилнике за прераду како би они били, тако да кажем, у могућности да учествују на легалан начин у читавом систему, како би они за своје прерађивачке производе које износе на локалне пијаце и пласирају у трговинске радње имали упориште у прописима и како се то све не би одвијало у некаквој сивој или црној зони. Идеја нам је да утврдимо минималне мере које су неопходне да би они могли на тржишту на адекватан начин да функционишу и на тај начин помогнемо произвођачима да иду корак више, степеницу више и пређу у прерађивачки сектор.

Што се тиче ових девастираних подручја, буквално нам је идеја да са изменама Закона о подстицајима уведемо неке алате који ће имати циљани карактер за одређено подручје. На пример, на простору Беле Паланке имате већ развијен систем за узгој лековитог биља, али ми ћемо сада њима пружити могућност да развијају прерађивачке капацитете, који ће акумулирати већу количину људи, да могу да уђу у систем и предају своју робу коју су произвели.

Што се тиче младих, имаћемо посебан програм са Фондом за развој и посебан програм са ИБРД-ом где ћемо грејс периоде продужити са садашњих шест месеци на вероватно годину и по или две. Каматне стопе у овом тренутку нису проблем толико, али су нам проблем рокови отплате и проблем су нам ти грејс периоди. На том делу радимо и желимо ту да побољшамо стање на терену.

Што се тиче рокова за плаћање пољопривредних производа које је неко испоручио на тржишту, пре неколико година имали смо једну, у том тренутку револуцију, када су локалне заједнице, односно сви корисници јавних овлашћења обавезани да морају плаћати обавезе у року од 45 дана по РИНО систему.

Сада, кад бих коментарисао сваку појединачну ситуацију, вероватно нам не би било доста ни три дана. Идеја нам је да у следећој години успоставимо систем у ком ће постојати рокови за плаћање и у овој сфери. То постоји у окружењу. Проблем су системи контроле. Морамо да их развијемо како би људима који испоруче своје пољопривредне производе могло да се гарантује да ће им бити плаћено у неком временском року. Ми ту имамо нарочито проблем са откупљивачима, који формирају одређене привредне субјекте који егзистирају само за један откуп а после нестану и немате кога више да јурите за одређену робу. Тога је било где год хоћете и где год се окренете. Морамо да водимо рачуна о томе и то нам је идеја да унапредимо у 2017/2018. години.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић): Захваљујем, министре Недимовићу.

Реч има народни посланик Мирослав Алексић. Изволите.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Захваљујем.

Поштовани председавајући, поштовани господине министре, данас треба да расправљамо о важним предлозима закона. По мени, пољопривреда спада у један од најважнијих привредних грана наше земље и треба јој прићи са великом озбиљношћу.

Нажалост, да ли је то тако било у прошлости? Није, и нарочито у претходне четири године, односно ево пет већ, да се не враћамо уназад. Годинама уназад, могу рећи деценију, не постоји адекватна пољопривредна политика, нема храбрости, нема визије у Министарству да се спроводе оне адекватне мере које би искористиле потенцијале које ми данас имамо у Србији. Ти потенцијали би најлакше могли запослити грађане Србије и смањити највећи проблем, а то је незапосленост у Србији.

Дакле, за почетак, у члану 4. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју стоји став који каже – буџет Министарства не може бити мањи од 5% буџета Републике Србије за одређену годину, у смислу Закона којим се уређује буџетски систем.

Ви сте прекршили закон и ове године, дакле за буџет за 2017. годину. То је било и прошле године, и претпрошле, и сваке године од 2012, јер је буџет за пољопривреду био мањи од 5%, колико је предвиђено законом. Немојте ми само, министре, рећи да су то радиле и неке владе пре 2012. године, јер то није добар одговор, зато што ви владате, односно не ви, ја се вама извињавам, али владе Александра Вучића владају већ пет година и ово је трећа влада уз неколико реконструкција. Нажалост, ви сте четврти министар у Министарству пољопривреде. Дакле мењамо једног министра годишње и очекујемо да ћемо имати конзистентност и предвидивост мера и пољопривредне политике у Републици Србији. То тако не иде, а најављују се сад још једни избори, питање је ко ће заправо бити надаље нови министар.

Што се тиче онога шта су владе Александра Вучића, разне, говориле о пољопривреди, ја ћу то цитирати. Од 2012. године, најпре у експозеу Ивице Дачића речено је следеће: „Даме и господо, пољопривреда може значајно да допринесе укупном економском расту у кратком року, уколико се мерама аграрне политике дефинише одрживи и равномерни развој. Планирамо да заједно повећамо аграрни буџет и да у кратком року Законом о подстицајима утврдимо аграрну политику која ће бити предвидива на дуги рок како би пољопривредници могли дугорочно да планирају своју производњу.“ Апсолутно се слажем са наведеним, али да ли је то реализовано? Није.

Такође 2012. године у експозе: „Учинићемо све да брзо добијемо националну акредитацију за коришћење ИПАРД фондова.“ Говоримо о 2012.

години. Године 2014. експозе Александара Вучића каже: „Повећање пољопривредне производње за 30%.“ Лаж. Није се десило. Даље каже: „У наредном периоду чека нас даљи рад на активностима за успостављање акредитације потребних структура за коришћење претприступних фондова Европске уније – ИПАРД, чиме би се испунили услови за повлачење претприступних средстава из претприступних фондова од 32 до 38.000.000.“ Лаж. Ништа се није урадило.

Говорим даље, експозе 2016. година, поново Александар Вучић каже: „Крајем прошле године поднет је захтев за управљање ИПАРД средствима“ и 11. августа овде на избору Владе рекао је да је Србија коначно добила акредитацију за повлачење средстава из ИПАРД програма. Министар Недимовић је овог тренутка рекао да то очекујемо да добијемо у априлу 2017. године. А ми смо – три дана пре објаве Александара Вучића да смо добили акредитацију – Министарство је 8. августа добило обавештење да је привремено обустављена акредитација. Дакле, толико о томе.

Сада, када говоримо о пољопривреди, ту су приче лепе, ја подржавам све ово што говори министар Недимовић. Он је нов министар и ја се надам да ће он бити тај који ће успети да уради нешто у пољопривреди, за разлику од претходна три министра, али постоји велика неподударност између политичке реторике и реализације. То је суштина проблема. Када треба да се говори у кампањи о пољопривреди, тада су нам пољопривредници супер, тада се причају бајке о подршци и колико је пољопривреда нама важна, а заправо, кад треба да се бавимо пољопривредом и да реализујемо нешто из области пољопривреде, то иде далеко теже.

Што се тиче конкретно ИПАРД програма, ИПАРД програм је нешто што Србија има велику шансу да пропусти, за разлику од других земаља које су биле у процесу приступања Европској унији. Ми се ту најнеодговорније понашамо. Дакле, ИПАРД је програм који важи од 2014. до 2020. године. Ми смо данас у 2017. и могу слободно рећи да притом нисмо до сада урадили апсолутно ништа да створимо услове да нам те паре не пропадну.

Дакле, што се тиче ИПАРД-а, ту постоје две ствари – једно је да се испуне политички услови, а друго је да се испуне технички услови да бисмо имали право на коришћење ових средстава. Србија је политички услов испунила оног тренутка када је постала кандидат за чланство у ЕУ, а што се тиче техничких података, они се тичу администрације, односно оспособљености институција које још нису ни изграђене ни оспособљене.

Ми нисмо били способни да целе ове године примимо 106 радника који треба да раде у Управи за аграрна плаћања, да их обучимо и припремимо за рад.

Примљено је у првој фази 46, а остало је 60. Не знам да ли је то завршено докраја. Дакле, озбиљан проблем је пријем службеника.

Онда, што се тиче тога колико средстава нам је одобрено, одобрено је 175.000.000 евра, који се повлаче у траншама. Колико је годишње одобрено земљама у окружењу? Мађарска – 53.000.000 евра годишње, Румунија – 193.000.000, Пољска – 236.000.000, а ми негде око 25.000.000. Дакле, ми смо добили исто или нешто мање од Хрватске, која има два пута мање земљишта и два пута слабију пољопривредну производњу од Србије. Добили смо мање зато што су из ЕУ знали да ми немамо изграђен систем институција и да не уливамо поверење да ћемо бити у стању да повучемо и ових 175.000.000. И то се управо тако дешава.

Дакле, што се Хрватске тиче, у Хрватској је 600 службеника радило на обради 280 захтева за подстицај из ИПАРД програма. Ми можемо очекивати да ћемо имати барем 1.000, ја се надам, а имамо стотину и нешто службеника. Хрватској је требало 18 месеци да ту процедуру заврше. Не знам колико ће требати нама, с обзиром на то да се налазимо у 2017. години и с обзиром на рокове који су доста дуги.

Што се тиче онога што је за мене проблем у ИПАРД програму јесу две ствари. Прво, не говорите ништа о претфинансирању. ИПАРД програм подразумева да се средства враћају по реализацији инвестиција. Дакле, то значи да, ако неки пољопривредник жели да подигне воћњак, жели да купи одређену опрему, жели да оснује фарму крава, он то мора да уради сопственим средствима а онда конкурише и аплицира да се та средства рефундирају. У оваквој ситуацији јако је мали број наших пољопривредника – који су осиромашени у претходним годинама – који су спремни да ово финансирају. Хрватска је то решила тако што је уз помоћ Хрватске банке за обнову и развој по врло повољним условима кредитирала пољопривреднике и омогућила им да аплицирају кроз овај програм.

Шта је следећи проблем ИПАРД програма? Трошкови саме апликације, из праксе других земаља, кретали су се у износу од 10 до 13 хиљада евра – за консултанте, за разноразну папирологију, за програме, апликације итд. То је још један озбиљан проблем, који доводи до тога да свако ко аплицира за износ испод 50 или 100 хиљада евра нема оправданости да конкурише на пројекту.

Даље, оно што је највећи проблем, и то је оно о чему ви не говорите, министре, а не говори ни Влада, ни ико пре вас – ко има право и шта су услови да би уопште неко могао да конкурише по основу ИПАРД програма и оствари та бесповратна средства, која ће бити 50, 60 или 70 посто, у зависности од пројекта и области. У Србији имате, као што знате, 631.000 и нешто више пољопривредних газдинстава, од тога имате 298.000, скоро 300, испод два

хектара површине по газдинству и 182.000 до пет хектара. Са површином до пет хектара имате 480.000 пољопривредних газдинстава, од 631.000, што је негде око 75% укупно пољопривредних газдинстава.

Кад се на то дода и економска способност да инвестирају у пољопривреду да би могли да конкуришу за ИПАРД, односно да инвестирају у пројекте, долазимо до тога да ни двадесетак процената пољопривредних газдинстава неће бити способно да учествује на овом пројекту, а ево и зашто.

Шта су специфични услови? То говорим пољопривредницима Србије и грађанима Србије. Да би неко могао да аплицира код ИПАРД-а, потребно је да, уколико се бави производњом млека, има минимум 20 грла крава, до 300 или преко 300 крава. Затим, уколико се бави производњом меса, потребно је да има минимум 20 до 1.000 говеда, 150 до 1.000 оваца или коза, 100 до 10.000 свиња, четири до 50.000 бројлера.

Затим, уколико се баве ратарством, пољопривредна газдинства која имају право морају да имају минимум 2 до 50 хектара под земљиштем, или 50 до 100 хектара или преко 100 хектара. Уколико се баве производњом воћа и поврћа, да би могли да конкуришу код ИПАРД-а, неопходно је да имају засађене површине 2 до 20 хектара уколико је у питању јагодичасто воће, односно 5 до 100 хектара неког другог воћа. Дакле, уколико неко има 4,5 хектара засада шљива, он нема право да конкурише за средства ИПАРД-а.

Такође, што се тиче производње у затвореном простору или пластеницима, имају право да конкуришу по овом програму пољопривредна газдинства која имају минимум 500 па до 10.000 квадрата.

Е сад, шта је ваш одговор? Ваш одговор је – ми ћемо за те мале пољопривреднике, а њих је много више него великих у Србији, обезбедити национални програм. Ту сада долазимо до Закона о подстицајима. У Закону о подстицајима, из бедног буџета, кажем опет бедног, уз уважавање, министре, вашег ангажовања да се буџет повећа ове године...

Ја ћу вам рећи да је Хрватска, узимам њу као пример јер је најближа, пре уласка у ЕУ имала аграрни буџет 600 милиона евра, дупло више него ми. Ми имамо 300 и хвалимо се како смо направили неки велики помак јер смо нешто повећали аграрни буџет. У Србију се и данас, министре, увозе јабуке, увози се паприка, увози се парадајз, увозиће се и млеко. Дакле, ми смо земља у којој се половину године извозе јабуке, а у другој половини године се увозе јабуке.

Оно што је највећи проблем, то што извозимо, ја сам то рекао и премијеру, велики део иде на реекспорт – реекспорт из земаља ЕУ који иде преко Србије. Не треба то да радим ни ја ни било ко од посланика, да данас контролише те сиве токове, него треба да раде надлежне институције –

инспекцијске службе Владе Републике Србије. И да се изборе са реекспортом, а не да роба наших пољопривредника пропада док се продаје роба из ЕУ.

Даље, што се тиче подстицаја, козметичке су промене у Закону о подстицајима, зато што нема подстицаја ако нема пара. То је ваљда јасна ствар. Поздрављам уведену одредбу да ће се дати подршка младим пољопривредним произвођачима. Поздрављам и одредбу која се односи на рурална подручја и за посебне програме. Поздрављам и то што сте први пут сада препознали производњу лозних калемова и воћних садница у Закону о подстицајима – с тим што на то имам један амандман како бисмо то могли да још развијемо даље – јер је и то грана пољопривреде која је јако важна.

Али, молим вас, ви не мењате суштину Закона о подстицајима. И даље дајете подстицаје по хектару уместо инвестиције. Оставили сте 6.000 динара по хектару, седам динара по литри млека. То не значи ништа. У земљама ЕУ, у Европи, која је већ прошла процес оснаживања својих пољопривредника, по хектару се даје 900 евра, а у Србији се даје 6.000 динара. Шта мислите, да ли ће наш пољопривредник са 6.000 динара моћи да буде конкурентан било коме из Европе? Неће моћи. Неће моћи да буде конкурентан. Потпуно промашене мере. То сте оставили на истом нивоу. То је суштина и највећи обухват мера је управо то, као што су и регреси за ђубриво и за гориво. Ви не мењате то што је суштина.

Што се тиче млека, не можете ви прелевманима довека бранити наше произвођаче. Морате их оснажити, господо. То је суштина подстицаја, да наши пољопривредници буду снажни и економски јаки да могу да примене нове технологије, нова знања и да могу да буду конкурентни – у смислу приноса, у смислу јефтине производње – са конкуренцијом из Европе и света. Не можемо затварањем граница бранити пољопривредне произвођаче.

Што се тиче воћног садног материјала, ево типичног примера како се развија пољопривредна производња у Србији. Само ћу вам то навести као пример, исто је и у другим областима: године 2012. извоз воћног лозног садног материјала из Србије био је 6.600.000 садница, а увоз 2.800.000; 2013. године извоз је био 9.500.000, а увоз 4.700.000; 2014. године 8.500.000 извоз, а увоз 5.800.000; да би 2015. године дошли дотле да је извоз нешто испод 7.000.000, а увоз нешто преко 7.000.000.

Ми заборављамо нешто у чему имамо стогодишњу традицију, а то је управо производња лозног садног материјала и воћних садница. Сада се у Србији више увози него што се извози. А да вам не говорим колико смо прихода имали, били смо лидер у Европи осамдесетих година у тој пољопривредној производњи. Нажалост, данас наши пољопривредници, због непостојања подстицаја, подижу своје засаде у Македонији. Зашто? Зато што у Македонији

остварују 40 евроценти по једном лозном калему и једној воћној садници ако подигну у Македонији и то исто извезу. То је реалност данас у Србији.

Што се тиче Закона о водама, поздрављам иницијативу да се та област, која је потпуно неуређена, уреди. Потпуно је неуређена. Дакле, ми смо претрпели огромне штете, али нисмо морали да чекамо пет година да Вучић промени четири министра пољопривреде, да промени 40 министара, три владе, не знам колико свега да бисмо дошли дотле да нешто урадимо.

Поздрављам ту иницијативу. Добро је да се уведе ред у тој области, нарочито због последица које смо претрпели током поплава 2014. и 2015. године. И очекујем да ће се одредити средства, јер закон је мртво слово на папиру уколико нема буџета да се то у пракси реализује и да се мере спроведу.

Што се тиче поплава, само у Трстенику штете од поплава су биле вишемилионске, говорим у еврима. Највећу штету су управо пољопривредници претрпели. Највећа штета је направљена управо од Западне Мораве, која је водоток првог реда, која нема одбрамбене насипе, која није регулисана и која прави огромне штете; мењајући свој ток односи и читаве површине и хектаре обрадивог земљишта.

Имам једно питање, а то је – шта ће се дешавати са пратећим уредбама које се односе на део средстава за експлоатацију минералних вода који не припада локалним самоуправама? Конкретно, у питању је фабрика воде „мивела“. Општина Трстеник не добија ни један једини динар од таксе за експлоатацију минералне воде „мивела“, која је на њеној територији, као и извориште.

На крају, надам се да ће се Законом о водама увести ред и да ће се у складу са Законом спроводити активности. И да ће се вероватно, уколико будемо поштовали Закон, утицати и на то да се бесправно подигнути објекти, попут викендица председника Републике Томислава Николића, склоне или сруше. Ако се то већ могло урадити са објектима у Савамали, током ноћи и на нетранспарентан начин, овде имате потпуну законску утемељеност да не поновите случај Савамале, него да урадите то онда када треба. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Алексићу.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Поштовани председавајући, поштовани посланици, хвала за прилику да неке од ових ствари које су изнете, а које уопште не стоје, могу да прокоментаришем.

Разумем вашу позицију; једноставно цитирате све оно што постоји у другим земљама. И није ми јасно како нисте нашли за сходно да одете на сајт Министарства пољопривреде и видите све у вези с ИПАРД-ом – ко има право да

конкурише, на који начин, које су процедуре. Мени је жао што сте рекли да то нема нигде да се пронађе и да се види. Са друге стране, радили смо мноштво едукација на терену, а видим да знате врло добро како функционишу неке суседне земље.

Што се тиче претфинансирања, наравно да водимо рачуна о томе. Ми имамо припремљена средства за кредитну подршку у оквиру Министарства пољопривреде на посебном раз делу, и то ћемо користити за претфинансирајућу подршку која је везана за ИПАРД.

Мислим да вам пример који сте искористили баш нешто и није добар, везано за Хрватску, нарочито у делу смањења нивоа пољопривредне производње, јер то је оно што је код њих у последње време карактеристика. Нама је идеја да доведемо до повећања пољопривредне производње. Ако сте пажљиво пратили све што се дешавало у претходним годинама, а видим да сте се бавили статистичким подацима, постоји повећање пољопривредне производње у Србији – 7%. Пазите, у односу на претходну годину, то су вам информације које можете добити на сајту Републичког завода за статистику, али то је сајт где у домену пише „ср“.

Хрватска је добар пример за ниво директних плаћања по хектару, али то не доводи, господине, до развоја. Мени је идеја, овом министарству, овој влади, да развија оне алате, оне мере које ће довести до повећања конкурентности. Нама је то циљ, а не да успавамо пољопривреду и кад дође тренутак истине имамо ситуацију као што се сад десило у Хрватској по основу млека. Ми имамо премије по литри од седам динара. Понекад ми уопште није јасно о чему се овде у ствари ради.

Што се тиче поплава и свих тих ствари о којима сте говорили у вези са управљањем ризицима, ако сте добро читали измене и допуне Закона о подстицајима, ми више немамо само као меру субвенционисање премија осигурања, него имамо комплетно управљање ризицима. То је јако важно.

Што се тиче повећања увоза садног материјала, о ком сте ви причали малопре, на нама је да повећамо капацитет произвођача нашег садног материјала, али оно што сте ви рекли доводи до једне потпуне заблуде. Садни материјал није увезен да би се бацио негде, него да би се установила производња, колико је мени познато. Исто нам је идеја да повећамо извоз нашег материјала.

Мислим да неке ствари које се тичу ИПАРД акредитације –нико никад није рекао да ми имамо ту акредитацију. Па ако сам икад, било ког дана рекао... ухватили смо се укоштац само после седам дана, интенција Владе је да имамо ову акредитацију баш због тог новца који стоји на располагању пољопривредницима.

Просто сам желео да видим на који начин овде можемо да побољшамо сва три ова закона, али, уз дужно поштовање, ја ништа ту нисам видео.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реплика, народни посланик Мирослав Алексић.

Изволите.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Поштовани министре, ја вас разумем када кажете да вам ништа није јасно. И не треба да вам буде, јер сте ту онедавно, ово је ваш мандат од неколико месеци. Али и те како треба да буде јасно Александру Вучићу и свим његовим владама од 2012. године па наовамо. Зато ми нисте одговорили на питање ко је одговоран што ми досада ништа нисмо урадили, већ тек сада, усвајањем овог закона стварамо предуслове да можемо да се акредитујемо, односно да кренемо у процедуру привлачења, односно реализације пројекта ИПАРД програма од 175.000.000 евра. Ми нисмо то урадили четири године, односно три, ако хоћемо да гледамо од 2014. године, када је кренула реализација пројекта.

Ја вас ту потпуно разумем, да вам није јасно. И не кривим вас, немојте погрешно да ме схватите. Ја вас одлично познајем и верујем да ћете учинити све, онолико колико вам буду дозволили. Али ово је земља у којој један човек одлучује о свему и бојим се да л' ћете успети да реализуете ваше жеље, ваше идеје и ваш програм.

Што се тиче статистике, да је 7% повећана пољопривреда у претходној години, ја вас у томе подржавам, али знате где? У реекспорту, господине Недимовићу. У реекспорту робе која није произведена у Србији наш извоз је повећан. Израчунајте на којим површинама у Србији се производи крушка, јабука, дуња, а колико смо је извезли; или колико производимо парадајза а колико смо га извезли. Врло лако ћете доћи до података да ли продајемо нашу робу или се врши злоупотреба и продајемо туђу робу.

Према томе, како год ви ово гледали, ја ћу вам рећи једну ствар. Пољопривредници Србије данас једва састављају крај с крајем, 90% њих нема пара да започне пролећну сетву и производњу за 2017. годину, а ви и даље причате о томе како је то све добро. Ништа није добро и морамо брзо и снажно радити да бисмо помогли пољопривредним произвођачима.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Алексићу.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Само желим да ме на правилан начин чујете, јер ниједног тренутка нисам рекао да су ствари сјајне, него да ми мењамо ове прописе да бисмо побољшали ситуацију у пољопривреди. Доста тога је урађено у погледу акредитације Управе за аграрна плаћања. Ми сада отклањамо

блокирајуће факторе. Ја сам захвалан и претходној колегиници која се бавила овим послом и која је доста ту урадила, али ми ћемо ове ствари решити.

Што се тиче реекспорта, од 15. септембра наша Управа за заштиту биља, у складу са споразумом који има са својим руским колегама, прати сваку пошиљку од почетка до краја. Немојте имати ниједну дилему да нешто не функционише, да би нам био забрањен извоз воћа као неким другим земљама. Све функционише у најбољем реду, чак имамо повећање извоза неке наше робе.

Чињеница је да ми пратимо ток сваке пошиљке, од воћњака па док не стигне до крајњег потрошача. То је наша обавеза, а да је другачије, ми у овом тренутку не бисмо могли да остварујемо извоз воћа на руско тржиште и на тржиште ЕУ. Тако да, ово су чињенице и мислим да треба да говоримо о чињеницама.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине министре.

Реч има Мариника Тепић.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважени гости, чланови Владе, колегинице и колеге народни посланици, у уводном излагању господина министра као и у излагањима мојих претходника углавном је фокус стављен, између ова три пољопривредна закона, на закон који се у процедуралном смислу најдиректније бави ИПАРД програмима. Ја ћу се такође у претежном делу излагања осврнути на то, с тим да блокирајуће факторе, које је неколико пута потенцирао и сам министар, када је реч о неспособности да се у овом тренутку акредитује Управа за аграрна плаћања, морам да вратим неколико месеци, па и година уназад.

Подсетићу вас да смо ми још у марту 2015. године слушали од претходне министарке Бошковић Богосављевић да ће средства ИПАРД програма бити обезбеђена до краја ове, дакле 2015. године. Онда смо у јуну исте године слушали најаву претходне министарке када је рекла да ће први позив за кориснике новца из ИПАРД фондова бити почетком 2016. године, односило се на ових кључних и тако битних 175.000.000 евра из ИПАРД фонда. Када је министарка била питана, такође у јуну 2015. године, када се очекује акредитација Агенције за аграрна плаћања да би се ова средства могла користити, она је из цуга, из топа рекла да су све активности које су планиране предузете у року, у смислу припремања ових процедура.

Онда нас је затекла вест у септембру 2016. године, значи неко време након званичног формирања Владе, сада смо од министра чули да је ова вест стигла из Брисела још 8. августа, дакле неколико дана пре избора републичке владе, која се испоставила да је заиста брука и срамота за Србију, а то је да је због неспособности државе и рада Министарства пољопривреде у овом тренутку

блокирана акредитација Управе за аграрна плаћања, а самим тим и право на повлачење у првој транши 15.000.000 евра за наше паоре, а потом прогресивно и за остатак средстава у наредних неколико година.

Мени је изузетно проблематично то што су наши пољопривредници верујући министарки изгубили, као и ми сви заједно, готово годину и по дана на „сад ћемо“ и „ми ћемо“ фазу, „све је спремно“, „сад ћемо ми све то урадити“. Онда се испоставило да то тако није и, рекла бих, иако сте у вашем претходном излагању похвалили вашу претходницу, некако са израза вашег лица не стичем утисак да ви верујете у те похвале. Моје кључно питање је – ако смо ми изгубили годину и по дана на „сад ћемо“ и „ми ћемо“ фазу, како сад вама да верујемо, господине министре, да ћете ви то тако јасно и тачно и исправно решити до априла, односно до краја наредне године?

Све и да узмемо у обзир „завичајну емпатију“ у односу на наше војвођанско заједништво и ценећи ваш претходни рад, то ипак није довољно оправдање, а камоли довољна емпатија за такође неке недостајуће одредбе у овим законима, на које ће ЛСВ покушати да утиче и да их амандмански предложи. Надам се да ћете, свесни онога што је била заиста срамота за ову земљу, до августа, када смо чули за овај поражавајући резултат, односно немогућност да акредитујемо Управу за аграрна плаћања, узети у обзир наше амандмане и поспешити квалитет ова три закона која су тренутно у расправи.

Дозволићете, ви врло добро знате ко се држи за реч а ко се држи за уши. Ми бисмо заиста волели да верујемо у све речи које сте ви овде изнели, али бојим се да нам треба много више аргумената за то и видим да одобравате овај мој став и да разумете апсолутно све наше недоумице са којима врло искрено наступамо овде у Народној скупштини.

Оно што је за нас заиста невероватно јесте да нисте успели да препознате Војводину чак ни у контролној улози, односно улози надзора над ИПАРД средствима, па макар као поверен посао према органима АП Војводине. То ћемо такође амандманом покушати да поспешимо. Верујем да ћете имати разумевања за то, јер ви врло добро знате да је Покрајински секретаријат за пољопривреду интензивно учествовао у обукама које су биле организоване од стране Министарства када је реч о овим програмима, и то у више наврата.

Такође морам да замерим, очекивала сам да ћете се ипак позабавити и нажалост важећом уредбом која дерогира овај закон у неким одредбама, а то је у подстицајима у биљној производњи. Јер од некадашњих, или практично доскорашњих 100 евра по хектару, подстицаји су и даље сведени на 3.000 динара по хектару. Уредбом се влада када је реч о овим подстицајима у биљној производњи и морам рећи да су наши, нарочито банатски паори изузетно због

тога забринути, апсолутно не видећи своју перспективу када је реч о биљној производњи.

Оно што нас такође занима а нисмо успели да разазнамо из ових законских штива јесте да ли ће тзв. рањива подручја бити одређена и дефинисана нпр. пре почетка рада компаније „Тенис“ или после почетка рада компаније „Тенис“. То је јако битно имајући у виду да такође нисте препознали један битан сегмент, а ми ћемо амандманом покушати да побољшамо закон и у том правцу, а то је заштита животне средине и све што подразумева заштиту животне средине услед интензивне пољопривредне производње.

Сада ћу вам навести један пластичан пример, онако како сам га ја, која нисам пољопривредни инжењер заштите животне средине, успела да препознам а да га сви учесници у дискусији разумеју, и вратићу се на претходно поменути компанију „Тенис“.

Мени су стручњаци из ваше области објаснили да у матичној земљи ове компаније, а то је Немачка, не може нпр. једна фарма да броји више од 30.000 свиња, док су најаве да ће нарочито на нашем банатском простору фарме компаније „Тенис“ моћи да имају и до 50.000 свиња.

Тakoђе су ми стручњаци из ваше области објаснили да су у Немачкој врло стриктне процедуре када је реч о пречишћавању отпадних вода, односно свега онога што излази са фарме као што су фарме компаније „Тенис“; односно да воде које се испуштају са фарме, наравно загађене, морају да буду на вишој тачки слива него што је она тачка у реци, у води, одакле та компанија узима воду за даље коришћење.

То значи да ова компанија, и све друге сличне њој, треба нарочито да води рачуна о оним водама које испушта у реку, односно да мора да има посебне погоне и филтере за пречишћавање ових вода. Уколико се компанија „Тенис“ ангажује и стартује у овако уређеном или условно речено уређеном оквиру, она, колико ја знам, неће имати потребу да на овај начин поступа када је реч о фази испуштања, односно узимања вода. Уосталом, зашто би она у земљи Србији улагала додатна два милиона евра за овакве погоне?

Тако да, напросто, кроз овај пример желим да поставим додатно питање око третмана рањивих подручја, односно стања са бројем свиња и са понашањем у односу на животну средину, пошто то нисмо препознали у овим прописима.

Оно што нас такође занима и доводи у сумњу наше поверење према вашој датој речи овде када је реч о испуњавању рокова, да се вратим на Управу за аграрна плаћања и ИПАРД програм, јесте то што сте ви за целокупно администрирање пројектним процесом предвидели девет плус шест месеци. Дакле, готово годину и по дана се губи на администрирање пројектом, што је, ако сте сами навели крај акредитационог процеса закључен у априлу, да ће се

простор за конкурисање и аплицирање отворити до краја ове године, тих више од годину дана никако не може да уђе у онај годишњи лимит када првих 15 милиона динара могу да се повуку из ИПАРД фонда.

Ми ћемо такође конструктивно желећи да учествујемо у поправљању ових законских решења предложити амандмане којима препоручујемо да се драстично или знатно скрате ове процедуралне административне фазе, нарочито имајући у виду да сте и сами рекли да је готово све спремно, да су људски капацитети готово на савршеном нивоу, да све иде по плану. Онда нема разлога да девет месеци плус шест месеци траје административна фаза за одлучивање само о пројектима који би имали право да повлаче средства из ИПАРД фонда.

И додатно, имаћемо више амандмана, хтела бих да скренем пажњу на такође један сегмент који је нама недостајући а није препознат у закону, а то су подстицаји везани за рурални туризам. Сигурна сам, пошто имате прилику да обилазите целу земљу, да сте вероватно боље него ја упознати са ситуацијом колико мала газдинства функционишу у сивој зони у овој области руралног туризма, а која би, управо оно што је и вама циљ, могла да их задржи на својим матичним подручјима, дакле да се они не упуте токовима економске миграције и да, препознајући подстицаје и подршку руралном туризму врло децидирано наведеним у закону, по нашем амандману – оно што сада недостаје – да им помогнемо да се и они укључе у овај систем и да наставе да живе од свог рада онако како су то и досада чинили.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Колегинице Бошковић Богосављевић, имате право на реплику јер сте два пута директно поменути у излагању народне посланице Маринике Тепић.

Изволите.

СНЕЖАНА БОГОСАВЉЕВИЋ БОШКОВИЋ: Захваљујем.

Даме и господа народни посланици, хтела сам у начелној расправи да истакнем све оно што је урађено у претходне две године. Чињеница је да изнети аргументи не стоје, из разлога што је Министарство пољопривреде и заштите животне средине 2014. године покренуло ИПАРД пројекат. Тај пројекат је морао да буде покренут знатно раније, још од 2004. године. Међутим, ми смо 2014. године најпре усвојили Стратегију пољопривреде и руралног развоја, што је била основа за израду ИПАРД програма. Министарство пољопривреде је и сачинило ИПАРД програм. Овај програм презентовало је Европској комисији, она га је усвојила и прихватила за финансирање крајем јануара 2015. године.

Од тада радимо на припреми оперативних структура. Подсетићу вас, преселили смо Управу за аграрна плаћања из Шапца за Београд, што је услов за имплементацију организационе структуре ИПАРД програма. Влада је крајем децембра 2015. године дозволила додатно запошљавање кадрова који ће радити

на спровођењу овог програма. Процес запошљавања је започет. Припремљен је био закон и, да нису расписани избори, овај закон би био много раније у скупштинској процедури.

Иначе, Србија и Европска комисија на овом пројекту су партнери и све примедбе и сугестије које су уследиле након радне посете су у правцу праћења тока припрема наших оперативних структура. Тако да све заслуге за ову данашњу расправу заслужују кадрови Министарства пољопривреде и заштите животне средине и Влада Републике Србије, као и Канцеларија за европске интеграције, министарка задужена за европске интеграције, Министарство финансија, који су у претходне две године предано радили на овоме.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Време. Захваљујем.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Захваљујем се.

Хтео бих само неколико ствари да изнесем. Ја сам овде да урадим, премијер Вучић ме је довео да урадим посао, и један од мојих послова јесте да добијем акредитацију за Управу за аграрна плаћања и да решимо једном за вјек и вјекова овај проблем.

(Народни посланици наглас коментаришу.)

У праву сте, Скупштина ме је изабрала, на предлог премијера Вучића. Нисам се добро изразио, извињавам се.

Друга ствар коју желим да кажем, ја вама износим чињенице шта смо урадили. Још једном, да би јавност била начисто с тим шта смо урадили за људске ресурсе: четрдесет двоје људи смо примили, до краја децембра примићемо још педесет људи, тиме ћемо стећи услове да испунимо критеријуме који су предвиђени. У овом тренутку то нам је сасвим довољно. За мере један и три, за које ћемо се акредитовати, то нам је сасвим довољно. Наравно, неко ће рећи треба нам хиљаду, било је таквих речи, али то је за комплетну структуру неопходно, а за ово што ми идемо у овом тренутку за пољопривредне произвођаче и за прерађиваче то ће бити сасвим довољно.

Прописи се налазе пред вама, који су били...

(Народни посланици наглас коментаришу.)

По јавном конкурс, наравно. Нико се не прима другачије. Јавни конкурс је трајао сасвим довољно дуго, комисије постоје и све ће бити урађено на најтранспарентнији могући начин.

Што се тиче овог прописа, уколико Скупштина тако одлучи, имаћемо још једну ствар потпуно регулисану.

Коригован је ИПАРД програм, било је нешто речи код претходних говорника о томе. Ми смо извршили корекције у корист српских

пољопривредника. Имали смо у неким стварима нелогичности. То смо урадили уз сагласност са људима који доносе одлуку о томе у Бриселу и то смо направили тако да те, да тако кажем, опсеге спустимо на ниво да буду доступни већини пољопривредних произвођача у Србији; не да 20 хектара буде граница, него смо је спустили на два.

Правилници којима се дефинишу ствари, референтни ценовници, у изради су, они ће бити готови. Ја не тражим да ви мени верујете лично. Ја кажем да ћемо ми овај посао да урадимо. Да ли ћу ја вас у довољној мери убедити у то или не, моје је да покушам, али знам да ћемо резултат остварити.

Што се тиче осталих ствари, поверавања послова на ниво АП Војводине, овде се акредитује Управа за аграрна плаћања, акредитује се орган. У каснијим стадијумима на регионалне канцеларије ћемо пренети део тих надлежности, ту нема никаквог спора. Једна од тих канцеларија биће и у Новом Саду, биће и на другим местима и ту немамо апсолутно никакав проблем. У овом тренутку морамо да акредитујемо и не можемо да поверимо посао било коме, морамо да акредитујемо Управу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем се.

Реч има народна посланица Мариника Тепић, реплика.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем.

Ми смо овде чули да аргументи које сам ја изнела не стоје. Ја нисам укрштала неке имагинарне аргументе, него оно што је изношено у јавност, дакле аудио и видео изјаве, које су врло проверљиве. Тако да не баратам неким имагинарним аргументима него чињеничним стањем.

Чули смо и да су избори криви за све, не први пут. Кад су неки пропусти у питању, кад су грешке у питању, увек су избори криви за све. Чули смо и ко је заслужан. Нисмо чули ко је одговоран за ове блокирајуће факторе, а и ово ко је заслужан није ми баш било потпуно јасно. Једна страна тврди да је она заслужна...

Вас кад слушам, министре, чујем да сте ви заслужни. Волела бих да чујем и од вас ко је, заправо, заслужан за правац одблокирајућег поступања. Наравно, желим и да вас питам – шта ћемо, министре, ако опет буде избора? Опет ништа од ИПАРД програма? Ако се испостави, као што смо чули, да избори јесу блокирали све ове процедуре и поступања у претходном периоду, потпуно је јасно, не требају аргументи, чињенице су ту, да ћемо опет бити на нули ако буде избора. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реплика. Народна посланица Снежана Бошковић Богосављевић.

Изволите.

СНЕЖАНА БОГОСАВЉЕВИЋ БОШКОВИЋ: Желим да кажем да сам погрешно протумачена. Погрешно је протумачена моја изјава да су избори криви за све. Само сам рекла да би овај закон био у скупштинској процедури раније да избора није било. Као што знате, у марту сам бранила сет закона из области заштите животне средине; од тада више није било законодавне активности. Веома сам срећна и задовољна што су данас колеге из Министарства пољопривреде ту да бране овај закон.

Нисам рекла ко је заслужан више или мање – сви смо заслужни – који су радили од 2014. године. А ако бисмо баш желели да се питамо ко је одговоран, одговорни су они који од 2004. до 2014. године нису на овом пројекту урадили ништа. Све ово што сам рекла може да се провери. Све је то записано у документима којима се оцењује напредак Србије у процесу европских интеграција, документима за 2015. и 2016. годину.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Бошко Обрадовић.

Изволите.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани грађани Србије, желим пре свега да изразим једно велико задовољство што се у Народној скупштини Републике Србије коначно разговара о пољопривреди и селу, двома темама које су остале толико занемарене, рекао бих чак и понижене, у интересовањима наших политичких елита у неком претходном периоду.

Двери су, наравно, у потпуности спремне за ову тему. Ми у нашој посланичкој групи имамо два стручна лица – почевши од проф. др Миладина Шеварлића, једног од наших најпознатијих агроекономиста, до његовог млађег колеге мр Ивана Костића – који ће, наравно, имати прилику да, уз мене, говори о овој изузетно важној теми.

Моја улога је да, пре свега, отворим ову тему на политички начин и укажем на то шта је проблем актуелног тренутка српске пољопривреде и села, а онда да видимо и да ли су ова решења која предлаже Влада Србије права или потпуно промашена и погрешна решења.

Ова решења, да одмах то кажем, изгледају као када на једну дубоку рану, једну гангрену која је захватила читав организам, један канцер који вам разједа организам залепите фластер и кажете – ево, овај фластер ће помоћи и решити проблем обољења које ваш организам има. Дакле, нећете, господине министре, овим ништа решити. Ово је само једно у низу фолирања и губљења времена у погрешним и промашеним пољопривредним политикама у последњих 16 година.

Погрешно би било да кажем да сте ви једини одговорни за слом српске пољопривреде и села. Ви сте само гробари српске пољопривреде. Неко други је кренуо да убија српску пољопривреду и село још од 5. октобра 2000. године.

Данас ви, господине министре, влада Александра Вучића завршава овај гробарски посао буквалног уништења, завршног, српске пољопривреде и села.

Доказ за то је безидејност министара у претходне четири године, или сада већ пет, власти СНС-а. За четири године власти четири различита министра. Ви као да следите тај вегетациони низ, да сваке године засејете по једног новог министра пољопривреде. То говори да немате никакав дугорочни план, то говори да немате никакву дугорочну идеју шта са српском пољопривредом, јер нико нормалан, са озбиљном идејом, не би мењао министра пољопривреде на сваких годину дана.

У пољопривреди је најважније дугорочно стратешко планирање и сигурност коју дајете пољопривредницима таквим планирањем. Какву им ви сигурност дајете тако што сваке године мењате министра пољопривреде, што сваке године мењате и допуњавате законе који се тичу пољопривреде?

Оно што желим најпре да кажем јесте стање нашег села. Под један, чак и у Закону о територијалној организацији Републике Србије ви не помињете села; постоје градска места и остала насеља. Села се не помињу, као да их нема, без обзира на то што пола Србије још увек живи у селу и бави се пољопривредом, чак и ако живи у граду.

Друга ствар која боли наше село јесте иселјавање – из села у мање градове, из мањих градова у веће градове, из већих градова у Београд, па у иностранство. Дакле, села нам се празне, посебно она гранична, на границама наше државе, посебно она у пасивним крајевима.

Посебна тема су домови културе и уопште културни живот наших села. Посебна тема су жене на селу, које су понижене и увређене од свих претходних власти, јер када су и како мајке, труднице, породиље, пензионерке на селу добиле било какво озбиљно право?

Оно што је, наравно, најдраматичније, уз ово пражњење српског села, јесте податак да смо између два пописа изгубили 150.000 породичних газдинстава. Дакле, свако пето породично газдинство у Србији више не постоји, и ви то немо посматрате и гледате пропаст српског села.

Такође, ви не примећујете поразну чињеницу да, различити подаци различито говоре, али више стотина хиљада хектара обрадивог пољопривредног земљишта у Србији остане необрађено. Неко каже пола милиона хектара, неко каже милион хектара. Колико тачно стотина хиљада хектара, господине министре, обрадивог пољопривредног земљишта у Србији остане необрађено? Како могу сви министри у претходним владама да гледају необрађено обрадиво пољопривредно земљиште а да ништа нису учини да подстакну обраду тог пољопривредног земљишта?

У време досовског уништавања пољопривреде, које ви довршавате као гробари српске пољопривреде и села, уништено је 65 пољопривредно-индустријских комбината. Шта су били пољопривредно-индустријски комбинати? Кључна тачка пољопривредно-прехранбене индустрије Србије, која има све – од производње, преко прераде до трговине основним животним намирницама. Дакле, читав ланац производње, прераде и трговине остаје у овој држави, самим тим и сав профит остаје у овој држави. То сте ви од 5. октобра 2000. године до данас уништили.

Ви бисте сада да уништите и продате и ПКБ, последњи остатак те некада моћне индустрије, пољопривредно-индустријских комбината, један од највећих пољопривредно-индустријских комбината у Европи, који се налази надомак града од два милиона становника, који има огромне површине, има невероватну перспективу. Уместо да држава стане иза ПКБ-а и каже „ово је стратешка грана српске прехранбено-прерађивачке индустрије, која ће да повеже све друго што ћемо да покренемо у пољопривреди“, ви хоћете и то да продате.

Уосталом, свака четврта приватизација у последњих 16 година која се тиче пољопривреде и прехранбено-прерађивачке индустрије пропала је, а нико није одговарао за уништене потенцијале српске пољопривреде.

Оно што желим посебно овде да истакнем јесте ваша катастрофална идеја доласка великог немачког произвођача меса „Тенис“ у Србију. То јесте немачки економски интерес, али није српски. То није домаћи економски интерес. Нама не треба још један велики европски тајкун који ће да уништи конкуренцију наших малих домаћих произвођача. Нама треба подршка нашим малим домаћим произвођачима; нама треба удруживање наших произвођача у задруге; нама треба подршка државе задругарству; нама треба обнова пољопривредно-индустријских комбината; нама треба обнова домаће индустрије пољопривредне механизације. То је оно што треба да подржите парама и хектарима које поклањајте „Тенису“ као да је нама овде потребна нова економска немачка окупација.

Оно ваше обећање које сте већ прекршили, господине министре, јесте да ћете до краја ове године да уведете независну лабораторију за контролу млека. И ево, нема је. Нема је, господине министре. Значи, већ после четири месеца на власти прекршили сте обећање. Дакле, нема независне контроле млека, и даље се изабљују наши произвођачи млека од не знам каквих откупних станица и варијанти.

Посебно желим да алармирам грађане да од 1. септембра 2017. године странци могу да купују пољопривредно земљиште у Србији, по погубном Споразуму о стабилизацији и придруживању. То су почели они еврофанатици пре вас, а настављате ви, највећи еврофанатици у историји ДОС-а. Дакле, ви желите да од 2017. године странци могу да купују пољопривредно земљиште у

Србији. Не видим да сте ишта урадили да то зауставите и спречите, а пет година сте на власти, господине Недимовићу.

Пет година сте на власти, што нисте променили ову погубну ставку ССП-а као што су урадиле све европске државе које су ушле у ЕУ? Погледајте шта је урадила Мађарска и видите како су озбиљне државе заштитиле своје пољопривредно земљиште од продаје странцима.

Ви сте, наравно, августа 2012. године као једну од првих великих мера СНС на власти отпустили 1.658 агронома, односно асистената саветодаваца – једном СМС поруком. Још увек сте им дужни неке паре, па вас и то питам, господине Недимовићу – када ћете да платите људима оно што сте били дужни када сте их отпустили СМС поруком?

Шта сте све урадили за ових пет година ваше власти, надовезујући се на ову катастрофалну политику ДОС-а од 5. октобра 2000. године до данас? Под један, драстично сте смањили субвенције пољопривредним произвођачима у Србији. Ојадрили сте ове године пољопривредне произвођаче са овим таксама за наводњавање, одводњавање које наплаћујете и за 2015. и 2016. годину.

Да ли сте икада обезбедили озбиљне откупне цене, сигурност откупа, сигурност висине цене? Уништили сте домаћу индустрију пољопривредне механизације. Имамо ли да купимо наш српски трактор или ћемо да купујемо хрватске, које су они направили у фабрици која је настала на ледини а ми смо имали нашу фабрику и само је требало да у њу уложимо и оспособимо је? Сада ми не знамо више да правимо ни тракторе, ни мото-култиваторе, ни сву прикључну механизацију, ни комбајне, ни све оно што смо донедавно знали да правимо. Ко је то уништио? Ко сада не улаже у обнову домаће индустрије пољопривредне механизације? То су права питања.

Шта је са задругарством? Како то улази генетски модификована храна и семе? Сами сте рекли да сте недавно пронашли 11 хектара. Чекајте, како то уђе, господине Недимовићу? Ко је то засејао? Реците име власника парцеле који сеје ГМО. Реците да ли је кажњен кривично, да ли је процесуиран, да ли је ико досада одговарао за увоз и промет генетски модификоване хране и семена. Ко, када, где? Наведите та имена и те бројке.

Укинули сте царине на увоз стране пољопривредне робе, убили сте домаћег произвођача. Сада размишљате да укинете и царинске заштите које се тичу увоза млека, што ће такође да убија конкуренцију домаћег произвођача. Сами кажете генијалну мисао, коју грађани Србије треба још једном да чују – да нама ССП са ЕУ, који је погубан по наше економске интересе, не брани да царинским и ванцаринским мерама заштитимо нашу домаћу робу.

Коначно да то неко каже. Честитам вам. Захваљујем вам се што је неко открио ту истину, да ми имамо право да царинским и ванцаринским мерама

заштитимо домаћу робу од нелојалне конкуренције – од млека у праху, од смрзнуте робе из робних резерви ЕУ, смрзнутог меса. На то имамо право по ССП-у и то не чинимо већ осам година. Осам година све еврофанатичне власти, од ДС-а до СНС-а, не штите домаће тржиште, домаћег произвођача, пуштају увознички лоби да дивља и уништава конкуренцију домаће производње.

Где је крај? Када је крај? Када је крај субвенционисању страних фирми које ви овде подржавате? Када је крај „хрватизацији“ нашег тржишта? Када је крај Тодорићу, који је купиовао све трговинске ланце у Србији и убио све домаће трговине? Ево, одлично, браво, Вучићу – „доста ми је хрватског иживљавања.“ Добро си се сетио, после пет година власти. Што не кажеш Тодорићу – „доста ми је хрватског иживљавања“? Нема „доста ми је хрватског иживљавања“ у случају Тодорића и хрватских тајкуна који владају Србијом.

Сада, господине министре, шта ви бришете из закона у члану 3? Једну сјајну формулацију која је ту постојала, која је програм Министарства пољопривреде. Ви бришете: „Пољопривредна политика и политика руралног развоја Републике Србије обухвата мере и активности које предузимају надлежни органи у циљу: 1) јачања конкурентности пољопривредног производа на тржишту; 2) обезбеђивање квалитетне и здравствено исправне хране; 3) обезбеђивање подршке животном стандарду за пољопривреднике, који не могу својом производњом да обезбеде економски опстанак на тржишту – кључна ствар; 4) обезбеђивање подршке руралном развоју; 5) заштита животне средине од негативних утицаја пољопривредне производње.“

Бришете ових пет ставова члана 3 који су програм озбиљног националног министарства за пољопривреду. А шта радите? Доводите државу Србију у зависност од ЕУ лажним обећањима која трају од 2012. године: пет година лажете грађане Србије да ће добити ЕУ фондове; пет година нема акредитације Управе за аграрна плаћања; пет година нема ни једног динара из европских фондова, ваших празних прича о нашем путу Србије у ЕУ, која само што није усрећила Србију. Па, што пет година не дође један динар из тих европских фондова?

Видећемо за колико година ће доћи ова процедура коју ви сада покрећете, која није ништа друго него ново уцењивање из ЕУ. Они су паметни људи, они штите своје домаће произвођаче; ми не штитимо своје домаће произвођаче. Они ће наћи хиљаду препрека да акредитујете Управу за аграрна плаћања и хиљаду препрека да ми извеземо на њихово тржиште оно што је њима конкуренција. А ми пуштамо на наше тржиште да уђе све – без икакве контроле исправности хране, без икаквих препрека које штите нашег домаћег произвођача.

Доносите три закона о којима овде расправљамо без јавне расправе, без мишљења науке, без мишљења струке. За три године три пута мењате овај закон. Јасно је да немате никакав план за српску пољопривреду и село. Године 2013. смањили сте средства за подстицаје у пољопривреди испод 5%, које сте обавезни да из буџета издвојите за то. Године 2014. смањили сте субвенције са 100 хектара на 20 хектара. Године 2015. смањили сте субвенције за биљну производњу са 12.000 на 4.000. Три пута је мање субвенција од када је СНС на власти у овој држави. Ви сте заиста гробари српске пољопривреде. Увозите млеко у праху, увозите смрзнуто месо из робних резерви ЕУ, убијате домаћег произвођача.

Који ИПАРД фондови? Ко сиромашан и мали у српској пољопривреди може ишта ту да добије? За ваше ИПАРД фондове – да ли је тачно да могу да конкуришу само субјекти који имају преко пет хектара под воћем? Ко то има у Шумадији? У Хрватској је та граница два хектара. Да ли ће ИПАРД средства из ЕУ добијати само ваши пријатељи тајкуни? То је озбиљно питање.

На крају, закон о изменама и допунама Закона о водама, којим одузимате надлежност Београду а дајете Покрајини и повећавате бирократију и трошкове покрајинске штетне, дупле администрације. Занимљиво, дајете Покрајини Војводини, а бришете из закона водно подручје КиМ.

Отварате простор за легализацију нелегалних објеката изграђених на водном земљишту без грађевинске дозволе типа викендица на Сави породице председника Николића. О чему ћутите? Ћутите о незаконитој експлоатацији шљунка, ћутите о уништавању одбрамбених бедема на тај начин, ћутите о неисправности пијаће воде, ћутите о закупљивању речних токова од стране страних фирми.

Дакле, СНС је гробар српске пољопривреде и села. Не може се лепљењем ових ЕУ фластера решити гангрена и канцер који је захватио српску пољопривреду од 5. октобра 2000. године, када је ослобођењем царина на увоз стране робе убијен домаћи произвођач. Приватизовани су сви наши пољопривредно-индустријски комбинати, убијена је конкуренција српских трговинских ланаца, пуштена хрватизација и тајкунизација наше трговине и на сваки други начин фаворизован свако ко има страни економски интерес у овој држави.

Дошло је време да се, макар, ево, у Народној скупштини Републике Србије чује економски патриотизам, да се чује да је домаћи економски интерес приоритет, да је подршка домаћој привреди пољопривреди приоритет. Не занима ме ваш Централни комитет у Бриселу. Не занима ме ЕУ. Занима ме наш домаћи привредник и пољопривредник. Занима ме наша домаћа банка, која ће по повољним каматним стопама да даје повољне кредите искључиво нашем

домаћем привреднику и пољопривреднику. То је економски патриотизам за 21. век. То је програм Српског покрета Двери.

Позивам вас да се окренете од тих лажних прича о европским интеграцијама, од тог губљења времена, од те пљачке из ЕУ наше привреде и пољопривреде. Помозите конкретно младим брачним паровима који хоће да се врате на село и баве пољопривредом, дајте њима оних 27.000 евра бесповратно, које сте дали страним фирмама за свако новоотворено радно место. Ето вам новоотвореног радног места за свакога ко жели да се врати на село и бави пољопривредом.

Што нама, грађанима Србије, не дате паре из нашег буџета, од наших зарада, него дајете страним фирмама које долазе у Србију? То се зове модерни концепт економског патриотизма. Позивам вас да коначно почнете да се озбиљно бавите проблемом пољопривреде и села, јер ово што ви радите заправо је онај завршни, гробарски посао на коначном уништењу српске пољопривреде и села.

(Горан Јешић: Реплика.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Јешићу, немате основа за реплику.

(Горан Јешић: Овлашћени сам предлагач.)

Јесте.

(Горан Јешић: Два пута је поменута ДС.)

Не Демократска странка, бивши режим. А ви сте препознали....

(Горан Јешић: Два пута је поменута ДС.)

Ниједног тренутка није поменута ДС.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

Изволите.

(Горан Јешић: Члан 104.)

Дао сам реч министру.

(Горан Јешић: Не можете да дате реч министру пре Пословника, он је гост.)

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Захваљујем, господине председавајући.

Неколико ствари, пре свега због јавности, желим да кажем. Ако је ико заштитио мале произвођаче – подсетићу вас да 70% пољопривредних газдинстава има једну до четири краве на простору Србије – ако је ико заштитио њихову производњу, то је била Влада Србије. Пре годину и по дана, када је увела заштитне мере и када је спречила да огромна количина млека по, истина, ниским ценама – то је економија – дође на простор Србије и додатно девастира ову врсту пољопривредне производње. Мислим да су то чињенице.

Србија није имала новац као ЕУ, да уложи милијарду и по евра у овај пројекат, али је Србија искористила своје право које јој дају међународни

споразуми. Србија ће то своје право користити сваки пут када буде угрожен било који део њене пољопривредне производње, али када буде оправдано – интереси постоје на тржишту – а не само зато што неко појединачно мисли да је тај интерес угрожен. Оно што је суштина целе приче, правне обавезе морају да се поштују без обзира на то када настају. То је суштина правне државе.

Не свиђа се мени гомила ствари у ССП-у, али то је ова држава потписала и мора да поштује, а исто тако један од алата који стоји нама на располагању кроз читав процес европских интеграција је 175.000.000 евра кроз ИПАРД пројекат. Ја само желим да знам да ли су овде сви свесни о коликом новцу се ради и колики новац стоји пред нашим пољопривредницима. Да ли ми њега треба да се одрекнемо? Ја мислим да не.

Због тога имплементирамо све ове измене прописа и радимо све што можемо да што пре стигнемо до тог циља. На сваком месту ћу молити, за било које тржиште, ако може вишак наше пољопривредне производње да се пласира, јер то је оно што је патриотизам. Патриотизам је борба да се за што већу цену прода производ из Србије, уколико је вишак, кад се задовоље, наравно, основне потребе српског тржишта.

Исто, за мене је патриотизам оно о чему говорим у претходних 120 дана, а то је развој прерађивачке индустрије на простору Србије. Нама је то девастирано. Чињеница је, свашта се десило 90-их, од 2000. године наовамо, свашта је било, али оно што се мора, да би вишак производа могао да нађе канал како да оде, јесте да се развије прерађивачка индустрија, и све алате који стоје на располагању, у складу са Уставом и законом, Влада Србије ће користити, нарочито Министарство пољопривреде.

Подсетићу само на једну ствар која се тиче пољопривредног земљишта и необрадивог пољопривредног земљишта. У оквиру ових измена Закона о пољопривреди и руралном развоју предвиђен је један посебан алат – увођење тзв. ЛП система за идентификацију парцела.

Ми смо у 2016. години за 120.000 хектара повећали обухват државног пољопривредног земљишта које се даје под закуп и које се користи. Наставићемо да радимо, то је први пут. Имамо све локалне самоуправе да су донеле годишње програме давања у закуп пољопривредног земљишта.

Што се тиче пољопривредног земљишта, исто тако морам рећи да спремамо измену прописа у овој области, да се прилагодимо 1. септембру 2017. године. Да, заштитићемо наше пољопривредно земљиште у складу са међународним стандардима који постоје. Наравно да ћемо то урадити и то је интерес ове земље.

Што се тиче генетски модификованих организама, наша Управа за заштиту биља ради перманентну контролу и ухватили смо оне који су илегално

засејали површину од 11 хектара на простору Срема и Мачве; подигнуте су одговарајуће пријаве и воде се поступци против тих лица. Нулта толеранција за производњу ГМО.

(Петар Јојић: Ко је крив?)

Објавићемо све оне који то раде, наравно, у складу са законом који регулише заштиту тајности података. Наравно да ћемо то урадити.

(Петар Јојић: Ко је крив? Где је инспекција?)

Инспекција је урадила свој део посла.

(Петар Јојић: Ко је одговарао кривично?)

Ја сам малопре рекао то све.

Што се тиче осталих ствари, новац постоји. На два различита начина може да се пласира у српску пољопривреду: један је из националних мера, дакле из српског буџета; други може да се пласира, ја се надам, у другој половини следеће године, из средстава која долазе из ЕУ.

Што се тиче ПКБ-а, још само то и ту завршавам, ПКБ је био корисник средстава подстицаја, око 352.000.000 динара, по основу млека и по основу квалитетних приплодних грла. Ту апсолутно није ништа спорно и то је само доказ да Влада Србије води рачуна о овом пољопривредном комбинату. Начин на који ће се решавати судбина овог субјекта је пред нама. Оно што морамо да водимо рачуна и што мора да буде важна ствар, то је да он задржи производњу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, министре.

Повреда Пословника, најпре народни посланик Горан Јешић.

Изволите.

ГОРАН ЈЕШИЋ: председавајући, не знам зашто ме терате да тражим повреду Пословника, то углавном никада не радим. Поменута је два пута ДС и дајте ми тих 60 секунди да кажем нешто.

(Председавајући: Није поменута ДС.)

Јесте два пута. Немојте, молим вас.

(Председавајући: Изволите. Тражили сте повреду Пословника.)

Тражим повреду Пословника да бих вам указао да је пољопривреда најексплоатисанија тема, уз Косово, у демагошким дебатама у овој земљи. Да ли смо данас овде да слушамо демагошке ствари, или смо данас у 1983. години и ово је Савезна скупштина СФРЈ или смо у неким другим околностима после пада Берлинског зида на који ми нисмо утицали?

Помињање ДС-а и досових министара у контексту да се растурила пољопривреда, само ћу вас подсетити на један егзактан податак, да после 1991. године тек од 2007. имамо вишак пољопривредних производа које можемо да извозимо. Тек од 2007. године, када је та досовска влада узела земљиште и дала

пољопривредним произвођачима. Тек од тада. Да не причам о „Водама Војводине“ и осталим стварима, надам се да ћу добити реч после овога. Хвала.

(Бошко Обрадовић: Реплика.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Само тренутак.

Господине Јешићу, да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника? (Не.)

Господине Јешићу, наравно да свако има право и могућност да говори, свако од 250 посланика, и то право вам нико не може одузети, али не можете говорити онда када ви желите и када ви хоћете, већ у складу са Пословником о раду Народне скупштине Републике Србије.

(Горан Ћирић: Поменута је ДС, два пута. Проверите.)

Поменут је бивши режим, а не ДС и ја сам из тог разлога сматрао да немате основа за реплику. Захваљујем.

Реч има народни посланик Бошко Обрадовић, реплика.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани председавајући, ја не бих улазио у ову расправу ко је више крив за пропаст српске пољопривреде и села, ДС или СНС. Дакле, то јесте једна велика дилема и надам се да ћемо у наступајућем периоду имати времена да утврдимо колико се министара пољопривреде променило за ових 16 година, од 5. октобра 2000. године, и колико је заправо уништено српске пољопривреде, српске прехранбене прерађивачке индустрије, српских агро банака и свега онога што би требало да буде у функцији српске производње.

Оно што морам вас, господине министре, да питам – ви сте открили једну генијалну ствар, да сте пре годину и по дана схватили да постоје и елементи царинских и ванцаринских заштита. Браво! Заиста, то је велико откриће, да СНС после три године власти сазна да постоје царински и ванцарински облици заштите домаћих произвођача, када их угрожава нелојална конкуренција из иностранства. Генијално откриће. Требало је Александру Вучићу три године да се сети заштите наше робе у односу на страну робу која уништи наше домаће произвођаче.

Реците ми шта сте за ових пет година власти СНС-а урадили на обнови пољопривредно-индустријских комбината, на обнови индустрије пољопривредне механизације? Ево, наведите ми један пример где сте обновили пољопривредно-индустријски комбинат, где сте обновили прехранбено-прерађивачку индустрију, где сте обновили неку домаћу агро банку, где сте урадили нешто на подршци домаћем економском интересу. Колико још година треба да влада СНС да бисте се ви сетили да постоји српски сељак и да треба помагати и њему а не само „Тенису“ и страним фирмама које долазе у Србију?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Време, господине Обрадовићу.

Право на реплику, народни посланик Владимир Орлић.

Изволите.

(Горан Јешић: Како сад Орлић?)

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Хвала, господине председавајући.

Ако је случајно било каквих недоумица, директан основ – помињање странке. То је то. Иначе, што се тиче помињања неких других странака, можда их је било, али ја сам чуо да се помињао неки ДОС. То сам чуо јако добро и потпуно разумем што се помињао. Потпуно разумем зато што, иако се многи можда посредно препознају, неће моћи директно нико, а тиче се директно онога ко упорно реплике овде изазива и чини то и данас.

Ја разумем, нпр., да тај неко помиње овде СНС и помиње термин еврофанатизма из логичног разлога, што ништа о Европи не зна. Нити би он био кадар да процени шта је фанатизам а шта је реална политика, нити би уопште био кадар да било шта каже на тему Европе а да то има било каквог смисла.

Не може неко, даме и господо, ко себе представља за некакву „нову Европу“, замислите колико то само смешно звучи, да притом појма нема шта су нпр. основне вредности Европе, да су то племенитост и витештво; а да ни племенитост ни витештво није физичко насртање на жене; да ни племенитост ни витештво није вербално насртање на жене; да ни племенитост ни витештво није истурање колегиница да кажу оно што неко други храбрости нема. Тај неко себе представља за Европу. У најмању руку, то је трагично смешно.

Зашто тај неко спомиње ДОС? Из једноставног разлога, што га ми често подсећамо да управо том неком новом ДОС-у сам припада, а што му не долази некако право. Али то је, даме и господо, не само истина, то је једино логично, јер Свето писмо, беше, помиње: „Спомени се, човече.“ Ако ћемо да причамо о неким универзалним мудростима, да ли беше можда Књига Мојсијева, Глава III, она реченица: „Из праха си постао, у прах ћеш се вратити.“ У томе може да препозна и своју судбину и своју реалност. Да преведем за потребе ове дискусије на његов језик, односно да прилагодим његовом узрасту – из ДОС-а је постао, у ДОС се једино може вратити. Хвала вам лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Обрадовићу, малочас сам вам дао реплику јер сам мислио да ћете додатно појаснити питања која сте постављали током расправе а везана су за тему, али нисте то учинили и изазвали сте реплику када је реч о Посланичком клубу СНС. Сада немате основа за реплику и настављамо даље по редоследу пријављених председника посланичких група и овлашћених представника.

Желите повреду Пословника?

Изволите.

Повреда Пословника, народна посланица Марија Јањушевић.

МАРИЈА ЈАЊУШЕВИЋ: Поштовани председавајући, указујем на повреду Пословника, члан 27. Ви сте дужни да обезбедите да се овде ради како треба и да одолите било каквим притисцима. Јер стварно је потпуно необично, да не кажем смешно, да ви након интервенције посланика СНС-а и личног обраћања и приласка вама увек промените своју одлуку и на неки начин се извините што сте Бошку Обрадовићу дали реплику. Морам да вам кажем да се то са стране врло лепо примећује.

Још једном ћу замолити да мене лично не вређају колеге, јер ако се обраћам, обраћам се у име грађана који су ме бирали и у своје лично име, а не да било кога браним. Захваљујем вам убудуће што ћете на аргументе које изнесе Двери одговорити адекватним контрааргументима или рећи – ово није тачно, ово није тачно. А не да се позивате поново на неке жене које сте приморали да изјаве да су трпеле насиље и да лажу, као што лажу и остале њихове колеге из СНС-а када изјављују да су Двери насилне. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице Јањушевић, нисам приметио да сам упутио извињење. Погрешно сте протумачили то што сам дао реч господину Обрадовићу. Моје је право да одлучим да ли ћу господину Обрадовићу дати реч, али сам рекао да сам господину Обрадовићу дао реч сматрајући да је желео да додатно појасни питања која се тичу конкретног теме. Уместо тога је изазвао беспотребне и непотребне реплике код Посланичког клуба СНС и сматрао сам да у наставку седнице није имао основа за реплику.

Вас сада питам да ли желите да се Народна скупштина у дану за гласање изјасни о указаној повреди Пословника.

(Марија Јањушевић: Да.)

Захваљујем, госпођо Јањушевић.

Повреда Пословника, народна посланица Соња Влаховић.

Изволите.

СОЊА ВЛАХОВИЋ: Хвала, поштовани председавајући. Члан 107, повређено је достојанство Народне скупштине, што сте и сами после тога прокоментарисали, да је колега злоупотребио повреду Пословника.

Боримо се за родну равноправност полова, мушкарца и жене, и у тој борби треба да запамтимо да не смемо да изгубимо најлепше особине које красе једну жену, а то је да буде и остане нежнији пол, а исто тако да мушкарци буду и остану центлмени.

Нажалост, колега је у овој борби одавно изгубио ту особину. Не само онда када је постао посланик, већ и раније. Изгубио је најлепшу особину мушкарца, да буде и остане кавалер и центлмен, оног момента када је повредио жену, нашу председницу Мају Гојковић.

Али није повредио само њу, него је повредио све посланице, 85 посланица, а повредио је и све жене које су гласале за њега, зарад којих је он данас овде. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Чедомир Јовановић.

Изволите.

ЧЕДОМИР ЈОВАНОВИЋ: Поштовано председништво, даме и господа народни посланици, господине министре, не знам зашто сте тако пасивни у овој расправи. Стиче се утисак да је Скупштина постала место на коме је могуће изговорити без икаквих последица нешто што је немогуће на било ком другом месту. Па замислите ако аргументи које слушамо у овој дискусији постану аргументи који треба да регулишу, рецимо, свакодневни живот и пословање људи у сектору привреде којим се ви бавите. Ви морате да одговорите на нека питања на која је живот већ дао одговоре, да поновите те одговоре.

Да поновите каква је судбина идеје да се у Србији може развијати колхоз у 21. веку, а то је право име за комбинате. Да поновите како ће се завршити свака амбиција да држава прави своје банкарство. Да кажете истину о ономе што се у овом друштву десило без икаквих амбиција да сада лепимо једни другима етикете, бесмислено је то.

Време је фактор. Ако нисмо рашчистили са Милошевићевим деведесетим онда када је то имало смисла, после 5. октобра, а нисмо, данас је потпуно бесмислено прелазити преко свега оног што је у међувремену постало неспорно. Па сами сте рекли како изгледа просечно домаћинство када се говори, рецимо, о сточарству. Од једне краве до четири краве. Хоћемо ли са таквом пољопривредом да задовољимо потребе нашег друштва, а наспрам себе имамо „Кампину“ или „Нестле“? Зашто не кажете истину? Што је дошло...?

(Народни посланик добацује с места.)

Причаћу ти о „Фиделинки“, научићу те и о томе нешто. Зато што радим и од тога живим, не живим од блебетања.

Значи, што не кажете зашто је дошло до повећања производње млека у ЕУ? Зато што је после 45 година Европска комисија укинула пенализацију за производњу млека преко прописаних квота. Да л' ми овде заговарамо командну економију? Хоћемо комесаре овде да уводимо? Хоће ли бити принудни откуп жита и свега другог?

Ово је 21. век. Кад говоримо о аграру, ми говоримо, нажалост, о социјалном проблему који уништава ово друштво и људе који су његов саставни део. То није бизнис. У Америци јесте. Знате како их тамо зову? „Црвени вратови“. Зато што су стално на сунцу. Због тога су измислили и цојстик, и

ласерско навођење, и климу, и музику у трактору; и посед од сто хектара да би то све имало смисла, јер мора бити економски одрживо.

Колики је просечан посед у Србији? Не говорим за Војводину, него за Србију. Три-четири хектара, испод три, зависи. Па како на томе може економски да се опстане? Не може. Хоћете ви то сами да решите? Па нећете. Треба ли око нечег да се договори ова скупштина? Хајде макар да више не доказујемо на сељаку да је материја неуништива. Четрдесет посто становништва нам живи на селу. Какав је то живот? Какво је образовање на селу? Каква је здравствена заштита на селу? Какав је културни живот на селу? Тај који има идеју да се људи враћају на село, па шта их чека на том селу? Ваљда постоји нека озбиљност. Ми смо овде дошли да бисмо решавали проблеме. Постоји ли нека земља која има развијен аграр без субвенција? Имамо примере земаља које извлаче максимум из те подршке и оних које баш не функционишу.

Па како изгледа наша политика субвенција? Ја се сећам једне изборне кампање, није била тако скоро, када је политика субвенција била таква да се подржавало домаћинство, а не онај ко је произвођач. Због тога што не гласају краве. Онај ко има сто крава и онај ко има једну добиће исту субвенцију по домаћинству. Јер се тако купују два гласа, или 20, колико ту већ живи. То морамо да мењамо.

Тачно је ово што је рекао један од претходника када је поменуо ту врло конфузну политику која се води у аграру. Није само особина Вучићеве владе, али је веома лоше што је тако, то лутање – четири министра за пет година. Хоћете да вам кажем како је било пре тога? Био је Веселинов две године, па је онда био Стојан Јефтић, па је после била Ивана Дулић, па њен заменик Живко, па је онда дошао Слоба Милосављевић, па после Слобе Милосављевића Душан Петровић, био је Драгин. Замислите сада човека који живи у пољу, који ради и који треба да схвати да постоји ту неки план. Да постоји план и да ова земља зна шта хоће са аграром.

Рекао вам је посланик из ДС – па ми смо 2007. године први пут дошли до неког вишка у нашем аграру; дотада се стезао каиш. Зашто је то тако? Можда због тога што није спроведена комасација 50 година.

Ви данас имате, и то су фундаментални проблеми и то морамо да решавамо – није тачно да „Тенис“ само у Србију жели да дође. То је мултинационална компанија практично. Јесте приватни власник, али карактеристике те компаније су глобалне. Зато што је свако национално тржиште у аграрном смислу сатурисано, затворено. Па и наш аграр бежи, не може овде да се задовољи; па и „Фиделинка“ иде и у Босну, и на Косово, и у Црну Гору, и у Албанију, и у Македонију, па гледа како да стигне у

Скандинавију и буде конкурентна америчком брашну које се тамо продаје. Не можемо да опстанемо ако смо сами себи окренути.

У нашем је интересу да дође овде „Тенис“. Наравно да треба све контролисати, али је у интересу да дођу овде људи који имају знање и имају потенцијал да подижући своје перформансе подигну перформансе читаве индустрије.

Реците ми једну озбиљну компанију у Србији – не аграрну него компанију, а за аграр је то посебно важно – која може да прати шта се дешава у свету а да нема стране консултанте. Како можемо да развијамо своје воћарство да, рецимо, хоћемо да хранимо Русију својим воћем? Како можемо у томе да будемо ефикасни ако не пратимо и не знамо шта се у сваком тренутку дешава у свету? Појешће нас конкуренција. Сваки озбиљан извозник овде то већ ради.

Ми сад учествујемо у парламентарној расправи која је све само не нешто што мора да буде озбиљно. Ви сте дужни да ставите тачку на то. Каква државна аграрна банка? Па ми немамо проблем са тим. Ми имамо проблем са чињеницом да су наше банке пуне новца, пуне, да плаћају негативну камату за тај новац а нису спремне да га уложе у посао. Због чега? Страшно су конзервативне, и памте, и не желе никакав ризик да преузму. Зашто тако могу да се понашају? Због тога што је привреди и држава конкуренција.

Поменуо сам вам пре неки дан како тече та јесења сетва. Рећи ћу вам, у три дана вам скочи на тржишту пшеница, са 15 динара оде на 18,5. Да промените ценовник у ланцу потребно вам је месец дана. Није то хрватски ланац, значи ни „Меркатор“, ни „Идеа“, ни „Рода“, није то Тодорићев хир. Па у нашем интересу је ваљда било да овде дођу па да добијемо конкуренцију, као што нам је у интересу да дођу и сви други и да услугама заслужују наше поверење.

Уосталом, ако се уводи тај критеријум подобности, па иза Тодорића је „Збербанка“, колико ја знам. Они су дали 600 милиона евра за инвестицију која је њему била потребна да би и даље могао да развија своје пословање. Па зашто је Тодорић добар Русима а није добар нама овде у Србији? А притом нам се Русија сваког дана сугерише као спас и излаз из ситуације у којој се налазимо. Па дајте нешто да учимо од тог света. Путин је пре четири-пет дана продао 20% „Росњефта“ Катару и Американцима, 19,96%, а пре тога исто толико „Бритиш петролеуму“. Значи, он је продао 40% најјаче националне компаније странцима, а овде је страни капитал проблем.

Па идемо даље. Ви то врло добро знате. Реците ми – на чијим поседима су највећи приноси? Чије земљиште је најбоље и најефикасније обрађено? Где постоји континуитет у производњи? Да ли су то они које овде пејоративно називамо тајкунима или људи који покушавају да преживе тако што лицитирају земљу из године у годину?

Па ми ако хоћемо да будемо конкурентни, ако хоћемо да нахранимо ову земљу, па није сад спуштање царина или, рецимо, политика ванцаринске заштите и ваших прелевмана... Тако смо и ми штитили 2003. године. Живковић је био премијер када су од нас у току преговора у физибилити студији тражили да се вратимо на политику квота у индустрији шећера. Када је цела земља ликовала оптужујући нас због оне измишљене шећерне афере која је заправо била последица чињенице да се перформанса у нашој индустрији шећера за три године подигла са 60.000 тона на преко 200 и отишла даље да се развија у међувремену, што је био проблем за Французе и Холанђане. Али тад није било патриотизма, ком је морало бити места у том тренутку па рећи – ми штитимо своју привреду. Него смо сви криминализовани због тога што смо размишљали о интересу земље и нисмо дозволили да се вратимо на политику квота.

А реците ми ви сада – кад погледате ту мапу Србије, како мислите да развијате аграр без комасације, без укрупњавања поседа? Пише на папиру да неко обрађује 500 хектара. На колико парцела? На 30, 40, зависи. Како може да организује систем наводњавања? Како може да буде ефикасан у свом пословању?

Шта је страشان проблем данас? За пољопривредног произвођача, не говорим за неку компанију. Нема извесност у послу којим се бави. Сваке године мора да лицитира за земљу. Дајте да се договоримо, да кажемо – људи, океј, ево на десет година закупујете земљу. Е, онда ће неко уложити у пољопривредну механизацију. Није нам пропала због тога што ми нисмо ценили ИМТ или „Змај“, него због тога што су потребе тржишта на које је та индустрија била усмерена 50 година постале минималне и нису биле адекватне да би тај посао био одржив. Жао ми је, представљени су неки други – „Дон Дир“, „Клас“, „Беларус“, да не набрајамо, али на прсте једне руке можемо да набројимо колико је нове механизације продато на Новосадском сајму. Значи, нешто се мења, нешто се десило у међувремену. Неће расти перформансе нашег аграра као што су расле у прошлости. Напротив, сада то иде доле.

Нешто што је веома важно, то је прерађивачка индустрија, агроиндустријски сектор. О томе могу да вам говорим, у томе сам сваки дан. Без озбиљног плана... То је био резултат једне планске економије – донесе партија одлуку и онда се направи, концентрише се у једном простору 60.000 тона складишног простора, па млин, па тестара, па пекара, па скробара, и то тако иде. Па тако буде у Суботици, тако буде у Кикинди, тако буде у Тополи, тако буде у Панчеву... Значи, то је била политика, иза тога је стајала држава.

У међувремену је тај систем превазиђен, то је пропало. Зато смо наследили ПКБ 2000. године са сто милиона марака дуга. И како смо то решили? Држава је конвертовала потраживање у власништво. И? И онда наставила да

троши у једном нерентабилном систему. Онда се појавио градоначелник Београда са идејом да ће Београд узети себи ПКБ па ће онда Београд радити оно што држава није знала да ради. И како се то завршило? Па, пропаст.

Не може то више да функционише. То је некада могло. И некада је било ефикасно. И некада су долазили овде амерички представници па их одведу да обиђу ПКБ, и дођу у ПКБ а сачека их директор и каже – е, овде можете да идете у обданиште, у школу, можете да радите, овде можете и да умрете – све имате у оквиру овог нашег ПКБ-а.

Американци су снимали филм о „Серво Михаљу“ из Зрењанина. Двдесет пет посто хране бивше Југославије производио је тај комбинат. Али томе је крај, нису се трансформисали. Тад смо неке друге приче причали, србовали, али тад бар није било искуства које сада имамо.

Због тога морате да станете на пут томе. Најгора је демагогија и популизам. Аграр то не трпи, ви то врло добро знате. Зато нам је пропало... Погледајте вашу Митровицу, из које долазите, па „Митросрем“, па горе „Срем Шид“, па све отишло дођавола у десет година. Зато што свака реч има ненадокнадиву штету, и то тера људе одавде.

Нама је потребан „Тенис“. И други су нам потребни. Где ћемо наћи капитал? Ево сад читамо да су неке комерцијалне банке потписале уговоре, држава је посредник, па ће помагати мала и средња предузећа са каматом 7,5%. Чекајте, 7,5% кад је нулта камата у ЕУ. Па како можете да будете конкурентни са тим? Па колики профит треба да буде да би се генерисала моћ враћања тог новца? Па то је неодрживо. А зашто је тако? Политички ризик. И ми томе не треба да доприносимо, ми треба то да решавамо.

Ако разговарамо о аграру, наравно да треба искористити подршку Европске уније. Ја не ускраћујем могућност да нам други помогну. А помажу ли? Има ли неко овде пословно искуство, рецимо у аграру, сарадње са Руском Федерацијом, пошто се овде она помиње као појас за спасавање? Немам ништа против њих. Има ли неко то искуство? Знате ли неког пословног човека који се бави аграрном производњом који пристаје да ради са партнером из Руске Федерације без банкарске гаранције која се стави на сто?

Како пролазе наши произвођачи млечних производа? Руси узму бразилску фету уколико је цена конкурентнија у односу на нашу. То је оно што се дешава. Наше јабуке врате уколико не задовољавају неке стандарде. То је у складу с њиховим интересима. Ми морамо дефинисати наш. Наш интерес је, апсолутно, трансформација аграра и решавање тих социјалних проблема. Не можемо да имамо ефикасан аграр ако су његове перформансе те које сте ви поменули.

Говори се о потреби заштите произвођача млека. Апсолутно да, то је потребно, али одмах се мора рећи колико ће то трајати. Дефинисати процедуре које ће људима омогућити да се трансформишу. Иначе нема смисла да ви довека штитите индивидуалне произвођаче који имају једну, две, три или четири краве, јер тако угрожавате све оне који су корисници тих услуга. За становништво је важна цена по којој ће добити млеко. Не мислим да је проблем за наше људе чињеница да се неки млечни производ прави од густина који стиже из ЕУ, Ако није проблем за Грке, што би био проблем за нас овде – ако је цена добра?

И мислим да ви том мером нисте штитили само произвођаче млека, него и прерађиваче, што је исто тако веома важно. Ми имамо врло развијену индустрију, и о томе треба водити рачуна. Било је великих инвестиција пре две године; 400-500 милиона евра је дато, између осталог, и за сектор који је директно под утицајем ваших мера. Исто тако треба рећи да сте тим људима помогли. Сада, наравно, треба склонити ту заштиту, јер се спустила цена млека. Подићи конкуренцију. Ником не одговара ако тај статус кво буде во вјек и вјекова.

Овде исто тако, не знам зашто то прећуткујете, не постоји СНС и ЛДП село, тога нема, постоји само социјална бомба. И у свакој кампањи кад одемо тамо... Не говорим вам сада о брдско-планинским подручјима, можемо и о томе да причамо, али у овој кампањи сада пролазимо кроз Митровицу па идемо у Шид. Станемо у селу, бакица отвори врата, 75 година, нема пензију. Шта се дешава са Пензионим фондом пољопривредника? Како он функционише? Колику пензију исплаћује? Шта се дешава са категоријом регистрованог пољопривредног газдинства? Значи, мораш да се региструјеш, да плаћаш порез, онда рачунаш да ћеш добити неку субвенцију, онда држава није у стању да ти да ту субвенцију због тога што нема пара... Колико знам, свака власт воли да дели новац, нико не воли да сече. И са тим треба да рашчистимо, па нека макар оде одавде једна нормална порука, да смо се око тог елементарног реда договорили.

Браните европску оријентацију земље. То не сме да зависи од једне чоколадице или нечијег хира. Увек комшија комшији у том послу трља нос. И Хрвати су прошли „топлог зеца“, Словенија им је радила оно што они данас раде нама. Али то је периферно у односу на штету којој ћемо ми себе изложити уколико доведемо у питање ту оријентацију. И то има директне везе са вашим послем.

Морамо да размишљамо шта ће се десити наредне године, када банке почну да се решавају НПЛ-ове, а велики број тих НПЛ-ова везан је за аграр. Велики део, значајан. Шта ће бити сад са тим? Шта ће бити са нашом кондиторском индустријом? Није у првом тренутку аграр, али је веома важно, повезано је. Шта ће се десити? Могу да вам набројим стотине хиљада тона,

силоса који се налазе у овом тренутку у неком НПЛ-у српског банкарства – залагани, пропали, не могу да се покрену, стоје празни. Било је ту пуно пројеката, држава је помагала пројекат подземних складишта као неку привремену меру да би се нешто санирало, али све то је орочено.

Стратегија. И немојте да ћутите. Не мислим да смо ми у проблему када то морамо да објашњавамо, али одавде мора да оде јасна порука. Свесни смо околности у којима се налази земља. Јако је тежак положај српског аграра, у перспективи је неодржив на овим основама.

Морамо да укрупнимо поседе. Морамо да почнемо да функционишемо у складу са принципима тржишне економије – да будемо конкурентни, а да бисмо били конкурентни, да урадимо оно што су урадили они који су наша конкуренција – да се отворимо према свету, да сва знања која су нам потребна искористимо, али не да уништимо оно што овде постоји него да то оспособимо да може на својим ногама да стоји.

Нико овде не долази ни због чега другог осим због профита. У том профиту има и неке користи за Србију, и то треба да се штити. Ако одавде оде порука коју слушамо, пуна популизма, демагогије, искључивости, тог глупог национализма, људи ће се окренути на другу страну. Зато што свако данас трчи трку коју трчимо и ми. При чему ми трчимо са 30 година заостатка, и једни друге саплићемо.

Што се тиче ових предложених закона, наравно да ћемо подржати идеју да почнемо да користимо претприступне фондове ЕУ. И бићемо немилосрдни у контролисању свега тога. Не у смислу неких злоупотреба, него у испуњавању оних неопходних предуслова. Јер је тако за свакога. А све ово друго је питање политике. И око тога треба да се боримо – и како афирмисати задругарство, и како заштити кластере, подићи агроиндустријски сектор и, наравно, како стати на пут глупостима, којих је препуна наша свакодневица, и политичкој неодговорности.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Јовановићу.

Немате основа за реплику, господине Обрадовићу.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Поштовани председавајући, поштовани посланици, ја бих се захвалио вама, господине Јовановићу, на конструктивној расправи и на томе што подржавате наш пут у борби да дођемо и до начина како да наши пољопривредни произвођачи и прерађивачи дођу до извора финансирања које нам пружа ЕУ.

Ја ћу само, инициран вашим говором, рећи неколико ствари. Ако је по нечему позната Европа, то је по заједничкој европској аграрној политици. Тако

супротстављена Европа пре 30-40 година нашла је начина да око ове теме нађе заједништво. Мислим да је управо пољопривреда једна од ствари у Србији око које мора да се постигне тачка сагласја, из једног простог разлога: сви смо свесни да је тешко стање, а начин на који можемо да идемо даље сигурно нису популистичке мере, из једног простог разлога – нити ми имамо довољно новца да можемо да издржимо популизам, нити наша конкуренција има времена да чека на нас. Неће нас нико да чека. Тржиште је то које опредељује правила игре.

Управо желим да представим на такав начин да од тржишта, српског тржишта, тржишта Цефте, тржишта Европе, других тржишта зависи како ћемо ми усмеравати финансијска средства у наредним годинама. Из једног простог разлога. Ако тржишта кажу да је нека врста пољопривредне производње немогућа и неостварива, то је то. Ми смо се као друштво определили за отворено тржиште. Наши међународни споразуми нас опредељују ка томе. Можемо ми да мислимо о њима ово или оно, али је то тако. Ако на тржишту кажу сва истраживања на средњи рок да је добро производити одређене врсте воћа, одређене врсте поврћа, говеђе месо, рибу, наравно да ми као држава треба да нађемо начина да подржимо такве производње, али и прераде.

Чуо сам пре неколико недеља једну тезу да сам промашио тему као министар пољопривреде. Можда је могуће, врло вероватно. Сви који раде морају и да греше. А тема је била везана за прерађивачку индустрију – да ли министар пољопривреде треба да се бави и овим темама?

Да ли Министарство пољопривреде треба да се бави овим темама? Па, наравно да треба да се бави. Један од канала куда се пласира пољопривредни производ јесте и прерађивачка индустрија и апсолутно се слажем да је нама неопходно генерисање свих оних који желе да улажу у овај сектор, без обзира на то да ли су пореклом из Србије или са стране, пре свега због стандарда који се уводе. Ја сам малопре вама овде говорио о стандардима које ми морамо као држава да испунимо у погледу фитосанитарне заштите да бисмо наше воће извозили на одређена подручја. То су правила игре. Можда се неком не свиђају, можда се неком свиђају, али су то правила игре.

Још једну ствар желим да кажем на крају, господин Јовановић није био ту кад сам говорио о томе, а везано је за пензије у области пољопривреде. То је толико тешка тема. Ја просто, још једном кажем, не могу да верујем да онај ко је утврдио да се исто плаћа пензија и за хектар и за 100 хектара да то може бити исто. Ја не могу то да прихватим као неку чињеницу која је у неком логичком склопу нормалног размишљања могућа. Морамо да постигнемо коначно јединство око тога на који начин да се опходимо према овим људима. Мислили смо да смо донели неко решење пре 10 година, па ево шта смо произвели.

Хвала свима на овим расправама, које иду у добром правцу, да препознају пољопривреду као важан сегмент. А имаћемо још много тешких расправа у овом парламенту, нарочито у погледу ових ствари када се будемо морали трансформисати и производити алате да се прилагодимо тржишту како бисмо имали шансу да преживимо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Јовановићу, јесте поменути два пута, у контексту захвалности када је реч о конструктивној расправи. Изволите, добићете додатна два минута.

Реч има народни посланик Чедомир Јовановић.

ЧЕДОМИР ЈОВАНОВИЋ: Господине министре, предлажем вам да прочитате књигу „Зашто народи пропадају“. Објавио ју је „Клио“, изашла је сада, на Сајму књига сте могли да је узмете. Кључно питање за опстанак сваког народа је питање економске слободе, а питање економске слободе детерминише, одређује политички систем а не наше жеље. У области аграра то од вас зависи. Значи, од вас зависи, прво, да ли ћете почети да говорите по цену да то плаћате својим рејтингом.

У Зрењанину смо имали индустрију за прераду кукуруза, која је правила 110 деривата кукуруза, „Ипок“. Највећа компанија за прераду кукуруза из Америке тог времена, крајем седамдесетих, долазила је овде да види шта се ради. Ми данас немамо ниједну скробару, извозимо примарне производе. На то треба да се фокусирамо, да поставите та питања. Кључно – економска слобода, приватна иницијатива, предузетништво. Не колхоза. Да кажете – комбинат је пропао зато што је прошло време и то више не може да се врати. Колико ће нешто коштати? Онолико колико је неко спреман да плати. То се од вас очекује.

А наравно да је црна рупа питање пензија, на сваком кораку, посебно пољопривредника. То је катастрофа и морамо да видимо како ћемо то да решавамо. Јер тај пензиони фонд не може да се пуни тако што ћемо из буџета пребацивати паре, него ваљда треба да се дигне перформанса те гране привреде. А нећемо је дићи ми, јер овакви какви смо нисмо били способни да урадимо то у међувремену. Потребан је неко са стране, неки „Тениси“, по јасним правилима, уз поштовање оног што је овде аутентични интерес и аграрног произвођача и потрошача.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Муамер Бачевац.

МУАМЕР БАЧЕВАЦ: Уважени посланици, уважени министре, уважено председништво, мени је драго да смо данас имали заиста једну квалитетну расправу, и то пре свега, мислим, захваљујући самом министру, који је у почетку био јако конкретан, јасан и децидиран. Жао ми је што смо улазећи у популизам и некакву демагогију дошли сада до овог тренутка – а то је тренутак превазиђен у

озбиљним нацијама, народима и државама – сукоба између етатизма или координисаног, диригованог развоја и у економији и у пољопривреди, и слободног тржишта. Те теме су за сва озбиљна друштва завршене, осим за друштва у којима популанти желе да воде главну тему. Има још понека земља у Јужној Африци и Јужној Америци у којој етатисти и популисти намећу своје ставове. А историја је показала да диригована економија није ништа више него озбиљна крађа грађана и злоупотреба њиховог рада.

Ми се, чини ми се, одаљисмо доста од наше данашње теме, а то су заиста афирмативни и добри закони који су данас пред нама, који иду наруку нашим пољопривредницима, пре свега сточарима. Било је покушаја у пређашњим говорима да се омаловажи повећање које имамо у буџету и давања у пољопривреду која смо имали у последње две-три године. Повећање је значајно за све оне који се њиме баве – 43,8 милијарди динара је велики новац за државу каква је Србија, а повећање од 3,3 милијарде је заиста значајно с обзиром на то да ће се директно искористити за донације људима који се баве овим конкретним стварима. А конкретна је ствар увећање сточног фонда у Републици Србији.

Не видим места ту никаквој критици. И досада је било подстицаја. Неки су имали замерке на претходне две године, на неке друге министре. Али молим вас, ми смо у претходне две године цело друштво упрегли у правцу штедње да бисмо данас изашли на здраве ноге, на могућност да подижемо буџет у пољопривреди и да дамо овакве субвенције које су заиста од огромног значаја за све оне који се баве увећањем сточног фонда у Републици Србији.

Ја бих замолио, ако можете, да ми омогућите да дебатујемо на прави начин.

(Председавајући: Изволите, колега.)

Мислим да је ред у односу на грађане Србије да једни друге слушамо. Мислим да ово нема смисла.

(Председавајући: Изволите, колега.)

Ја, наравно, желим да нагласим да један од кључних проблема, који деценијама уназад погађа наше пољопривреднике, јесте застарела механизација и опрема у производњи. Пољопривредне машине су данас у Србији старе преко 20 година; верујем да су старије од неких младих људи који данас желе да покрену своја пољопривредна газдинства. А оно што ми данас радимо овим изменама, односно подстицајима у пољопривреди јесте да омогућавамо да обнове своју механизацију, чак 40-50% дајемо могућност да рефундирају из буџета Републике Србије. Тај начин, то је најбољи подстрек за њихово оздрављење, односно оздрављење комплетне наше пољопривреде.

Овај, али и многи други проблеми у пољопривреди које држава планира да реши садржани су у Стратегији, коју сам ја ишчитавао ових дана и мислим да

је заиста добар оквирни документ који даје решења, Стратегија 2014–2024. године, и њом су дефинисани циљеви и приоритети у којима треба да реформишемо нашу пољопривреду.

Једно од најделикатнијих питања будућег развоја пољопривреде јесте и неповољна старосна и образовна структура наше радне снаге. Мислим да на томе Министарство треба посебно да ради и да је то заиста озбиљан проблем.

Имам овде питање за министра пољопривреде. Недавно сте изјавили да Министарство жели да створи повољну климу за пољопривредни развој у нашој републици и да наши произвођачи већ следеће, 2017. године могу да рачунају на ИПАРД средства. Занима ме на који начин ће пољопривредници моћи да се упознају са конкурсима за пројекте, јер, сложићете се, у оним деловима из којих ја долазим и нема пуно интернета, немају људи директну везу па не могу да испрате сајт Министарства пољопривреде. Да ли планирате да овим људима дате неку другу могућност да се обавесте на прави начин?

Овде је данас много помињана Хрватска, а ми заиста из лошег примера Хрватске можемо много научити. Лош пример је када се Хрватска узима овде за пример у напретку у пољопривреди и коришћењу европских фондова. Зато што су били неспремни, у прве две године се дешавало да хрватски пољопривредници не успеју да повуку средства из ових фондова и остале су паре које нису могли да користе. Ми управо данас овим законом покушавамо да наше пољопривреднике снабдемо, како ви кажете, алатима да се ово не дешава.

Европске интеграције су, како смо чули, и то је велика ствар, вероватно и најбитније за аграр. Јесте европска аграрна политика најпрепознатљивија, а довољно говори и довољна је мотивација податак да је Република Хрватска предвидела да од 2014. до 2020. године од ЕУ повуче 2.400.000.000 евра за пољопривреду. Ја мислим да је овде избор лак. Успаљивати популистичким причама наше произвођаче као што чине неки у овој скупштини или, с друге стране, дати им шансу да трче и развију своја газдинства, да их ставе на здраве ноге – избор је овде врло јасан. Нема бољег мотивационог фактора од директне финансијске помоћи. Две милијарде и четиристо милиона евра за седам-осам година добиће чланица ЕУ, па то је заиста права мотивација и јасан избор.

Морам да се мало окренем и крају из којег долазим. Ја сам из Новог Пазара, близине Пештерске висоравни. Ово ће много помоћи људима који се баве сточарством на Пештеру. То је богом дана зона за најквалитетније, врхунско сточарство и мислим да ова средства неће бити мала за наше произвођаче. У овом смислу желим да кажем да су локалне самоуправе Нови Пазар, Сјеница и Тутин заиста пуно радиле на пољу подизања сточног фонда.

Морам да похвалим рад Пољопривредне саветодавне службе у Новом Пазару, која пуно чини на едукацији, на образовању, али и кроз конкретне

пројекте заиста помаже нашим пољопривредницима. Ми смо уз помоћ страних донација, пре свега Републике Турске, успели да делимо јако пуно садница малина; уз помоћ турске развојне агенције ТИКЕ кошнице за пчеле; уз помоћ наше државе смо делили стеоне јунице и чини ми се да смо јако пуно помогли. Тако да ми је заиста драго и да ћемо нашим законом и нашим корацима оснажити ове људе.

Ја не желим да будем песимистичан, као тонови које овде чујем цео дан. На Пештер и у Санцак се пуно људи вратило. Млади људи желе да се баве сточарством, имамо појединачна газдинства која имају од 300 до 500 оваца. Чини ми се да идемо у једном правцу који ће зауставити расељавање ових крајева. И ово је један корак напред и ово је права ствар коју ова влада чини за њене грађане.

У повоју је у Сјеници развој регионалног центра за развој пољопривреде. Ви сте информисани. Уз помоћ чешке развојне агенције и уз помоћ Републике Србије објекат је завршен. Имамо савремену лабораторију и пуно се чини. Мислим да овако регионалне организације могу пуно да допринесу у процесу писања пројеката, јер главни проблем у повлачењу ових фондова – ми ћемо сада законски решити проблеме које имамо – биће писање пројеката. Мислим да Министарство може овакве регионалне центре у пуној мери искористити за едукацију, образовање, инсталирање кадрова који ће помоћи људима да пишу пројекте. То је заиста захтеван и тежак посао.

На несрећу мог краја – иако данас није испражњен, има људи који показују жељу – овај крај има страшно лошу инфраструктуру и велики је проблем транспорт произведене висококвалитетне хране, велики је проблем у слабости електричне енергије, тако да се не може складиштити нити квалитетно чувати храна. Проблем на Пештеру је прикључити обичну музилицу, нема довољно електричне снаге да она ради, да охлади млеко. Тако да мислим да се мора пуно учинити на инфраструктури, не само у овом делу Србије, и у делу јужне Србије коју сте споменули неколико пута, у регији Сврљига и других крајева који заиста имају велики потенцијал.

Драго ми је да могу да похвалим ветеринарску службу у мом крају, која је подигла ниво услуга. Они пуно више раде, не само у смислу вођења бриге о здрављу и неширењу инфекција међу здравом стоком, већ и пуно тога раде у праћењу кланица. Много више људи пријављује своје деловање, јер виде да услуге ветеринарских служби њима користи и за њихово су добро.

Наравно, овде смо помињали и бројне проблеме које имају пољопривредници. Нерешен социјални статус запослених у пољопривреди, којим се чини мање занимљивом ова професија. Такође, процењује се да је сваки пети

пољопривредник осигуран, и да су то претежно власници. Сезонски радници су посебна прича. И то се мора решавати квалитетним законским решењима.

Радује ме изјава министра, који већ неколико пута данас истиче, а и пре је, да се планира подршка прерађивачким капацитетима у сектору меса, млека, воћа, поврћа да би се овај сектор учинио конкурентним. Опредељење ове државе да помогне и ојача пољопривреду као најстабилнији део своје економије очигледно је, а закони који су данас пред нама су најбољи корак, сигуран корак и велики корак у том правцу.

Ми као власт показујемо да бринемо о обичним радницима, да бринемо о сељаку, да покушавамо, као сиромашна држава, да му на сваки начин квалитетно помогнемо директним финансијским средствима, и мислим да је то максимум који може ова влада да учини за своје грађане у овој ситуацији.

Стога ћемо и ми, као социјалдемократе, подржати права радника, подржаћемо и права приватних предузетника и, наравно, определење ове земље ка отвореној економији, ка европским интеграцијама и ка доступности европских, врло често и неповратних пара, које ћемо директно спроводити ка нашим људима и произвођачима. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала.

Реч има народни посланик Владимир Ђурић.

ВЛАДИМИР ЂУРИЋ: Захваљујем.

Поштоване колегинице и колеге посланици, поштовани министре, сарадници, поштовани грађани, добили смо три битна предлога измена и допуна закона, од којих два битно определељују пољопривредну производњу у наредним годинама, а закон који је свакако за пољопривреднике најважнији је овај о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју.

Када говоримо о предложеним законима, заправо говоримо у каквом је стању наше село и пољопривреда као делатност од које то село примарно живи. Један од мојих уважених претходника изнео је аргумент да се учешће пољопривреде у извозу повећава због реекспорта. Не знам да ли је то тачно или није, али на основу података из „Зелене књиге“ Министарства пољопривреде учешће пољопривреде опада у запослености и по БДП-у, а расте по извозу.

Можда један од бољих индикатора стања српске пољопривреде долази управо из сфере образовања. Да је са српском пољопривредом и развојем руралних средина све у реду, један од најпожељнијих за уписати и најтежих за завршити био би, рецимо, Пољопривредни факултет у Новом Саду. То би био један од најпожељнијих профила, а њега би следиле агроекономија, машински факултет, пољопривредне механизације и сл. Нажалост, млади људи траже оне образовне профиле који најбоље иду уз пасош, или их чине конкурентним на иностраном тржишту рада, а стандардна судбина села је да родитељи земљу

продају не би ли им деца живела у једнособним или двособним становима у градовима, оптерећени кредитима или киријама, радећи слабо плаћене послове.

Када говоримо о предложеним законима, ми наравно говоримо и о европским интеграцијама и о томе да ли те европске интеграције доприносе развоју пољопривреде и руралних средина у целости, јер окосница предложених закона јесте коришћење претприступних ИПАРД фондова. Корисно је чути како ЕУ у свом последњем извештају, из новембра 2016. године, оцењује стање и степен напретка Србије у области пољопривреде и руралних средина. То је корисно чути како би се грађанима истинито, или покушало истинито објаснити колико нам добро иде и шта заправо процес придруживања ЕУ значи за њихов живот и њихову свакодневицу како би они сами могли правилно да закључе да ли је то добро или лоше за нас.

У погледу прилагођавања Србије заједничкој европској политици у области пољопривреде сугерисано нам је да треба додатно да развијемо јак систем управљања и контроле у области очувања квалитета наших пољопривредних производа и органске производње.

Данас, на крају 2016. године, ми и даље имамо оцену да морамо хитно да решимо питања по којима заостајемо. Део тих питања су и решења у законима који су предложени: да органска производња обухвата само 0,4% пољопривредног земљишта, да морамо да порадимо на регулисању животињског порекла и здравља, безбедности хране, фитосанитарној и ветеринарској политици и слично.

Заправо, ми ништа од овога не морамо. Можемо остати своји на своме, у стању у којем смо. А то стање се сјајно види на снимку који је данима доступан на интернету, где радници у продавници меса једног од наших највећих кланичара, транзиционог добитника, са месарама по целој Србији, продавницама меса, метлом испод фрижидера вијају и убијају пацова и онда га том истом метлом избацују из продавнице сјајно се забављајући.

У извештају Европске комисије, са друге стране, речено нам је да морамо стриктније имплементирати прописе везане за хигијену хране. Једна од кључних замерки у извештају Европске комисије је петоструко увећање дозвољеног нивоа афлатоксина у млеку. То је некако тема која је заборављена, чини ми се, у данашњој расправи, по чему смо, по њиховим речима, изашли из европских оквира. Дакле, вратили се уназад у погледу приближавања европским стандардима.

Шта се још од нас тражи? Да пробамо да дамо одговор на вечито питање – да ли је то добро за нас или није: да донесемо прописе о ограничавању употребе пестицида; да порадимо на кадровској попуни Управе за ветерину, чије особље је изразито недовољно и пред одласком у пензију; да се законски

ускладимо у области генетски модификоване хране – што је, наравно, тема која побуђује много контроверзи а о којој треба отворено и стручно расправљати јер то је предуслов за пријем Србије у СТО, тако пише у извештају Европске комисије; да решимо проблем катастра, да средимо евиденције, да уведемо ред.

Европска комисија нам је, између осталог, замерила и процес доношења закона. Сугерисано нам је да јавна расправа у том процесу, у овој области мора бити унапређена. Део јавне расправе је и ова скупштинска расправа. За њу смо добили законе по хитном поступку, сада стандардној пракси, са свега два-три дана припреме, па се може закључити да је циљ да се расправа максимално скрати. Или се може основано претпоставити да је циљ да се расправа скрати да можда власт не би изгубила неке политичке поене; не знам шта би друго могло бити. Онда, рецимо, у тој брзини пропустимо прилику да урадимо нека фина подешавања. Остаје кратак период за амандмане, да амандманима покушамо сагледати могућности у законским решењима.

Рецимо, подстицај органског пчеларства, за који смо у ова два-три дана добили сасвим солидне аргументе, да у Србији тренутно имамо само четири пчелара сертификована за органску производњу, да тражња за том врстом производа постоји и да имамо 30.000 пчелара и 792.000 кошница. То би била, рецимо, интересантна ствар за подстицај, али, наравно, за тако нешто није било довољно времена.

Сугерисано нам је да коначно, након скоро две године кашњења, формирамо државне институције чије је постојање и функционисање нужно како би нам ЕУ ставила на располагање 175 милиона евра из ИПАРД фондова за буџетски период 2014–2020. године.

Молим грађане и колеге посланике да обратe пажњу да говорим о средствима која се из буџета ЕУ намењују за период који је започет 2014. године. Сада се налазимо на крају 2016. године. Грађани имају право да добију барем неке основне информације о томе колико вреди и у којим корацима се процес европских интеграција у области пољопривредне производње спроводи. Имају право да знају јесмо ли ми у том процесу, по неким мерама и пословима, у доцњи или не. Ако јесмо, зашто јесмо и чијом кривицом? Јер мора постојати начело политичке одговорности.

Уважавам аргументе министра да његов мандат не траје довољно дуго да би поднео одговорност за сва ранија кашњења и уважавамо намеру да се испеглају последице ранијих кашњења, али просто се о политичкој одговорности за сва ранија кашњења мора расправити и неко је мора поднети.

Припреме Србије за коришћење ИПАРД фондова ЕУ започете су још 2009. године. Израда самог ИПАРД програма за Србију започета је почетком

2014. године, а окончана је 9. децембра 2014. године слањем програма Европској комисији на акредитацију.

Грађани треба да знају да смо ми ти који предлажемо мере и предлажемо у које програме желимо да новац буде уложен из тих европских претприступних фондова, и то је учињено предајом ИПАРД програма на акредитацију Директорату за пољопривреду. Грађани такође треба да знају да те програме Европска комисија акредитује, јер новац је њихов. Чији новац, његова правила трошења. Ако нам се не свиђа, не морамо узети, али да ли можемо без тих пара, питање је. Нисмо сигурни да можемо.

Програм је акредитован 20. јануара 2015. године и већ током 2016. године, по ранијем плану наше администрације, која је радила стручни део посла, требало је да буду искоришћена прва средства. Наравно, очекивало се да ће први корисници бити напреднија пољопривредна газдинства са јаком агротехничком базом и вишегодишњим бизнис плановима, који су предуслов и морају бити направљени у складу са формом коју Европска комисија и њен Директорат за пољопривреду прописују. Чак су и формулари за пријављивање направљени и са Бриселом верификовани крајем 2015, почетком 2016. године. Информације су из медија који се баве пољопривредом, а део информација је и са јавног слушања у децембру 2014. године. Када је све ово урађено, онда смо ушли у изборни циклус.

Да је све одрађено како треба, ИПАРД би био само увертира за заједничку аграрну политику и програме уз које би српска пољопривреда, судећи по примерима из ЕУ, профитирала. Све земље које су биле кандидати средства су добијале само из претприступних фондова. Уласком у чланство морале су и да доприносе, али су добили и своју квоту у заједничком аграрном буџету, преко два фонда, и у просеку су успевале да повуку по осам пута више средстава. Словенија чак 14,7 пута више средстава, Пољска је успела да повуче непуне две милијарде. Где смо ми? Ми смо сада на половини европског буџетског периода са 0% искоришћења новца који нам је из тог буџета припадао.

У Шапцу је својевремено формирана Управа за аграрна плаћања, наводно у савременој пословној згради, пројектованој да прими стотинак запослених. Према информацијама из струке, све је било 90% спремно и акредитациони план био је усаглашен са Европском комисијом. И њихова ревизиона комисија давала је позитивне оцене у три наврата – 2009, 2010. и 2011. године. Чак смо добијали у извештајима оцене да смо најнапреднији у региону. А онда је 2012. године, због наводних проблема у проналажењу квалитетних кадрова у Шапцу, одлучено да се Управа за аграрна плаћања пресели у Београд и од тада је практично цео процес заустављен. Од тада је Управа променила пет подобних директора.

Коначно, иновирани акредитациони план достављен је Европској комисији и одбијен 8. августа 2016. године. Зашто је премијер 11. августа рекао да смо акредитовани за ИПАРД? Зашто се Управа морала селити из Шапца када је тамо наводно све било спремно за њен рад? Аргументи да зграда не омогућава пријем 125 радника већ само 100, претпостављам, нису нешто непремостиво. Аргументи да у Шапцу и околини нема преко 1.000 радника – информатичких стручњака, грађевинских инжењера, архитеката, правника и економиста – такође не стоје, јер то је кадровски план за каснију фазу, када је Управа требало да има петнаестак филијала на целој територији Србије. Стиче се утисак да је и овде политика превагнула над струком и јавним интересом.

Дакле, треба ли Управу, ради акредитовања, враћати у Шабац, очигледно да сада неће бити та стратегија. Значи, Управа ће бити у Београду. Зашто је она уопште била у Шапцу? Зашто не у Младеновцу? Зашто је пољопривредницима ближи Београд, а не Шабац, Младеновац или Нови Сад, то су неке ствари које би се морале објаснити.

Да је било онако како је обећавано, наши пољопривредници би, заправо, из претходног буџетског циклуса од ЕУ добијали 350.000.000 евра. Али тај воз је прошао, упали смо у нови буџетски циклус па је сада чак и ових 175.000.000 евра недавно доведено у питање. А заправо је требало да учешћем на конкурсима из ИПАРД-а пољопривредници вежбају за будуће, много озбиљније структурне фондове, из којих би српска пољопривреда добијала вишеструко већу помоћ.

Да је све како треба, ИПАРД као претприступни финансијски инструмент би заправо био увертира за заједничку аграрну политику и програме уз које би, ако је судити по искуству земаља чланица Европске уније, српска пољопривреда много добила. Неко мора сносити политичку одговорност, и та одговорност мора бити сразмерна измаклој користи за српску пољопривреду због свих ових кашњења.

Ево неколико примера. Хрватска је, док је имала статус кандидата, годишње добијала 25.000.000 евра из ИПАРД фондова, а то се некад звало САПАРД. Исто толико су отприлике добијали у Словачкој, а Мађари око 53.000.000, Румуни 193.000.000, Пољаци 236.000.000. Кажем, ово су подаци из медија који се баве пољопривредом. Слободно ме, министре, ако сам промашио цифре, исправите, али мислим да су и ове цифре врло говореће. Можда нису довољно прецизне, али служе сврси.

Дакле, ИПАРД фондови служе као припрема и својеврсно чистише да се пољопривредници оспособе да користе будући огроман европски, заједнички аграрни буџет. Ако имамо у виду да су ИПАРД фондови суфинансирајући, ако знамо колико смо изгубили досада не партиципирајући у њима, па сагледамо колико смо инвестиција изгубили, па додамо колики је онај

део који би се из сопствених извора финансирао, можемо доћи можда и до бројке да је српска пољопривреда изгубила чак и преко шест милиона евра инвестиција, са којима би вероватно данас изгледала много другачије. И због тога, уместо да буду највећи добитници евроинтеграција, српски паори прете да постану њени највећи губитници.

Корисно је можда сагледати са којим су се све проблемима друге земље суочавале током коришћења ових претприступних фондова, на шта су све наилазиле покушавајући да акредитују своје пројекте и добију средства. Недостатак капацитета у институцијама показивао се као велика кочница спровођењу овог процеса. Ми можемо рећи, генерално, да све наше институције представљају кочницу за спровођење било чега иновативног. Високи стандарди у погледу заштите животне средине, безбедности хране, здравља биљака и животиња тешко су достижни корисницима потенцијалних средстава, а услов су да се средства добију.

Нерешена власничка питања – код нас имамо питање реституције, конверзије права коришћења у право власништва и све остале разноврне приватизационе репове. Недефинисаност урбанистичких услова, проблеми издавања грађевинских дозвола, висок степен корупције, лоша инфраструктура и чињеница да се циклус одобравања средстава ИПАРД фондова не уклапа у производне циклусе пољопривреде. Да не схватите да промовишемо било какав евроскептицизам, ово је само списак проблема са којима се морамо благовремено суочити. Јер то је оно што нас очекује да бисмо заиста у априлу успели да повучемо средства за нечији први програм, односно да заиста имамо једног корисника који ће у априлу повући средства, како је сугерисано да ће бити, и хајде да се надамо да ће тако бити.

Да би предложени закони дали ефекте, да би ИПАРД успео, да би од овога, као и од сваког другог процеса у придруживању ЕУ и, генерално, од сваке друге друштвене промене грађани осетили корист, потребна је, пре свега, владавина права. Сад, како Влада спроводи политику пољопривреде и руралног развоја? Шта то све није решено а требало би како би подстицајне мере дошле на плодно тле а не у неки сектор који је контаминиран незаконитостима?

Проблем узурпације земљишта – може се изаћи с њим на крај. Позитиван пример је, рецимо, оно што је летос урађено у општини Ириг, када је локална самоуправа, упркос непријатностима које су на њивама правили узурпатори, обавила жетву 140 хектара сунцокрета и пшенице. Ипак, са друге стране, Влада је узурпаторима изашла у сусрет када је донела уредбу којом омогућава вансудско поравнање са њима. Последица је да је земља у Панчеву вансудским поравнањем издата у закуп по ценама далеко испод тржишних и узурпатори су, практично, награђени.

Последица овакве политике решавања проблема узурпације земљишта је и, рецимо, пример повереника владајуће странке у Сомбору, који се осетио слободним да сугерише како узурпирати земљу па га телевизија у томе сними. Он је у кафићу саветовао паоре да слободно узурпирају земљу и пред пољочуварем се позову на њега. Препознаје се принцип по коме ова држава постаје мајка онима који своје интересе противправно и на силу остварују, а обичним грађанима је маћеха. Занимљив је био његов изговор – рекао је да је сугерисао узурпацију уз своју заштиту јер ти паори, наводно, нису редовним поступком могли да се договоре. Порука је да нема правне државе.

Како ћемо онда спроводити предложене законе? Коме ће онда допасти водопривредно земљиште, нпр.? Законом о пољопривредном земљишту и одредбом којом је омогућен вишедеценијски закуп једне трећине државне земље кроз нетранспарентне директне погодбе Влада је оштетила хиљаде и хиљаде паора и њихових породица који су ту земљу обрађивали. И без ових законских измена за најбољом државном земљом била је јагма. Закупнине, аренде које су локалне самоуправе достизале на лицитацијама и без овога су тањиле профит ратарима. Само велики су могли радити земљу са тако стањеним маргинама.

Математика у производњи соје је, рецимо, да ако не обрађујете своју земљу и немате сопствену механизацију, нето добит вам се истањи. Када платите аренду и када платите услужну обраду, нето добит вам се стањи на свега 100-110 евра по јутру, чак и када имате принос од преко две тоне по јутру, што је добар принос годишње.

Сада су пољопривредна газдинства, поред домаћих тајкуна, за конкуренте добили и разноразне „Ал Дахре“, „Ал Равафед“ и „Тенисе“. Није тајна да пољопривредници предложене, односно већ одавно усвојене измене Закона о пољопривредном земљишту заправо називају „Тенисовим законом“.

Када смо расправљали о буџету, подсетићу да смо спомињали стално 70 милијарди динара годишње, који се дају на субвенције јавним предузећима због неспремности да се јавни сектор реформише и ослободи партијског кадроввања. Цену тога плаћају и пољопривредници. Пољопривреда, са друге стране, није буџетски добитник. Она буџету доприноси барем онолико колико из буџета добија или колико је буџет за пољопривреду разрезан.

Када причамо о буџету, једна техничка примедба: бројке дате у образложењу Предлога закона и које се налазе у фамозном члану 8. Закона о буџету – не слажу се. У образложењу закона дат је и Програм 4002 „Подршка приватном сектору за јагодичасто и бобичасто воће у јужној Србији“. Ја тај програм у члану 8. Закона о буџету нисам нашао. С друге стране, јесам нашао Програм 4005 ИПАРД са милијарду динара, а њега у образложењу нема. Остали програми који се поклапају са Законом о буџету – не поклапају се цифре. Претпостављам да у

образложењу заправо треба да стоји оно што је прошле недеље усвојено у оквиру Закона о буџету. Дакле, примедба је техничке природе.

Да не запоставимо Закон о водама. На недавној седници СО Бечеј одборници владајуће већине су изгласали пренамену острва између две преводнице на Тиси. Наши одборници узалудно су скретали пажњу на гомилу незаконитости на којима таква одлука стоји. Бечејски катастар је пре годину дана уписао право својине Републици, „Воде Војводине“ избрисао као корисника, а намена је промењена у градско грађевинско земљиште. Бечејски катастар оглушио се и на реаговања покрајинског правобранилаштва да је поступак урађен незаконито, а све то урађено је како би се створили предуслови да компанија *Alghanim National Co* из Кувајта и компанија „Араб инвест“ из Новог Сада крену у реализацију својих пројеката, неких велнес центара, бања итд. на острву између две преводнице на Тиси. То је такође један од инвеститора који преговара директно са премијером и министрима у Влади.

На јавном слушању које је у погледу управљања водама одржано у Парламенту споменут је проблем изградње деривационих мини-хидроелектрана, чије еколошке последице звуче доста алармантно. План је, наводно, да се...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Ђурићу. Истекло је 20 минута.

Реч има народни посланик Горан Јешић.

Изволите.

ГОРАН ЈЕШИЋ: Поштовани министре, пред нама су три закона којима као са кантом овде гасимо пожар у овом тренутку. Знамо зашто их усвајате и о томе ћемо вероватно у појединостима посебно да причамо. Моје питање упућено ка вама јесте – шта ми желимо од пољопривреде у Србији? Да ли ми желимо и даље да је користимо у дневнополитичке сврхе као питање Косова, малопре сам то рекао, у демагошким расправама, а у предизборним кампањама да причамо о томе како је то највећи потенцијал развоја, како од тога можемо да живимо, или ћемо озбиљно да се бавимо овим послом?

Ви сте веома кратко овде. Подсетићу вас да су основни постулати европске аграрне политике, којој тежимо, извесност и предвидљивост. Предвидљивост значи да имате јасну аграрну политику, шта желите да урадите кроз неки дугорочни циљ; извесност значи да имате директне мере којима ћете тај циљ постићи. Наравно да није добро када – хајде сада да се не окренемо само на протеклих пет година владе Александра Вучића, него од 2000. године – променимо 11-12 министара; ту нема ни предвидљивости ни извесности.

Не можемо да се не осврнемо на експозе премијера Вучића који је тада рекао неколико чак добрих ствари, апропо онога што жели од пољопривреде, а није завршио те реченице. Он мисли, а надам се и Влада, да то треба да буде

привредна делатност која прави добит за ову државу и нешто што је развојна шанса, али морао је да заврши реченицу – онда у таквој индустрији примарне производње не може да ради 25% грађана ове земље. Просто, морате бити коначно поштени, јасни и одговорни и рећи – ако имате 25% запослених у примарној производњи, ви нисте довољно економски развијена земља у 21. веку, чак нисте ни крајем 20. века. То су први постулати. Ако се договоримо да је ово индустрија и бизнис, онда морамо да се понашамо тако.

На наше питање да ли ви треба да се бавите прерађивачком индустријом одговор је – да. То је примарни циљ вашег бављења. Ја очекујем да од оних 11 милијарди пред којима смо били, које треба да се дају по посебним мерама за директне инвестиције, 90% буде уложено у прерађивачку индустрију. Никола Кмезић, председник Извршног већа Војводине, тамо негде у јуну 1974. године преузео је дужност и тада је на инаугурационом састанку у Скупштини рекао следећу ствар, то се тада односило на Војводину а данас се односи на Србију – ако наставимо и даље да се бавимо примарном производњом, Војводина ће бити најнеразвијенији регион у СФРЈ.

Та иста реченица важи данас за Србију. Уколико се не позабавимо профитом по хектару, а он може доћи само тако што ћемо покушати поново да вратимо прерађивачку индустрију у Војводину... То је човек завршио за девет година, окончањем последњег пројекта, а то је шећерана у Пећинцима, и тада достигао бруто производ Војводине на нивоу Словеније; показао како можемо да се бавимо пољопривредом као развојном шансом а не као примарном производњом, где ћемо да извозимо меркантилне а увозимо финалне производе. То је као у Босни што се жале – извозе балване а увозе намештај. Ми смо то имали и треба да покушамо да направимо стратегију како до тога да дођемо.

Кажете да смо ми одлучили да будемо отворено тржиште. Нажалост, нисмо сами одлучили. Ми смо имали председника Републике 1989. године који је после неколико недеља закашњења у својим мемоарима написао да је пао Берлински зид. Ради се о Борисаву Јовићу. Нисмо сами, нажалост, донели одлуку. Да смо знали шта се дешава, о овоме бисмо причали 1994, 1995. или 1996. године, а не 2016. године. И ту смо где јесмо.

Шта су то ресурси у пољопривреди? Први и основни ресурс, као у сваком послу, јесу људи. Не можемо ми административним пословима да мењамо демографску политику у радној снази у пољопривреди. Не можете административним мерама да натерате неког да се бави пољопривредом уколико он нема свој интерес и профит.

На крају, није то таква ситуација на целој територији ове земље. Имамо два различита концепта. Имамо просечног пољопривредника у Војводини, који има 33, 34, 35 година и који је препознао свој интерес оног тренутка када је

законом Иване Дулић државно земљиште одузето приватизованим компанијама и дато на лицитацију. Тада нам се јавља феномен да тек тада, 2007. године ми имамо вишак вредности са којим можемо да изађемо на трећа тржишта. Значи, није свуда иста ситуација. То је први проблем.

Други проблем је да та извесност и предвидљивост мора бити јасно оличена у аграрним политикама. Не можемо сваке две или три године да мењамо стратегију пољопривреде. Стратегија као стратегија ова и прошла су катастрофалне, не тичу се главних питања и тема које треба да донесу резултат у овоме о чему разговарамо. Али пре тога морамо рећи шта хоћемо, да ли хоћемо пољопривреду са 25% укупне популације, која на овај или онакав начин ради, па имамо таксисте који су пријављени као пољопривредни произвођачи да би остварили права на здравствено и социјално, или имамо озбиљну пољопривреду којом ћемо да се бавимо.

Наравно, у транзицији не смемо да заборавимо оне о којима сте ви причали и о којима причамо стално, а то су некомерцијална пољопривредна газдинства. То су углавном старачка домаћинства, то су ти који имају од једне до четири музне краве, који имају катастрофално ниске приходе, из неколико разлога. Прво, недостатак знања и искуства у смислу нових технологија, а с друге стране имамо катастрофалну генетику, услове држања, лош квалитет финалног производа који. Када погледате квалитет млека, установићете да је у највећем броју таквих домаћинстава најлошији квалитет; наравно да су они онда најмање и плаћени, према ценовнику оних откупљивача који контролишу то на чему се ради.

Ми имамо проблем и са великом корупцијом у пољопривреди. Односно то је ваш посао, који без пара можете да разрешите. Имате проблем корупције у Управи за ветерину, озбиљан проблем. Озбиљан проблем имате ту. Могу и приватно да вам причам о тим темама, али не треба. На крају, имате позицију у буџету где ћемо плаћати казне захваљујући неодговорном понашању. То није ваша одговорност али је одговорност администрације коју данас водите.

Ми имамо проблем, и мало пре сте говорили о Управи за заштиту биља. Да, немојте се чврсто везати да немамо злоупотребе у реекспорту. Неко је помињао овде реекспорт. Имамо га још увек, и та ситуација штети домаћој пољопривреди. Прво је неодговорност тих људи који раде, јер се они базично баве тим послом. Ако дозволе да увезу македонску јабуку без икаквог квалитета у чувеним траповима и да је извезу у Русију, сами себи секу грану на којој седе.

Исто тако, морамо појачати контролу. Нисте ви криви за 11 хектара ГМО, џачић од два килограма се прошверцује у колима, али морамо појачати контролу, зато што ћемо сутра имати другачије околности – то ће бити ваш највећи изазов и задатак – када будемо морали да усагласимо наше прописе са

ВТО. Тада морате имати пуну контролу и тада морамо знати која соја потиче из ГМО соје а која не, морамо знати шта се дешава на тржишту и, на крају, пре свега у ономе што ми сви једемо, а то је у том случају свињско месо.

Ми имамо причу око врло компликованих ствари, из вашег угла. Имамо једну индустрију у Војводини, која другачије функционише; имамо другу индустрију, која функционише у централној Србији, која је опет врло различита и ту треба бити способан и наћи те инструменте који ће то урадити. Апсолутно се слажем са тим да морамо ићи у комасацију, не само у централној Србији него чак и у Војводини. Морамо да повећамо површину, али површина на крају није круцијална.

Ја се слажем са вама да су капитална давања у пољопривреди оно што ће повећати додатну вредност у пољопривреди, и то негде у Закону о подстицајима, чини ми се, имате. Уводите дисперзионе мере које ће омогућити малим примарним произвођачима да производе млеко и сир а да нису ослоњени на велике откупљиваче – где варира цена из године у годину, из месеца у месец, из квалитета у квалитет, зависно од биланса цена тржишта и количине млека на тржишту – и то је јако добро.

Али имате ограничавајућу меру да могу да продају само 40 километара од места производње, што је сулудо. Како ће произвођачи из Пирота да продају најбољи качкаваљ и пиротску пеглану кобасицу ако не могу осим на пијаци у Пироту? Тај закон се мора изменити. Тај који је регистрован, који испуњава услове мора да може да продаје и у Београду. На крају, обиђите београдске ресторане, сваки домаћи производ је на дивље у њима. Путује аутобусом, у бункеру аутобуса путује, зато што није дозвољено да примарни произвођач прода свој примарни производ ресторану у Београду. Може да се појави на зеленој пијаци искључиво 40 километара далеко од места производње.

Причамо о заштићеном тржишту. Ми смо сада на пола пута, и то је највећи проблем. Највећи проблем је зато што не можемо да привучемо стране и домаће инвестиције у прерађивачку индустрију. Око 150 намирница за људску исхрану и још толико за медицину производи се од прераде кукуруза. Чули смо малопре од колеге Јовановића шта је то радио „Серво Михаљ“. Данас имамо прераду не више од 15 таквих производа. Није проблем само то што ми продајемо меркантилни кукуруз, који је, наравно, подложен берзанским ценама, него је проблем и у томе што имамо флукутирање цене готово 80% сваке године.

Да бисмо спречили да једне године цена кукуруза – која не зависи, наравно, од нас, иако смо осми произвођач на свету, него зависи од пуно већих произвођача – не буде 24 динара а следеће године 12, морате имати прерађивачке капацитете овде. Тада имате „фјучерсе“, тада вам се појављују

људи који се баве откупом за та предузећа и који откупљују производњу и аутоматски дижу цену.

Остаје огромно питање робних резерви. Ми нисмо имали интервенцију Робних резерви од 2012. године, од оне велике суше. Шта се дешава са робним резервама, то мора вас, иако није ваш ресор, врло да интересује. Немогуће је да не интервенишемо на тржишту барем са неким количинама из робне резерве. Какве су злоупотребе у систему робних резерви? Ко је злоупотребио робне резерве? Немојте да читамо по таблоидима и слушамо приче по кулоарима.

Ми морамо да створимо услове и да не штитимо само тајкуне, у овом случају. Имали смо ситуацију, и ви то добро знате, када Осјечка шећерана и Жупања уговоре Срем и Бачку за производњу шећерне репе по 48 динара, исплате то произвођачима у Срему и Бачкој, а њих баш брига да ли ће продати неком Тодорићу или Костићу. Имамо административну забрану тако што не може сељак да извезе примарни производ, а онда му откупе за 28 динара. Двадесет динара по килограму па рачунајте, 90 тона по хектару је просечан принос у Срему. То је пљачка.

Нисмо имали веће пљачке у овој земљи од административне пљачке у корист тајкуна него у аграру. И то је радио сваки министар. Погледајте... Ви још нисте дошли, такав је период године, нисте стигли на ред. Имали смо оно против чега сам се ја борио 2012. године. Зашто забрана извоза? Хтели су да забране кукуруз и пшеницу, па смо се изборили некако, па остало индустријско биље. Имате злоупотребу откупа код сунцокрета 2013. године. То је кривично дело у Америци, у једној либералној економији, а не овде. Тако што се договоре прерађивачи и кажу – ово је наша заштитна цена. И то би било у реду, пошто можемо да извеземо где хоћемо тај сунцокрет. Али проблем је следећи – што ми држава забрани да извезем одавде па отме сваке друге године тај вишак вредности примарном произвођачу. Такве ствари, док сте министар, не смеју се десити више никада.

Да се вратимо на законе. Три су закона. Закон о пољопривреди и руралном развоју је закон који је усаглашен са ИПАРД програмима. Ми ћемо као ДС сваки закон који је нешто што се тиче европских интеграција, поготово овај, који има за циљ имплементацију неких средстава која ће доћи, подржати. То одмах да вам кажем.

Проблем је следећи – што нисмо чули одговоре коме је пало на памет, а пало је министру Кнежевићу, да угаси Управу за аграрна плаћања у Шапцу и да изгубимо те четири године, да још увек ви морате да решавате проблем који није ваш проблем. Зашто је то урађено? Није тачно да нема довољно кадрова и да кадрови живе само у Београду. Није тачно да Шабац, Сремска Митровица, Рума и Ваљево немају кадрове да раде у Управи за аграрна плаћања. То није тачно.

Изгубили смо четири године на нечији каприц, на приватну одлуку да вратимо то у Београд, зато што неки људи морају да путују из Београда до Шапца. Можеш мислити. Па велики број људи у овој земљи путује сваки дан у Београд на посао па се не жали.

Што се тиче ресурса, ресурси су кључна ствар. Ресурс су људи, ресурс је земљиште. Највећа срамота која се десила јесте Закон о државном пољопривредном земљишту. Ако смо препознали земљиште и људе као ресурсе, а имамо доказ код пољопривредних произвођача у Војводини, у Бачкој Паланци, у Сремској Митровици, у Инђији, где год хоћете, немојте им одузимати то земљиште зато што хоћете да правите неке друге варијанте и комбинације. Измишљамо „Ал Дахре“, „Ал Равафед“, већ бога оца кога, а узимамо онима који то могу да обрађују и праве вишак вредности.

Данас је просечна старост врхунских произвођача 30 и нешто година. Купили су механизацију, zaloжили су своју дедовину, своје земљиште, жену и децу, да би могли да повећавају обим производње. Врло су успешни у томе, не треба им помоћ државе. Ја мислим да и не узимају те сад скромне субвенције које им држава даје у овом тренутку, раде неке друге ствари. И ми сад хоћемо да одузмемо тај ресурс зато што им је важнији..., јер је премијер чуо негде да се овај добро бави пољопривредом.

Овде ми је на дан кад је био избор Владе понудио да идемо да обиђемо сјајне резултате и капиталне инвестиције у Јадрану у Гајдобри, у Бачкој, у Сивцу и Карађорђеву. Сам сам отишао; нису ни близу резултатима које имају пољопривредни произвођачи из Бачке Паланке, Младенова и околине. Ни близу. И немојте да верујете да ће неко боље од тих људи да ради те ствари.

Земљиште је ресурс у овој нашој причи. Тим примарним пословима не треба да се бави 25% људи. Треба да се бави мање људи, а остатак ћемо запослити у прерађивачкој индустрији. Тако што ћемо укинути административне заштите у корист тајкуна, тако што ћемо стати на пут и „Сојапротеину“ и „МК групи“ и „Матијевићу“ и Пери, Мики, Сими и омогућити да имамо тржишну утакмицу овде. И то ће да генерише нова радна места и оно што је радио Никола Кмезић девет година, јер то је дало резултат.

Што се тиче Закона о водама, коме није јасно да „Војводина воде“ постоје од 1793. године? Оне са проблематиком „Србијавода“ имају само толико везе колико вода као флуид постоји ту. То су два различита посла. Овде су бујичне воде. Потпуно друга знања су неопходна за то, потребне су нове капиталне инвестиције. А овде се раде друге ствари. Триста хиљада хектара је сваке године изложено подводним водама. Морате да спречавате спољне и унутрашње воде. Морате да се бавите тиме. То знање је генерисано од 1793.

године, од браће Киш и уговора са Маријом Терезијом. Зато је овај закон добар и њега ћемо подржати.

Нећемо подржати Закон о подстицајима, из неколико разлога. Пре свега што се није тичало најважнијег дела, а то је онај о извесности. Нисмо могли да интервенишемо на тај део закона, али ћемо предложити ових дана тај наш закон, можда је већ у процедури. Просто морамо да причамо о овој делатности као о послу, а не као о социјалној грани. Социјалне категорије ћемо да заштитимо неким једнократним давањима у току године, а да се окренемо према оним пољопривредним произвођачима који то могу да ураде. Морамо да лоцирамо та средства која сте наменили за нове инвестиције у прерађивачку индустрију. Ту постоји огроман капацитет и ту постоји оно што је јако важно – неопходно знање да се тај посао заврши. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Маријан Ристичевић.

Изволите.

МАРИЈАН РИСТИЧЕВИЋ: Захваљујем.

Даме и господо, као неко ко је од својих 58 година живота готово све време провео на њиви, на селу, у пољопривреди и упоредо са тим радио у фабрици трактора...

Можда нисам студирао 12 година као неки који управо излазе, можда нисам био покрајински секретар и нисам успео да реализујем своје идеје, можда нисам потрошач већ сам произвођач, али ово је било дирљиво. Када сам чуо да се неко из бившег режима бори против „МК комерца“ коме је све дао – три шећеране по три евра, од којих је она у Ковачици имала 184 хектара земљишта, значи негде око 15 евроценти по хектару...

Јесте да ја нисам био покрајински секретар, али нисам заборавио шта је остало иза овога – сто и нешто хиљада хектара узурпираног пољопривредног земљишта је ушло у систем.

Рекли су овде, витлајући штапом, да није тачно да у Војводини нема узурпираног земљишта, да у Војводини нема необрађеног земљишта. Међутим, када смо променили закон вољом већине, испоставило се да тога и те како има, да покрајински секретари нису водили рачуна о оном што су законом били обавезни: нашли смо у Инђији преко 200 хектара узурпираног пољопривредног земљишта и скинули те плодове; нашли смо на десетине хиљада хектара новог земљишта, уврстили у програм и приходовали на милионе евра. Сузбили смо дерматитис, нико није рекао ни хвала. Говорили су да ће нас ЕУ казнити због

тога, ево министар је ту. Ми смо уместо казне добили похвалу и 1.600.000 евра за утрошена средства и добићемо још милион да се убудуће боримо са овим.

Ми смо донели закон о пољопривредном земљишту који је донео приход држави Србији и на такав начин је пољопривреда и добила 3.322.000.000 више него претходне године. Ми смо увели прелевмане, уз силне отпоре оних који се сад залажу за прелевмане. Кад су нам требали прелевмани, они су били против. Сад кад нам не требају, они су за.

Они би да нас сукобе са ЕУ. Ја немам ништа против да се сукобимо са ЕУ, ал' имам против да се сукобимо са њиховим тржиштем. Две трећине нашег извоза завршава на тржишту ЕУ. Да ли је економски оправдано то урадити? Наравно да није.

Али хајде да видимо за ССП, ови црквено-православни, да видимо шта су они говорили. Они хоће средства ИПАРД-а, али неће у интеграцију. Они не знају шта хоће. Шта да кажем о вођи странке коме професор пољопривредног факултета, док он као књижевник говори, држи транспарент? Ено тамо.

Од оног великог СТАР пројекта од 62.000 евра, а министар зна да је то исплаћено, остао је само транспарент. Дај боже да је обрнуто, да је сељацима остало 62.000 евра више а не транспарент, који се овде показује, против генетички модификованих организама.

Ал' да видимо тог најмлађег Титовог одборника са 18 година и месец дана у Београду, да видимо те генетички модификоване организме, да видимо како је ујахао у ову скупштину захваљујући оном Скоту. Тако беше нешто? Хајде да видимо ко је први увезао генетички модификоване организме. Влада Војислава Коштунице и Ивана Дулић Марковић. Је л' то она иста странка помоћу које је, као помоћу штапа, управо ова организација ушла у Парламент?

Говорили су против ССП-а, чији делови су у пољопривреди веома лоши, али да видимо како се дошло до тог ССП-а. Преговори су почели, ево министар ће то знати, 25.11.2005. године. Тада је владала влада Војислава Коштунице. Споразум је парафиран 7.11.2007. године. Тада је владала влада Маријана Ристичевића, је л'? СНС-а? Она није била ни основана. И сада нам они замерају на својим грешкама. Они неће нама да опросте ни своје грешке. И онда је изашао врли књижевник, уз пратњу професора који држи транспарент вредан 62.000 евра, да нам држи овде предавање о патриотизму.

Даме и господо народни посланици, да бисмо мењали друштво, морамо ми да се мењамо. У својој каријери од 57 година, колико памтим, откад сам проговорио, прошао сам кроз разне фазе пољопривреде. Пољопривреда се модернизује, иде напред. Није нама проблем ни тако мали посед, али ми морамо спојити најмање три ствари – пољопривреду, енергетику и прераду.

Из пољопривреде се дају направити енергенти и за примарну пољопривредну производњу. Ми смо после њих затекли толико запуштеног пољопривредног земљишта, у запуштеној држави у којој није било државе, да можемо да произведемо енергенте на том запуштеном земљишту, али нам треба време. Ниједна рана није зацелила преко ноћи. Држава је озбиљан, сложен и дуго прављен производ.

Ми можемо да направимо енергенте и за примарну пољопривредну производњу и за прераду. Примарна пољопривредна производња, прерађивачка индустрија, индустрија која треба да повуче пољопривреду. Искључиво пољопривредне земље су сиромашне земље. Нама треба индустрија која ће носити, и ми се морамо приближавати, хтели или не. Једно је пут, друго је дестинација. Да ли ћемо ући у ЕУ или не, не зависи од Хрвата већ од нас и од ЕУ. Али ми морамо проћи тај пут да бисмо искористили претприступне фондове од 175.000.000 евра и то је предмет Закона о пољопривреди и руралном развоју. Не можемо бити против интеграција а хоћемо ИПАРД. Мислим, то може код овог професора књижевности, који каже оно – група на одсеку за српски језик и књижевност, како беше?

Ми морамо искористити та средства, ал' то није све. Поред тих средстава постојаће и даље национална средства. Наши пољопривредници треба да знају да ће једни да користе ИПАРД средства, други национална средства, а трећи имају право на покрајинску и локалну подршку. И то, наравно, све уз сагласност централне владе, да не би дошло до вишеструког финансирања једне те исте производње. Нама треба измена тог закона, наравно да нам треба измена закона о подстицајима, да бисмо добили нешто више, а и заокрет заједничке европске пољопривредне политике.

А веровали или не, ЕУ је настала на пољопривреди, угљу и челику. Највише на пољопривреди. Годинама је 70% заједничког европског буџета, сада је то 45% – 58 милијарди Европска унија издваја за 104.000.000 хектара и 12.000.000 пољопривредника. Али је индустријски моћна и то може да издвоји. Једно је дестинација, а друго је пут до те дестинације. Ми тај пут треба да пређемо себе ради, да бисмо могли да извозимо и у Русију по стандардима или било где. Нажалост, Русија је далеко па транспортни трошкови оптерећују нашу производњу, иначе бисмо искористили бесцаринске аранжмане, то је сигурно. И користимо за воће, јер трошкови превоза мање утичу на висину цена него што је то случај код пшенице, кукуруза итд.

Ми треба оно што сељаци произведу на њиви да прерадимо што ближе месту производње. Морамо да водимо рачуна о руралном развоју, а ту је преко милијарду више издвојено, око милијарду више. Да задржимо тог малог човека тамо негде где је досад живео, да пробамо да вратимо неке из великих градова и

да то буде пољопривредна политика. А они који прате заједничку европску пољопривредну политику чак сматрају да та мала и мешовита пољопривредна газдинства, уз добру подршку пољопривредне политике, националне и заједничке, могу да у будућности допринесе запошљавању, да буду шанса да се више људи запосли. То је шанса и да се одржи животна средина, дивља, сеоски туризам, да можете имати кога да посетите недељом итд.

Ми морамо да се мењамо да бисмо друштво мењали. Цаба вам злато и дијаманти ако немате хране и пијаће воде; умрећете гладни, умрећете жедни. Богатство једне земље се ускоро неће рачунати количином злата и дијаманата, већ количином хране и пијаће воде коју та земља производи или може да произведе. Имате богате земље, које имају злато, дијаманте, рудна блага, али су сиромашне. Народ је сиромашан. Имате земље које немају ништа од тога али су богате, јер људи знају да искористе оно мало што имају. У принципу, све је до организације и до људи.

Ми морамо да организујемо пољопривреду на начин да испоштујемо поседовну структуру која постоји. Италија, Грчка, Шпанија немају велике поседе. Немојте да мислите да у ЕУ постоје поседе од 1.000, 2.000, 3.000, 4.000, 5.000 хектара. Просечно је 10-15 хектара. Половина поседа у ЕУ је мања од десет хектара. Ми морамо да специјализујемо нашу пољопривредну производњу сходно површинама које имају наши пољопривредници, вредни људи који су нас, упркос тешкоћама, санкцијама итд., извучили из кризе, остваривали извоз.

Нетачно је да није било извоза до 2007. године. Године 2005. суфицит је био милијарду долара, сад је негде око 1,2 милијарде евра. И то не захваљујући баш толико нашој некој екстремно високој производњи и тајкунима, него пре свега што нас има 500.000 мање. Има нас мање на храни и то је један од разлога зашто нам се повећао извоз, односно вредност тог извоза.

Има ствари које смо досада урадили добро, али мислим да, овде је и бивша министарка, ствари крећу набоље. Да смо донели добар закон о пољопривредом земљишту, да је добар и овај закон о пољопривреди и руралном развоју. Да после те нормативе и запослених које ћемо примити да ово прате, треба још зграда да се испуне ти услови и да наши пољопривредници дођу до тих пара. Јер нам рокови теку; једни рокови су 2018, други су 2020. године.

Да бих оставио себи времена, наравно, закон о водама најважнији је за наше пољопривреднике, јер не да ћемо само збрисати с водотокова оне викендице које они приписују искључиво председнику Републике а они имају далеко више...

Па, ако ћемо чистити, онда ћемо чистити све, ако ћемо говорити о Савамали, онда ћемо говорити о девет зграда у Инђији које су биле законите и које су незаконито срушене. Говорићемо о свему, нећемо говорити само о

противнику. Нећемо „ја нећу да се свађам са људима“, већ „да се свађам са проблемима“.

Колико видим, они нису решење. Они су и даље део проблема и желе да остану део проблема. И њима могу да поручим да ће нам бити боље кад ми будемо бољи; да ћемо имати нешто више кад ми будемо нешто више; а, наравно, овом продуктивнијем делу опозиције морам да кажем – Србија ће бити велика кад изнутра постане велика. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Захваљујем.

Реч има народни посланик Милорад Мирчић.

Изволите.

МИЛОРАД МИРЧИЋ: Даме и господо народни посланици, ове измене и допуне Закона о пољопривреди и руралном развоју заснивају се пре свега на претпоставци, или тврдњи, како год хоћете, да ће из претприступних фондова ЕУ Србија добити 175.000.000 евра. То је нешто што је и даље неизвесно, без обзира на то колико министар тврдио да су проблеми који су у међувремену били препрека отклоњени. И велике су шансе да се реализује та помоћ из претприступних фондова које треба да добије Србија.

Оно о чему треба водити рачуна је следеће. И ако се добије тих 175.000.000, господо из Владе, да ли ви мислите да су те паре дате зато што је ЕУ наклоњена Србији и њеном уласку у ЕУ или има своје интересе? Какви су то интереси ЕУ приликом доделе тих средстава? У крајњем случају, ако баш не желите да расправљамо о томе, да видимо какви су услови коришћења тих средстава. Наравно, у овом предлогу измене и допуне се каже – приступиће се програмима подстицаја руралног развоја и у пољопривреди. Али оно што је остало веома, веома нејасно, то је да ли и под којим условима могу да учествују равноправно пољопривредници Србије и какви су услови за добијање ових средстава у смислу гаранције.

Мора да постоји неко обезбеђење, које ће бити сигурност за враћање ових средстава и за коришћење ових средстава. У сваком случају она морају да постоје, или у банкарским гаранцијама или у неким хипотекарним залозима. Онда морате да водите рачуна како ћете убедити сељака у Србији да користи ова средства. Да не улазимо у неке детаље, колико ће профитирати представници тих истих фондова, односно ЕУ, који ће доћи овде да своје саветодавне улоге добро наплате, који ће своје програме и те како добро знати да наплате. Видели смо већ више пута да када они дају „нека повољна средства“ како та повољна средства већим делом заврше у њиховим џеповима.

Али оно што треба објаснити сељацима то је под каквим ће условима моћи да добијају ова средства, да ли ће то бити банкарска гаранција или ће морати да залажу своју имовину. Немојте губити из вида да имамо веома

негативно искуство после 5. октобра. Сећате се само када су они булдожер-револуционари дошли на власт шта је тадашњи министар Веселинов говорио – ево бољитка за сељаке, сви проблеми сељака су решени доласком досовске власти. Упућивао је сељаке на обнављање њиховог возног парка, на обнављање њихових имања тврдећи да се доласком страних банака стварају много повољнији услови за унапређење пољопривреде у Србији. И, шта се десило?

Људи су веровали да тадашњи министар најискреније препоручује да се помоћу кредита који су, како се каже, били повољни, може обновити механизација, а на тај начин доћи и до повећања продуктивности сваког домаћинства. Одлазили су у те стране банке, за које су тврдили да су не само ликвидне него добронамерне када је у питању помоћ сељаку, подизали кредите. Услов за подизање таквих кредита је била хипотека, то су хипотекарни кредити. Како су сељаци рачунали, као увек, традиционално што сељак рачуна и у Србији и свугде, рачуна колико му је то робе месечно на име рате коју треба да отплаћује. Не може он да се сналази у тим неким финансијским трансакцијама и променама него рачуна колико га то кошта и колико ће морати да издвоји кукуруза, колико ће издвојити пшенице, колико ће они што се баве сточарством издвојити стоке да би платили и подмирили своје обавезе на месечном и годишњем нивоу.

И, до чега је дошло? Дошло је до највеће пљачке сељака. Само вас подсећам, хронолошки, да не бисте поново правили исту или не дај боже сличну грешку. Када је сељак узимао кредит, није рачунао да ће доћи до повећања цена репроматеријала, до повећања цена хемијских средстава које користи сељак, до скока цена енергената а до смањења откупних цена. У почетку је могао да издржи све те промене. Међутим, како је време одмицало, цене су варирале, биле су све више када је у питању инпут, улазне, а ниже када је откупна цена. И, сељак је пао у проблеме.

Какав је даљи след приче опште је познато. Имамо сада домаћинства и сељаке у Србији који су у дужничком ропству. Како су пали у дужничко ропство? Када нису могли сервисирати своје обавезе, када нису могли да измирују дугове према банци, онда им је банка понудила алтернативу. Те стране добронамерне банке, по препоруци тадашњег министра пољопривреде и министра финансија, рекле су – дајте још додатно неки залог па ћемо то да пролонгирамо на више година, биће вам мало већа камата...

То су вам животне приче у Србији. Шта је човек, сељак могао да уради? Морао је да прихвати те услове. Шта су му били додатни залози? Кућа и окућница. Већ је земљу ставио у залог да би купио машине, да би се снабдео новом опремом; остала му кућа и окућница. И многи су сада у ситуацији да остају без ичега. Доводе га у ситуацију да служи као најамна радна снага. Код

кога је у најму? Код оних који су преко ноћи постали велепоседници када је у питању земља. Како су постали? Тако што им је тај исти, или слични министри, заједно са министром финансија, обезбеђивао да купују огромне површине земље без једног јединог динара, са гаранцијама њихових банака. Када кажем њихових, то су те исте стране банке у којима су они или њима блиски пријатељи били челни људи или управни одбори.

Сада сељаци морају да раде код оних који никакве везе нису имали са пољопривредом ни са земљом, осим са оним што имају у саксијама, или што су имали у саксијама. Можете мислити каква је ситуација сада у Србији. Шта ако су ови фондови засновани на сличној основи? Шта ако мора да заложити за хипотеку? Шта ако мора да приложи банкарску гаранцију? Све су то питања на која треба дати јасан одговор. Које су то повољности када је у питању крајњи корисник? Све је ово засновано, поново кажем, засновано на ономе „ако“.

Од тога „ако“ не може да се живи. Да ли се слажете? Од 2015. године када је требало да се реализује ова линија из претприступних европских фондова до дана данашњег прошло је пуно времена. Све је мање и мање шансе да се људи надају. Ми бисмо, српски радикали, волели да дође до реализације овога, да се помогне, искрено да се помогне овако ојађеној, уништеној пољопривреди у Србији. Није она ојађена и уништена зато што српски сељак не зна да ради и не зна да води економију домаћинства, него зато што је то био пројекат који је планиран негде напољу, у Бриселу или неким другим седиштима, који је јасно рекао: Србија не може да има своју производњу у пољопривреди; Србија мора да буде тржиште где ће се пласирати прехрамбени пољопривредни производи из ЕУ. То је суштина приче. О томе треба веома, веома водити рачуна.

Оно што ми српски радикали јасно говоримо када је у питању измена и допуна овог закона о пољопривреди и руралном развоју, то је да овде има и добрих ствари. Има овде нешто што је веома, веома добар и користан предлог. То је систем тржишних информација пољопривреде Србије. Коначно је неко дошао на идеју да тај систем заживи, да се уради један јединствени систем на ком ће људи моћи да се информишу о свему ономе што је везано за тржиште пољопривреде у Србији.

Има и овај систем о ком је министар говорио, а то је систем за идентификацију парцела. Веома, веома добра ствар. Једном треба стати на крај том јавашлуку, том хаосу који је владао када су у питању парцеле, када је у питању пољопривредно земљиште.

Ми смо сведоци да после много, много времена не можемо још да сазнамо, нити да имамо информацију колико је то пољопривредног земљишта у власништву државе узурпирано од стране појединаца. Сваког дана открива се неки нови. И свако такво откриће и враћање тог земљишта, а поготову кад имамо

један информациони систем који ће нам дати податке о томе, велики је напредак. То је нешто што не зависи од европских фондова, то је нешто на шта има утицај Влада Србије и у томе ми српски радикали желимо да похвалимо овај предлог измена и допуна.

Када је у питању подстицај за пољопривредни и рурални развој, овде има једна новина која се уводи да би се потпуно уништени сточни фонд иоле обновио, а то је да се ставља акценат на тов јунади као нешто што је сада конкурентно као извозни артикл и што може Србији да донесе корист, што може да покрене руралне средине у њиховом развоју. Поготово овај систем „крава – теле“, који сте навели, омогућава људима који се одлуче за бављење овим да у веома кратком року могу да забележе не само добре резултате, него могу да подигну своју производњу на много виши ниво, имајући у виду да се издвајају довољна средства за субвенцију у овим делатностима.

Оно на шта ми српски радикали желимо да упозоримо је следеће: Србија у пољопривреди не може више да буде сировинска база, не може из Србије само да се извози сировина. Мора се приступити реализацији програма који свака влада износи, а то је да се иде са вишим степеном прераде, да се иде са готовим производима. Мора прехрамбена индустрија коначно да заживи у Србији; морају прерађивачки капацитети, када је у питању пољопривреда, да све више и више долазе до изражаја.

Сведоци смо да ће комерцијалне банке које функционишу на територији Србије сваког тренутка било ком од нас, а поготову онима који се баве пољопривредом, одмах одобрити кредит да купите нови аутомобил, даће вам кредит и средства да купите техничке уређаје, даће вам чак и средства, одобрити и стамбене кредите. А када се затраже средства да се уложе у привреду, у покретање неких производних програма, ту ћете увек наићи на објашњење – нису још у фази и у могућности да дају такве кредите. Или, ако дају, онда је то спорадично; у буквалном смислу речи онда су то појединачни случајеви.

Не можемо да се ослонимо на такву врсту помоћи када је у питању кредитирање или финансирање иницијатива које се односе на подизање производних програма. Морају да буду реални извори, мора да буде реална подршка. Не да ми сад, српски радикали, апелујемо на Владу да из овако сиромашног буџета издваја додатна средства како би се подизали такви погони. Не, само је довољно да Србија буде отворена за сваки капитал, и за онај који долази са Запада и онај који долази са Истока.

Уосталом, ви покрећете једно питање, односно иницијативу боље речено, која треба да донесе корист, а то је бављење товом јунади. Највећа перспектива за извоз су управо источне земље. То је највеће тржиште. Наравно, не треба ниједно тржиште запостављати. Не треба овде дискриминисати по

систему да ли се политички свиђа Запад или Исток; једнако је тржиште и на једној и на другој страни. Ми морамо да отворимо улаз за инвестиције, морамо да отворимо слободно кретање капитала.

Чули смо овде да треба да буде слободна конкуренција. Може, по нама српским радикалима, али онога тренутка када српска пољопривреда довољно ојача, када буде довољно јака и снажна да може да парира тој конкуренцији која је са Запада, која је из ЕУ. Шта треба до тада да се уради? Треба помоћи тој пољопривреди да се опорави, да постане снажна. Треба, једноставно, спречити ту нелојалну конкуренцију. Зашто нелојалну конкуренцију? Не можемо ми да се заносимо идејом да можемо субвенционисати на нивоу како то раде чланице ЕУ; далеко смо од тога.

Свака земља ЕУ подржава, субвенционисаће пољопривредну производњу и нема ту неке економске рачунице, да кажемо – сад је то економски исплативо. То се ради са намером да се не доведе у зависност од увоза хране. Не сме становништво једне државе да зависи од увоза хране и роба широке потрошње у највећем делу. Наравно, постоји онај проценат који се подразумева да се увози. Зато пољопривреда и пољопривредни произвођачи морају да имају ту врсту подршке, а то је подизање царина за увозну робу.

Друго, господо, ако мислите да ћете товом јунади и овим мерама које предвиђате подићи сточарство, морате размишљати како ћете спречити тај увознички лоби који увози замрзнуто месо из робних резерви купљено по белом свету које су старе, кажу да су раритети, чак и преко 20 година. Да ли је пропаганда или није пропаганда, али сликовито је и упозоравајуће. Морате спречити тај увознички лоби. Они су, заједно са прерађивачима, увек препрека да се крене у обнову сточног фонда. Јефтиније им је да увозе отпад, прерађују га и овде продају на домаћем тржишту него да улажу у узгој стоке, односно у тов. И то је логика ствари.

Низ мера које мора да предузме Влада су неминовне. Морају се што пре спроводити. Не можете увек да размишљате о томе да улазак, или кандидатура за улазак у Европску унију подразумева да Србија буде отворена широм а да при томе нема могућности да узвратно понуди своју робу; или, ако је нуди, да није конкурентна. Мора се размишљати на потпуно другачији начин.

Ми имамо примере где се у протеклом периоду Србији указивала шанса, и те како велика шанса када је у питању руско тржиште. Имали смо ситуацију, и сада је имамо, када Европска унија, уводећи санкције, једноставно не може више да продаје на том тржишту. Шта се дешавало код нас? Тај лоби, увознички и прерађивачки, искористио је ту шансу тако што је увозио свињско месо из Хрватске, а онда то исто месо извозио у Русију. Шта се десило? Дошло је до проблема. Дошло је буквално до великих проблема.

Мора се у пакету мера, заједно испратити овај предлог који има Министарство у овим изменама и допунама закона. Ми српски радикали ћемо у даљој расправи у појединостима својим амандманима покушати да побољшамо ове измене и допуне, а на основу тога одлучићемо како ћемо гласати за овај предлог измена и допуна закона. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар Бранислав Недимовић. Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Поштовани председавајући, поштовани господине Мирчићу, желео бих укратко само неколико речи да кажем, да се осврнем на излагања три или четири говорника уназад, али ћу почети од ових ваших последњих констатација.

Наша Управа за ветерину ових дана ради свеобухватну контролу како би се спречило постојање на простору Србије и меса и свега онога што иде уз месо које може да угрози српског купца, и то спроводимо заједно са свим другим надлежним институцијама. Ово је један од начина на који желимо да укажемо на нашу перманентну борбу како би тржиште хране било безбедно.

С друге стране, захвалан сам на овом делу који се односи на Систем тржишних информација у пољопривреди, ЛПИС (*Land Parcel Identification System*). То су у ствари алати који ће нама јако помоћи у будућности. Навешћу само једну ситницу. Неко је о томе говорио, чини ми се посланик Јовановић, када је говорио о предвиђањима у медијима колико ће нечег бити посејано, какве ће бити цене, на тај начин стварајући илузију шта се стварно дешава на тржишту. Или се каже, да пођемо тако, цена пшенице ће у следећој години бити толика и толика, биће јако ниска и онда немојте сејати.

(Милорад Мирчић: Није пшенице него брашна.)

Шта год било. Ми желимо овим Системом тржишних информација пољопривреде Србије да са државног нивоа на конкретан начин укажемо свим учесницима у пољопривредној производњи какви су резултати, какве су перспективе.

Што се тиче пољопривредног земљишта, мислим да не треба више да причам, неколико пута сам данас говорио о томе, нама је идеја да уђемо у сваки хектар државног пољопривредног земљишта и да оно буде предмет закупа. Ове године смо натерали свих 145 локалних самоуправа да донесу годишње програме – 120.000 хектара земљишта више смо „утерали“ у тај програм и 27 милиона евра више прихода у државни буџет.

Ствари које се тичу ИПАРД-а, само јавности ради – ИПАРД су бесповратна средства, никакве кредитне линије, никаква средства обезбеђења. Она функционишу на простом принципу: неко инвестира следеће године по претходном одобрењу наше Управе за аграрна плаћања, односно агенције које се

тима баве у другим земљама; када реализује своју инвестицију, има право на повраћај. Нема никаквих банкарских гаранција, нема никаквих проблема те врсте које постоје на кредитном тржишту.

Значи, у зависности од врсте опреме, механизације, складишта, шта је предмет конкурисања. Та средства могу ићи до 70% бесповратних средстава. Дакле, читав систем Европске уније функционише на овоме, почива на овоме, на бесповратним средствима, а субвенцијом ми желимо да будемо део тога.

Што се тиче кредита који су директно повезани са пољопривредном производњом, изнећу једну чињеницу. Између 1,8% и 2% је број такозваних НПЛ-ова у пољопривредној производњи. Дакле, низак ниво невраћања кредита код пољопривредних произвођача. Другачија је прилика код прерађивача и код неких складиштара. Ту имамо много комплекснију ситуацију и ту је проблем. Тиме морамо да се озбиљно позабавимо.

Оно са чиме ћу се са свима сложити је да не желимо више да будемо простор на коме ће се јефтина роба производити, квалитетна, и као сировина дистрибуирати. Суштина, један од четири стуба овог министарства пољопривреде, ове владе Републике Србије у делу пољопривреде јесте прерађивачка индустрија. Она ће бити дисперзована на два пута. Први, који се односи према малим прерађивачима, где ћемо посебним правилницима омогућити малим прерађивачима да своју сировину, коју имају, могу да прераде код себе и тако дистрибуирају на тржиште у складу са правилима. Они ће имати нижи ниво ограничења зато што нису у стању, али с обзиром на количину робе коју производе морамо им пружити могућност да буду у легалним токовима.

Што се тиче ових великих прерађивача, њима ће бити на располагању сви алати који постоје, између осталог и оно о чему је причао господин Јешић, у вези са 11 милијарди динара за подстицаје. Нама је идеја да добар део тих средстава буде усмерен на прерађивачку индустрију. Она нам је неопходна. Двадесет седам различитих инвеститора је у задњих 150 дана прошло кроз Министарство пољопривреде. Знате колико их је пореклом из Србије, односно који већ обављају делатност на простору Србије? Двадесет четири. Значи, има произвођача који желе да иду у виши степен функционисања и да од примарних пољопривредних произвођача прерасту у прерађиваче.

Контроле су јако важне. Мало пре се причало о фитосанитарној инспекцији, Управи за ветерину, а рећи ћу вам једну ствар која је постојала у прошлости. Систем, тамо пре једно шест-седам година, било је тих прича са репом и неким другим производима где су административним путем, у тренутку када је требало роба да се прода за већу цену, биле уведене баријере.

Ове године смо, верујте ми, 15-20 дана пошто сам постао министар, имали ситуацију са сунцокретом. Са произвођачима сунцокрета сам разговарао.

Постојале су идеје, амбиције или већ не знам ни ја шта да се административним путем затвори тржиште, због ових или оних разлога. Ја сам увек присталица отворених тржишта – пољопривредни произвођач мора да пласира своју робу тамо где има бољу цену, код оног прерађивача који је спреман да му плати више. Неће бити и нема више оваквих могућности за администрирање на границама, и да наши пољопривредни произвођачи не могу то да продају.

Пример сунцокрета ове године – сви ће вам потврдити шта је било. Нулта толеранција на овакве ствари. Исто као што је нулта толеранција за производњу генетски модификованих организама на нашим њивама.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Борисав Ковачевић.

Изволите.

БОРИСАВ КОВАЧЕВИЋ: Господине председавајући, поштовани министре и сарадници министра, поштоване колегинице и колеге посланици, ми смо данас, чини ми се, први пут у задњих колико година добили за расправу у Скупштини заједно сва три закона који су пред нама, дакле о пољопривреди и руралном развоју, подстицајима у пољопривреди и руралном развоју и о водама.

То је оно што се мени чини да је први знак једног свеобухватнијег захвата у уређењу пољопривреде које ради Министарство, односно Влада, уређењу пољопривреде као једне од најзначајнијих привредних грана за ову земљу и уједно гране са најзначајнијим ресурсима које ова земља има. Стога од посланичке групе ПУПС пуно признање Министарству и Влади што је направила тај приступ.

Овакав приступ овој укупној проблематици, чини нам се, даје за право да очекујемо израду, господине министре, стратегије пољопривреде. Подсетићу да смо ми – они који су били у Скупштини, а има их доста – чини ми се таман негде у ово време пре четири године такође расправљали о изменама Закона о подстицајима у пољопривреди. Тада смо од тадашњег министра добили изјаву да се управо приступа изради стратегије пољопривреде. Касније смо код новог министра покретали, ми из ове посланичке групе, и кроз питања Министарству тражили објашњење и речено нам је да се ради на тој стратегији.

Ја ћу, иако мој обичај није када расправљамо о овоме да у свом прилогу расправи постављам питања министру, али ћу поставити питање и молим министра да одговори – да ли се ради стварно на тој стратегији и када је планирано да она буде завршена? Зашто инсистирам на тој стратегији? Због тога што ова земља никада није стварно, свеобухватно, најшире и најозбиљније приступила комплексном планирању дугорочног развоја пољопривреде, и мислим да то треба неизоставно сада урадити.

Данас је овде доста тога говорено што по мени не би требало да буде предмет расправе о законима, јер не би ни требало да улази у законе, али јесте корисно доста тога што је говорено, зато што то треба да сачињава стратегију пољопривреде. Не мислим данас да говорим на исти начин о томе, оставићемо то када будемо расправљали о предлогу стратегије, али хоћу да кажем, кад се тиче ових закона, неколико ствари.

У Закону о подстицајима посвећена је, по мени, пуна пажња и ратарству и сточарству и воћарству, али чини ми се, господине министре, да је неправедно изостављено, односно није довољно третирано воћарство као део пољопривредне производње. Због чега то кажем? Због тога што мислим, можда грешим али мислим да ова земља има ресурсе и услове да велики део обрадивих површина претвори у „целогодишње плодносје“.

Узимам за пример Мачву, господине министре; то је близу вас, у комшилуку. Квалитетна земља, лежи на топлој води, опасана двема великим рекама. Дакле, сви основни темељни услови за, рецимо, развој повртарства апсолутно постоје, као и да се развију стакленици итд. Још пре 35-40 година, када је пронађена топла вода у Мачви, вероватно се неко сећа да су Французи жестоко наваљивали да склопимо концесиони уговор на 20 година управо за развој Мачве, сигурно не без разлога. Ми смо тада одбили, држава је одбила, рачунајући да ћемо ми то покренути. Ево, како видимо, до данас то није урађено.

Чини ми се, данас је говорено овде о томе а ја бих хтео само да потенцирам, и јако ми је драго да је министар неколико пута то нагласио, да су Министарство и Влада зацртали развој индустрије, односно прераде плодова примарне пољопривреде. Мислим да је то добар правац и да то треба радити. Колико се сећам, доста наших, сада већ и угашених пољопривредних добара и комбината радило је по оном систему, како се то популарно звало, од њиве до трпезе. Мислим да тај принцип, господине министре, треба у пуној мери применити.

Мислим, то сте поменули ви, министре, у једном одговору на питање, а ја сам мислио то подвући и ево сад то кажем, да на терену, по селима, по обрадивим земљиштима итд., да ли су то некадашње задруге, сељачке, радне или било какве, немамо довољно присутних стручњака који свакодневно треба ту да буду. Оно што је министар рекао саветодавци, а ја бих рекао едукатори сељаку. Још имамо премного неуких сељака који раде ослањајући се на традицију, како су радили њихови дедови, прадедови итд. Управо треба модернизовати производњу и у том погледу опредељивати се за оно што је најкорисније.

Следећа ствар јако битна мислим да је питање пласмана производа. Ја се сећам, нећу помињати име, шест-седам министара уназад једна дама је била министар пољопривреде и на једном скупу сељака, када су је питали како им

може помоћи у пласману производа, она је одговорила – побогу људи, ако умете да произведете, ваљда умете и да продате. Мој коментар је тада пред телевизором био, сам за себе – а шта ће им онда Министарство, а шта ће им држава ако им неће помоћи у томе? Али, наравно, не треба ни њих одвојити од тога.

Зато ја мислим, господине министре, да би требало у пољопривреди размишљати о задругарству, наравно модернијем него што је било некада, јер сви знамо да имамо развијено задругарство управо у најразвијенијим земљама. Зато мислим, када сам малопре поменуо едукацију, едукаторе, саветнике итд., треба да имамо и ту врсту „обуке“.

Ево, то је оно што сам хтео у најкраћем да кажем. На крају само да подвучем да је Посланичка група ПУПС спремна да подржи сва три ова закона, јер мислимо да је Влада веома озбиљно, темељно и комплексно приступила њиховој изради. Хвала вам лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Снежана Богосављевић Бошковић.

Изволите.

СНЕЖАНА БОГОСАВЉЕВИЋ БОШКОВИЋ: Захваљујем.

Поштовани председавајући, поштовани министре, уважени народни посланици, данас говоримо о важним изменама и допунама закона о водама, као и о изменама и допунама закона о пољопривреди и подстицајима у пољопривреди и руралном развоју. Предложени закони представљају континуитет у раду два кабинета, кабинета који сам предводила ја у претходном периоду и кабинета који сада предводи мој наследник, господин министар Недимовић.

Предложеним изменама и допунама закона из области пољопривреде чини се важан корак у спровођењу усвојене дугорочне Стратегије пољопривреде и руралног развоја и важан корак у постизању Стратегијом постављених циљева. Да се подсетимо, 2014. године Влада Републике Србије је, на предлог Министарства пољопривреде и заштите животне средине, усвојила Стратегију пољопривреде и руралног развоја 2014–2024. године. Желим овом приликом да нагласим да је на изради ове стратегије радило готово 200 експерата, научних радника и стручњака из области пољопривреде.

Данас се могло чути да Србија нема план, нема стратегију. Ово су подаци који јасно говоре да Влада – она претходна, а и ова сада – има стратегију, коју се израдили најумнији људи из Србије али и из иностранства. Овај кривни документ српске пољопривреде прописао је јасне циљеве, који су саставни део предложених измена и допуна Закона о пољопривреди и руралном развоју, а о којима данас говоримо.

Навешћу само неке од постављених циљева садржаних у члану 3. Предлога закона, а то су: раст производње и стабилност дохотка произвођача,

раст конкурентности, техничко-технолошко унапређење сектора, унапређење квалитета живота у руралним подручјима и смањење сиромаштва, одрживо управљање ресурсима, заштита животне средине. Важни инструменти помоћи пољопривредницима у достизању Стратегијом прописаних циљева су средства која се исплаћују као подстицаји из аграрног буџета, подстицаји за пољопривреду и рурални развој из буџета локалних самоуправа и, наравно, средства из претприступних фондова ЕУ.

Пољопривреда је изузетно динамичан сектор, захтева континуирано праћење ефеката мера у спровођењу аграрне политике. Тако можемо констатовати данас да је предложеним изменама и допунама закона о подстицајима свим досада важећим мерама додата и нова мера – подстицаји за краве, за узгој теладина за тов, што значи практично један шири круг корисника директних плаћања за сточарску производњу.

Имајући у виду значај сточарства за српску пољопривреду, као и мере које су предузимане у претходним годинама и са њима у вези постигнуте резултате, сматрам да је ова допуна закона добра и да је свакако треба подржати. Као једну од мера из претходних година, када смо имали доста вишкова млека, коју желим да поменем данас, да вас све подсетим – то је мера увођења прелевмана. И о њима се данас говорило. То су заштитне таксе којима смо штитили мале домаће пољопривреднике, мале произвођаче млека, од великих количина које би нам стигле на тржиште – с обзиром на велике вишкове који су се појавили на европском тржишту. Увођење прелевмана, данас се о њима говорило, није једноставно и није лако. Тачно је да постоји могућност по ССП споразуму, али је тачно и да је потребно пуно аргумената, статистички образложених података да би Европска комисија и одобрила увођење те мере.

Не смемо заборавити ни чињеницу да је у протеклим годинама, када је било пуно проблема, Влада опредељивала и додатна средства како би се откупили вишкови млека из млекара како би се млекаре ослободиле да могу свакодневно и редовно да откупљују млеко од произвођача и да њихов производ надокнаде адекватном ценом.

Желим да кажем да је посебна важност предложених закона свакако чињеница да се ИПАРД програм уводи у домаћу правну регулативу и њиме се чини још један значајан корак у обезбеђивању доступности ових средстава за српску пољопривреду.

Као што је познато и као што сам и данас рекла, желим још једном да вас подсетим, ИПАРД програм припремило је Министарство пољопривреде и заштите животне средине 2014. године. Програм је презентовало Европској комисији. Захваљујући чињеници да је програм био квалитетан, да је био добар, Европска комисија га је врло брзо и усвојила, крајем јануара 2015. године. На

основу овог програма, који су припремили запослени у Министарству пољопривреде и заштите животне средине – а дужна сам да кажем да су озбиљно, одговорно и предано радили – Европска комисија нам је ставила на располагање 175.000.000 евра. Крајњи рок, пошто се и о њему данас говорило, за повлачење ових средстава је 2023. година. Шта то практично за српску пољопривреду значи? То значи да уз ових 175.000.000 евра и обавезно кофинансирање из националних средстава, из националног буџета – за српску пољопривреду на овај начин биће опредељено и обезбеђено готово 220.000.000 евра бесповратних средстава.

Данас се говорило и о томе да ли је овај програм добар, да ли смо га могли и боље сачинити. Па вероватно да смо могли, али постоји могућност да се у току саме имплементације неке од ставки, неке од мера и мењају. Наш циљ јесте био да програм буде усвојен, да га Европска комисија финансијски подржи, јер то су средства која ће доћи српској пољопривреди. Ми сви знамо, и то смо нашим пољопривредницима све време на терену и говорили – не могу сви да конкуришу за ова средства, али они који буду конкурисали за ова средства неће моћи да добију средства из националног аграрног буџета. Зато смо били мишљења да је добро да она дођу у нашу пољопривреду. Да ли ће бити малим, великим, није важно; нека буде великим, али зато ће за мале бити више новца из националног буџета.

Одмах након усвајања програма, држава, надлежна министарства, Министарство финансија, морам да поменем Канцеларију за европске интеграције и посебно желим да поменем и да се захвалим министарки задуженој за европске интеграције, сви су предано и вредно радили на успостављању неопходних оперативних структура за повлачење средстава из овог фонда.

У том правцу, као што сам и рекла и као што знате, ми смо извршили пресељење Управе за аграрна плаћања из Шапца у Београд. Сад питање – да ли је то морало? Морало је, због тога што је то један од услова за акредитацију оперативне структуре. Зато што се ова средства не пласирају само преко Управе за аграрна плаћања и Министарства пољопривреде и заштите животне средине. За реализацију читавог програма изузетно је важна координација надлежних министарстава, а ту су и Министарство финансија и Канцеларија за европске интеграције. Не треба имати никакву сумњу да је то морало да се уради.

Желим да кажем да је Влада у сарадњи са Министарством нашла могућност да обезбеди додатно запошљавање, 103 нова човека који ће бити ангажована на реализацији ИПАРД програма. Након доста мука како да дођемо до људи који ће радити на овим пословима успели смо да пронађемо начин и крајем 2015. године ово запошљавање је и одобрено. Као што смо чули данас у

расправи, запошљавање је започето почетком ове године, траје и надам се да ће врло брзо бити и завршено.

Желим да кажем и то – да ли је могло брже? Могло је, да је овај закон прављен у марту, али није касно ни сада. Ми треба да знамо да смо многе претходне године пропустили. Сада када имамо закон и када имамо запослене верујем да ћемо успети да у априлу повучемо и прва средства из овог фонда.

Изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју заправо стварамо сада и правну основу за акредитацију децентрализованог система управљања и да део оперативне структуре буде Управа за аграрна плаћања. Овим изменама уређује се процедура рада Управе у погледу трансфера средстава из ИПАРД фонда ка нашим корисницима.

Желим овом приликом да истакнем да неоправдано о српској пољопривреди говоримо недовољно аргументовано. Рећи ћу и због чега. Српска пољопривреда је привредна делатност која дуги низ година бележи позитиван спољнотрговински биланс. У 2014. години суфицит у размени пољопривредних и прехранбених производа био је око 1.100.000.000 евра. У 2015. години овај суфицит био је рекордни, 1.260.000.000 евра. Што значи да је сваки динар уложен у нашу пољопривреду вишеструко враћен српској економији. Наравно, ми знамо да је стратешки задатак наше пољопривреде да обезбеди још већи извоз. Због тога смо се у претходним годинама, и Влада и Министарство, упорно трудили, радили напорно на томе да отворимо врата светских тржишта, и то смо успели, тржишта ЕУ и тржишта Руске Федерације.

Желим да истакнем да је размена пољопривредних прехранбених производа са Русијом 2015. године била 11 пута већа него 2005. године. У првих шест месеци ове године позитиван тренд је настављен. На пример, 2005. године на тржиште Русије извезли смо 11.000 тона јабука, а 2015. године 135.000 тона, а само за првих шест месеци ове године 95.000 тона, што је 64% више у односу на исти период претходне године. Овај позитиван тренд мора да буде настављен.

Морам да похвалим рад Управе за заштиту биља и Управе за ветерину Министарства пољопривреде и заштите животне средине, које су у претходним годинама вредно радиле на успостављању неопходних процедура, у сарадњи са „Роселхознадзором“ и Европском комисијом, и ми данас можемо да извозимо и у Европу, и у Немачку, и у Русију и на сва друга тржишта – то је резултат њиховог рада.

Врло је неодговорно и неозбиљно када данас чујемо да ми радимо реекспорт. То апсолутно није тачно и подсећам вас да је и премијер, када је образлагао овде програм Владе, рекао – дајте, молим вас, кажите ко је тај ко ради реекспорт. Сада ја исто кажем – дајте да чујемо ко су ти људи, јер они угрожавају нашу економију. Па, молим вас лепо, 2014. године гарантовала сам у

Москви да Србија то неће дозволити. Гарантовала сам пред министром Фјодоровом, гарантовала сам пред министром Крачевом и ми до сада нисмо имали тих проблема, јер смо успоставили процедуре строгог праћења пошилики.

Значи, када ми немамо од њих примедби, а верујте да бисмо имали да је другачије, ми данас чујемо неозбиљне и неодговорне изјаве. Да ли знате шта то може да значи? Шта иза тога може да уследи? Наравно, то неће уследити из разлога што смо ми изградили изванредан однос поверења и што смо заиста успели да направимо такав систем где не може доћи до оваквих превара. И, да је то тако не бисмо имали оволике количине извезеног и пласираног воћа. Што се тиче меса, 2014. године био је одличан пласман, а 2015. године мањи, али зато што цена нашим извозницима 2015. године није одговарала.

Ми морамо радити и даље на нашој прокламованој стратегији, а то је борити се за тзв. „три к“ српске пољопривреде. Имамо знање, имамо потенцијале и можемо и хоћемо. То су дакле квалитет, квантитет и континуитет. Важно је наставити са аграрном политиком коју смо започели, а то је да подстичемо произвођаче да повећавају производњу, да се удружују у задруге и друге групе ради организованог откупа и пласмана, да применом савремене агротехнике и органском производњом достигну квалитет који ће наћи купца и на најзахтевнијим тржиштима. Све то чинимо државним подстицајним мерама које су садржане у закону о чијим изменама и допунама и данас говоримо.

Имам обавезу и да кажем, јер се често помиње и тај фамозни проценат, да ли је пет, четири или три посто, за 2014. и 2015. годину исплаћена су сва потраживања према пољопривредницима. Дужност ми је да кажем да су Влада Републике Србије и Министарство финансија имали слуха и 2014. године ребалансом буџета за пољопривреду је опредељено додатних готово пет милијарди динара, 2015. додатних 9,7 милијарди, а није морало. Просто, они су определили ова средства да бисмо одговорили на сваки захтев нашег произвођача. Поштено је рећи да, кад бисмо сада све те бројеве сабирали и одузимали, видели бисмо да ли је пет, пет и по или шест процената, али то није важно, важно је да су добили сви који су аплицирали за подстицаје.

Не треба заборавити чињеницу да је пољопривреда та која готово три деценије носи најтеже бремене и социјалних, и друштвених, и политичких, и традиционалних, и економских и свих других терета. Не треба заборавити ни то да у свим претходним турбулентним годинама мала пољопривредна газдинства су опстала и остала синоним традиције српске пољопривреде и због тога ова газдинства завређују посебну пажњу, подршку и помоћ.

Претходне пољопривредне стратегије мала газдинства су третирали као социјалну категорију тј. став је био – подржавамо само комерцијално. Стратегија коју је усвојила Влада Републике Србије 2014. године има други приступ, који

каже да пољопривреда има и социјалну функцију у контексту одрживости. То практично значи – важан је сваки хектар обрађене земље, сваки хектар засађеног воћа, важна су газдинства и са две и са три и са пет крава, дакле, подршка и малим и средњим газдинствима. То је стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије. Мала газдинства ће и убудуће носити примарну производњу и, надам се, пре свега органску.

С тим у вези желим да истакнем да су изузетно важни закључци умних људи из ове наше струке, из области пољопривреде, из науке. Желим да укажем да је пре неколико година један велики тим од око 400 пољопривредних стручњака и научника из читавог света био окупљен на једном пројекту који су финансирани Светска банка и Унеско на тему Међународна процена пољопривредног знања науке и технологије за будућност. Њихов закључак јесте: будућност пољопривреде је у малим пољопривредним газдинствима. Многе међународне организације, укључујући и УН, Међународну организацију рада, Међународну организацију послодаваца, подржале су овај закључак – да су пољопривредна газдинства, посебно она која се баве органском производњом ...

(Председавајући: Приводите крају, колегинице Бошковић.)

... И на малим поседима, један од четири главна стуба и два главна сектора за отварање милиона нових радних места. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Ивана Стојиљковић.

Изволите.

ИВАНА СТОЈИЉКОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважени министри са сарадницима, даме и господо посланици, данас су пред нама важни закони који су везани за наше веома важне природне ресурсе, али пре него што кажем нешто о ова три закона, односно изменама и допунама закона, осврнула бих се на неке теорије које смо данас могли да чујемо о развоју пољопривреде у Србији, наравно од стране појединих опозиционих посланика.

Тако имамо једну теорију о развоју пољопривреде посланика патриоте, како бих га ја назвала, у ствари и сам је рекао да се то зове економски патриотизам, који има знак једнакости с економском изолацијом. По његовом принципу развоја пољопривредне производње било би вероватно: што засејеш – поједеш, битно је само да ни са ким не сарађујеш и битно је да се потпуно изолујемо у нашој Србији, да не осећамо да неко жели да однесе наше земљиште или наше пољопривредне производе и на тај начин ћемо развити пољопривреду.

Дакле, развој пољопривреде замишљају као нешто што може да се дешава без технологије, без пласмана, без заиста добрих производа, без методологије рада. То је била једна од теорија, врло занимљива. Ја сам просто имала потребу да је поновим.

А тај посланик патриота још је поменуо да су овим предлогом измена и допуна закона жене понижене. Жене у пољопривреди никада нису биле понижене, а најмање сада када је ова влада, на челу са СНС-ом и премијером Александром Вучићем, дала подстицаје у пољопривреди, када смо се изборили за родно одговорно буџетирање приликом доделе субвенција у пољопривреди, када се толико пољопривредних газдинстава води на жену као никада досад.

Такође, чули смо бројне оптужбе да немамо предлог како да се врати задругарство. Вероватно посланик патриота није обавештен да смо ми усвојили у прошлом сазиву Закон о задругарству и да се управо ова влада труди да тај ниво сарадње у пољопривреди врати.

Још једну ствар бих желела да кажем, да се ова влада залаже за укрупњавање поседа, за комасацију и све оно што смо чули да ми нисмо били за то.

Друга страна коју смо могли да чујемо, односно други предлог развоја опет долази од стране оних који су имали прилике да се покажу и залажу у пољопривреди. Да видимо каква је њихова теорија развоја пољопривреде. Па та стратегија би се могла назвати стратегијом завлачења, јер код сви њихових министара ништа друго нисмо видели него да им је пољопривреда била индустрија и бизнис и да им је то био програм предизборних кампања, а богами и пљачке државе. Па тако имамо, што би требало да се подсетимо, да је Саша Драгин бацио 5.500.000 евра на софтвер који није радио а био је намењен за Министарство пољопривреде.

Тако су они улагали свој новац. Тада су харале одређене монополске групе удружене с тајкунима које су имале за циљ да се уништи сточарство у Србији. У томе су, нажалост, успели; тада је појачан увоз стоке и производа. Зато је ова влада имала велики задатак. И чињеница је да није лако, али ови закони управо ће радити на томе да се ситуација поправи. И то ћемо морати ићи корак по корак, јер све што је уништавано годинама и деценијама, сигурно је, неће бити лако вратити преко ноћи.

Дакле, пред нама су три јако добра предлога измена и допуна закона. Први је о пољопривреди и руралном развоју. Више пута смо чули, ја ћу се потрудити да кажем најосновније, да је његов циљ да отклони све баријере до лакшег финансирања пројеката у пољопривреди. Створиће се услови за коришћење претприступних ИПАРД фондова, који су веома значајни за нас, зато што је Србији додељено 175.000.000 евра, који би требало да буду искоришћени од 2014. године па све до 2020. године. Од тога нам је већ на располагању око 15.000.000 и ја се надам да ће већ почетком или од априла идуће године ова средства бити повучена. Имамо обавезу да их утрошимо до 2018. године.

Затим ће се потврдити и спроводити Акциони план као предуслов за отварање претприступног Поглавља 11 из области пољопривреде и оно што сам

већ поменула, што ова влада и надлежно министарство раде интензивно да се уреде земљишне парцеле и да се врши контрола директних плаћања. Дакле, прецизно ће се уписати сва пољопривредна земљишта и радиће се на ефикаснијој комасацији, односно на укрупњавању ових поседа.

Зашто је то битно? Зато што ће сва ова средства вероватно бити примењива углавном на већим поседима, на већим пољопривредним газдинствима, а држава ће бити та која ће помоћи малим пољопривредницима да се удруже и да заједно могу да аплицирају, јер ће на тај начин и обрађивање земљишта и све инвестиције бити лакше.

Што се тиче другог предлога, Предлога измена и допуна Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, пре свега бих напоменула још једном да Србија има заиста велики природни потенцијал, посебно када је пољопривреда у питању, па и водопривреда, о којој ћу касније нешто рећи, али нажалост, ти потенцијали су остали неискоришћени.

Разлог за то је управо вишедеценијска јако лоша аграрна политика, која је довела до тога да наш земљорадник, да не кажем сељак – мада ја волим да кажем сељак, и то сељак са великим словом с, јер то су људи захваљујући којима наша држава великим делом опстаје и живи – наш земљорадник данас не може да живи од свог рада и ми ћемо све учинити да се то промени.

Наравно да имамо изузетне природне услове, али наш сточни фонд је, а већ сам поменула разлоге зашто је то тако, данас на нивоу из 1900. године. А морамо знати да постоји огромна потражња и у ЕУ и у свету за јунећим месом. Управо у томе лежи ова борба и важан је овај закон о подстицајима како би се обезбедио извоз овог меса у иностранство. Да би се он обезбедио, нама је потребно да имамо око 100.000 јунади у нашим шталама.

Само ћу поменути још једну ствар, ово је јако битна информација коју сам пронашла, да је 1990. године тадашња Југославија извезла око 50.000 тона црвеног, односно јунећег меса у САД за потребе њихове војске, а Србија је од тих 50.000 извезла 30.000 тона. За тај новац који је добијен од извоза јунећег меса куповани су авиони, а Београд је успео, можда не баш комплетно да обнови, али да набави нове аутобусе.

У Европској унији је велика потражња за јунећим месом; око 700.000 тона је потребно. Ми имамо такође дозволу за извоз, велика количина је у питању, око девет хиљада тона, али тренутно томе не можемо да се приближимо. Зато и желим да кажем колико је важан овај закон и колико је важно да се примене његове одредбе и да се повећа и производња и извоз јунећег меса.

Затим је јако битно поменути да ће овај закон усмерити подстицаје у области директних плаћања за нове кориснике, који до сада нису имали право на

ово јер до сада домаћинства без уматичених јединки, односно без генетичког ресурса аутохтоних раса нису имала право на ове подстицаје.

Циљ овог подстицаја је, као што сам већ рекла, очување броја крава као базе за производњу телади, а самим тим и производњу јунећег меса. Овим ће, такође, бити јако повољно што ће оне краве које не обезбеђују довољну производњу млека пољопривредници моћи да преусмере на производњу меса и да на тај начин обезбеде себи опстанак на селу.

Ова влада се окреће према средњим привредницима, према малим и средњим пољопривредним произвођачима. Шанса су код нас и напуштена села у Србији, која су, нажалост, већ дуго напуштена, то јесте чињеница, која ће ова влада узети у обзир када буде размишљала о обнављању и о руралном развоју.

Веома је важна мера руралног развоја која се односи на подстицај младима да остану или да се врате на село – кроз бесповратна средства, стартап кредите и грантове, који ће се давати унапред а не по планираном трошку, што је веома значајно. Влада ће подстаћи егзистенцију на селу, подстаћи ће развој пољопривреде, али самим тим и развој образовања и инфраструктуре.

Пре него што кренем да говорим о следећем ресурсу, односно о водама, само бих поменула још да су планирани подстицаји у руралном развоју кроз формирање тзв. локалних акционих група, које би требало да одраде највећи део посла када је у питању рурални развој, а у томе ће имати помоћ надлежног министарства – како у сопственом формирању, тако и у активности на изради планова и аплицирању за пројекте.

Што се тиче трећег закона, измена и допуна Закона о водама, када говоримо о значају овог закона не можемо да не кажемо нешто о значају саме воде као обновљивог ресурса. Данас не могу да причам о води као обновљивом ресурсу а да не укажем на сумњу да, ако наставимо овако да користимо тај ресурс, ово правило неће важити – ускоро ћемо остати без пијаће воде или бар без воде која ће бити за људску употребу.

Стручњаци тврде да ће 21. век обележити борба за воду, као што је то некада била за нафту, и сви смо сведоци да то, нажалост, јесте тако. С тим што Србија, на нашу срећу, не осећа те проблеме, јер смо високорангирани по резервама пијаће воде, имамо око 400 извора високорангиране питке, пијаће воде. Тако да још увек располажемо овим ресурсом и само 20% од тога се експлоатише. Срећом, управљању водама, као што видимо и кроз овај закон а и кроз друге активности, данас се много озбиљније приступа и са много већом пажњом, тако да има наде да овај ресурс оставимо будућим генерацијама онако како би требало и како се очекује од нас.

Вишедеценијско занемаривање довело је до тога да је данас у Србији потребно уложити око 8.500.000.000 евра у водоснабдевање, каналисање, али и

заштиту од поплава, бујица и ерозије. Сведоци смо били шта се десило 2014. и 2016. године, а и неких ранијих година, да су једна неадекватна политика и неулагање у воде и водоснабдевање довели до великих поплава. Министарство пољопривреде припремило је и стратегију управљања водама од 2016. до 2034. године, која поред свих планираних мера заштите предвиђа и обезбеђење средстава за извршење тих радова.

Дакле, овај закон бави се многим питањима и веома је опширан да бисмо стигли о њему у начелу говорити, али ја бих само о неким основним циљевима река: да је то, пре свега, усаглашавање са прописима, како домаћим који су донети у међувремену, између 2010. и 2016. године, тако и усаглашавање са прописима ЕУ; затим, стварање услова за управљање водама, које подразумева добар статус вода, задовољавање потреба, пре свега, за људску употребу; затим, постављање ограничења када је у питању експлоатација, прописивање права и обавеза – ово је веома битно – прописивање права и обавеза оних који користе, али посебно оних који загађују воду; затим услови коришћења водног земљишта.

Око овог члана је било доста полемике и биће вероватно у појединачној расправи, која ће показати да је ово добра измена у закону и да се он усаглашава са Законом о јавној својини, јер до сада ова ситуација није била уређена. Како је и уважени министар рекао, било је по принципу – ко први до девојке, девојка његова. Издавање аката и контрола њихове примене, такође, усаглашавање са Законом о планирању и изградњи, по питању обједињене процедуре приликом преузимања дозвола за градњу.

Дакле, најзначајније измене су да се укида и територијално управљање водама. Значи сада имамо управљање по сливу, јер се показало да реку не можемо територијално поделити па по различитим надлежностима управљати једном реком. Из тих разлога се укида и водно подручје у Београду. А план управљања водама – мораће да се унесу границе водног земљишта у просторне и урбанистичке планове.

Много је овде измена, о којима ћемо, наравно, говорити када будемо расправљали у појединостима, јер заштита од штетног дејства ерозија и бујица заиста је један од приоритета ове владе. Морамо да се понесемо одговорно, да се не деси да смо заборавили оно што нас је задесило и да неким генерацијама оставимо оно што смо ми наследили и на такав начин се опходимо према томе.

Надам се да ће примена овог закона заиста донети велике бољитке када је водоснабдевање и самоуправљање водама у питању. Такође, обезбедиће се транспарентност, како поступка давања у закуп тако и свих осталих мера.

Мени је драго што земљиште и воде као два најважнија ресурса у Србији могу да обезбеде развој и напредак нашег друштва, али је наш задатак да се ми према њиховом коришћењу одговорно опходимо, да их одрживо користимо, да

се одговорно понашамо и да их у оптималном стању оставимо будућим генерацијама. Ова два ресурса и начин њиховог коришћења дефинитивно ће одредити будућност наше земље, па и само богатство наше земље, зато и инсистирам на томе колико су ови закони пред нама важни. СНС ће гласати у потпуности за њих у дану за гласање. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На основу чега, господине Обрадовићу?

БОШКО ОБРАДОВИЋ: На основу помињања, вишеминутог, од стране колегинице, као економског патриоте и посланика...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: То се вама учинило.

Реч има народни посланик Муамер Зукорлић.

МУАМЕР ЗУКОРЛИЋ: Даме и господо, поштовани присутни, пред нама су три веома важна закона. Према понуђеном материјалу видимо да су предлагачи уложили значајан труд и понудили добра решења. Истина, оно што донекле оптерећује квалитет овог материјала јесте чињеница да су пред нама закони од стратешког значаја за сваку државу и свако друштво. Јер имати сигурну, здраву и чисту воду значи имати слободу, имати самосталност, имати суверенитет. Имати храну, своју храну, здраву храну, а то значи производити храну у пољопривреди, значи такође имати слободу и суверенитет.

Зато доношење ових законских решења по хитном поступку донекле оптерећује квалитет, или рађа бојазан да би нам нешто могло промаћи, али сада се то не може исправити. Ваља нам се фокусирати како бисмо што бољи квалитет на крају изгласали.

Своју пажњу ћу усредсредити на закон који се бави подстицајима у пољопривреди. Знамо да ово питање јесте лимитирано буџетским капацитетима, о чему смо имали интензивне расправе кроз усвајање буџета. Зато и нема много смисла да се придружим свим жалопојкама да би требало више, да то није довољно пољопривредницима. Дакле, то су чињенице, али су исто тако и чињенице сви ови стварни лимити финансијских могућности.

Оно што јесте мој предлог и предлог политичке странке коју представљам јесте покушај да се изнађу могућности стимулација које не би биле финансијске, или не би биле експлицитно финансијске. Ту пре свега мислим на могућност пореских олакшица, које би биле дефинисане посебним законским одредбама – у оквиру овог закона и ових интервенција би то могло да се уради – а то пре свега за она подручја која имају, рецимо, посебно отежане услове.

Ту пре свега мислим на високе надморске висине, на брдско-планинска подручја, на висоравни, где имамо изузетне могућности за пољопривредне активности у сточарству али исто тако имамо заиста отежавајуће околности: снегови, ниске температуре, проблеми у саобраћају током зиме.

Дакле, то не би била само стимулација директно пољопривредницима, где би само они имали користи. То је нешто што би заправо на неки начин зауставило сва та кретања са брда према доле. То би на неки начин отпочело штитити ту залеђе градовима. Дакле, то је нешто што би било од стратешке важности и замолио бих предлагача, тј. Владу и Министарство, да се овом питању темељитије приступи.

С друге стране, верујем да ћемо ова законска решења усвојити уз неку дораду и да ће она бити добра. Али оно што јесу перманентни раскораци по питању имплементације закона јесу механизми њихове примене и, посебно, заштите од разних злоупотреба. Ми имамо сада, рецимо, на подручју Тутина, Сјенице и Новог Пазара масовну злоупотребу која се десила, а верујем да је то Министарству познато, са фиктивним признаницама за лажну куповину ђубрива, што је био услов за добијање субвенција; на тај начин је кажњено и искључено из субвенција преко осам стотина газдинстава са подручја ове три општине.

Дакле, то је једна катастрофа за те људе, без обзира на то што они јесу били неки саучесници у тој незаконитој радњи, али сви они тврде да су то чинили уз инструкције Службе за саветовање у пољопривреди општине Сјеница. Било би јако важно ово испитати, јер ти људи су лишени субвенција за три године, то значи да су губитници појединачно од 15.000 до 20.000 евра, а то значи да ћемо на неки начин зауставити процес развоја на том подручју.

Такође, јако је важно – још једну реченицу и завршавам – препознати динамику где постоје, а то је Лимска долина, малине и друго бобичасто воће и дати додатну подршку замаху те динамике. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар Бранислав Недимовић.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Захваљујем се, председавајући.

Желео бих неколико речи да кажем везано за ову тему која је отворена а тиче се пореских олакшица и евентуалних могућности те врсте давања.

Ми смо кроз овај Закон о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју предвидели егзистирање посебног правилника у оним пределима где су отежани услови за рад у пољопривреди. Та подручја имају приоритет приликом доделе субвенција, али исто тако имају и већи степен, процентуално, субвенција које се враћају у односу на укупну вредност једног добра које се набавља, објекта који се прави и сл. Дакле, уколико је, на пример, у класичним случајевима 40% повраћај, за та подручја повраћај је 55%. На овај начин смо желели да интервенишемо.

Прича коју сте ви покренули захтева једну ширу расправу, у искључивој надлежности Министарства финансија, али ми исто тако размишљамо да заједно са Министарством финансија радимо на посебном закону који ће регулисати

начин функционисања и уопште пореска оптерећења пољопривредника, па кроз то можемо, евентуално, сагледати ову могућност.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Муамер Зукорлић, два минута.

МУАМЕР ЗУКОРЛИЋ: Захваљујем се на овом појашњењу. Мислим да ово зрачи надом да се отпочело размишљање. Потпуно се слажем да је јако важно да схватимо да ово није тема која се може решити само овим законом. Заложих бих се да идемо и кроз остале законе, по основу надморске висине, да дамо подстицај где ће људи кренути из ових долина у којима смо направили оволике гужве и тиме дати један нови замах. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Захваљујем се.

Само још једно додатно појашњење, нисам малопре рекао. Управо то, надморска висина је један од критеријума и управо ти простори који су на вишим надморским висинама имају приоритет.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Зоран Живковић.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Пољопривреда је тема која је на врху листе демагошких тема увек када је расправа у Парламенту, увек када су избори. Пошто су код нас избори сваке године, онда је то једна перманентна тема.

Да ли је скоро било неке озбиљне политике за пољопривреду? Није. Одавно није. Мислим да никада није било добро. Нешто што је можда у том тренутку било интересантно, то је неки „Зелени план“ тамо из 1975-76. године, али то је само за једнопартијски систем, блоковске поделе света и све оно што је тада било обележје укупне атмосфере.

У деведесетим је пропадало све, и свако ко почне причу да је нешто од 5. октобра постало горе, тај има проблеме са перцепцијом чињеница. Разумем све идеологије и разумем све жеље људи да напредују политички, да добију већи број гласова, али демагогијом и лажима и само лагањем тешко да нешто можемо да променимо.

(Александар Марковић: А субвенције?)

После, било је нешто мало и субвенција и у тим деведесетим, били су неки зелени бонови за гориво, зато што горива није било, па зато вероватно највећи број људи није успео да то потроши. Да ли је било неке одличне политике после 5. октобра? Није. Било је неких покушаја, било је неких добрих покушаја, било је доста глупости, било је једно 10 министара, ниједан не би могао да се похвали тиме што је радио. Ја сам једног, кога сам затекао, сменио. Не мислим ништа посебно добро ни о једном после тога, односно ефектима њиховог министровања.

Није било политике према аграру, ту да будемо потпуно јасни. Желим младом министру, без обзира на страначка обележја, да промени ту традицију и да он буде први министар чије ће министровање бити упамћено по добру. То, наравно, не може да се реши тиме што ће председник Владе или неки ранији министри да дају рокове који су неиспуњиви, који су више добра жеља него нешто што има реалне основе.

Ми не треба да се бавимо политиком према пољопривреди, треба да се бавимо политиком према производњи хране. Мислим да се око тога слажемо. Примарна пољопривредна производња је само део процеса који треба да донесе развој једног дела привреде. Ниједна мала земља на свету не живи од продаје примарних пољопривредних производа. Не можемо то да радимо ни ми, без обзира на то ко је власт, ко је колико способан по својим речима или неспособан по речима својих опонената.

Према томе, хајде да покушамо да створимо атмосферу да дођемо до прехранбених производа, највише из примарне производње, као сировина. Да ли има будућности за мале поседе? Нема. Нема их нигде. Ни у једној држави на свету, ни тамо где су субвенције пет пута веће него реална цена увоза неког производа нема услова. Једино како могу да опстану мала газдинства је да се врате, не у задруге, хајде да променимо и то име, нека буде у кооперативе; не да дају своју имовину, него да буду акционари у једном великом послу где ће и у пословима набавке, и у пословима обраде, и у пословима продаје имати бољи статус него када иду сами.

Да престанемо да се бавимо чудима која решавају све. Те сад ће санкције, трговинске санкције које, иначе, није увела Европа Русији него, обрнуто, Русија је Европи увела трговинске санкције, да је то велика шанса за српску пољопривреду. Шта смо урадили?

Сваког септембра 15 дана сви причају о ајвару. Ајвар, то је све, то је чудо. Двеста хиљада евра је годишњи извоз ајвара. Два киоска у Кнез Михаиловој имају већи обрт за годину дана. Лепо је што имамо и ајвар, али то није решење. Решење је да направимо озбиљан план шта да радимо.

Ја мислим да је метафора онога што ми треба да радимо „нестле“ или „милка“ са српском малином или облачинском вишњом. То значи да се у Србији производи један производ, чоколада која ће бити продавана по целом тржишту Европе, а добар део сировина је наш, бар половина, са нашом радном снагом коју имамо, квалификовану – од полуквалификованог радника до академика који се баве том облашћу.

Зашто „нестле“, зашто „милка“, зашто не „србијанка“? Зато што не можемо маркетиншки да убедимо људе у Европи да купе нешто друго у односу

на оно што су навикли да купују. То повезивање, тај начин може да нас доведе до тога да живимо боље.

Коначно, још једну реченицу, уз подстицаје младима да остану на селу, можда још једна идеја. Није то амандман, нисам имао времена за то, али идеја која стоји дуго. Хајде да видимо на који начин да људи који су остали без посла у неким позним годинама а имају имовину, земљу на селу, како да они добију стимулансе да се из предграђа тужног неког града врате у своје село и тамо виде своју бољу будућност.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Србислав Филиповић.

Изволите.

СРБИСЛАВ ФИЛИПОВИЋ: Хвала вам, председавајући.

Господине министре, представници Министарства, даме и господо народни посланици, грађани Србије, желим да кажем на почетку излагања да ћу свакако подржати предлоге за измене и допуне закона који су данас на дневном реду. То су системски важни закони за нашу државу, за пољопривреду. Да пробамо не само да спасемо, као што су неки говорили раније, што се спасти може, већ да пољопривреду поставимо на оно место на ком треба да буде у нашем друштву с обзиром на то да преко 20% запослених јесте у области пољопривреде, а да пољопривреда обухвата 21% нашег извоза.

Али морам да се вратим сад на почетак излагања и да се осврнем на излагање једног од мојих претходника. Мислио сам, а сматрам себе младим човеком и неким ко још увек треба доста тога да учи и пред ким је доста учења и доста тога што још треба да сазна у животу, да мудрост долази с годинама. Али неким људима, изгледа, у животу долазе само године, а те мудрости све мање. Шта да радим, ја ту не могу да помогнем тим персонама никако.

Добро је да су неки од мојих претходника рекли у директном преносу – да грађани Србије чују, да виде, запамте – да нису урадили ништа, да су влади Републике Србије с Александром Вучићем на челу оставили опустошене, суве њиве, празне силосе, да су упропастили задруге, да нису урадили апсолутно ништа, да је остала огромна рупа. Али, нажалост, рупа нема у њиховим џеповима, њихови џепови су били и остали пуни. Зато и не видим да они имају неку бригу за српску пољопривреду, с обзиром на то да без гриже савести стану пред вас, даме и господо народни посланици, грађани Србије, и кажу вам да нису имали никакву политику и да нису ништа урадили од 2000. до 2012. године.

Наравно, ни они пре нису били савршени, далеко од тога, али народ је очекивао, имао наду да ће да дође до неких промена, да ће пољопривреда и све гране наше привреде процветати након 5. октобра. Таква су обећања била. И

људи су у Србији веровали, и били преварени, а данас су доживели то да неке, до којих мудрост годинама није дошла, није стигла још увек – ваљда чекају да им Деда Мраз донесе, али Деда Мраз не доноси мудрост, доноси нешто друго – није срамота да устану и кажу да нису имали политику.

Чуо сам и то да примарна производња није нешто о чему треба данас да разговарамо. Слажем се, треба да имамо производе које ћемо да пласирамо и на домаћем тржишту и у извозу. А чуо сам и такву глупост да ајвар уопште није битан, да је то нешто о чему не треба да разговарамо. И то кажу они који су највећи стручњаци за субвенције, који су лажни виноградар, који једино у пољопривреди што су радили. Није тачно да нису ништа стварали, стварали су афере, лажна обећања и грађанима се то смучило, и кроз то су стотине милиона евра исисавали из већ празних џепова и празних каса наших грађана.

Сад ћу да вам то све и документујем, пошто не ваља само да причамо, ваља да кажемо ради истине и грађана Србије, који заслужују да чују шта су ти „стручњаци“ све били у стању да раде, али не оно за шта су били плаћени 12 година. Чувена афера „Виноград“ и чувени актер лажни виноградар у покушају. Тај господин је, а сад ћемо од почетка развојног пута Боре Шнајдера, 2003. године као премијер поднео имовинску карту у којој је пријавио само једну малу плату, а познати су по скромности увек били, део породичне куће и два стара аутомобила. Па то је да се расплатете кад видите ту имовинску карту. Да прикупимо сви неки прилог па да помогнемо тако сиромашном човеку. Што кажу моје колеге, да купимо зимске гуме за те старе аутомобиле; не знам, можда и те гуме вреде више него аутомобили које је имао тада.

Тај господин је 2007. године на изнајмљених 47 хектара винограда у Крчедину засадио 165.105 садница винове лозе помоћу неповратне субвенције коју му је дало Министарство пољопривреде. Више од 500.000 евра, 525.000 евра. Сад ја питам грађане Србије, ово је наравно реторско питање, јер нема шансе да и један грађанин, у то време, дође у Министарство пољопривреде и тражи субвенцију од 525.000 евра и да му то држава одобри тада. То је тада било као да верујете у Деда Мраза, да он постоји, и онда се разочарате када бивши премијер добије ту субвенцију. Видите, за њега Деда Мраз ипак постоји. Њему Деда Мраз донесе за Нову годину 525.000 евра за субвенцију. Он се силно обрадује и онда почне да продаје ту демагогију и бајку грађанима да ће и њима Деда Мраз нешто да донесе. А њима заправо тај бивши стручњак однесе. И шта се догоди онда са тим вином, то више ни он не зна.

Рекао је – коначно сам нашао посао за себе, пронашао сам се – кад оно од посла за цео живот на крају ништа, а минус у касама грађана вишемилионски. Затим, није било доста том стручњаку за винову лозу, производњу вина, једном од наших заиста највећих произвођача вина у последњим деценијама, правдајући

се у медијима дотични велики експерт је 2010. године изјавио да је субвенцију добио у време када је премијер био онај што никада није био ни о чему обавештен, због чега је, наводно, тешко могао да има повлашћен положај. Сада ту долазимо у корен проблема и видимо како се тај ДОС временом распадао.

Сада да се вратим само на почетак свега овог. Колико данас имамо проблема и зашто имамо те проблеме види се по томе како су неки радили у претходном периоду. Апсолутно разумем људе који данас воде Министарство, уваженог министра Недимовића, његове сараднике, директора Управе за аграрна плаћања, где сам имао прилику неколико пута да разговарам са њим, зашто имају толико проблема, зашто је тешко решавати проблеме пољопривредника, али сам уверен да ће тим који је око себе окупио министар Недимовић, заједно са премијером Александром Вучићем, успети да распетља, да истражи све – где су милиони грађана одлазили из буџета Министарства пољопривреде, како је трошено, шта је рађено са нашим парама, зашто је уништена српска пољопривреда, до 2012. године перманентно уништавана, зашто су куповали софтвер, за пет и по милиона евра, који није функционисао и који не ради па је само његово одржавање плаћано 250-300 хиљада евра на годишњем нивоу.

Постојала је политика, заиста, али лоповска политика. Политика лопова, сецикеса, политика отимачине, политика којој никада ничег није било доста и та политика хоће данас да се понуди грађанима Србије. Е па неће моћи. Док је СНС-а и Александра Вучића, таква политика никада више неће управљати Србијом и српском пољопривредом. Хвала.

(Зоран Живковић: Реплика.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На основу чега, господине Живковићу?

(Зоран Живковић: Врло је јасно да је говорио о мени.)

Ја га нисам разумео тако.

(Зоран Живковић: Пословник.)

Повреда Пословника, Зоран Живковић.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Члан 106, који каже да говорник може да говори само о теми. Млади колега је очигледно промашио тему, а ви сте се правили, и тиме сте повредили Пословник, да не разумете о чему се прича.

Наравно, ево ја позивам присутног министра и његове сараднике из Министарства да кажу да ли је било чега противзаконитог или неморалног у субвенцији коју је „Кућа вина Живковић“ 2007. године добила од надлежног министарства. Да вас подсетим само да су људи који су одобрили ту субвенцију били хапшени пред прошлу Нову годину ... (искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Живковићу. Није било повреде Пословника.

(Зоран Живковић: А ви сте сада безобразни или се врло успешно правите глуви или глуми.)

Не, ја нисам безобразан.

(Зоран Живковић: Како вас није срамота?)

(Србислав Филиповић: Дајте му опомену.)

(Александар Мартиновић: Дајте му опомену. Како га није срамота?)

Није вредан да му дам опомену.

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

(Народни посланици говоре углас.)

(Зоран Живковић: Биће од тебе скот.

Кад порасте, биће скот ко овај тамо.)

Молим посланике да се умире и дозволе колеги Ђуришићу да говори.

Изволите, господине Ђуришићу.

(Народни посланици говоре углас.)

Сачекајте, колега Ђуришићу.

(Народни посланици говоре углас.)

Изволите, господине Ђуришићу.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, председавајући.

Поштовани министре, расправа о пољопривреди и ...

(Народни посланици говоре углас.)

(Зоран Живковић: Џукело једна!)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Извините, господине Ђуришићу.

Господине Живковићу, зато што сте колеги Србиславу Филиповићу рекли да је џукела, изричем вам опомену. (Аплауз.)

Затражите поново реч, колега Ђуришићу. Из почетка.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, председавајући. Мислим да морате активније да узмете учешће у вођењу седнице, јер изрази „лопине“ и „сецикесе“ такође нису достојни Парламента и мислим да је требало да реагујете раније како бисмо избегли ову ситуацију.

Расправа о пољопривреди и тема пољопривреде јесте једна тема којом се, нажалост, у последњих пет година бавимо пред изборе. И пошто је тих избора било много, дато је много обећања. Нажалост, ништа од тих обећања није испуњено и данас пољопривредници, већина њих, као и већина грађана Србије, живи лошије и не може да види никакве резултате пете године власти СНС-а...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Живковићу, још једна опомена.

МАРКО ЂУРИШИЋ: ... У бројним областима, па самим тим и у пољопривреди. Сада је министар који данас представља измене и допуне два закона из области пољопривреде у врло незавидној ситуацији. Он, наиме, с

обзиром на то да је члан СНС-а тек од 2015. године, не може ни да сноси политичку одговорност за све оно што СНС грађанима Србије ради већ пету годину, од 2012. године.

Данас смо слушали у његовим обраћањима да ће оно што је у претходном периоду ко зна колико пута било обећано сада ево коначно бити извршено. Пре свега ту мислим на оспособљавање државе да прихвати средства из ИПАРД фондова. Та средства да би могла да се повуку, грађани Србије то морају да знају, постојала су два услова: политички услов, који је Србија стекла у марту 2012. године, када смо постали земља кандидат за чланство у ЕУ, и други, административни или институционални услов да бисмо та средства кренули да реализујемо. Нажалост, до дана данашњег то Република Србија није урадила.

Чули смо и у расправи од претходне министарке да је било проблема да се обезбеди да се крене са запошљавањем 103 запослена. Чујемо да није тај процес завршен, да ће ваљда бити завршен или је сад ових дана завршен, али углавном прве паре очекујемо у априлу. Некако ми тај април много коинцидира са изборима – априлским изборима – када ће, сигуран сам, ова влада отићи са сцене и овај министар, нажалост, неће имати времена да спроведе оно што је данас овде представио посланицима.

Наравно да је пољопривреда, и развој пољопривреде и производње хране, како год то дефинисали, једна од највећих шанси за развој Републике Србије. Али ту дуги низ година није било решења. Много је министара промењено; није било неке јасне политике која се спроводила без обзира на промену у министарствима и мислим да смо зато ту где јесмо данас. Кажем, овај министар, господин Недимовић је четврти министар пољопривреде од 2012. године. То је једна лоша порука и лоше искуство и зато, нажалост, немамо много поверења да ће ове мере до краја бити спроведене и да ће за неко време дати резултате који се очекују.

Средства ИПАРД фондова су бесповратна и верујем да то грађани који та средства имају намеру да користе знају, али да бисте добили та средства, ви прво морате да пројекте за које желите да добијете средства и остварите. Значи, потребно је да неко пре ИПАРД-а обезбеди средства. Да је држава способна да то уради, сумњам. Нисмо видели способност државе у многим другим областима, да развије неку грану привреде.

Имали смо потпуно погрешну политику субвенција у ИТ сектору, о којем смо разговарали када је усвојен буџет. Исто тако, у многим другим гранама индустрије нема политике и нема онога на шта ми указујемо већ годинама, нема јасне политике развоја Србије – на који начин ћемо развијати привреду, у овом конкретном случају пољопривреду. У том смислу је овај други закон, о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, по нама, погрешан.

Ова влада пре свега није испунила законски услов од 5% буџета за подстицаје у пољопривреди. То је законска обавеза, али и многи други закони се не поштују, па што би се поштовао и овај један?

Оно што је наше питање јесте – да ли је политика субвенција по хектару и по грлу са овако малим износима уопште сврсисходна и има ли смисла? Ако већ нема више средстава у буџету и ако држава нема намеру да више инвестира у пољопривреду на овај начин, а очигледно нема јер су те субвенције драматично смањене у односу на 2012. годину, да ли онда треба цео систем обрнути? Да ли треба одустати од тог начина финансирања и финансирати инвестиционе пројекте и давати паре не у односу на број грла или број хектара него на оне остварене инвестиције које ће допринети даљем развоју пољопривреде у Србији?

То су све озбиљне теме. Ове измене закона не говоре да ће се неке ствари променити и ја верујем да ће ово бити само још једна предизборна парола у 2017. години када изађемо на изборе и будемо тражили поверење грађана, а верујем да грађани оваквој политици, оваквој влади више никада неће дати поверење. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Захваљујем, господине председавајући.

Желео бих, пре свега због јавности, неколико чињеница да изнесем. Ко је данас пажљиво пратио расправу и ко је био укључен све време у ток ове расправе, сигурно није уочио причу о априлу, ни 1. априлу, ни 3. априлу као времену у ком ће ићи конкурси везано за ИПАРД, него да ћемо ми у априлу поднети захтев да нам дође екстерна комисија за испуњење услова и да планирамо у трећем кварталу 2017. године да отпочнемо са првим конкурсним средствима. Тако да било какве инсинуације на ову тему не стоје.

Што се тиче овог другог закона, који је везан за подстицаје, не бих се сложио да подстицање младих пољопривредника није корак напред. Ја мислим да је то велики корак напред, да је то препознавање једне категорије корисника субвенција која је јако важна, пре свега због гомиле проблема које имамо у овом тренутку и у пољопривреди и у демографском пражњењу; а исто тако се не бих сложио да ствар која се тиче подстицаја у сточарству, ради веће количине присутности јунећег меса, да то нема никакву функцију.

Још једна само ствар, ради јавности, 3.320.000.000 је повећан буџет за пољопривреду у 2017. у односу на 2016. годину. Четири пута више средстава ће бити за инвестиције него што је било. Ја мислим да је овај буџет за 2017. годину мера наше одлучности да мењамо ствари у пољопривреди.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Милена Турк.

Изволите.

МИЛЕНА ТУРК: Захваљујем, председавајући.

Господине министре, даме и господо народни посланици, када је у питању Предлог закона о изменама и допунама Закона о водама, оно што се постиже овим предлогом је усаглашавање овог закона са Законом о планирању и изградњи и Законом о јавној својини. Уводи се и ред у систем водних површина, у коме је било доста проблема, а чињеница је и да се овде обавља велики број привредних делатности.

Након поплава 2014. и 2016. године, искуства која су била стравична за читаву Србију имплементирана су у овај предлог закона, почев од уређивања сливова и подела водних подручја, која се сад не врши према административној подели него управо на сливова. Смањење ризика од поплава је управо циљ и задатак овог закона на територији целе Србије и односи се на планирање, изградњу, санацију али и одржавање свих водних објеката који треба да послуже у одбрани од поплава. За ову намену су предвиђана велика средства, наравно из буџета Републике Србије, али и предвиђена средства која ће доћи из донација и из ЕУ. Прописана је обавеза доношења плана управљања водама и граница водних простора, што ће, наравно, обезбедити и објекте који се граде на обалама.

Што се тиче члана 61, који бих посебно истакла као значајан за нас који смо у поплавама претрпели велику штету од бујичних река, овај члан уређује одбрану од ерозија и бујичних вода. С обзиром на то да долазим из општине Трстеник, где је Љубостињска река направила велику штету будући да је била бујична поплава и да је пројекат који је био намењен уређењу њеног корита из 1987. године, јасно је зашто је овако важно да се ова област, која је веома комплексна, стави под надлежност Републике.

Када је у питању обавеза пречишћавања отпадних вода, овде имамо усклађивање, које је у већој мери, нашег законодавства са законодавством ЕУ. И управо подзаконски акти који ће бити доношени допринеће усклађивању и са директивама о пречишћавању комуналних отпадних вода и са директивама о процени и управљању ризицима од поплава.

Дакле, следи нам доношење подзаконских аката који ће додатно уредити ову област и увезати сарадњу Министарства пољопривреде и заштите животне средине и Министарства здравља. Наравно, у овом предлогу закона предвиђа се и појачање инспекцијског надзора, покретање поступака, али и спровођење казних мера.

Када је у питању Закон о пољопривреди и руралном развоју, такође веома важан, у општини Трстеник, из које долазим, преко 50% становништва се

бави управо пољопривредом и зато је ово веома значајно. Управо овај закон ставља у жижу интересовања интересе пољопривредних произвођача.

Овим законом ће се отклонити све баријере или блокаде које су стајале на путу за коришћење претприступних фондова који су нам на располагању. Циљ је управо обезбеђивање услова да ове фондове наши произвођачи користе. Наравно, овај закон ће донети контролу и транспарентност у спровођењу процедура, што је такође веома важно. Али ја бих се осврнула на оно што смо имали прилике да чујемо данас, раније у току дана, у расправи. Оно што је долазило од неких представника опозиције, нарочито, између осталих, од једног самокандидованог министра пољопривреде, који се за ову позицију кандидовао и препоручивао преко различитих медија и амбасада. Наиме, важно је да знамо како је функционисала локална самоуправа коју је он водио, чисто због кредибилитета ове особе, која врло често критикује а врло мало предлога има.

Дакле, у Трстенику је буџетом било предвиђено 27 милиона за подстицање пластеничке производње, производње малине и купине. На основу великог броја примедби грађана на нерегуларност рада комисије извршена је ревизија, дакле формирана је нова комисија која је ревидирала сву документацију која је пренета. Испоставило се да је 30% свих пријава било нерегуларно. То је огроман број, преко 30%. Испоставило се да је било чак и злоупотреба, у смислу да су пластенике добијали људи блиски власти – што у смислу рођачких веза, што у смислу политичких веза, да су пластенике добијали супружници, да су пластенике добијали они који су их касније продавали, да су их добијали људи који су их већ добијали након поплава – тако да се само питам да ли су ове мере биле намењене онима који, цитирам, једва састављају крај с крајем или онима којима је потребно оснаживање.

Још једном ћу се вратити на Закон о подстицајима у пољопривреди. Изузетно ме радује што ће се односити на унапређење конкурентности и што ће посебан акценат ставити на младе произвођаче и младе прерађиваче и што ће њима бити обезбеђени грантови и бесповратна средства као и стартап кредити.

У Дану за гласање ћу подржати ове предлоге.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Нада Лазић.

Изволите.

НАДА ЛАЗИЋ: Поштовани председавајући, поштована господо из Министарства, покушаћу у границама расположивог времена да коментаришем само Закон о водама. Наиме, оно што бих желела да нагласим односи се на то како се ми односимо према овом ресурсу и где се налазимо у поређењу са земљама ЕУ, с обзиром на то да је један од разлога за измену Закона о водама усаглашавање са директивама ЕУ и другим директивама које ову област уређују.

Наиме, Србија се обавезала да потпуно преузме правне тековине ЕУ до краја 2018. године, да се закони усагласе до краја 2017. године а до краја 2018. и сва подзаконска акта, јер се ради о негде око 30 подзаконских аката које треба уредити. То је у принципу добро, али знамо да њихово спровођење нећемо моћи да испунимо у потпуности, а ево и зашто. Ви у тексту наводите да ће бити потребне две милијарде евра уложити за уређење питања пијаћих вода у наредних 20 година, које су оперативно у надлежности комуналних предузећа, у складу са Законом о комуналним делатностима.

Организованим снабдевањем водом за пиће обухваћено је у Србији више од 80% становништва кроз велики број предузећа и ту је велика уситњеност присутна. У односу на развијене земље потрошња воде по глави становника на дан је веома велика. Просечно 420 литара по становнику на дан се троши у Србији, док је, рецимо, у Немачкој то мање од 150 литара, што говори о нашем немарном и расипничком односу према води. С друге стране постоје насеља која ни данас немају јавно снабдевање водом за пиће.

У области отпадних вода још је горе стање. Потребно је обезбедити 3,9 милијарди евра за изградњу канализационе мреже, колектора, а највише, око 70%, за изградњу постројења за третман отпадних вода. Земље чланице ЕУ имале су обавезу да до 2015. године изграде постројења за третман отпадних вода до терцијарног нивоа. Примера ради, у Србији је једино суботичко постројење из овакве категорије, односно има овакву технологију, а код нас је укупно само око 10% становништва покривено неким видом пречишћавања отпадних вода. Не треба, нажалост, ићи даље од Београда, који је једини милионски град на току Дунава који нема систем за третман отпадних вода, а чак једна четвртина становништва града Београда и даље користи септичке јаме за одлагање отпадних вода.

Такође, наводите да за инвестиције у објекте за спречавање поплава треба уложити, у наредних 20 година, око 260 милиона евра. Напоменућу да су до 1991. године улагана озбиљна средства у спречавање ерозије и уређење бујичних токова, али у претходних више од 20 година улагало се јакно мало, због чега су последњих година учињене велике штете изазване поплавама бујичних река. Тако су забележене велике поплаве 2005, 2006, 2007, 2010, а посебно катастрофалне поплаве 2014. године. Улагања у санацију штета била су далеко већа од средстава која је требало, рецимо, уложити, да се улагало сукцесивно, у превенцију. Када се, значи, саберу сви ови износи, добија се цифра од преко шест милијарди евра потребних улагања да се питање вода уреди на прави начин, онако како су то уредиле чланице ЕУ.

Желим да поставим питање министру – колико се досада на годишњем нивоу улагало у третман отпадних вода, колико само у овој години, а колико у

уређење ерозионих и бујичних подручја? Напоменућу само да наш амандман којим смо тражили да се десет милиона динара издвоји у буџету за иновирање карти ерозије ви нисте усвојили, под образложењем да ће то реметити некакве табеле у том документу. Нажалост, и прошле године је исти амандман био предложен па се ништа није десило.

Наводите да ће потребна средства бити обезбеђена из буџета Републике Србије, покрајине, буџета локалних самоуправа, средстава јавних комуналних предузећа, из цене воде и фондова Европе и донација. Знајући стање у буџетима на свим нивоима и да повећану цену воде осиромашени грађани неће моћи да плате, поставља се питање како ћемо достићи стандарде ЕУ.

Желим да напоменем, исто тако, да забрињава чињеница да у нашој земљи нема довољно одговарајућег стручног кадра у области вода. Примера ради, према подацима Инжењерске коморе, на територији Србије имамо само 1.400 инжењера хидротехнике са лиценцом. Од тога највише у Београду, Нишу и Новом Саду, док их у неким општинама нема, не постоји ниједан, односно не ради ниједан инжењер са лиценцом.

Зна се да је за добијање средстава из фондова ЕУ потребно учешће наше земље у неком проценту, а ми немамо независни фонд за суфинансирање таквих пројеката, бар не до сада. И Фонд за воде и Фонд за заштиту животне средине су буџетски фондови, где практично од воље министра или премијера средства могу бити утрошена за некакве друге ствари. Примера ради, у Пољској је фонд за заштиту животне средине и воде независан фонд, из ког се финансирају активности из ове области. Ми смо вероватно једина земља у којој се у заштиту животне средине улаже мање од 0,4% БДП-а, док су у свим земљама које су биле у поступку придруживања издвајања била минимум 1,5% БДП-а, а то се односи и на улагања у сектор вода.

Пошто код нас све зависи од политичке воље, па тако и питање уређења вода, ова област ће моћи да се уреди тек онда када неко каже да то мора да буде приоритет и да се у ту област улаже, или бар док не постане актуелно отварање Поглавља 27, које се односи на животну средину. Када ће то бити, не зна се. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар Бранислав Недимовић. Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Поштовани председавајући, поштована посланице, изузетно је значајна тема о којој сте говорили и у светлу ових прописа који су данас пред вама. Ова тема о којој ви причате, ја мислим да данас скоро да уопште није ни било речи о њој а јако је важна.

Пројекције које сте ви изнели су у ствари анализе које су за Стратегију управљања водама израдила Светска банка и то су подаци који су до 2040.

године, чини ми се, у вези са неопходним средствима за одређене инфраструктурне пројекте. Прича о пречишћавању отпадних вода је јако важна и она је интегрисана у ове измене и допуне Закона о водама, у складу са европским директивама. Проблем су средства. Слажем се апсолутно.

Ми ћемо ове године имати три таква система која ћемо суфинансирати у оквиру нашег министарства. Један је у Лесковцу, други је Велики бачки канал, односно пречишћавање воде које се појављује у Кули. Остали пројекти се финансирају преко ИПА пројеката. Ми ћемо имати велика издвајања кроз ове фондове – пре свега, имамо град Ниш као пречишћивача отпадних вода – али чињеница је да су недостајућа средства велика. Постоји неколико алата који нам стоје на располагању и синоћ смо се на Одбору сложили у томе да капацитети локалних самоуправа нису такви да могу да иду у задуживања. Држава мора наћи још додатних начина како да финансира ову област. Сада ћу вам само рећи да ћемо ми у буџетском Фонду за воде у 2017. години имати 2.251.000.000 динара и још у Дирекцији за воде негде око милијарду динара.

Имамо 50% средстава које суфинансирамо за изградњу система за водоснабдевање на простору централне Србије, а на простору АП Војводине средства која се издвајају преко надлежних органа АП Војводине. Један алат који нам стоји на располагању, који је потпуно неискоришћен, јесте јавно-приватно партнерство. Сложићемо се да у том делу треба доста радити. Чини ми се и на дневном реду ове седнице налазе се измене Закона о јавно-приватном партнерству као једном од механизма за решавање овог проблема.

Чињеница је да је ово неопходно. Чињеница је да морамо више средстава да улажемо у наредним годинама, али једну ствар сте јако добро приметили – то је око присутности лиценцираних инжењера који имају могућност да пројектују. Ми у овом тренутку на тржишту Србије, нарочито код великих, да тако кажем, водних објеката који нам служе за заштиту од вода првог реда, да не кажем од поплава, које имају превентивни карактер, на две тачке имамо сконцентрисане инжењере са тим тзв. великим лиценцама – једно предузеће се налази у Новом Саду, једно се налази у Београду. То је мали капацитет. Ми морамо системски порадити на развоју ове структуре људи – како онима који раде, који се баве директно водама, спољним водама, тако и онима који се баве унутрашњим водама. То нам је јако осетљиво питање и морамо радити доста на томе.

Искрено, бојим се да, када дођемо у ситуацију да нам је потребан већи број пројеката – ево сада имамо финансирање објеката за наводњавање из Абу Даби фонда, имамо 14 пројеката који ће кренути да се реализују у 2017. години – а ми мањкамо као држава са пројектима и морамо порадити на овоме.

Апсолутно се слажем да је ово осетљива категорија, и мора се стручна јавност упозорити на то да нам фали у делу пројектовања, што више. Ево, ми имамо на располагању још 70 милиона из Абу Даби фонда, нама ће требати још више пројеката. Морамо и хвала вам на овоме што сте ову тему изнели. Јако је важна и апсолутно подржавам разговор на ову тему.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Милија Милетић.

Изволите.

МИЛИЈА МИЛЕТИЋ: Уважени председавајући, поштовани министре, колеге посланици, грађани Србије, ја сам Милија Милетић и долазим из најлепше општине у Србији, то је општина Сврљиг, која се налази поред најлепшег града, а то је град Ниш. Ја представљам овде у Скупштини Србије Уједињену сељачку странку, изабран сам са листе СНС.

Пошто је овај сет закона о коме сада говоримо о пољопривреди, о руралном развоју, о подстицајима у пољопривреди, о водама, то је оно што је веома битно, што је за мене најбитније и као човека, особе, и као човека из струке, ветеринара. Мислим да је пољопривреда оно на чему много више треба радити, али ја сам стварно задовољан што смо сада добили за министра вас, господине Недимовићу, човека који је млад, који жели да ради и који већ има одређене кораке доношењем ових закона. Биће то велика помоћ нашој пољопривреди, са акцентом на југоисток Србије, на развој руралних подручја, сиромашних подручја и за помоћ младим људима који тамо желе да остану.

Овим законом који сада доносимо, о подстицајима у пољопривреди, и сами знамо да је буџет за пољопривреду за 2017. годину већи него што је био буџет у 2016. години, за 8,11%, али за помоћ и субвенције је четири пута више него што је било у 2016. години. Близу 2.200.000.000 је сада одвојено за субвенције више него што је било раније.

То је веома добро, и то је одлично, и мислим да ћемо на овај начин имати могућност да помогнемо свима који желе да се баве пољопривредном, са акцентом на неразвијеним подручјима као што је општина Сврљиг, као што је општина Бела Паланка и тај део југоисточне Србије, који има будућности али треба оваква помоћ да тим људима изађемо у сусрет.

Мислим да овим законом о подстицајима дајемо могућност да се више издвоји за сточарство, по пет хиљада динара се даје сада за грла онима који желе да се баве товом. То је нешто ново што до сада није било и то могу добити сви они који желе да се баве товом, односно товом јунади и осталим тим потребним активностима. Значи, осим грла, то су млечне краве које добију по 25.000 динара, 10.000 динара добија свако јуне које се да у кланицу.

Ово је нешто ново и ово је још један помак за те наше пољопривредне произвођаче. Остају и она средства која су била и раније, осигурање усева, осигурање плодова, помоћ око осигурања, с тим што ја кажем, велика је шанса за нас зато што сада у овом закону имамо могућност за младе људе, за младе брачне парове који остају на селима да могу за њих да се издвоје средства, да тамо остану да живе кроз ове субвенције, кроз помоћ преко фонда за развој где ће имати могућност да се добију повољни кредити.

Ја памтим, господине министре, када сте били у Сврљигу, то је било пре неколико недеља, месец дана, када сте били заједно са премијером, када сте разговарали са мештанима наших села о томе који су њихови проблеми. Они су рекли – имамо проблема, али нама је било потребно да имамо повољне кредите, а да буде дужи грејс период. Овим сада дајете ту могућност и то је велики плус за наше младе људе који ће остати у нашим селима, тамо да раде. Мислим, то је велика шанса за све нас.

Овај део око постаја, мислим да је то исправно, има могућност и за локалне самоуправе, с тим бих позвао и да локалне самоуправе, председници општина који желе да помогну својој пољопривреди, да раде заједно са Министарством пољопривреде. Рецимо, пример општина Сврљиг, одакле ја долазим – наредне, 2017. године планирамо да из буџета општине издвојимо по 250.000 динара за брачне парове да живе у Сврљигу, да отворе своју производњу и да тамо остану и да рађају децу, а за села издвојићемо 350.000 динара. Могу да се уплате та средства за пољопривредно газдинство, с тим што је обавеза да остану на селу, да тамо улажу, и овако заједно Министарство пољопривреде, локалне самоуправе и Влада Републике Србије имамо шансу да обезбедимо бољи живот за све људе који желе да живе на селу и живе од села.

Мислим да ћемо овим законом за рурални развој дати могућност и саветодавцима. Ја сам јутрос поставио нека питања везана за саветодавну службу, с тим што сам сада добио одговор. Кроз овај закон видимо да ће имати помоћ и за саветодавца, за службу која ће радити на терену, која ће директно са нашим пољопривредним произвођачима радити на едукацији, на обуци, на помоћи око ИПАРД програма, да што већи број људи добије та средства, јер имамо 175.000.000 евра који ће бити стављени у функцију наредне године. То је велики плус.

Овим законом, то је још један корак више, и следеће године улазимо у реализацију ИПАРД програма. До априла биће запослено 92 људи у Управи за аграрна плаћања и то је нешто што ће дати подстицаја да управа буде ефикаснија и да можемо да радимо онако како треба.

Још једном, ја ћу као народни посланик у потпуности подржати ове законе, јер мислим да су то закони који воде напред, који воде у будућност и

нашу пољопривреду и наше село. Увек можемо да кажемо „требало је другачије“, али господо, имали смо времена када смо знали, и то видимо и сад када смо одређене министре видели у судским клупама баш због тога како су радили. Мислим да Министарство пољопривреде, да Влада Републике Србије ради свој посао онако како треба и онако како је речено и у буџету за 2017. годину и онако како је наш премијер господин Вучић рекао у експозеу.

Искористио бих прилику сада као српски домаћин, као представник УСС, да на данашњи дан честитам славу Свети Андреј свима који славе, славе Карађорђевићи, а то је и заштитник крупне стоке.

Још једном, гласаћу за све ове законе и у потпуности подржавам политику нашег министарства и председника Владе господина Вучића.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Народни посланик Радослав Милојичић. Није ту.

Реч има народни посланик Александар Марковић.

АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ: Одустајем, господине председавајући.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Томислав Љубеновић.

Изволите.

ТОМИСЛАВ ЉУБЕНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, господине министре, Предлог закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју који је данас на разматрању пред народним посланицима не решава ништа суштински. Посланичка група СРС детаљно је анализирао овај предлог и оно што је разочаравајуће јесте да он ни у ком случају неће испунити очекивања пољопривредника, нарочито пољопривредника који се баве биљном производњом.

Једна једина ствар која је новина, уводи се нова категорија за подстицаје у сточарској производњи за краве, за узгој телади, и то је све што измене доносе. То што је предлагач написао да се врши проширење и на квалитетне товне бикове, овнове, јарчеве, нерастове само је технички детаљ.

Предлагач овог закона успоставља нову класификацију мера руралног развоја и наводи да се основни проблем у области подстицаја за мере руралног развоја огледа у неусаглашености мера Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју са мерама руралног развоја предвиђених регулативама ЕУ и ИПАРД програмом.

Ово што је предлагач написао само говори у прилог ставу СРС-а да се овим предлогом закона ништа суштински неће променити, јер су скоро сва законска решења, у свим областима а не само у области пољопривреде, која су усвојена због усаглашавања са прописима ЕУ на штету грађана Србије.

Измене овог закона би заиста могле нешто да реше када би се износи појединих директних плаћања барем вратила на она од прошле године, пре него

што су вишеструко смањени уредбом Владе Србије о расподели подстицаја у пољопривреди, нарочито када се ради о подстицајима пољопривредницима који се баве биљном производњом.

Закон о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју предмет је честих измена и допуна. Од 2013. године до данас вршене су измене и допуне сваке године; ево, и ове године се врше. Увек је образложење да је циљ који треба да се постигне изменама унапређење продуктивности и ефикасности пољопривредне производње, као и унапређење конкурентности.

Овај циљ предлагача је врло лепо написан, и добро је да је предлагач то поставио за циљ, а ми из СРС смо се мало више посветили реалним околностима и сагледали да ли се у тренутним условима овај циљ може постићи. Чињеница је да је остваривање овог циља немогуће у садашњим условима.

Када говоримо о честим изменама овог закона, важно је истаћи да је прошле године извршена измена основног закона, и то у члановима 18 и 31, тако што је на 6.000 динара лимитиран износ који је чланом 18 предвиђен за основне подстицаје за биљну производњу која се остварује по површини биљне производње по хектару, док се у члану 31 ради о регресима за купљено ђубриво.

Ова прошлогодишња измена је врло негативна за ратаре, јер износ од 6.000 динара, који је био минимални износ, од прошле године постаје максимални износ. На основу ових измена Закона Влада је донела уредбу којом је одредила 2.000 динара по хектару за основне подстицаје – члан 6. став 1. т. 2) и 19) Уредбе.

Став СРС-а је да су, уколико је предлагач истински намеравао да унапреди продуктивност, ефикасност и конкурентност српске пољопривредне производње, овог пута предмет измена морали да буду чланови 18 и 31 основног закона и да се, уколико се не може предвидети виши износ, барем врати у пређашње стање и дефинише најнижи износ 6.000 динара по оба основа, и за основне подстицаје и за регрес. Тиме би се створио законски оквир да, уколико буде могућности, ови износи за ратарску производњу буду виши. Овако је постављен лимит, који ни у ком случају не иде у прилог повећању конкурентности српске пољопривреде, и недопустиво је да ове измене и допуне закона овог пута прођу овако, да се бар не врате у пређашње стање.

То колика је конкурентност српске пољопривреде, а посебно ратарске производње, добро нам је познато свима. Много година уназад пракса у Србији је да доминира увоз европске хране, која је субвенционисана, и на тај начин се уништава наша пољопривреда. Наши пољопривредници не могу да буду конкурентни са ценом коју имају произвођачи у државама у којима је производња много јефтинија јер су њихове државе регресирале ту пољопривредну производњу и тамо се унапред зна које пољопривредне културе

ће држава финансирати у наредним годинама. Код нас је углавном све од случаја до случаја. Присутно је и смањење подстицаја, па пољопривредници одустају од производње, а неке културе и одумиру код нас.

Зато нашим купцима нпр. нуде бели лук из Кине по цени нижој од домаћег, али са додатним хемикалијама, које су у кинеском белом луку открили купци у Аустралији и неће га, док се код нас врло радо купује због ниже цене од домаћег. У 2014. години Србија је увезла 960 тона белог лука, углавном из Кине, Холандије, али и из Украјине.

Када направимо поређење годишњих издвајања за подстицај пољопривреде, то изгледа овако – 110 евра сваки грађанин ЕУ издваја годишње за подстицај пољопривреде, 590 евра сваки Холанђанин, а 20 евра сваки Србин. Поражавајући су подаци за једну овакву државу и овакво географско подручје на коме се ради о врло квалитетним пољопривредним производима.

Иначе, битно је истаћи да је, према подацима Привредне коморе Србије, у нашој држави у 2014. години, између осталог, увезено 15.000 тона пасуља, 25.000 тона парадајза, 30.000 тона кромпира, више од 6.000 тона краставаца. За увоз поврћа се годишње да више десетина милиона долара. Тако је у 2015. години, према подацима Привредне коморе, плаћено 11.000.000 долара за пасуљ, 9.000.000 долара за кромпир, 15.500.000 за парадајз и 3.800.000 долара за краставце. Ништа необично није када се увози и плаћа за банане, наранџе, киви и остале културе које нису типичне за наше географско подручје, то је нормално да се увезе из оних подручја на којима успевају, али увозити у огромним количинама производе који код нас рађају од памтивека је недопустиво.

Одговорна власт која не жели да уништи српске пољопривредне произвођаче овакве ствари не би смела да дозволи ни у ком случају. Крајње је време да власт у Србији субвенције пољопривреди престане да третира као социјалну категорију и да почне да их третира као развојну категорију. То је основни предуслов за опоравак, најпре пољопривреде, а затим и укупне српске привреде, јер пољопривреда уз један разуман третман може бити добра база за развој.

Од огромног значаја је, а то је пре свега и политичко питање, што српске власти у континуитету од 2000. године до данас срљају ка сарадњи са ЕУ, а са друге стране не користе у довољној мери расположиве могућности за сарадњу са Руском Федерацијом. Став СРС је ту јасан – ми тврдимо да би престанак сарадње са ЕУ, која Србију никада неће примити у своје чланство, и окретање ка сарадњи са Русијом значио препород за српску привреду.

Што се тиче другог закона о коме се данас води расправа, Закона о пољопривреди и руралном развоју, предлагач је навео да се измене и допуне односе на уређивање поступка рада Управе за аграрна плаћања у погледу додељивања средстава ИПАРД фонда, као и прилагођавање наших закона о

пољопривреди тзв. Секторском споразуму, а на основу финалног извештаја о запажањима и препорукама Европске комисије.

Оно што доминира у образложењу које је навео предлагач, а што нама из СРС-а пара уши, јесте помоћ – где се говори о финансијској помоћи Европске Уније, у овом случају у оквиру инструмента претприступне помоћи ИПА 2 и ИПАРД 2.

Већ смо много пута говорили да ЕУ никоме не може помоћи, нарочито не Републици Србији, већ све што ради, ради због интереса. У прилог томе навешћу само један пример. Ових дана актуелна су дешавања око укидања прелевмана, тј. посебне таксе за увоз млека и млечних производа. Пред Владом Србије налази се захтев да донесе такву одлуку. Ради се о захтеву Брисела, тачније о притиску Брисела, који тражи да се поштују одредбе ССП-а, који не предвиђа повлашћени статус домаћих млекара.

Ови притисци трају већ дуже време, и у овој години их је било, али Влада није донела одлуку о укидању. С обзиром на то да наши произвођачи млека нису у завидној ситуацији, не би било потребно овог пута доносити такву одлуку под притиском Брисела. Ово је само један мали пример како нам тзв. пријатељи из ЕУ помажу и због чега СРС инсистира да се прекине са праксом придруживања ЕУ. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Ђорђе Милићевић): Захваљујем, колега Љубеновићу.

Реч има народни посланик Иван Карић. Изволите.

ИВАН КАРИЋ: Захваљујем се, поштовани председавајући.

Колегинице и колеге, уважени министре, данас хоћемо да дискутујемо о сва три законска предлога, и о пољопривреди и руралном развоју, и о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, и о изменама Закона о водама.

Посланичка група СПС и Зелени Србије, пре свега, хоће мало да промене ток и оно о чему је већина народних посланика говорила, о некаквој тржишној економији и о нечему чему ми треба да се прилагођавамо. Тржишна економија, нажалост или на срећу, не постоји више нигде у свету. Треба да размишљамо о зеленој економији и о циркуларној економији и о другим и бољим начинима да се спасе српска пољопривреда.

Наравно, посланичка група СПС и два посланика Зелених Србије ће подржати сва три законска предлога.

Моје колегинице и колеге из наше посланичке групе који буду говорили после мене говориће о различитим сегментима пољопривредне политике, политике вода и политике природних ресурса уопште.

С обзиром на то да смо ограничени временом, не бих сувише говорио само о позитивним ефектима или да извлачим неке негативне ефекте, али у

неколико слика хоћемо само да помогнемо да Србија изгледа другачије и да ове измене закона брже заживе и да почну боље и брже да се примењују.

На пример, ми у Зеленима Србије сматрамо, и за то се залажемо, да преображај српске пољопривреде треба да иде ка органској производњи. Мислимо да то треба да буде дугорочан план, да органска Србија може да буде 2022. године и можда сви имамо довољно времена, по годинама и по ономе што желимо да урадимо, да органска Србија постане двадесет друге; ми нећемо сигурно пре тога ни ући у ЕУ. За то имамо потенцијала, имамо знање, законе, експерте и, што је најважније, убрзано интересовање и раст потражње подједнако и у Руској Федерацији и у ЕУ. Сваког дана у ЕУ педесет милиона грађана тражи да купи неки еколошки, органски или биодинамички производ.

Сматрамо да и у току преговора са ЕУ органски производи немају квоте и да је то шанса за органску пољопривреду у Србији. Оно што је јасно за Зелене Србије, Србија треба да буде земља квалитета а не квантитета. Ми у квантитету не можемо да конкуришемо многим земљама, али у квалитету треба и можемо да конкуришемо, и због тога сматрамо да Србија јесте земља квалитета и да на томе треба да радимо надаље.

Када говоримо о јавним набавкама, сматрамо да у школама, обдаништима и свим јавним установама за младе морају постојати органски оброци. Не данас, не сад, али у наредне четири године можемо да оспособимо своју пољопривреду кроз овакву политику за тако нешто. Свим овим потезима Србија постаје земља без генетички модификованих организама и постаје земља без генетички модификованих производа. Не говоримо само о примарној пољопривредној производњи, него покушавамо да замислимо Србију са органским медом, са органским пекмезом, са органским ајваром, са органским вином, са органским соковима, са органским млечним производима.

Сматрамо да је све у вашем министарству повезано, повезано кроз природне ресурсе, земљиште, воде, заштиту животне средине, и да нам је оваква, можда још и храбрија политика подстицаја потребна – да уредимо и пољопривреду и заштиту животне средине.

Желимо да, као Зелени Србије, подржимо и меру бесплатног закупа државног земљишта за садњу енергетских брзорастућих засада и да вас можда охрабriamo да кренемо и у набавку мобилних септичких јама и да на тај начин заштитимо животну средину и да пољопривредне производе учинимо квалитетнијим и бољим на европском тржишту.

Када су у питању измене Закона о водама, ми констатујемо, као Зелени Србије, да је сам предлог закона веома детаљан и исцрпан, и то је оно што је добро у овом материјалу – не долазе нам увек и не долазе нам често овако припремљени закони. За нас, као Зелене Србије, веома је важно, и дајемо

подршку за то, да је вода у јавној својини и да је вода јавно добро – како се дефинише у предлогу измена закона.

Водна подручја се деле према сливовима, и то је унапређење у односу на претходни закон, а сматрамо и да коришћење подземних вода за наводњавање може бити једно од добрих решења.

Сматрамо да је рекултивација приобаља после вађења песка и шљунка веома важна, али ми овде подсећамо и на уредбу коју је донело министарство чији је министар Зорана Михајловић, уредбу о пепелу, и тражимо од вас да у ствари много више користимо секундарне сировине и сировине које могу да се рециклирају него да користимо природне материјале, и сматрамо да копање шљунка, можда и песка треба да се користи само уколико је нарушен водни режим или евентуално водни саобраћај.

Сматрамо, као Зелени Србије, да нам недостаје фонд за воде, и да о томе треба да се размишља, као један инструмент из којег бисмо брже и боље подстицали радове у пољопривреди.

Зелени Србије сматрају, с обзиром на климатске промене, и тиме завршавам, да је можда Србији неопходан један национални фонд за осигурање и међународно реосигурање од последица штета проузрокованих великим загађењем и климатским променама. Сматрамо да би могла да се уведе и премија на свако посечено дрво, на сваки сок или било који производ, и да одатле можемо да уплаћујемо осигурање – и да практично ови велики хазарди и велике еколошке катастрофе које нам се дешавају не могу, или не смеју да нас изненаде.

Свакако, у дану за гласање посланичка група СПС и два посланика Зелених Србије подржаће предложене измене закона, али очекујемо од вас и ово о чему смо причали – да храбрије, брже улазимо у неке промене и да Србију што пре учинимо, попут Данске, земљом органске производње, и да Србија буде земља квалитета а не квантитета. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Карићу.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Јако је важно, због јавности, рећи, а две теме које сте ви покренули тичу се органске производње, и она је једна од јако важних аспеката ових измена и допуна Закона о подстицајима.

Подсетићу јавност, Република Србија из буџета исплаћује средства тамо где је сертифицирана органска производња, било да је реч о сточарству, било да је реч о другим врстама пољопривредне производње – 40% се увећавају подстицајна средства у односу на конвенционалну пољопривредну производњу.

Друга важна ствар, о којој није било речи, изменама Закона о водама, у вези са вађењем шљунка. Ви сте били сведоци да је у претходним, не могу рећи годинама, деценијама шљунак вађен тамо где је неко мислио да треба да се вади. Овим изменама Закона установљава се право Дирекцији за воде да установљава планове за вађење шљунка као системску меру како не бисмо имали ситуације да због неконтролисаног вађења шљунка долази до, да тако кажем, одваљивања појединих делова обале и касније имамо проблеме у погледу заштите од високих вода. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Бранислав Блажић.

Изволите.

БРАНИСЛАВ БЛАЖИЋ: Захваљујем.

Господине министре, поштовани чланови Министарства, даме и господо народни посланици, ограничићу се у свом излагању на измене и допуне Закона о водама.

Вода је свакако један од најважнијих ресурса, а у исто време и врло осетљив ресурс који не признаје административне границе ни пределе. Европа је, сагледавајући значај вода, њену важност и динамичност, направила читав систем праћења, управљања и заштите вода и све то преточила у законски оквир, у тзв. оквирну директиву о водама ЕУ.

Та оквирна директива је решила проблем како заштите од вода, тако и заштите вода, тако и коришћење вода и представља главни документ који ми од 2010. године полако преузимамо. Законима о водама 2010. и 2012. године, и овом изменом и допуном закона, преузели смо значајан део одредаба директиве, и чека нас 2017. године нови закон о водама, где ћемо кроз подзаконске акте до 2018. године преузети практично комплетну директиву.

Наш однос према водама, или према води, не може да буде задовољавајући. Ми деценијама нерационално трошимо воду и врло често је загађујемо. На тај начин угрожавамо систем одрживог развоја и доводимо у питање да ли ћемо ми као људи, као генерација, некој будућој генерацији оставити довољно дугорочно одрживог квалитета и квантитета када су у питању воде Србије.

Међутим, овим законом и реформама показујемо да смо земља која, свакако, брине о будућим поколењима. Показујемо да Србија више није земља заробљена у предрасудама прошлости, нити је земља која живи од данас до сутра, него да јако добро зна шта је њен пут и шта је њен правац. Србија данас није земља која је отписана и одбачена, него усправљена земља, која још како иде напред у развој и кроз реформе.

У том смислу ми имамо један плански документ који је направљен и који се зове Стратегија управљања водама од 2016. до 2034. године. Тај документ данас је на међуминистарским консултацијама. Он јасно дефинише правце реформе, дефинише на који начин се могу подићи и постићи стандарди како локални, тако регионални и тако национални.

С једне стране показује и како ћемо достићи оне циљеве које сви желимо, а то је исправна, чиста пијаћа вода, и како ћемо пречистити све наше комуналне и индустријске отпадне воде. Према томе, та стратегија, која може да се мења, да се допуни, а може да представља један озбиљан документ који ће дати одговоре и на оне финансијске проблеме који су кључни када је у питању решавање свих наших проблема са управљањем водама, који јасно указује на могућности како подизања цене воде, која је дуго година била социјална категорија – код нас је цена воде од 0,4 до 0,7 евра по кубном метру, што је убедљиво најнижа цена у Европи – до неких нормалних вредности, за одређен број година да постигнемо ту цену која би била 1,2 евра.

Нормално, то не можемо одмах, нити можемо кредитима одмах решити све ове проблеме, зато што ћемо угрозити макроекономску ситуацију земље, али са друге стране можемо једним механизмом, ево и сутра ћемо о томе разговарати, који ће нам бити при руци, а то је приватно-јавно партнерство, јако много урадити.

Са једне стране, не само што ћемо добити та неопходна средства, јер се овде лицитира са неким цифрама од неких седам милијарди евра, колико нам је потребно да решимо проблем управљања водама, него ћемо управо оно што нам је кључни проблем, а то је недостатак пројеката, моћи да обезбедимо и преко система приватно-јавног партнерства. Све наше пројекте које будемо у будућности радили, морамо радити према стратегији и према приоритетима.

Када је у питању пијаћа вода у Србији, у одређеним срединама имамо изузетне проблеме. Само ћу дати пример Баната, где је вода за пиће јако лоша и оптерећена не само органским једињењима него и у великој количини одређеним минералима, у неким срединама у води чак има присуства арсена, као што је средњи Банат, а делимично и северни Банат. Кренуло се у решавање и то је класичан пример да, кад се препусти локалним самоуправама да саме то решавају, не долазимо до правих решења.

Постоји једно решење које је предложено 2006. године, од Израелаца, а то је да се проблем здраве пијаће воде у Банату реши водом из Дунава. У околини Ковина, или код Дубовца, налази се огромно језеро испод Дунава, са изузетно квалитетном пијаћом водом. У једној студији предложено је да се на такав начин, централним водоводом, реши проблем Баната комплетно. Са друге

стране, да се то подземље сачува за неке недајбоже ситуације које могу да се десе изнад земље. Међутим, тада није било довољно разумевања.

Једна општина је, желећи да сама гради нека своја постројења, не улазећи у интересе личне или општинске, срушила тај пројекат и сада смо дошли у ситуацију, иако је лабораторија у Немачкој рекла да је немогуће извршити таква потпуна пречишћења да се добије здрава пијаћа вода у Банату, да смо заробљени и да ће свака општина морати да ради неки свој систем. Свеједно да ли ће то бити преко нано технологије, да ли ће то бити по старом систему пречишћавања, ми тамо не можемо добити исправну воду. То доказује да држава, ако постоје такви проблеми који су на већој територији, мора да се укључи и да генерално решава, како је то пракса у свету.

Када су у питању отпадне воде, да ли индустријске или комуналне, ми пречишћавамо само 5-10% отпадних вода; 50% фабричких постројења нема никаквих пречистача, 20% општина има неке пречистаче. Када је у питању индустрија, ту морамо бити ригорозни. Не смемо дозволити да фабрике своју добит остварују тако што ће загађивати животну средину, јер данас непречишћене и нетретиране отпадне воде представљају главни извор загађивања како земљишта, тако и водотокова, тако и подземних вода.

Према томе, чека нас ту много проблема. Ја сам сигуран, и према овој стратегији и према овоме како је Влада поставила проблем и на који начин жели у будућности то да решава, да ћемо све проблеме успети да решимо у будућности. До тада, ипак, ситуација није тако страшна како би можда неко хтео да прикаже или не. Само могу да вам кажем да је Дунав, једна од највећих река која тече кроз десет земаља Европе, најчистији у свом току кроз Србију. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народна посланица Александра Јерков.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем.

Мало је чудна ова седница, господине министре. Чудна је због тога што се на њој налази низ закона који су међусобно повезани и у којима се условљавају решења, а сви су стигли по хитном поступку. Сви су веома обимни, сви су веома важни, седница је заказана по хитном поступку у време када је била седница о буџету и мање-више народни посланици, а ми из ДС дубоко верујемо да је то био и циљ, нису стигли да на прави начин уоче везу између тих закона, за коју смо сигурни да постоји.

Што би Слободан Милошевић рекао, сваком добронамерном грађанину је јасно да постоји нешто међу овим законима, што ни Агенција за борбу против корупције, која нама веома често даје мишљење о законима, није стигла да разматра с обзиром на то да сте све законе послали експресном брзином у Скупштину. Они су се исто таквом брзином нашли на дневном реду.

Оно што, међутим, пада у очи јесте да ви овим законима не исправљате највеће неправде у нашој пољопривреди и оно што највише отежава нашим пољопривредницима живот. Молила бих вас и ваше министарство да се изјасните о закону који сам ја предложила Народној скупштини; то је закон о изменама и допунама Закона о пољопривредном земљишту. Иако није предлагач, у Пословнику пише да Влада треба да се изјасни и о предлозима закона које дају други предлагачи; у нашем случају су то народни посланици.

У њему предлажем да се из Закона о пољопривредном земљишту избрише одредба по којој трећина земљишта у свакој локалној самоуправи може да се да инвеститору по слободном избору, односно пословном партнеру некога у општини или некога у Министарству, без икаквих критеријума, без икаквог надметања, без икаквог јавног позива, без икаквих правила и апсолутно мимо свих важећих закона Републике Србије.

Мислим да је важно да то исправимо, зато што, када говоримо о подстицајима у пољопривреди, знате, тим пољопривредницима баш не вреде много подстицаји ако их приморавате да обрађују земљу која је лошијег квалитета. Њима баш не вреде много подстицаји ако ће најбољу земљу у свакој општини добити некакви ваши пословни партнери и то на начин који је потпуно нетранспарентан, који смо критиковали и ми овде и који је критиковала Агенција за борбу против корупције, и на начин који њих не само да понижава, него им заправо онемогућава да достојанствено живе од онога што раде.

Тако да смо, осим висине подстицаја, за коју ми и даље сматрамо да је срамно ниска и да није довољна, уложили амандмане који се на то односе, с обзиром на то да је као једна од најважнијих ствари коју је ДС увела у време када је водила Владу Републике Србије управо био подстицај од 100 евра по хектару, а данас су износи вишеструко нижи.

Ми предлажемо да направите поштенији начин за пољопривреднике да дођу до земље коју ће моћи да обрађују и то је нешто што, чини ми се, док не исправите, ниједна помоћ пољопривредницима неће бити довољна, ниједна помоћ пољопривредницима неће значити. Јер заиста ће доћи у ситуацију да могу да обрађују само најгору земљу у својим општинама, зато што ће најбољу земљу добити некакав пословни партнер, назовиинвеститор, који нема ниједан доказ за то да је инвеститор, и то искључиво по слободном избору некога из врха власти, а да други уопште у том надметању не могу да учествују због тога што надметање не постоји.

Дакле ви бирате ко ће у свакој општини добити трећину пољопривредног земљишта, и тај бира и које ће земљиште добити и на који начин. Сматрамо да је то изузетно непоштено. Плашим се да, све док се то не

исправи, ниједна помоћ паорима, како ми то кажемо, неће много значити, с обзиром на то да земља коју ће моћи да обрађују неће бити доброг квалитета.

Када говоримо о закону који се односи на коришћење новца из ИПАРД фондова, наравно, придружићу се оним посланицима који су питали шта се десило од 2012. године па до сада да ви нисте били, не ви лично него разне владе – реконструисане, новоизабране, овакве, онакве, у оставци, техничке итд. – које је водио СНС у могућности да нашим пољопривредницима омогућите да користе те фондове.

Ми смо од претходне министарке у неколико наврата слушали исто оно што слушамо сада од вас, немојте се љутити, а то је да – ево, све је прикупљено, само што није, готове су процедуре, завршено је до краја године, за два месеца, у априлу ће итд. Много је мањи проблем што вам ми овде не верујемо; мислим да је много већи проблем за оне људе који су вам досада веровали па се уздали у то, па изгубили већ годину и по дана како слушају обећања да само што нису почели да користе те фондове.

Други проблем је онај који се исто овде покретао, а то је – на који начин и колико ће уопште пољопривредника моћи да користи те фондове с обзиром на то да су услови за пољопривреднике изузетно оштри. Имамо примере у суседним земљама да су они помагали пољопривредницима да се пријаве, да буду уопште корисници тих средстава с обзиром на то да они са значајним својим средствима треба да учествују томе. Мислим да је свима јасно да наши пољопривредници тешко да имају неколико десетина хиљада евра са којима треба да уђу у те пројекте. Имали смо прилике да видимо у суседним земљама, рецимо Хрватској, да им је држава помагала да уопште могу да аплицирају за те пројекте да би могли да добију пројекте назад.

Чућемо сада у шест, ево и почело је, да ли ћемо уопште моћи да користимо те ИПАРД фондове, односно да ли се премијер толико наљутио да можда и одустајемо од европских интеграција, и да ли ће стратегија дурења можда дати неке повољне резултате. Видећемо каква ће судбина наших европских интеграција бити, у зависности од тога како се он у том моменту буде осећао.

Још неколико речи о последњем закону, Закону о водама. Неколико чудних ствари у њему има. Пре свега оне се односе на давање у закуп водног земљишта у јавној својини. Исто тако, не ви лично али Влада Републике Србије коју води ваша странка, како бих рекла, помало чудно се односи према водном земљишту. Имали смо неколико примера где су опет ваши пословни партнери добијали прилику да на водном земљишту, које је по волшебним процедурама претварано у грађевинско земљиште, граде, чини ми се, бање за екстремне спортове или тако нешто, а да су високи функционери ваше странке, сада и

високи функционери покрајинске владе, директни пословни партнери и сувласници тих фирми које добијају дозволе да граде на водном земљишту итд.

Међутим, овде се ради о давању у закуп водног земљишта, где први став каже – водно земљиште у јавној својини може се дати у закуп у поступку јавног надметања или прикупљања писмених понуда путем јавног оглашавања. Одлично.

Онда други став – изузетно од става 1 овог члана, водно земљиште у јавној својини може се дати у закуп непосредном погодбом, у случају давања у закуп водног земљишта на којем су изграђени објекти без грађевинске дозволе. Чекајте, значи ако је неко бесправно изградио објект на неком водном земљишту, он ће сада добити то водно земљиште директном погодбом у закуп? Не знам зашто одмахујете главом када то тачно пише у закону. Ако нешто друго пише или треба друго да пише, ви реците, можемо уложити амандман. Ово што сам ја сада прочитала управо пише.

Ја верујем да је то у складу са законом о озакоњењу или о планирању и изградњи, али видите, то је непоштен закон. Ми смо и у том закону критиковали управо ово и само зато што је у једном закону нешто непоштено, не значи да ми у другим законима треба тако нешто да урадимо. Јер ово што сам ја прочитала значи да, ако је неко изградио објект без грађевинске дозволе на водном земљишту, тај неко ће добити водно земљиште у закуп директном погодбом. Ви опет излазите у сусрет онима који су кршили законе, онима који су бесправно градили и ко зна који пут показујете да ће ти људи профитирати; и да они који граде са дозволом, они који поштују законе на неки начин опет испадају смешни, јер сви стално одрађујете оне људе који крше законе.

Нисмо задовољни овим што сте понудили. Ниједна мера неће бити добра док не исправите неправду са пољопривредним земљиштем у државној својини. Имамо много амандмана, о њима ћемо разговарати и видећемо онда како ћемо се односити према осталим законима.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар Бранислав Недимовић.

Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Захваљујем.

Да нисам био овде цео дан, мислио бих да сам нешто пропустио. Али пошто дан за расправу већ увелико траје, мислим осам сати без престанка, ја сам у првом делу разумео да је у вези са изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју и Закона о водама све у реду, колико сам ја разумео када је овлашћени представник говорио о томе. Али узећу за право да сам пречуо, па ћу прочитати све оно што је данас изречено. Није ми јасно сад у ствари шта се тачно дешава.

Што се тиче пољопривредног земљишта, апсолутно није тачна тврдња о било каквим пословним партнерима и нетранспарентним поступцима. Ви ћете се у наредним данима уверити у то. Биће расписан јавни позив за све оне који желе да инвестирају на основу постојећег закона о пољопривредном земљишту и уредбе која регулише комплетну материју. Постоје критеријуми на основу којих ће се све транспарентно видети. Ми у овом тренутку имамо 27 заинтересованих инвеститора по овом основу, а 24 пореклом су из Србије, они који су се бавили примарном пољопривредном производњом и који желе да оду на виши степен пољопривредне производње.

Што се тиче износа за подстицај, ја бих искрено волео да су та средства већа. Овај буџет је, за разлику од претходних буџета, увећан, али написати цифру и немати одговорност за њену исплату су две различите ствари. Мислим да треба да се крећемо у правцу повећања ових средстава, али морамо исто тако знати да смо тамо где смо искључиво имали субвенције за директна плаћања а нисмо развијали конкурентност, имали озбиљне проблеме за пољопривреднике. Причам о земљама у окружењу.

Што се тиче хитности измена Закона о пољопривреди и руралном развоју, јутрос сам у уводном излагању говорио... Мислим да је требало јуче, јако је важно да се што пре нађе... Мислим да је обавеза према пољопривредницима у Србији, према прерађивачима, да што пре идемо са овим законом.

Што се тиче измена Закона о подстицајима, оне су директно биле условљене буџетом и оним што се налази у њему. Имамо први пут после неколико година измене и допуне Закона о подстицајима где се ништа не умањује, него ми уводимо нове кориснике, увећавају се средства. Ја мислим да је то хитно. Ако за нешто треба да се повећа давање, мислим да је то хитно.

Што се тиче измена Закона о водама, ми смо њега у потпуности припремили и гледали да га што пре усвојимо из једног простог разлога, јер смо у прошлости имали проблеме са управљањем водама. Сви сте били ту сведоци, то су чињенице. Ту апсолутно свако ко има и зрно добре намере мора да буде свестан да смо ми имали различите начине функционисања на истој реци. Причам о том екстремном случају.

Неки од вас су овде били у поплавама и у Митровици и у Шапцу и знају где почиње и где се завршава надлежност „Вода Војводине“, где почиње надлежност „Србијавода“, где почиње надлежност „Београдвода“. На овај начин ми, на основу слива реке, утврђујемо правила игре и то је оно зашто смо, пре свега, инсистирали да што пре идемо у овом правцу.

Још једном због јавности желим да кажем да прича око пољопривредног земљишта уопште не стоји, а то ћете видети у наредним данима. Ја не тражим да ми неко верује на реч, тражим само да чињенице које ће се десити неко примети.

Јавност је, ја сам апсолутно убеђен, свесна да ми први пут после неколико година имамо већи буџет.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице Бошковић Богосављевић, ви сте се вероватно јавили да бисте реплицирали колегиници Јерков јер је говорила о претходној министарки, али није вам се директно обраћала тако да немате основа за реплику, као што основ за реплику нема ни колега Горан Јешић.

Тако да ћемо наставити даље са радом по редоследу народних посланика према пријавама за реч.

Реч има народна посланица Александра Малетић.

Изволите.

АЛЕКСАНДРА МАЛЕТИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважени министре са сарадницима, колеге народни посланици, данас смо слушали различите приче у вези са изменама ових закона и шире везано за пољопривреду. Заиста је запрепашћујуће да већина оних људи који су учествовали у локалним самоуправама у претходним годинама, до 2012. или чак неки до 2014. године, као и оних који су припадали странкама које су учествовале у власти, данас нама говоре шта је требало да буде урађено за ове три године.

Подсетићу само, једна од колегиница је у претходном излагању говорила о пољопривредном земљишту. Иста та колегиница је била члан политичке странке која је сву своју политику заснивала на тзв. причи о пољопривреди, земљорадницима или паорима, како су они знали да кажу. Учествовали су у власти до 2012. године и не видим зашто нису нашли за сходно да се, ето, можда посаветују са госпођом и да она тад можда предложи закон о изменама и допунама Закона о пољопривредном земљишту.

Такође смо слушали различите приче и овде је споменуто чак на који начин се тобоже злоупотребљавало земљиште последњим изменама закона, што заиста не стоји. Подсетићу само грађане, да узмемо за пример општину Инђија, имамо пољопривредну задругу која је баш онако радила у периоду до 2012. године како је то претходна говорница рекла, а био је у питању и њен данашњи страначки колега. Ево, грађане Инђије заиста знате, и кад причате за грађане Инђије, они се просто хватају за главу на помен човека који је био један од водећих људи у општини Инђија и који се данас продаје да је велики експерт за питања пољопривреде. Значи, они су заиста инђијску задругу, земљиште, продали и уступили приватним рукама. Имамо ситуацију такође да је у периоду од 2000. до 2012. године стотине хектара земљишта завршило у приватним рукама без икаквог критеријума.

Заиста се питам зашто онда ми данас имамо ту потребу да слушамо људе који немају појма ни о чему и то показују из дана у дан. Они се пријављују да причају о питањима из сектора права и пољопривреде. Немају аргументе, једино

што знају да кажу је да нешто није урађено у последње три године. Грађани знају да то није истина. У прилог томе иду и ове измене закона које су данас пред нама.

Што се тиче подстицаја за рурални развој, оно што бих истакла, важно је што се даје значај младим произвођачима. Влада је акценат ставила на производњу, не само пољопривредну већ у ширем аспекту када говоримо и у прерађивачку производњу. Министар је у неколико наврата причао о значају прерађивачке производње. И заиста је битно да пољопривредници немају само ту примарну производњу, да продају производе по најнижој цени, већ да прерађивачким делатностима тај производ учине вреднијим, односно да га продају за већу вредност. То је оно што ће се омогућити овим изменама закона – да је млади произвођачи покрену, или да је они који већ имају пољопривредну производњу унапреде, промене технологију и модернизују је.

Заиста је велики значај за пољопривредна газдинства, и то смо слушали овде данас више пута, овај закон и ове измене закона битне су, ако ћемо говорити шире, у демографском смислу, заиста у последњих 15-20 година, можда је то и дуже трајало, осиромашила су села и значајно је што данашња влада, на челу са Александром Вучићем, даје подстицаје да се у селима задрже, али и, што да не?, врате људи и започну своју производњу.

Смисао оваквих закона јесте заправо да они учине производњу самоодрживом, односно да у пољопривредном газдинству, породичном газдинству имамо самозапошљавање, где ће сам домаћин заједно са својом породицом бити способан да наплати тај свој уложени рад.

Оно што бих још назначила што је јако важно у изменама ових закона то су локалне акционе групе. Заиста је важно да се дође до једног синергичног приступа, односно да се на нивоу локалне самоуправе дође до сједињавања различитих чинилаца, не само пољопривредних. Када говоримо о развоју села, морамо имати на уму да пољопривреда, односно развој села не може почивати само на подстицању пољопривредне производње, већ треба то место учинити погодним за живот. Ми смо видели да су од 2000. године масовно почела да одумиру села, поготово на територији Војводине, и то захваљујући бившем режиму, који није знао да инвестира на прави начин па се дешавало да имате село у ком се затварају школе, да нема амбуланте... О чему ми разговарамо ако подстичемо пољопривреду а нема ко да живи у том селу?

Из тих разлога је заиста важно да сви посланици који су данас причали о томе да им је стало до пољопривредника и сељака подрже ове измене закона у дану за гласање. Ја ћу, наравно, подржати ове измене. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Господине Јешићу, ви?

(Горан Јешић: Реплика)

На основу чега? Малочас, уколико сте приметили, колегиници из моје посланичке групе на помињање „претходна министарка“ нисам дозволио да говори, јер није било речи о директном обраћању. Колегиница је говорила о председнику општине Инђија. Нити сте ви били једини председник општине у Инђији, нити сте једини грађанин Инђије у сали, претпостављам. Дакле, немате основа за реплику.

Реч има народни посланик Марко Миленковић.

Изволите.

МАРКО МИЛЕНКОВИЋ: Даме и господо народни посланици, господине министре, када су у скупштинску процедуру стигли ваши предлози закона о пољопривреди и руралном развоју, о подстицајима у овој сфери, о водама, морам да признам да смо били веома задовољни јер је став СРС да држава према пољопривреди и пољопривредним произвођачима мора да има протекционистички однос, посебно данас у условима слободног а суровог тржишта и малих подстицајних средстава у пољопривреди.

Међутим, када смо прочитали ваше предлоге закона, које смо толико жељно очекивали јер сматрамо да ствари у пољопривредној сфери треба ефикасно мењати набоље и да у пољопривреди, а не у довођењу страних инвеститора којима ће се давати десет хиљада евра по радном месту, лежи основна развојна шанса и снажан фактор за брзо повећање БДП-а и побољшање животног стандарда грађана, били смо више него разочарани. Зашто? Зато што ваши предлози закона о којима се данас води расправа представљају само нову папирологију.

Ништа не измишљам, само цитирам наводе из ваше анализе ефеката: „Предлог закона решава проблем поштовања правила и рокова успостављених споразумима које је Србија потписала или ће их у најкраћем року потписати са Европском комисијом.“ Осим тога, за сва три предлога закона дефинисана је обавезна „изјава о усклађености прописа са прописима ЕУ“, што опет сведочи о пуком усаглашавању прописа са европским, без системских решења која доносе добит нашим пољопривредним произвођачима и држави. Дакле, усвајањем ових ваших предлога закона наши пољопривредни произвођачи, пре свега мала и средња газдинства, неће добити готово ништа.

Када је у питању Закон о водама, конкретно вода за пиће, држава мора да спроводи детаљну контролу дистрибуиране воде и пореза које ове компаније плаћају или врше утају истог. Навешћу вам интересантну ситуацију. Прича се за већинског власника приватне фирме АД „Планинка“, извесног Радована Раичевића Раше из Куршумлије, да се хвали да може новцем купити целу Србију. Због чега? Зато што држава није увела систем ригорозне контроле

литара и литара воде коју тај Раша убира из земље по систему – одврне човек чесму и убира чист профит, док држави остају мрвице, а општини не плаћа ништа. Онда временом такав човек, изван система државне контроле и са профитом у милионима евра, постане недодирљив и као локални кнез крене у приватизацију општине Куршумлија.

Тако су данас председник и заменик председника општине, као и четири од седам чланова општинског већа деоничари, лично или преко супружника, исте фирме АД „Планинка“, сестрић Радована Раичевића, Војислав Чарапић, директор комуналног предузећа, његова супруга одборник. И шта даље ради ова рођачко-пословна организована група људи? Направили су градске зоне, тако да су објекти њиховог приватног предузећа АД „Планинка“ у зонама где се плаћа вишеструко мањи порез за градско грађевинско земљиште и где су стопе пореза далеко ниже. Све је то требало предвидети неким чланом вашег закона.

Међутим, генију Радовану Раичевићу Раши није ни то довољно, већ на седници већа, а он је и сам члан, у коме је већина власника „Планинке“, доноси одлуку да председник општине, који је такође деоничар „Планинке“, може да отпише 70% већ умањеног пореза. И замислите генијални поступак, он отписује, тај председник општине отписује порез само АД „Планинки“. Питам вас, министре – да ли ћете и даље усклађивати прописе са прописима ЕУ или ћете решавати овакве системске проблеме у водама Републике Србије? Јер само у пољопривреди лежи наша будућност. Тренутно су у Куршумлији радови на довођењу цеви до приватног хотела Раше Раичевића, власника АД „Планинке“, којима се доводи врућа вода у Луковску Бању, а све то плаћа општина.

Даље, у појашњењу циљева закона о пољопривреди позивате се на стварање правне основе за спровођење ИПАРД програма најављујући велика финансијска средства у оквиру претприступног фонда, али нигде не говорите да сва та средства ИПАРД програма нису доступна малим пољопривредним произвођачима већ само великим. Па кад пољопривредници испуне петнаестак услова, чекају их напредни критеријуми, међу њима и онај који се односи на то да ли пољопривредник који тражи средства има сертификат за органску производњу, да ли има велики новац који ће најпре уложити а онда касније рефундирати.

Наши пољопривредници неће причу, хоће конкретна дела и конкретну помоћ – не може млекара да зарађује више по литру од произвођача млека, не сме – где ће се пласирати млеко без уцена. Откупна цена млека је јако болна тачка. Још увек немамо независне контролоре млека, а то што раде откупљивачи је недопустиво, јер уцењују наше пољопривредне произвођаче.

Даље, када се произведе јагње, јуне, свиња, млеко, мора бити обезбеђен њихов пласман. Прерађивачки капацитети су веома важни када је у питању

развој сточарства у држави, посебно у јужној Србије. И поред 300 различитих врста траве на нашим просторима, које су изузетна шанса за здравствено стање и квалитет произведених грла стоке, имамо проблеме са добијањем сертификата и категорије квалитета, и све остаје на нивоу констатација. А посебно ми није јасно због чега још увек шприцамо стоку од свињске куге, а остале државе не, а због тога нам је онемогућен извоз. Шта је ту проблем и зашто се не решава?

Осим тога, прерађивачки капацитети су слаби, немају извозну дозволу, а у вашим намерама не видимо идеју повезивања пољопривредне производње, прерађивачке индустрије и извоза, односно остваривања директног профита за државни буџет. Због чега нисте предвидели формирање развојне пољопривредне банке Србије, која би по најповољнијим кредитима била сервис наших малих и средњих пољопривредних произвођача? Позитивни ефекат би свакако за годину дана био више него очигледан.

Даље, став СРС је да се увознички лоби мора маргинализовати, а не да увозимо месо са високим процентом калцијума који није дозвољен у државама ЕУ. Морате променити правилник о квалитету меса и месних прерађевина који директно стимулише увоз а не производњу, то би требало да вам буде један од првих задатака, а не да и даље усклађујете прописе са прописима ЕУ.

На крају, Србија је од давнина пољопривредна држава и опште је познато да у пољопривреди лежи наша основна развојна шанса. Став СРС је да држава хитно мора променити свој однос према малим и средњим пољопривредним произвођачима и хитно интервенисати у готово свим сферама пољопривредне производње, која је до дана данашњег опстала само захваљујући радним и вредним људима које држава има. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Јахја Фехратовић.

Изволите.

ЈАХЈА ФЕХРАТОВИЋ: Захваљујем.

Поштовани председавајући, даме и господо народни посланици, уважени министри са сарадницима, данас расправљамо о изузетно важним законима чије одредбе могу побољшати животне прилике великом делу грађана.

Један од крајева на који ови закони могу имати такав утицај јесте и регион Санцака; зато ћу се у говору фокусирати на тај део државе. Пештер има основе да постане озбиљан произвођач хране у региону, пештерски пашњаци изузетно су погодни за узгој стоке, међутим, пропадање друштвених комбината, застарела механизација и оскудица знања у новим технологијама довели су до тога да сточни фонд у односу на деведесете драстично буде смањен. Према проценама, остало је 50.000 грла крупне и стотинак хиљада ситне стоке, а уз

минимална улагања могао би се узгајати и три пута већи број. Благ пораст је видљив захваљујући субвенцијама Владе Србије.

Пештерски сточари се суочавају са проблемом пласирања производа. Чувени сјенички сир би поново могао, уз јагњетину, постати главни извозни адут; тајна тог сира није само у начину припреме, већ и у поднебљу и квалитету млека. Посебан производ са овог простора за ванрегионални успех је сирово и сушено месо изузетног квалитета. Уз чињеницу да је потражња за овим производима скоро неограничена, преливање капитала из засићене индустрије представљало би решење за излаз целог региона из кризе.

Преливање локалног капитала из индустрије у пољопривреду доводи до развоја прехранбене прерађивачке индустрије. Али предуслов за то јесте развој квалитетне сировинске базе кроз повећање сточног фонда и обезбеђивање основних услова за останак људи на селу. Пољопривреда на Пештеру треба да се усмери ка производима за којима постоји тражња, попут сира, кајмака, пршуте, суџука, живе стоке и меса, те вуне и сирове коже.

Неопходно је да држава уложи у модернизацију производње. Досадашњи начин производње хране на Пештеру, иако поседује неспоран квалитет, задовољава само локалне потребе. При пласману производа, пре свега млека и млечних производа, сусрећемо се са мноштвом проблема. Због непостојања адекватних производних декларација, овај несумњиво квалитетан производ неретко је на мети инспектората, што произвођаче доводи до огромних губитака. Квалитет нарушава и лоша путна инфраструктура региона, која повећава трошкове и несигурност снабдевања тржишта.

Потребно је заменити традиционални начин сушења меса према захтевима тржишта ЕУ, за шта је такође потребна помоћ државе. Уколико желимо да производи са Пештера имају успешан наступ на иностраном тржишту, неопходна је производња по Хасап и Халал стандардима. Увођење тих стандарда велика је инвестиција, коју треба мотивисати.

Поред тога држава треба помоћи увођење јединствене статистичке базе о производњи органске хране, омогућити лакши контакт пољопривредника са сертификираним телима акредитираним од стране Министарства пољопривреде као интернационалним сертификационим телима која контролирају органски карактер домаће производње за иностране купце, као и помоћи произвођачима и пољопривредним удружењима да добију сертификат о јединственом географском пореклу производа.

У жупским деловима Санцака, код Новог Пазара и Пријепоља постоји велики потенцијал за воћарство и повртарство. Неопходно је обезбедити пројекте којима ће се у свим овим сеоским подручјима Санцака финансирати развој воћарства, нарочито плантаже малина, ароније, боровнице, јабуке,

крушке, трешње и других брзо исплативих родова. Узгајивачима треба обезбедити адекватну опрему и стручно знање да би се понудила врста воћа и поврћа према тржишним потребама и омогућити тржиште за пласирање производа. За све ово потребна је помоћ државе.

Неопходно је, такође, обезбедити подстицајна средства за изградњу више фарми за узгој стоке, као и за пласирање сирових производа, њихову обраду, брендирање, сертификацију и пласман према домаћем и страном тржишту. Потребно је у свим градовима равномерно изградити више фабрика за прераду меса, млечних производа, воћа, поврћа, жита и житних производа које би вршиле откуп од свих фармера, где би сви фармери имали загарантованог купца, а уз то све производе патентирати као здраву и халал храну.

Све ово је немогуће без помоћи Владе Србије, Министарства пољопривреде и европских фондова и то је један од главних разлога што ћемо подржати ове законе. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Душан Петровић.

Изволите.

ДУШАН ПЕТРОВИЋ: Молим вас, колико имам времена?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Осам минута и 36 секунди.

ДУШАН ПЕТРОВИЋ: Хвала лепо.

Господине председавајући, поштоване колеге, господине министре, задовољство ми је да могу коначно са вама, господине министре, да разменим неколико речи и да пробамо да доведемо до истинитости евиденције око неколико важних ствари везано за све пољопривреднике у земљи.

Хоћу да говорим о две ствари, једно је наводњавање, друго је Управа за аграрна плаћања, односно ИПАРД новац, па ћу да кренем од ове друге теме. У јавности се водила полемика претходних неколико недеља и оно што мислим да је суштински важно јесте да су у 2013, 2014, 2015. и у овој години која је на измаку сви они који се баве пољопривредом у Србији остали ускраћени за две стотине педесет милиона евра инвестиција.

Могуће је да многи људи не знају како се долази до овог броја. Конзервативно говорећи, имали смо прилику да од 2013. године добијемо бар по двадесет пет милиона евра из ИПАРД програма, због тога што су Управа за аграрна плаћања и Министарство пољопривреде, па и део Министарства финансија који је за то задужен, негде у јулу 2012. године били потпуно спремни за то да апликације крену у 2013. години. Четири пута по двадесет пет милиона евра је сто милиона евра пара од ЕУ за инвестиције у српску пољопривреду. Пошто је држава дужна, према споразумима са ЕУ које смо потписали, да на то

дода новац, а пошто свако треба да да половину на оно што би добио, дођемо до 250.000.000 евра инвестиционог новца. То грађани Србије треба да знају.

Искључиви кривац зашто се то није догодило јесу министри пољопривреде, а било их је неколико, и њихови сарадници, у 2012, 2013, 2014, 2015. и 2016. години, који су донели катастрофалне одлуке и онемогућили српским пољопривредницима да до овог новца дођу. Највећа грешка је, наравно, премештање Управе за аграрна плаћања из Шапца овде у Београд. Није истина да је било ко из Брисела то тражио, већ је истина да је, кад су од Владе у Београду тражили да објасне шта се дешава, неки од службеника овде, ево и бивша министарка је ту, написао како тобоже не може у Шапцу да се пронађе довољно квалификованих људи. Онда су они у Бриселу рекли – па добро, ви учините шта можете, урадите шта знате и умете, па да видимо шта да радимо. Четири године.

Дакле, из Брисела су ревизије у Србији и у Шапцу биле 2009, 2010. и 2011. године и то свако ко се овим послом бави зна. Свака од тих ревизија из Брисела рекла је да је зграда Управе за аграрна плаћања, служба која је радила у то време у Шапцу изванредно завршила свој посао. И 2012. године су рекли да је могуће да аплицирање крене у 2013. и да се паре добијају у 2014. години. И то се није десило. Кривац за то су министри пољопривреде у владама од 2012. године.

Пошто сам уверен да бисте ви, да сте вратили, кад сте постали министар, Управу у Шабац, данас били врло близу акредитације, а ви то нисте урадили, ви знате зашто, сад ја вас питам овде – колико ћете пара да потрошите да бисте бившу зграду „Србијашума“ на Новом Београду довели до стандарда који је потребан да би вас Брисел акредитовао и кад мислите да позовете ревизију из Директората за храну да дође овде у Србију да полажете испит? Јер прошли пут су, а то је било пре неколико месеци, кад су дошли, људи из Брисела побегли главом без обзира. Нису могли да верују да их је било ко из Београда позвао да виде ту бруку и срамоту на Булевару краља Александра овде у Београду. Бруку и срамоту!

Само један помоћник директора Управе за аграрна плаћања је присуствовао том састанку, то је човек Маријана Ристичевића, ни помоћници нису били ту. То треба да знају људи у Србији. Дакле, двеста педесет милиона евра, колико је то обрта, колико је то зараде, колико је то пореза у свим овим годинама и колико ћете пара да потрошите, министре, да зграду на новом Београду покушате да доведете у стање, а зграда у Шапцу вам стоји сертифицивана од стране Европске уније да је како треба? Искључиво из политичких разлога то нећете да учините и ризикујете да се даље губе паре.

Премијер је овде неистинито обавестио посланике и целу јавност Србије пре неколико месеци како је обезбеђено 175.000.000 евра из ИПАРД програма.

Није тачно. И то сте ви данас рекли да није тачно. Премијер се није извинио никоме за неистину коју је рекао, а ја баш не верујем да је он имао неку лошу намеру него га је неко, ко је седео поред њега док је био овде, слагао. Ја не знам да ли ви говорите истину премијеру. А сви ћемо да видимо шта ће да буде у априлу, како кажете, марту, јуну, кад дође овде испитна комисија из Брисела, да видимо да ли сте добро завршили грађевинске радове, а нама ви да кажете колико ће то да кошта. То је истина.

Тече крај 2016. године, улазимо у 2017. годину. Мислим да је, ако будемо радили најбоље што можемо, велико питање да ли у току 2018. године можемо и један једини евро да добијемо, због свих ових великих пропуста који су учињени од 1. августа 2012. године до данас.

Друга ствар, наводњавање. Колико ја видим, ви сте у буџету одустали од наводњавања. Прошле године је било предвиђено мало новца, ове године готово нимало. Оно што мислим да је важно, о томе сам неколико пута говорио – сад кад је била дебата о буџету нисам имао времена то да кажем – у Србији негде око 200.000 хектара земљишта има системе за наводњавање и одводњавање. Руку на срце, можда 150.000 хектара је, можда мало мање од тога, како бих то казао, легално. Људи се сналазе како знају и умеју, и тамо где има могућности и прилике ставе пумпе па наводњавају своје земљиште.

Министар то зна, али ја желим да поделим с јавношћу још једном, а и са посланицима – један хектар земљишта које је опремљено системима за наводњавање и одводњавање воде има пет пута већу зарађивачку способност од земљишта које то нема. Пет пута се више просечно заради.

Постоји међу стручњацима у Србији значајна разлика у томе како сагледавају које површине земљишта могу и које су подобне да буду опремљене овим системима. Пошто сам, бавећи се овим послом који ви сад радите, морао да се обавестим о томе, они који су најоптимистичнији, који имају, како бих казао, поглед на то са најшире тачке гледишта, мисле да чак може преко милион хектара, милион и сто хиљада хектара земљишта. Они који су рестриктивнији кажу да је то 600.000. Нека је и 600.000, то је 400.000 више него сад.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Осам и 36 имате, а прошло је 8,47.

Колегинице Бошковић Богосављевић, поменути сте директно као министарка која седи ту и која има одговорност. Имате право на реплику као бивша министарка која седи ту. Изволите.

СНЕЖАНА БОГОСАВЉЕВИЋ БОШКОВИЋ: Захваљујем.

Морам да кажем да је оно што је сада изречено апсолутна неистина. Не бих очекивала овакву неистину од колеге који је пре мене био на позицији министра пољопривреде. Како смо могли да изгубимо 2013. године 250.000.000 евра, из ког програма? Нисте били данас кад сам образложила како смо дошли

до ових 175.000.000 евра, а дошли смо крајем јануара 2015. године. А период који ви помињете је, тачно, 2008. до 2012. године – ништа није урађено. Али је урађено 2015. године.

Помињете Шабац. Па ми бисмо били најсрећнији да је могло у Шапцу, али није могло. То није ствар наше перцепције и нашег тона којим ћемо то да изговоримо. То су ствари које су проверљиве. Ја вас молим, узмите документ Европске комисије где се говори о напретку Србије у процесу европских интеграција. Пресељење Управе из Шапца у Београд није био хир него потреба, и то је констатовано као позитиван корак, односно напредак у целом овом послу, односно раду на пројекту.

Молим вас, није тачно да је један једини динар изгубљен. Влада Републике Србије, Министарство пољопривреде, Канцеларија за европске интеграције и Министарство финансија су обезбедили 175 милиона 2015. године. Од тада сви напорно и интензивно радимо на успостављању оперативних структура. То је, господине, драги мој колега министре, истина. Лако је зарад политикантства изрицати неистине, али молим вас проверите све ово пре него што са тим изађете у јавност. А није спорно и да дођу из Европске комисије и да...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Колега Петровићу, имате основа за реплику, али најпре министар.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Поштовани председавајући, захваљујем се на овој прилици да прокоментаришем и изнесем чињенице о две теме које су овде покренуте. Једна се тиче наводњавања.

У 2017. години биће 14 пројеката који су намењени за наводњавање, који ће бити финансирани из тзв. Абу Даби фонда. Средства су обезбеђена у буџету Србије, отворена је позиција. Ми смо потпуно спремни, имамо грађевинске дозволе, све имамо припремљено. Са надлежним јавним предузећима, водопривредним предузећима смо у непрестаном контакту, колега Марко Благојевић испред Канцеларије за јавна улагања.

Те ствари ће бити имплементирани од 2017. године, од јануара или фебруара. Нама је циљ, Влади Србије, да што већу површину можемо да наводњавамо. Једанаест пројеката је позиционирано на простору Војводине, три пројекта су позиционирана на простору централне Србије. Нама стоји на располагању још новца. Сада радимо на пројектној документацији како бисмо што већу количину земљишта могли да наводњавамо, тако да ова поставка уопште не стоји.

Што се тиче ИПАРД-а, ово је ИПАРД 2. Постојао је ИПАРД 1, који је био у периоду пре ових временских оквира о којима ви говорите. У то време постојала је једна структура која је у окружењу била означена као једна од

бољих структура, па је онда на један чудан начин престала да постоји. Видим ја како ви мене гледате. Два актера која су тад водила систем да добије акредитацију се налазе поред мене. Радили су у том систему и они најбоље знају да је у том тренутку напрасно прекинут пројекат...

(Душан Петровић: Када?)

Године 2011. Зашто је то тако било, ја стварно не знам и не улазим у то.

Има једна ствар коју желим да кажем и не желим овде да било шта говорим. Чињеница је да смо ми отклонили неке блокирајуће факторе. Питали сте ме колико новца ће бити потрошено из буџета Републике Србије. Ја вам кажем – нула. Ја ћу вероватно, односно људи који се налазе овде, имати прилику да разговарам о овоме као већ завршеном пројекту и добијеној акредитацији. Мислим да је то јако важно рећи.

Ја желим само да се овде изнесу чињенице. Ова влада ће да заврши овај посао. И 175 милиона евра, ништа није изгубљено од тог новца. Ви треба да знате, и знате то сигурно, да постоји временски период у оквиру ког могу још додатно да се повлаче та финансијска средства. То ће бити на располагању и ја ћу учинити све што је до мене да то урадим.

Седам дана после формирања Владе Републике Србије формирали смо посебну радну групу да ово питање реши. Једна од ствари која нам је стајала на путу јесу и ове измене Закона о пољопривреди и руралном развоју. Остале ствари смо готово све урадили, а објекат који ви називате „Србијашуме“ је објекат који се налази код њих, биће прилагођен и ми ћемо у априлу позвати...

(Душан Петровић: Бесплатно?)

Неће то бити бесплатно. Ми ћемо аплицирати за друга средства, неће то бити средства из буџета. Постоји механизам како. Ми смо већ разговарали са Европском делегацијом о решавању овог проблема.

Постоје још средства која су намењена Србији, мислим да је то јако важно знати, која стоје на располагању на једној линији, већ десет година егзистирају – тридесет пет милиона евра отприлике. Управо ћемо за та средства замолити људе из ЕУ и већ са њима разговарамо да то буду средства која ће допринети да се што пре добије акредитација.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, министре.

Реч има народни посланик Душан Петровић, право на реплику.

Изволите.

ДУШАН ПЕТРОВИЋ: Дакле, истина је таман толико као када је премијер рекао да сте обезбедили 175.000.000 евра.

Али чињеница су извештаји и ревизије Директората ЕУ из 2009, 2010. и 2011. године. Дакле, у свим тим... И ако су ова двојица поред вас, господине министре, из те управе, они то све знају; да ли ће да вам кажу истину или неће,

то је њихова ствар. И нека виде они са њиховим директором Сердаром, он им је био шеф и он их је довео тамо.

Дакле, перфектне оцене за Управу за аграрна плаћања у Шапцу. Перфектне! Ако су часни људи и ако могу да погледају у очи некога ко то зна, онда ће људи који су тамо радили то да вам кажу. Уосталом, то пише, то није питање судског испитивања. Има све написано.

Године 2012. одлична ревизија, оцена једног дела који је у Министарству пољопривреде, и нешто лошија оцена у тадашњем делу које је у Министарству финансија, са врло јасним налозима шта треба да се уради. Парем смо могли да почнемо да повлачимо најкасније од 2014. године. Изгубили смо сто милиона евра пара ЕУ, плус новац који је из буџета морао по том основу да иде, пута два, што би дали људи који би тај новац узимали овде, српски власници регистрованих пољопривредних газдинстава, компанија и чега год.

Дакле, то је истина и то су чињенице. Све ово друго... Можемо ми овде да политичаримо колико хоћемо. Могуће је да се не осећају пријатно људи који су криви што се то није десило, али то су чињенице. И свако озбиљан ко узме та документа да прочита не може да дође до других закључака. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Петровићу.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Мислим да је сада сасвим јасно речено да су и тада, 2012. године, када је вршена експертиза од стране људи из Брисела, утврђени недостаци.

Гледајте, ја бих најсрећнији био да су те ствари већ на располагању. Оно што не желим, и не дам, јесте да се шпекулише тиме да је изгубљен новац. Тај новац стоји и стајаће на располагању Србији, српској пољопривреди. Мој посао је да завршим посао акредитовања до краја, и ово министарство и ова влада са премијером Вучићем ће то урадити.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Верољуб Матић.

Изволите.

ВЕРОЉУБ МАТИЋ: Захваљујем.

Поштована господо, ја наступам после два бивша министра и једног актуелног, и то пољопривреде. Навијам и мислим да садашњи министар са својом екипом вуче праве потезе, да су они видљиви, видљиви у реализацији, видљиви првенствено у пољопривреди, заштити човекове средине, шумарству, водопривреди, тако да му треба помоћи и са наше стране да посао који ради са својом екипом изгура и да овој Србији буде боље.

Што се тиче закона који су данас пред Скупштином, сва три закона су озбиљно померили квалитет пољопривреде, села, воде – у целости. Подстицаји

су правичнији, праведнији, јаснији и кориснији. За развој пољопривреде, поред директних улагања у пољопривреду, мислим да је јако битно и обезбеђење оних других мера. Ја то називам спољним стандардом, не знам да ли је права реч, а то је обезбеђење инфраструктуре или инфраструктурних објеката, где нам живи...

(Чују се добацивања из клупа у сали.)

Молио бих да ова добацивања мало спречите. Хвала.

Мислим да инфраструктура у сеоском подручју мора да добије већи значај, јер она је један од предуслова останка, опстанка и напретка пољопривреде, поред оних директних улагања у пољопривреду. И досада је било помоћи државе и министарства у инфраструктури, а мислим да треба ту и веће помоћи. Првенствено се то односи на сигурно снабдевање струјом, на довођење воде тамо где је могуће и, посебно, на путну мрежу.

Мислим да, поготово у оном делу Србије где имамо разуђено село, морамо више улагати. Једноставно, такав је тип насеља и ти километри које треба урадити и поправити, не само кроз макадамски део него код квалитетнијег застора, првенствено мислим на асфалтирање тих путева. Мислим да се тиме побољшава и село, подиже стандард, подиже ниво живљења, а самим тим остају нам људи на селу, живе, раде, зарађују.

Долазим из предела Посавотамнаве, где су углавном опредељена два нивоа пољопривредне производње, то су воћарство и сточарство, а у оквиру сточарства првенствено млекарство. Уколико би, а причало се данас пуно о томе, прерађивачки капацитети долазили у те крајеве који имају тај ниво производње, рецимо прерада воћа – они користе сировинску базу у непосредној околини, ту се развија и она производња где људи остају да зарађују, где дају сировину прерађивачкој индустрији, запошљавају се људи и самим тим се, у крајњем, поправља и демографска слика, односно остају млади и остају они који имају репродуктивне могућности, односно да рађају.

Нешто што је ново, овде је било мало речи о томе, али мислим да је то једно од кључних ствари, то је апсолутна новина – систем за идентификацију земљишних парцела. Врло тешко је досада било уопште радити и планирати без такве врсте података. Досада смо имали само податке који су били чисто статистички, који су били можда недовољно тачни, или се једноставно није могло доћи до тачних података. Овде кад имамо парцеле, земљишне парцеле које се користе у пољопривреди, где имамо орто-фото снимање, сателитске снимке итд., можемо јасно видети шта нам се дешава на терену, добро планирати, добро вршити контролу коришћења тог земљишта, а самим тим и финансијску контролу средстава која се дају као подстицај у пољопривреди.

Мислим да ће систем за идентификацију земљишних парцела уз помоћ Републичког геодетског завода, који располаже добрим и квалитетним подацима

за ову врсту која се предвиђа... Додуше, зависи то доста и од подзаконских аката које министар треба да донесе. Једноставно, мислим да ће се уз помоћ струке направити добри подзаконски акти који ће подићи ниво рада у пољопривреди.

Оно што бих желео да кажем, можда то у добром делу Србије није тако, али у појединим деловима као што је моја општина постоји „незавршеност“ одређених закона, као што је закон који вероватно има најдужи назив – Закон о начину и условима признавања права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину по основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа, тзв. ПЗФ. Једноставно, део тог закона није реализован, он и даље стоји. И ту Министарство мора предузети или треба да предузме одговарајуће мере, првенствено што се поједина решења из тог закона данас тешко реализују, као што је, рецимо, формирање комисије за повраћај земљишта, из ПЗФ-а.

Тамо стоји да председник те комисије треба да буде судећи судија. Зашто би он морао да буде судећи судија? Комисију предлаже скупштина општине, министар доноси решење о формирању комисије, која ради на терену. Судија нема обавезу да то прихвати. Тако да је то једна од ствари која једноставно није могућа. Намећу се или измене и допуне тог закона или склањање тог закона а одређеним другим законским пројектима то решити на правилан и добар начин. Мислим да бисмо тиме задовољили и људе којима треба то земљиште вратити и завршити тај део посла који је кренуо 1991. године.

Што се тиче Закона о водама, тај закон је био као једно усамљено дрво. Једноставно, он је видео само себе, ништа није видео око себе. Сада се, овим изменама и допунама Закона о водама, он усклађује са осталим законима, и по мојој процени и оцени, он сада драстично боље изгледа него досада. Драстично.

У оквиру тога поменућу само још једну ствар, мислим да је она јако битна, а то је акумулација „Стубо–Ровни“ код Ваљева, или на неких 15-ак км према Бајиној Башти. Та акумулација је при крају.

Председавајући, видим да вас је то посебно заинтересовало.

Она је при крају и мислим да се врши технички пријем. То је вишенаменска брана, јако добра за тај шири простор, поред спречавања поплава, поред снабдевања техничком водом, перспективно и пијаћом водом итд. Мислим да она треба да покрије четири општине: Ваљево, Лазаревац, Лајковац и Мионицу. С обзиром да је капацитет 51,5 милиона кубика воде, прерађивачки капацитети те техничке воде у здраву пијаћу воду требало би да покрију и околне општине; првенствено мислим на Љиг, Уб и Коцељеву. Јер то је логично решење и мислим да, ако је проблем у водопривредној основи, то не би требало да буде проблем. Једноставно, то благо које смо направили на том простору треба да користимо заједно сви који смо у непосредној околини.

То је мој предлог и замолио бих да у Дирекцији за воде и у Министарству пољопривреде сагледају и ту могућност и да једноставно идемо ка тим решењима. Захваљујем се и у оквиру своје посланичке групе СНС гласаћу за сва три закона.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Матићу.

Реч има народна посланица Весна Николић Вукајловић.

Изволите.

ВЕСНА НИКОЛИЋ ВУКАЈЛОВИЋ: Прво морамо да знамо да ли смо ми још увек на путу ка Европској унији или нисмо, с обзиром на то да смо имали јуче то што смо имали у Бриселу и да је наш премијер дошао како је дошао, односно напустио састанак, тако да све ово данас што причамо може бити узалудно. Да ли је тако? Јесте.

Када су у питању ова два закона, закон о изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју и закон о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, мало се ствара једна пометња у јавности зато што, када се о овоме говори, сад сви пољопривредници из централне Србије – одакле ја као народни посланик долазим, углавном је тамо неко рурално подручје – очекују шта ће се то догодити и шта ћемо ми то добити од Европске уније.

Оно што морамо да кажемо ми српски радикали, а то је оно што нас издваја од свих других посланичких група, јесте истина, коју смо увек говорили – мали пољопривредни произвођач у руралном подручју у овом тренутку апсолутно неће имати ништа ни од једног ни од другог закона.

Што се тиче ИПАРД фондова, и то ИПАРД фонда за који кажете да имате 175.000.000, толико сте се закачили за тих 175.000.000, је л' тако?, а нисте рекли да сте у буџету прошле године дали, и то Влада сама, без одлуке Скупштине, по свом неком дискреционом праву које је сама себи дала, дала 400.000.000 евра за пропала предузећа, односно за њихове губитке.

То је оно што СРС увек жели да подвуче јавности. Вероватно је сада свима све јасно, је л'?, да од те ЕУ нема ништа, а да добром анализом буџета и Закона о буџету, који смо овде донели, можемо да видимо да, у ствари, ми из буџета можемо имати много више новца него што јуримо ових 175.000.000 а питање је ко ће их добити.

Када су у питању ИПАРД фондови, ви и сами видите који су услови за добијање тих средстава. Наравно, морате да кажете, а нисте рекли, а од вас се очекује да се каже, да овде нема малог пољопривредног произвођача. А циљ пољопривреде као замајца привреде ове државе јесте да се подигну мала пољопривредна домаћинства.

Зашто сада не кажете малим пољопривредним произвођачима и овим регистрованим пољопривредним газдинствима да они не могу да аплицирају за оваква средства? Зашто? Зато што је овде негде око 50.000 евра до 2.000.000 евра. Сад ми реците – које пољопривредно газдинство то може себи да приушти и ко може да аплицира за ова средства? Не може нико. А уз то, тамо сте тачно предвидели колико литара млека треба да има у прошлој години да је неко произвео или колико јединица, или број кад је у питању крупна стока итд, да ли је у питању живина итд. Значи морамо да знамо, што се тиче пољопривреде, овде нигде нема малог пољопривредног произвођача, нити има обичног пољопривредног газдинства.

Е сад, што се тиче СРС и наше политике, управо све доказује да ми имамо могућност да на сопственим ресурсима развијамо нашу пољопривреду и да живимо од сопственог рада. Свако ко је нешто производио, радио, живео од свога рада зна да од ЕУ и свега овога о чему ви говорите нема ништа. Значи имамо ту препуцавање између позиције и опозиције и видите у сваком тренутку да сама та нека дискусија не води ничему.

Значи, док јуримо тих 170.000.000, ми дајемо 400.000.000 евра тамо где не треба. Дајемо пропалим државним предузећима која нећете да реформишете, а ваше је да одговорите грађанима зашто нећете да их реформишете.

Још нешто. Док јурите овај пут ка ЕУ, ви сте занемарили једну битну ствар. Трговински рат који се догодио између Брисела и Москве нисте дозволили да наши пољопривредни произвођачи искористе, а шта сад у ствари радите?

Министре, ја вас молим, стварно не знам коме причам. Молим, зауставите време.

Ето видите, ово је леп пример како се поштује демократија и како се поштује мишљење народног посланика, који се не зове цаба народни. Ја желим само да пренесем који су проблеми људи у руралном подручју.

Ви добро знате да су у руралном подручју врло мала пољопривредна газдинства, да су парцеле врло мале, по 20 ари, 10 ари, 15 ари итд., да је то врло тешко укрупнити, да се парцеле не воде на пољопривредна газдинства, односно да су појединци држаоци, значи имају право својине на основу државине, али не могу да дођу до права својине – да ли схватате? – уколико не утуже неког. Кога ће они да утуже? А да би имали право, да би могли за нека средства да аплицирају и добију неку субвенцију, та земља мора да се води на њих. Је л' тако? Значи, по том основу људи из руралног подручја апсолутно никакве могућности немају да дођу до било каквих субвенција.

Ако имамо 500 и 600 хиљада регистрованих пољопривредних газдинстава, да ли схватате колика је то производња? Да ли схватате шта је

могуће направити и произвести у овој земљи? Да ли знате да цела Србија може бити једна башта, јединствена башта у Европи од које можемо да се хранимо не само ми него можемо да извозимо где нам је воља?

То што ви јурите ка ЕУ, сад ми реците како ћете ви сутра да изједначите нашег пољопривредног произвођача са пољопривредним произвођачем у ЕУ кад он има субвенције од своје државе која је привредно јака. А ми нисмо привредно јаки и не можемо имати те субвенције, не можемо субвенционисати наше мале пољопривредне произвођаче. И кад бисмо ушли, а нећемо никада ући, ово је само бесмислени пут, ми не бисмо били конкурентни са њима.

Од 2017. године почиње продаја пољопривредног земљишта странцима. Зато сте и дали налог да се попише сва државна имовина, односно земљиште у својини државе, је ли тако? Шта ће да се догоди са том земљом? Ако дате на продају странцима, странци ће то добити по врло ниским ценама, а онда наши пољопривредни произвођачи шта ће бити? Само слуге, управо тим странцима, на својој рођеној земљи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Истекло је време. Захваљујем.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

Изволите.

(Јово Остојић: Треба министар да иде где му је место да седи.)

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Ја се извињавам. Ја сам цео дан у сали и пажљиво слушам сва излагања и мени је задовољство што могу да разговарам са народним посланицима о овој теми, јер то је мој посао. Мој посао је да о овим законима продискутујемо и да прихватимо оне ствари које су добре и које се могу интегрисати у предлоге закона.

Малопре је била једна изузетно важна тема, и важно је рећи због јавности, тај 1. септембар 2017. године као фамозни датум када ће се моћи продавати, евентуално, земља странцима. Ми смо у припремама прописа да, у складу са међународним искуствима, урадимо све што је до нас и омогућимо да се заштите интереси српских пољопривредника. Ми ћемо са тим законским предлогом изаћи. Мислим да ће бити на задовољство народних посланика.

Неки додају овде да је реч о Мађарима. Има и других земаља које су на квалитетан начин, преко неких инструмената који постоје у њиховим прописима, искористили могућност и оградиле се у овој ситуацији.

Оно што је било речено за вредност инвестиције у ИПАРД-у, минимална вредност инвестиције која може да се имплементира кроз ИПАРД је пет хиљада евра. Мислим да ћемо ми створити широк спектар могућности великом броју пољопривредних произвођача. Ја ћу само још једном рећи да, поред ових средстава које планирамо, постоје националне мере које користимо за подстицање пољопривредне производње.

Једна ствар која је била речена, не знам да ли сте је ви споменули или неко пре, немојте се љутити што ћу је сад споменути – у ИПАРД-у подносилац захтева не мора да буде власник земљишта, него може бити и дугогодишњи закупац земљишта. Тако да сви ти алати стоје на располагању. Наравно, мора бити усклађено са свим прописима који се тичу оверавања тих уговора.

Због јавности мислим да је јако важно ово да се каже – ми ћемо читаву причу око ИПАРД-а промовисати у наредним месецима кроз водиче, кроз рад на терену и гледаћемо да имамо што већи број апликација, не само 2017. године него и годинама иза тога. Хвала вам пуно.

(Весна Николић Вукајловић: Само још једно питање. Пола минута.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић):

Немате више времена.

Реч има народни посланик Марјана Мараш.

МАРЈАНА МАРАШ: Поштовани председавајући, уважени министри са сарадницима, даме и господа народни посланици, подржавајући све оно што је наша овлашћена представница Снежана Богосављевић Бошковић говорила и оно што је говорио народни посланик Иван Карић из Зелених Србије ја ћу се у свом излагању пре свега осврнути на Предлог закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју.

Поштовани народни посланици, буџет Министарства пољопривреде за 2017. годину повећан је за 8,11% и представља израз жеље да се настави са започетим реформама у пољопривреди. Фокус аграрног буџета за 2017. годину је на сектору инвестиција, улагањима, давању субвенција за набавку опреме, механизације и објеката, за изградњу и реконструкцију прерађивачких капацитета.

Пољопривреда је од изузетног значаја за економију Србије. Повећање конкурентности тог сектора јесте један од приоритетних циљева државе. Агро бизнис у целини учествује у стварању бруто домаћег производа са преко 20%. Додатно, пољопривреда са прехрамбеном индустријом представља једину грану српске привреде која остварује позитиван биланс у спољнотрговинској размени, и то у континуитету од 2005. године, уз стални тренд раста.

Аграр је најважнија компаративна предност и велика развојна шанса наше земље. Међутим, развоја нема без великих улагања. Да би се искористио огроман потенцијал српске пољопривреде неопходно је било повећати аграрни буџет, што је и учињено. За субвенције у пољопривреди опредељено је 3,2 милијарде, а највеће повећање за наредну годину је, како је и министар навео данас, у делу подршке инвестицијама, и то у износу од 2,2 милијарде, што је четири пута више него што је било у претходној години.

Подсетила бих да је Министарство пољопривреде и заштите животне средине на челу са министарком, сада већ бившом, Снежаном Богосављевић

Бошковић у току непуне две године, за 22 месеца, предложило 22 закона, а све у циљу да се створи правни оквир и подстакне развој пољопривреде у Србији. И успели смо да забележимо раст извоза пољопривредних производа за 50%.

Што се тиче сточарских производа, у последњих 15 година суочени смо са честим поремећајима на тржишту. Сточни фонд у Србији последњих деценија смањиван је за два до три посто годишње. На срећу, у прошлој години тај тренд опадања је престао. Кренули смо ка стабилизацији и расту сточног фонда, што је резултат и добрих подстицајних мера за сточаре које су ова Влада и Министарство пољопривреде предузимали у претходним годинама.

Треба истаћи да, уколико желимо стабилизацију на домаћем тржишту и повећан извоз, онда, поред повећаног сточног фонда, морамо обезбедити и квалитет. Наши произвођачи морају да знају да у Европску унију може да се извезе само млеко екстра квалитета, а код нас имамо само 35%. У 2015. години производња меса бележи повећање у скоро свим секторима – производња свињског меса за 8% у односу на 2014. годину, а производња овчијег меса већа је за 11% него у 2014. години. Такође, производња млека у последње две године бележи благ пораст.

Захваљујући одлучним мерама Владе и Министарства пољопривреде и заштите животне средине у претходних неколико година обезбеђена је исплата премија, подстицаја за квалитетна млечна грла, уведени су прелевмани за увоз млека и киселомлечних производа којима се штите домаћи произвођачи од нелојалне конкуренције, обезбеђен је интервентни откуп вишкова млека из млекара како би се ослободио простор за несметан пласман млека малих произвођача, повећан је извоз млека и млечних производа на тржиште Руске Федерације; конкретно, извоз сира је у односу на 2014. годину повећан за 25% у 2015. години.

Усвајањем Предлога закона створиће се услови за усмеравање подстицаја у области директних плаћања за сточарску производњу на шири круг корисника, с обзиром на то да се предлажу и нове категорије, и то подстицаји за краве за узгој телад за тов.

Изменама и допунама Закона прецизирају се дужности корисника подстицаја, а прецизиране су и одредбе које се односе на враћање новчаних средстава, плаћање затезних камата и умањење наредних исплата према кориснику подстицаја. Подстицаји у сточарству се проширују на квалитетне товне бикове, краве за узгој телад за тов, квалитетне приплодне овнове, јарчеве и квалитетне приплодне нерастове.

Предлогом закона прецизира се да лице које је остварило подстицаје за краве дојиље не може да остварује право на подстицаје за премију за млеко. Закон предвиђа да подстицаји за подршку програмима који се односе на

унапређење конкурентности обухватају и подстицаје за успостављање и јачање удруживања у области пољопривреде управо за мала и средња пољопривредна газдинства. Повећање њихове конкурентности могло би да буде од изузетне користи за оснивање или приступање неком удружењу. Надам се да ће произвођачи то увидети и искористити.

Ја бих навела један добар пример. У насељеном месту Бачком Добром Пољу прошле године засађено је између 50 и 60 хектара малина, а ове године је то већ 80 хектара. Они су се организовали и направили удружење. Успели су да организују дневни откуп и исплату на дневном нивоу, добили су цену која је десет динара била већа од оне у окружењу. Када узмемо, по подацима које сам ја од њих могла да добијем, да по једном хектару треба десет запослених у сезони брања, можете мислити колико је то значајно за средину из које ја долазим. Следеће године, већ у другој години биће неопходно да раде и више од 10 људи по хектару, а они планирају да се из удружења формирају и задруге и тако остваре још веће добити када су у питању произвођачи малина.

Циљ предложених измена и допуна јесте и да се прошири круг корисника средстава из републичког буџета, као што сам рекла, а поред поменутих, подршку треба да добију и млади пољопривредници, нарочито у источној и јужној Србији, како је навео министар пољопривреде. У Србији данас има близу 4.600 села, а свако четврто, или 1.200 је на путу нестајања. Села изумиру и треба искористити све потенцијале да се ови негативни трендови у српском селу зауставе. Могу да вам пренесем да је код нас у Војводини случај да су породична пољопривредна газдинства управо и породице са највише деце, у просеку имају троје до четворо деце, тако да ће ове законске одредбе које подстичу младе пољопривреднике допринети и популационој политици.

На крају, посланичка група СПС у дану за гласање подржаће све предложене законе. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Љубинко Ракоњац.

ЉУБИНКО РАКОЊАЦ: Поштовани председавајући, даме и господо народни посланици, поштовани министре, Зелени Србије као чланови посланичког клуба СПС подржаће предложене законе који су данас на дневном реду.

Оно што сам приметити јесте да је данас било мало речи о закону о изменама и допунама Закона о водама. Мислим да то није добро. На неки начин то је сигнал да треба формирати ново министарство заштите животне средине, односно природних богатстава и заштите животне средине, а вода би као ресурс била у том министарству.

Иако у образложењу за доношење закона стоји да је примарни циљ за доношење овог закона усклађивање са прописима ЕУ, мислим да је исто тако

важно било да се разјасне недоречености и непрецизности неких чланова старог закона. Такође, тежња овог закона је да се избегне преклапање надлежности између јавних предузећа која управљају водама и да се обезбеди интегрално управљање овим ресурсом.

Овај закон, не директно али индиректно, утиче да се развија привредна делатност у водном подручју. Проучавајући анализу ефеката закона и процедуру која је била заступљена у јавној расправи, сугестије и предлоге других министарстава, јавних предузећа, дирекција, невладиних организација да се закључити да је законописац овог текста водио рачуна о свим аспектима, да се не наруше интереси струке и државе, а да се истовремено омогући и привредни развој на водним подручјима.

У току саме расправе, као што је законописац описао у тексту, било је и различитих предлога. Било је предлога, као на пример, да за пројекат изградње објеката у водном подручју не треба сагласност јавног водопривредног предузећа које управља водним подручјем већ је потребна само грађевинска дозвола. Међутим, законописац није прихватио такав предлог и остао је при свом ставу да је то неповољно за водопривреду.

Социјалистичка партија Србије и Зелени Србије дају значај овим изменама и допунама и кажу да је он у томе што се Закон о водама усаглашава са законима и прописима који су донети после њега те се тиме стварају услови да се боље газдује водама, са циљем што бољег коришћења и заштите вода. Овим изменама и допунама стварају се услови за убрзање процеса издавања грађевинских дозвола у сектору вода. Такође, доношењем овог закона уређују се располагање и управљање водним земљиштем, што је веома битно имајући у виду да се на водном земљишту обављају значајне привредне делатности.

Социјалистичка партија Србије и Зелени Србије мисле да се овим законом предлаже добро решење на тај начин што се укида водно подручје Београд, што је позитивно, због тога што на постојећем административном подручју града Београда није било могуће интегрално управљање водним подручјима Сава, Дунав и Морава и није се могло управљати у складу са водопривредним прописима, директивама ЕУ и домаћом хидротехничком праксом.

У пракси се видело да одсуство интегралног функционисања ствара проблеме. Ово може бити осетљиво питање у погледу управљања водама између Града и Републике, али то је сад такво решење и мислимо да је добро решење које ће даље функционисати и да ће све стране у овом делу бити задовољне. Јер овим законом се стварају само два водопривредна предузећа, Јавно предузеће „Воде Војводине“ и Јавно предузеће „Србијаводе“. Овакво решење постоји и у шумарству, где су за газдовање шумама на територији целе Републике

квалификована само два јавна предузећа – Јавно предузеће „Србијашуме“ и Јавно предузеће „Војводинашуме“.

Зелени Србије врло позитивно оцењују ове измене у Закону и то да ће надлежно министарство обезбедити израду два врло значајна документа, а то је карта ерозије Србије и одређивање ерозионих подручја. Прва карта ерозије Србије и једина која је досад урађена рађена је у периоду од 1968. до 1974. године, штампана 1975. године. Карту је израдио Институт за шумарство, и она је врло значајан показатељ стања и губитка земље.

Ерозија земљишта утиче на животну средину и сматра се за једног од највећих загађивача вода. Последица ерозије земљишта су бујични токови и бујичне поплаве. Због свега тога битно је да свака земља има карту ерозије и добро је решење у овом закону, да се не би десило да тек после нових 40 година правимо нову карту ерозије, да се то сада ради у ходу. Законско решење је да се на сваких шест година преиспита урађена карта ерозије и на сваких десет година да се иновира.

Малопре је био од једне посланице предлог да се у буџету издвоје средства од десет милиона динара за израду карте ерозије. То је добра жеља као амандман, с тим да су та средства веома мала а карта ерозије је озбиљан посао и она не би могла да се уради, скоро ни десети део карте ерозије.

Карта ерозије је подлога, поред осталих подлога, за израду значајних развојних планова, просторних планова, урбанистичких планова различитог нивоа и инвестиционих пројеката. Због тога је врло важно да свака општина усвоји план издвајања ерозивних подручја на којима ће власници земљишта користити своје парцеле у складу са прописаним начином за спречавање појаве ерозије. Израда ових планова, уз израду оперативних планова за одбрану од бујичних поплава општина, представља важан предуслов за превенцију бујичних поплава.

Још једном да поновим да ће Зелени Србије и посланичка група СПС у дану за гласање гласати за ова три закона. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: председавајући, захваљујем.

Само једно кратко појашњење; остао сам дужан колегиници која је говорила у вези са картом ерозије, Нади Лазивић.

Ми смо у буџету за 2017. годину предвидели средства за израду ове карте. То је јако важан алат како би се касније кроз планске акте могла имплементирати правила игре, како не би дошло до грађења на просторима где постоји земљиште које је склоно ерозији. Дакле, у 2017. години обезбеђена су средства за ову врсту послова. Мислим да је то јако важно рећи. Тиме ћемо, ја се

надам, ставити вододелницу од времена када је грађено на просторима који су били подложни ерозијама у односу на оно што ће бити. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Данијела Стојадиновић.

Време ваше посланичке групе је још четири минута и 35 секунди. Изволите.

ДАНИЈЕЛА СТОЈАДИНОВИЋ: Поштовани председавајући, поштовани министре, поштовани народни посланици у сали, стицањем статуса кандидата у марту 2012. године Србија је добила могућност да користи средства ИПА фондова намењена пољопривреди и руралном развоју. Измене и допуне овог закона односе се на одредбе којима се уређује поступак рада Управе за аграрна плаћања. Стратегија развоја пољопривреде донета 2014. године, о којој је причала и бивша министарка пољопривреде, прати развој земаља у окружењу и враћа се малом пољопривредном газдинству и подстиче га да производи.

Шта је оно што највише мучи наше пољопривреднике? Прво недостатак новца. Као друго, сазнање шта ће бити исплативо за производњу у којој години, колика ће бити цена тога што ће да производи, тог производа, и коме ће тај производ да прода. Подаци које сам пронашла, пример је шећерна репа – 2010. године било је засејано 70.968 хектара са приносом око 3.556 тона, а у 2015. години засејано је 42.123 хектара, принос око 2.200 тона – говоре нам да произвођачи немају сигуран пласман робе, немају сигурну цену, да шећеране увозе или сировину или шећер па произвођачи немају довољно тржиште за себе. Ово је само један издвојени пример апропо овога о чему данас говоримо.

Дакле, добра страна овог закона је стварање услова за предвидивост аграрне политике, односно да пољопривредни произвођач на време буде обавештен о планираним мерама.

Следећа ствар је подстицај задругарства. Иако је Закон о задругама усвојен пре више од годину дана, још увек није заживео у пракси, нарочито у сектору пољопривреде, а у задругарству је велика шанса да сваки мали произвођач, ма колико произвео, може да пласира робу. Циљ ових мера је да од малог сеоског газдинства правимо веће произвођаче. Мислим да је то идеја, а причали смо јуче и на Одбору за пољопривреду – министре, је л' тако? – мала газдинства не представљају терет, нити представљају социјалне случајеве и практично се сама издржавају.

Међутим, неке локалне самоуправе, ми смо данас говорили целог дана о овоме, министре, веома су у томе учествовале и неке локалне самоуправе су препознале овај проблем. Поменула бих пример општине Свилајнац, која годинама уназад улаже и помаже својим пољопривредним произвођачима пре свега давањем бескаматних кредита.

Само у 2016. години аплицирано је за 100 кредита, у вредности од 300.000 динара, затим Фонд за развој пољопривреде, који улаже у едукацију и опрему да би се удвостручила производња и у повртарству и у сточарству, а сада отварамо и радимо на једној новој грани, односно на органској производњи која је идеална за ова мала и средња газдинства.

Када већ говорим о поморавском крају и када говорим о општини Свилајнац, круна тог рада јесте Пољопривредно-ветеринарска школа са домом ученика, једна од најбољих пољопривредних школа у Србији. На њу гледамо, као и на друге пољопривредне школе у Србији, као на расадник младих кадрова, младих пољопривредника, које треба да подржимо.

Те пољопривредне школе имале су доскоро своје сопствене приходе. Од прошле године, новим законом о...

Извињавам се, министре, али ја се вама обраћам и хтела бих образложење после овога, па ако није проблем, ево при крају ми је време.

(Председавајући: Приводите крају, колегинице Стојадиновић.)

Значи, са две реченице, али само министар да чује, јер хтела бих неко образложење.

Говорила сам о Пољопривредно-ветеринарској школи у Свилајнцу као једној од најбољих школа. Проблем се односи и на друге пољопривредне школе, јер их третирамо као расаднике младих кадрова и младих пољопривредника. Од прошле године сопствени приходи које те школе имају, а школе имају сопствене приходе зато што имају сопствене економије, значи ти приходи се враћају у буџет. То би било исто као да зарадите плату и онда је дате родитељима, а они вам дају џепарац.

У том проблему су сада све пољопривредне школе у Србији. Значи закон је од прошле године... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колегинице.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Захваљујем, господине председавајући.

Само кратко, у вези са средњим пољопривредним школама. Пре једно три недеље, или четири, заједно смо министар Шарчевић и ја одржали састанак са директорима средњих пољопривредних школа из једног простог разлога, што желимо да им укажемо на важност и желимо да их укључимо у читав систем. Досада су углавном са њима комуницирали само људи из образовања, а из пољопривреде мало ко. Мислим да је јако важно да и њих укључимо у читав овај наш систем који планирамо да имплементирамо.

Са друге стране, питање дуалног образовања, о којем је министар Шарчевић неколико пута говорио, јако је важно и желимо да то имплементирамо

у школе које се баве пољопривредом. Нарочито је ова школа коју сте ви истакли једна од перјаница читавог тог поступка.

Прича око сопствених прихода – поразговараћу са министром Шарчевићем. Надам се да ћемо наћи неко решење. Јако је важно водити рачуна о томе да оно што су приходи буџета морају то и да буду, али гледаћемо, како год знамо и умемо, да стимулишемо те школе које добро раде и које имају вишак средстава, односно производе вредност много већу него они на другим местима.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Иван Костић.

Изволите.

ИВАН КОСТИЋ: Поштовани министре са сарадницима, председавајући, народни посланици, политика Српског покрета Двери није политика економске изолације, то је важно пред грађанима рећи, али оно што смо ми доживели у протеклих 16 година по питању вођења пољопривредне политике даје нам апсолутно право да сумњамо да политика која се досада водила може у будућности дати неке помаке у пољопривреди.

Оно што се овим законом уводи, а што по мени није суштина за препород српске пољопривреде, јесу ствари које се намећу само као услови ЕУ. Значи, проблеми задругарства, проблеми нерешеног пољопривредног земљишта, проблеми да се сваке године људи „убијају“ на њивама ко ће да уђе у посед су суштински проблеми које ми треба да решавамо. Проблеми европских фондова се сада намећу, које ми нисмо од 2012. успели да искористимо. Ми смо и пре ССП-а имали фондове за српску пољопривреду од неких земаља, Јапана и Норвешке, који су имали користи за наше пољопривреднике.

Тако да ће пољопривредници, у сваком случају, тешко успети ишта да добију од ових средстава, поготово мали и средњи пољопривредници који, као што смо чули, неће ни моћи да конкуришу за ове фондове зато што немају средства на рачуну, нису у могућности да конкуришу за велика средства и питање је ко ће добити приходе од ових фондова. Вероватније је да ће то успети да добију само велики пољопривредни произвођачи, а не мали и средњи српски пољопривредници.

Решење проблема, које може да буде тренутно за српску пољопривреду, је формирање једне развојне инвестиционе пољопривредне банке. Ми смо данас имали прилике овде да чујемо једног народног посланика који има изузетно богато искуство по питању управљања једним комбинатом на северу Бачке – а знамо како су тај комбинат и његови радници прошли – да нама данас није потребна домаћа пољопривредна банка.

Не само да Руси имају домаћу пољопривредну банку на коју бисмо ми могли да се угледамо зато што је стање наше пољопривреде можда слично као

стање руске пољопривреде 2000. године, него бих ја подсетио грађане да многе озбиљне азијске земље имају развојне инвестиционе банке које својим одређеним сегментима привреде дају кредите без камате.

Значи, поента је, и то српски покрет Двери и предлаже, да се ова средства од милијарду динара, која су планирана у буџету за ИПАРД фондове, уложе у оснивање једне српске развојне инвестиционе пољопривредне банке која би дала помоћ и која би дигла нашу комплетну пољопривредну индустрију, мале пољопривредне произвођаче, на ниво да можемо да будемо конкурентни. Овако, бојим се да ће овај новац отићи у руке великих пољопривредних комбината, тј. тајкуна. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Желео бих само неколико ствари да изнесем. Ми овај посао измене закона о пољопривреди и руралном развоју где имплементирамо ИПАРД процедуре не радимо због ЕУ, ми ово радимо због себе. Јако је важно да научимо да функционишемо по овом моделу, који се показао у гомили земаља као добар, као плодотворан. И ако ишта у ЕУ можете да означите као добро, то је заједничка пољопривредна политика. Један о алата јесу управо овакви начини за добијање бесповратних средстава.

Нисмо ми у Министарству пољопривреде ограничени само на ову врсту средстава. Ми упоредо свакодневно водимо комуникацију и са другим могућим изворима финансирања. Навешћу један пример који се искључиво односио на мале и средње пољопривредне произвођаче. То је био пројекат који смо радили са Владом Краљевине Данске. Пројекат се звао *Fruits & Berries* и био је усмерен на развој воћарства, бобичастог и јагодичастог воћа на простору јужне Србије, односно у пет округа који се налазе на том простору. Он је дао фантастичне резултате и ишао је по сличној процедури као што је ИПАРД.

Навешћу само једну ствар, чисто сликовито. Када сам био у Житорађи и отишао да видим како су реализовали те пројекте, 120 пољопривредника, малих пољопривредника – са њима сам разговарао, нису то неки људи који имају 500.000 хектара земље него они који се баве воћарством, који се баве повртарством – искористило је средства која иду по истом принципу као ИПАРД, само је био други извор финансирања. Република Србија исто је имала своје учешће и набавили су тракторе за своју воћарску производњу.

Управо по тим принципима урадили смо измене Закона о подстицајима, по истом алату који се показао као добар. На пример, на простору Осечине и Коцељеве нисмо имали тај алат на располагању. Тамо је за пет година

регистровано седам нових трактора, а у Житорађи 120, укупно скоро 250 на читавом простору тих пет округа.

Шта желим да кажем? Све алате и све изворе који нам стоје на располагању ми ћемо користити. Данас у току расправе поједини посланици су говорили и о турској развојној агенцији која је имплементирала неке пројекте. Ми ћемо апсорбовати све што стоји на располагању српским пољопривредним произвођачима ако је то у њихову корист.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљује.

Реч има народни посланик Никола Јоловић.

НИКОЛА ЈОЛОВИЋ: Уважени председавајући, уважени министре, усвајањем Предлога закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, између осталог, створиће се услови за усмеравање подстицаја у области директних плаћања за сточарску производњу на шири круг корисника с обзиром на то да предложени акт укључује нове категорије корисника кроз измену постојећих и успостављање нових шема подршке у оквиру директних плаћања.

Чланом 1. Предлога закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју мења се члан 10. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју на начин да се прецизирају дужности корисника подстицаја и прецизирају одредбе које се односе на враћање новчаних средстава, плаћање затезне камате и умањење наредних исплата према кориснику подстицаја уколико у року од 30 дана од правоснажности решења којим се утврђује обавеза корисника подстицаја не изврши повраћај новчаних средстава.

Чланом 7. Предлога закона врши се измена члана 33. Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, који се односи на умањење исплате директних плаћања – тако што се прописује да се умањење, у прописаним границама, врши само за износе који прелазе прописане лимите, и то на основу решења директора управе. Такође се прописује да се, ако је кориснику подстицаја по основу директних плаћања за једну календарску годину исплаћено више од износа добијеног обрачуном, вишак средстава умањује од исплате директних плаћања за наредну календарску годину, а ако то није могуће или није довољно, корисник подстицаја је дужан да врати вишак новчаних средстава у року од 60 дана од дана пријема решења.

Предлогом измена закона прописује се да подстицај за подршку програмима који се односе на очување и унапређење животне средине и природних ресурса обухвата и подстицаје за одрживо коришћење пољопривредног земљишта, органску производњу, одрживо коришћење

шумских ресурса, очување биљних и животињских генетичких ресурса, као и очување пољопривредних и осталих подручја високе природне вредности.

Такође се прописује да право на ову врсту подстицаја има правно лице, предузетник и физичко лице носилац комерцијалног породичног пољопривредног газдинства који су уписани у регистар. Овим предлогом држава ће омогућити и унапређење квалитета живота руралних подручја тако што ће разним подстицајима пружити подршку за инвестирање у унапређење и развој руралне инфраструктуре, унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима, подршку младима у руралним подручјима и спровођење активности за подизање конкурентности.

С обзиром на то да планирање пољопривредне производње за наредни производни циклус пољопривредни произвођачи почињу већ крајем јануара, од изузетне важности је да закон и пратећа подзаконска регулатива благовремено и у потпуности ступе на снагу до почетка 2017. године и омогуће дефинисање мера аграрне политике која ће се спроводити у наредном периоду. На тај начин створиће се услови за предвидивост политике, односно пољопривредни произвођачи као непосредни корисници буџетских средстава благовремено ће, по основу мера аграрне политике, бити упознати са планираним мерама аграрне политике како би могли да планирају производњу за наредни производни циклус и у складу са тим доносе производне одлуке.

Измене овог закона, које ће утицати на произвођаче који се баве ратарством, произвођаче који се баве повртарством, затим воћарством, сточарством, живинарством, рибарством, произвођаче који се баве производњом биљака и организованом производњом животиња, утицаће позитивно и на крај из којег ја долазим. С обзиром на то да се у околини Новог Пазара налази Пештерска висораван, планине Голија и Рогозна, где се мештани сеоских подручја углавном баве пољопривредом а које су надалеко познате по узгоју стоке и производњи млечних производа, сматрам да ће моји суграђани имати велике користи усвајањем ових измена закона.

Од изузетне важности је да се овај закон о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју усвоји што пре и зато ће посланичка група СНС у дану за гласање подржати овај предлог закона. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Народни посланик Ненад Божић. Није ту.

Реч има народни посланик Марко Атлагић.

МАРКО АТЛАГИЋ: Поштовани потпредседниче Народне скупштине Републике Србије господине Арсићу, поштовани господине министре са сарадницима, поштоване даме и господо, моја маленкост ће неколико реченица

да каже о Предлогу закона о изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју.

Пре тога дозволите, господине министре са сарадницима, да изразим своју захвалност што вас све чешиће видимо у овом високом дому, вас и ваше сараднике. Наравно, то говори о вама и вашем преданом раду, као и о вашем министарству и Влади у целини.

И овај предлог закона о изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју има своја упоришта у експозеу председника Владе Републике Србије господина Александра Вучића, који је он презентовао нама народним посланицима, а и грађанима Републике Србије, приликом избора Владе Републике Србије 9. августа господње 2016. године.

Даме и господо народни посланици, дајем на знање вама, посебно грађанима Србије, а посебно двојици новинара, новинару Кесићу и новинару Ивановићу, да је експозе председника Владе Републике Србије господина Александра Вучића најтранспарентнији, најпрецизнији, најтемељитији, највећи, 260 страна (Аплауз.), а самим тим и најбољи од сва 73 претходна експозеа председника влада Републике Србије почевши од првог експозеа председника Владе Проте Матије Ненадовића 1805. године до данас.

Господо, ви који добацујете из опозиције, лагао сам – проверите, имате у архиви. Експозе председника Владе господина Александра Вучића из 2014. године је цитиран у једном међународном часопису који се налази на „Сцимаго листи“ 2016. године. Поштоване даме и господо народни посланици, то је први пут у модерној историји Србије да је један експозе једног председника Владе Републике Србије цитиран у једном престижном међународном часопису.

(Вјерица Радета: Још му аплаудирају.)

То васпитање, колегинице, кући понесите вечерас са собом.

На страници 40. експозеа председника Владе господина Александра Вучића пише: „Влада ће наставити преговоре о ЕУ интеграцијама уважавањем основних принципа европске пољопривредне политике и посебно водећи рачуна о интересима наших пољопривредника.“

Драго ми је, господине министре, што је један део народних посланика данас цитирао експозе председника Владе, јер у свим савременим, модерним државама експозе сваког председника владе је у ствари програм и то сваки посланик у сваком европском парламенту сваког дана носи у торби. Колико наши носе, нека сами оцене да ли га носе или су га можда оставили негде са стране.

Ево, господо народни посланици, тако то ради наш председник Владе Александар Вучић, по систему ретко виђеном у нашој политичкој култури, а тај систем гласи... Ја ћу га образложити, волео бих да ме неко демантује, поготово

један народни посланик из опозиције који се смешка. Систем гласи: записано, изречено, остварено. Председник Владе Вучић је записао, како видите из цитата, у експозеу на страници 40 да ће доћи до промене Закона о пољопривреди и руралном развоју, изрекао то 9. августа 2016. године у овом високом дому, пред нама и грађанима Републике Србије, и остварио, господе, ево га пред вама данас. Надам се да ћете и ви гласати за њега за дан-два, када будемо гласали.

Поштовани потпредседниче Народне скупштине Републике Србије, Република Србија је марта 2012. године добила статус кандидата и тиме могућност да користи финансијска средства, компоненте ИПАРД фондова намењених пољопривреди и руралном развоју. По томе је основни и неизбежан услов за коришћење децентрализовани систем управљања. Управа за аграрна плаћања је део тог децентрализованог система, како су и неки народни посланици данас напоменули.

Интерне процедуре Управе за аграрна плаћања биће оцењене од стране Европске комисије и те процедуре морају бити у складу са захтевима ЕУ. То је наш задатак и ми ћемо тај задатак, надамо се, врло брзо испунити. Зато је потребно изменити постојећи правни оквир како процедура рада Управе за аграрна плаћања не би била у супротности са одредбама националног права.

Измене закона о пољопривредном земљишту и руралном развоју односе се и на одредбе којима се уређује поступак Управе за аграрна плаћања у погледу додељених средстава ИПАРД фонда.

Поштовани господине потпредседниче, поштовани господине министре, посебно се вама обраћам, иако по процедури не бих, и на неки начин да вам се извиним за неистине које су данас овде изречене – моја маленкост није напуштала Скупштину – иако сте ви врло добро то демантовали. Међутим, неистина је да пољопривредна производња није повећана, повећана је 7%. Није нашао за сходно, а седи десно од мене, народни посланик да се извини. То је саставни део политичке културе сваког народног посланика.

Речено је да Влада доводи „Тенис“ из Немачке али то није у интересу грађана Републике Србије, што сте ви демантовали. Дабоме да је у интересу Републике Србије, а господин седи десно од мене у опозицији. Да Влада нема визију у пољопривреди – тотална неистина или, како би наш народ рекао, лаж. Управо визија, господине министре, о којој сте ви говорили, стоји у експозеу председника Владе и ви сте то нагласили а народни посланик није нашао за сходно да погледа програм своје владе. Често каже „ваша влада“ и том изјавом сам шокиран; ваљда је и његова, они су наша опозиција, ваљда нису нечија друга. Да је Александар Вучић гробар пољопривредне политике. Управо је обрнуто; дакле једино је ова влада покушала на неки начин да извуче земљу из кризе и на подручју пољопривреде.

Један министар бившег режима критиковао је и вас, господине министре, и бившу министарку, а био је министар пољопривреде и познат је само по томе што је за годину дана, веровали или не, дозволио да се закоље 250.000 крава од 500.000. То је чак и државни ревизор цитирао. А за несрећу нашу, био је и министар правде и уништио правосудни систем, иза њега само је пустош остајала. Нема га да му овде у лице кажем, јер га обично нема овде, него кад изрекне своје основне мисли, које обично нису тачне, оде.

Један председник једне минорне странке изговорио је толико неистина данас, а познат је само по томе што је кроз оцак овог високог дома силазио у поткровље Народне скупштине и вршио притисак на РИК и завртао једној госпођи руку. А познат је по другој ствари, по томе што је био јуначина...

(Председавајући: Вратите се на тему, господине Атлагићу.)

Ево само да кажем, пошто је псовао, да тако кажем, неистине износио, познат је, приликом погрома на КиМ 2004. године, по томе што се, јуначина, сакрио између књига у једној библиотеци.

Сада, веровали или не, вратићу се, господине потпредседниче, само да кажем да он често то ради, како председнику Владе тако и Влади, и мене грађани питају, морам вам то рећи, зашто он то ради. Пошто је професор, чуо сам, не знам да ли је истина, српског језика и књижевности, измислио осми падеж који се зове „лупетив“.

Вратимо се, поштовани народни посланици, овом закону. Уколико не бисмо прихватили измене и допуне овог закона о пољопривреди и руралном развоју, Србија не би испоштовала правила, али не би ни рокове који су постављани споразумима које је наша држава потписала са Европском комисијом. Та правила и рокови су у складу са одредбама Закона о потврђивању Оквирног споразума између Републике Србије и Европске комисије о правилима за спровођење финансијске помоћи. Србија ће усвајањем овог закона о пољопривреди моћи без проблема и благовремено обављати послове Управе за аграрна плаћања и развој.

Што се тиче другог закона, дозволите само једну реченицу о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју. Његовом применом стварају се услови за усмеравање подстицаја у области директног плаћања за сточарску производњу и на један шири круг корисника, наших грађана. Зато се у овом предложеном закону укључују нове категорије корисника, кроз измену постојећег и успостављање нових шема подршке у оквиру директног плаћања, односно подстицаја у сточарској производњи, и то подстицаја за краве за узгој телади.

На крају, позивам вас, господо народни посланици, да гласате за овај сет закона. Посебно позивам вас, господо из опозиционих клупа – има вас мало, додуше, вечерас – да дате свој допринос, бар мало, па макар и на овакав начин,

модернизацији Републике Србије за коју се залаже, и не само залаже него и спроводи наш председник Владе, читава Влада, већина народних посланика у овом високом дому а и председник Републике господин Томислав Николић и већина грађана, надам се, плебисцитарно скоро, Републике Србије. У то име, хвала вам, господо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

(Бошко Обрадовић и Мирослав Алексић: Реплика.)

Немате право на реплику. Колега Атлагић је само спомињао посланике који седе десно од њега.

(Бошко Обрадовић добацује.)

Ја не знам да сте ви радили у библиотеци.

(Бошко Обрадовић: Ја знам.)

Али ја не знам.

Реч има народни посланик Миладин Шеварлић.

МИЛАДИН ШЕВАРЛИЋ: Захваљујем, господине председавајући.

Потпредседниче Народне скупштине, господине министре пољопривреде, драго ми је да данас разговарамо о овој теми, али ми је жао што разговарамо без одговарајуће припреме, односно временског периода који је неопходан за оваква три значајна закона.

Друго, нисмо чули да је иједна организација пољопривредника разматрала ову проблематику и да је дала своје мишљење о предложеним законима, а такође нисмо чули, што је уобичајено у ЕУ, да је било која референтна научна, стручна организација или институција разматрала ову проблематику и дала свој суд о томе.

На почетку да захвалим колегиници Богосављевић Бошковић што је исправила нетачност која је овде изречена, а то је да Србија нема Стратегију развоја пољопривреде и руралних подручја. Она има. Стратегија је усвојена 2014. године и важи до 2024. године, јер се планирало да ће до тада Србија, односно да ће тек тада Србија ући у ЕУ.

Оно што Србија нема...

Господине министре, вама се обраћам и молим вас да...

Господине председавајући, да ли ми можете стопирати време?

Дакле, оно што Србија нема – и није имала ни у време кад је колегиница Бошковић Богосављевић била министарка, и нема ни за ових 100 дана колико сте ви министар, иако је то кратак временски период – јесу два кључна документа на основу којих се води аграрна и рурална политика: нема национални програм развоја пољопривреде на бази те стратегије и нема национални програм руралног развоја. То вам је исто као да имате брод на океанској пучини без компаса, мапе, а да капетан не зна да гледа у сазвежђа. Уз то, имамо 15 капетана

за 15 година на кормилу нашег министарства пољопривреде. Према томе, то је изузетно лоша ситуација.

О чему ми данас говоримо?

Господине министре, будите љубазни, ја сам вас пажљиво слушао, трудио сам се цео дан, као и ви, да издржимо све ове напоре.

Дакле, о чему ми данас разговарамо? Разговарамо о три закона. Хајде о првом закону, о измени и допуни Закона о пољопривреди и руралном развоју. Прихватам да треба уградити све оно што треба усагласити са европским законодавством у коришћењу претприступних фондова, то није спорно. Зато сам на Одбору за пољопривреду и дао своју сагласност, начелну, за тај закон.

Међутим, нисте прихватили ниједну сугестију коју сам предлагао на Одбору, чак ни ону која би морала да се нађе не у закону, него у систематизацији радних места Управе за аграрна плаћања, а односи се на контролоре. Ви сте правник, требало би то боље од мене да знате; ја сам само положио један испит на Правном факултету, али сам уверен да тој одредби није место у закону. Понуците то, због вас вам говорим.

Даље о чему говоримо? Говоримо о средствима од 175.000.000 евра за седам година или 25.000.000 евра годишње. Двадесет пет милиона евра годишње на 631.522 пољопривредна газдинства, по попису из 2012. године, знате ли колико је то, господине министре? То је, сад ћу да вам кажем, само тренутак. То је, господине министре, 277 евра по газдинству. Дакле, апсурдно је говорити о инвестицијама, а по газдинству је на бази 277 евра. Али кад узмемо следеће, да у овим програмима неће учествовати више од 3% укупног броја пољопривредних газдинстава, и то су отприлике она газдинства која имају преко 20 хектара земљишта па надаље, до ових пољопривредних предузећа са десетинама хиљада хектара. Ако њих издвојимо, то је 19.000 газдинстава; кад се подели 175.000.000, то је 9.236 евра. То је мање него што буџет Републике Србије финансира једног запосленог радника страним инвеститорима. Да ли је то развој пољопривреде?

Даље, рекли сте, господине министре, да нема кредита, нема хипотека. Објасните ми, молим вас, ако имамо извештај са предзадње седнице, или неке седнице Одбора за пољопривреду, да је свега 1,8% регистрованих пољопривредних газдинстава која су у систему субвенција користило регресираних кредите са далеко мањом каматом, одакле да нађу средства. Значи, људи нису кредитно способни. Чиме ће да финансирају целу инвестицију па онда да чекају повраћај тих средстава? Дакле, нема говора без кредитних средстава.

О другом закону, о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, изменама и допунама, очекивао сам да ћете ви предложити револуционарне измене и допуне – а то је да вратите субвенције на ниво који је био 2014. године. Молим вас, са 4.000 евра...

(Председавајући: Приводите крају, колега Шеварлићу.)

Са 400.000 динара по хектару, само да завршим реченицу, то је таман толико колико пољопривредник даје на име пореза и акциза, за 50 литара горива и 200 килограма ђубрива. Према томе, држава не субвенционира ни тих 4.000, него врши рефундацију само по ...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Шеварлићу.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Захваљујем се.

Поштовани председавајући, поштовани посланици, данас у току расправе неколико пута сам говорио о томе зашто смо ишли по процедури хитности са овим законом и мислим да смо се и јуче на Одбору сложили око тога зашто је неопходно измене и допуне Закона о пољопривреди и руралном развоју разматрати по хитној процедури.

Друга ствар била је везана за ИПАРД, да ли се о томе уопште говорило у овим конкретним изменама. О томе се толико говорило у претходним годинама, па мислим да би нам било која јавна расправа која се тиче ИПАРД-а све исто рекла што смо већ дотада чули. Многи су учествовали у томе, у претходном периоду, када је колегиница водила ово министарство – биле су бројне јавне расправе, бројни разговори са пољопривредницима, са удружењима, тако да мислим да у овом делу то баш и не стоји.

Што се тиче националног програма за рурални развој и националног програм за пољопривреду, они су припремљени, ићи ће у процедуру. Мислим да је јако важно, због јавности, да се каже да претходно министарство, претходна министарка и ово министарство раде на томе да све што је предвиђено Стратегијом развоја пољопривреде буде усвојено, имплементирано и да ће то бити стубови на основу којих ће функционисати читав концепт пољопривреде. Мислим да је важно нагласити да постоји конзистенција и да постоји след у активностима, како кроз ИПАРД тако и кроз ове алате који се доносе на основу Стратегије.

Што се тиче онога што сте предлагали јуче на Одбору, мислим да није у реду да сад у начелној расправи на такав начин разговарамо, јер кроз амандмане ћете видети шта смо прихватили а шта нисмо. Онда је то тема за разговор. Ви сте имали неке конкретне предлоге везано за лица која могу радити у Управи за аграрна плаћања контролу на лицу места. Видећете шта смо прихватили и шта ћемо прихватити. У четвртак је тема да разговарамо о томе.

Што се тиче оних који ће моћи да користе средства ИПАРД-а, то су они који имају преко два хектара, у зависности од врсте мера. Нису то само, како је то наведено, преко 20, преко 50, не знам, велики, ови или они. Тако да мислим да је данас у току расправе доста речено на ову тему. Србија се спрема за то.

Опредељена су средства у буџету за суфинансирање и само очекујем да ћемо усвојити измене и допуне Закона о пољопривреди и руралном развоју и отклонити још једну ствар која стоји на путу да српским пољопривредницима буде на располагању додатни извор финансирања. Хвала вам пуно.

(Миладин Шеварлић: Реплика.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Немате право на реплику.

(Миладин Шеварлић: Зашто? Свима сте дали реплику.)

Зато што ни у једном делу нисте споменути у негативном контексту. Министар је одговорио на ваше питање.

Реч има народни посланик Жарко Богатиновић.

Изволите.

ЖАРКО БОГАТИНОВИЋ: Даме и господо народни посланици, уважени председавајући, поштовани министре Недимовићу са сарадницима. Влада Републике Србије и премијер Александар Вучић носиоци су промена које су неопходне за решавање изазова са којима се суочава целокупна пољопривреда Србије. Свесна чињенице да су промене неопходне како би се побољшали економски ефекти пољопривредно-прехрамбеног сектора, положај пољопривредника, предузетника и целог сеоског становништва, Влада Републике Србије одлучила се за Предлог закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју.

Предлог закона потребно је усвојити по хитном поступку како бисмо већ на почетку 2017. године имали не само закон већ и подзаконску регулативу којом ће бити јасно дефинисане мере аграрне политике. Пољопривредни произвођачи ће имати могућност да буду благовремено упознати с планираним мерама аграрне политике за наредну годину и на основу тога моћи ће да планирају своју производњу већ крајем јануара.

Изменама се такође прописују и врсте подстицаја за мере руралног развоја, које обухватају подршку у циљу унапређења тржишног пословања, достизања стандарда квалитета, унапређења конкурентности пољопривредних газдинстава, очувања и унапређења животне средине и природних ресурса, унапређења квалитета живота у руралним подручјима. Истовремено омогућава локалним учесницима руралног развоја да дугорочно побољшавају потенцијале својих локалних средина, кроз израду и подршку у спровођењу локалних стратегија руралног развоја.

Пружа се и могућност за развој техничко-технолошких, примењених, развојних и иновативних пројеката у пољопривреди и руралном развоју. Даје се подршка пружању савета пољопривредним произвођачима, удружењима, задругама и другим правним лицима у пољопривреди.

Предлог измена члана 36. предвиђа да унапређење конкурентности обухвати: подстицај за инвестицију у физичку имовину пољопривредног газдинства, програм за подршку инвестицијама за биљну и сточарску производњу, успостављање и јачање удружења у области пољопривреде, инвестиције у прераду и маркетинг пољопривредних и прехрамбених производа и управљање ризицима.

На пример, са територије града Лесковца, одакле долазимо, у просеку се годишње поднесе око 4.000 захтева за остваривање права на подстицаје за биљну производњу, ђубриво, опрему и механизацију, за воћарску, виноградарску, пластеничку и сточарску производњу.

Индивидуални пољопривредни произвођачи са територије града Лесковца остварили су право на подстицај у пољопривреди који је конкурсом за доделу посебних средстава омогућио Град Лесковац. Тиме је кабинет градоначелника др Горана Цветановића доказао да води активну пољопривредну политику. Тако је из градске касе за период од 2013. до 2016. године, а на име подстицаја у пољопривредној производњи, издвојено преко сто милиона динара.

Овакве измене пружиће могућност већег инвестирања у пољопривредну производњу. Истовремено ће дати пуну подршку оснивању пољопривредних удружења, чиме ће се повећати конкурентност на домаћем и иностраном тржишту, економичност производње, а уједно и побољшање квалитета пољопривредних производа и боља заштита животне средине.

Изменом члана 39, између осталих подстицаја, предвиђени су и подстицаји за подршку младима у руралним подручјима, што је веома значајно за стварање позитивног амбијента за опстанак младих на селу. Инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре иду у прилог унапређењу квалитета живота у руралним подручјима.

Град Лесковац је у 2014, 2015. и 2016. години, уз финансијско учешће Министарства за пољопривреду и заштиту животне средине, остварио три веома битна пројекта, а Министарство је учествовало у неким пројектима и до 70%. Прво, Санација и уређење атарских путева. Овим пројектом је од 144 насељена места обухваћено 75, вредност пројекта на три године је 42.000.000 динара, а укупно је санирано 140 километара атарских путева. Министарство је помогло Град у 2014. години са 60%, у 2015. са 50% вредности пројекта, а у 2016. години са 47% од вредности пројекта.

Други пројекат – Комасација земљишта. Овим пројектом обухваћено је 1.100 хектара у три насељена места. Вредност пројекта је 22.000.000 динара. Пројекат је спровођен 2014, 2015. и 2016. године. Министарство је учествовало са 70% од укупно уложених средстава. Реализација пројекта остварена је са 81%.

Крчење старих засада, плантажни засади винове лозе и воћни засади – овим пројектом обухваћено је 165 хектара у три насељена места, а вредност пројекта је 29.000.000 динара. Министарство је учествовало са 70% уложених средстава. Укупна површина пољопривредног земљишта која је успешно обухваћена геодетским радовима је 165 хектара.

На крају, овим предлогом закона мењају се и казнене одредбе. Оне су неопходне ради спречавања ненаменског коришћења, отуђивања подстицаја, а са циљем заштите пољопривредних произвођача који улажу у пољопривредну производњу и живе од пољопривреде. Изменама и допунама овог закона јасно се дефинишу дужности корисника подстицајних средстава и прецизирају одредбе које се односе на враћање новчаних средстава у случају када корисник није у потпуности испунио све дужности – што је сасвим разумљиво, јер се ради о наменским средствима.

Зато могу са задовољством да кажем да ће посланичка група СНС подржати овај предлог закона у дану за гласање. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Соња Павловић.

Изволите.

СОЊА ПАВЛОВИЋ: Хвала.

Поштовани министре, поштовани гости, поштовани председавајући и, наравно, поштовани посланици, веома је важно да схватите да су ови маћехински закони засновани на експозеу премијера Александра Вучића, страна 38 и 61. Тај маћехински однос који премијер има, и који нам је врло јасно ставио до знања у свом експозеу, у овом сектору је нешто што не траје само за време његове владавине него датира много дуже у прошлости.

Међутим, ни ту немамо подједнаки однос према свим секторима. Министар који је надлежан за све секторе – сектор пољопривреде, заштите животне средине, заштиту вода, као и заштиту шума – има, опет, маћехински однос према водама, шумама и заштити животне средине. Притом смо у експозеу чули, прочитали да ће Поглавље 27, које се односи на заштиту животне средине, у ком је врло битан закон о водама о којем данас треба да расправљамо, да смо ту испали најбољи ђаци и да само што нисмо испунили све услове да нас приме без икаквих проблема у ЕУ, пошто је то циљ владајуће коалиције.

Међутим, то је апсолутна неистина. Господине Недимовићу, ви сте на челу веома значајног министарства и морам да вам поставим питање – зашто настављате тај маћехински однос према сектору вода? Да ли сматрате да су сви сектори у вашем министарству подједнако третирани? Да ли сматрате да је исправно да средства за објекте водоснабдевања и објекте третмана отпадних вода, за средње градове који су дефинисани овим законом, треба да буду

буџетом преусмерена у Министарство просторног планирања, грађевинарства и инфраструктуре када за пројекте из области водопривреде све потребне услове и сагласности издаје Дирекција за воде, у чијој су надлежности поменути објекти, а која је у саставу Министарства пољопривреде? Ја сматрам да не.

Водним, као и свим природним ресурсима код нас се не газдује на прави начин. Последице тог негадовања на прави начин смо осетили 2014. године, у поплавама које су биле 2014. године, и тада нам је директор Јавног водопривредног предузећа „Србијаводе“ рекао да нам може помоћи само бог. Наравно да нам може помоћи само бог када ви као министар данас изјављујете да су шпорет и шкољка од аута криви за изливања неких водотока. Значи о томе није требало да се брине и газдује, него су, ето, те шкољке и ти неки делови тих грозних грађана Србије и становника допринели да последице буду што веће.

Мислим да сте ви озбиљан човек, видим да сте овде давали одговоре свима на питања и сматрам да тако нешто апсолутно није примерено као одговор посланицима који су вам поставили то питање.

Овим законом је укинута Јавно водопривредно предузеће „Београдводе“, које је основано законом 2010. године, и то је оно што ја могу да похвалим. Није добро, колеге из АП Војводине вероватно неће бити задовољни мојим размишљањем, то што је задржана стара административна подела газдовања водама и бриге о водама на Војводину и централну Србију. То су Јавно водопривредно предузеће „Војводинаводе“ и Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“.

Ви сте дали овде изјаву о усклађености прописа са прописима ЕУ. Значи, ова административна подела коју сте дали није подела по прописима ЕУ и није подела, што је још много важније од тога, која је добра за газдовање водама. Потребно је да подела буде по сливовима.

Закон, између осталог, уводи нове појмове, као што су јавни водовод и сеоски водовод. Јавни водовод је који снабдева преко 50 становника; ништа даље се не дефинише – да ли су то стални или повремено насељени становници, да ли су то интерни или екстерни корисници, да ли су туристички објекти накачени на њега... То је нешто што је потпуна магла. Значи, за 50 становника. Шта ћете са водоводима кад је 49 становника? Ја то нигде нисам видела у закону. Уводи се и појам сеоског водовода, који треба да испуни апсолутно се не зна које критеријуме. Све у свему, пуно непознаница и недефинисаности.

Овим се практично озваничава постојеће стање и поново враћа стара пракса да локална самоуправа не мора ништа да ради поводом снабдевања водом становништва ван општинских и урбаних центара. Уместо да се ојачају јавна комунална предузећа и да локалне самоуправе наставе да решавају проблеме водоснабдевања свих становника у општини, за шта потребна средства треба да

буду обезбеђена кроз повећање цене воде и пуну наплату утрошене воде, као и кроз различите врсте подстицаја, држава их на овај начин аболира од ове обавезе без назнаке како би то уопште требало да се реши.

Значи пуно ту има ствари које су нејасне и пуно је ствари остављено да се реше саме од себе. Постоји проблем у наплати воде и цени воде на локалу или било где. Па наравно да постоји, дистрибутивне мреже су у лошем стању. Много би било паметније да се бавите моделирањем мреже. Нама су губици на водоводној мрежи до 80%. Значи, произведене и испоручене воде губици на мрежи су 80%. То је озбиљан приступ.

Децентрализација средстава од накнада за воде, која се уводи овим законом, са једне стране омогућава решавање неких проблема на локалу. Неких. Међутим, та су средства апсолутно недовољна да би се могло причати о било каквим капиталним инвестицијама. Шта тек да причамо о регионалним водоводним системима, као што је, на пример, регионални водоводни систем „Рзав“ Ариље? То је једини у потпуности изведен регионални систем, који снабдева водом Ариље, Пожегу, Лучане, Чачак и Горњи Милановац. Пет општина се удружило, 91% су финансирали тај пројекат сами, држава је учествовала са 9%, али тај регионални систем не може да ради у пуном капацитету. Не може зато што треба да се изгради брана на Великом Рзаву. Или, како би на локалном нагласку рекли, Великом Рзаву; ја, иначе, поштујем локалне нагласке.

Зашто не може да се изгради на преградном месту Сврачково? Зато што ви буџетом предвиђате на годишњем нивоу четири милиона евра за ту брану. То је таман да вам за 20 година буду захвални унуци људи који сада треба да користе ту воду, у најбољем случају за 20 година, где се „Хидротехника“ из Чачка „залауфа“, почне да ради, застане, чека шест месеци нове паре... И ви једну инвестицију поскупљујете за 40%; тако газдујете водама. Ја стварно то не могу да замислим.

Тим буџетом су, значи, опредељена средства само за то, за завршетак бране Ровни и за линију муља постројења за пречишћавање отпадних вода у Шапцу. Много већа средства су буџетом опредељена у Министарству грађевинарства, просторног планирања и инфраструктуре за ту врсту пројеката. То апсолутно не треба да буде тако. Зна се ко треба да газдује водама, зна се како треба да буде заокружена једна целина.

Пошто нам тренутно иду закон о комуналним делатностима, који је колико већ сутра у процедури, овај закон о водама, па Предлог закона о приватном партнерству и концесијама, који је такође данас на дневном реду, ако укрстимо та три закона, ми ћемо доћи до заједничког именоватеља, а заједнички именоватељ је партнерство, партнерство над нашим ресурсима. У таквим партнерствима, искуство је показало, Република Србија је увек у вазалном

односу. Значи, Република Србија је на својој територији у вазалном односу и губитник. То једна озбиљна влада и једно озбиљно министарство конкретно овде апсолутно не би смели да дозволе.

С обзиром на то да је Србија земља потписница Протокола о води и да хрли пут европских интеграција, као и отварању Поглавља 27, из области заштите животне средине, у оквиру којих се дужна пажња посвећује водама, са великом извесношћу се може рећи да ће заправо баш та поглавља бити највећи камен спотицања у том придруживању ЕУ.

Због тога, министре Недимовићу, молим да прекинете праксу маћехинског односа према сектору вода, шума и заштите животне средине и да их третирате равноправно са пољопривредом, коју не занемарујем, напротив, за коју такође сматрам да треба да има још бољи третман. Надам се да сте схватили да у вашим рукама стоји механизам заштите доброг дела драгоцених природних ресурса Републике Србије, а то је огромна одговорност и о такву одговорност заиста не би требало да се оглушите. Хвала вам најлепше.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар Бранислав Недимовић.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Захваљујем, господине председавајући.

Ево већ смо у једанаестом сату расправе о ова три предлога закона и јако је добро што се потегла прича на један овакав начин о систему и управљању водама на простору Србије. Ако од прва три закона која уђу у процедуру у мандату овог министарства буде један јако важан, а то су измене Закона о водама, мислим да ту не можемо говорити о маћехинском односу.

О питању квалитета појединих решења се да дискутовати, али сигурно је да систем вода, односно читав концепт управљања водама не можете мени да спочитавате, из простог разлога, јер смо овим предлогом ставили акценат на ову материју.

С друге стране, овде је много важније истаћи колико је потребно развијати свест о водотоковима. Ја ћу вам рећи једну ствар из искуства града у коме ја живим. Тамо су били пре четрдесетак година неки велики људи, умни људи који су изградили системе за заштиту од поплава. Онда смо сви мислили, свест је тако била изграђена, да нас никада не може задесити 2014. година, односно да се никад таква ствар неће десити.

Ово причам из једног простог разлога – наша свест о значају вода била је потиснута у неки други план; многи од нас нису се ни сећали последњих поплава које су биле на простору Србије, а овако обимних. То је оно што је важно и то морамо да негујемо, од школе па надаље.

Просто је невероватно шта сам тих дана могао да видим. Неке просте ствари, за које човек сматра да би свако требало да зна, гомиле људи нису знале,

зато што нису имали свест о значају вода и угрожености од вода. Ја инсистирам на томе из простог разлога, јер морамо да се боримо. Климатске промене су такве да морамо много да улажемо у систем превенције и морамо да се боримо на овај начин.

Што се тиче управљања на основу хидрографских сливова, то је једна од суштина овог прописа, ових измена и допуна Закона о водама. Ја сам данас неколико пута у току расправе наглашавао зашто је то важно, пре свега да бисмо на квалитетан начин управљали једним водотоком.

Што се тиче животне средине, ту нам нису постављена мерила у овој области. Једна од четири области за које је Министарство пољопривреде задужено у поступку преговарања са ЕУ је, између осталог, и Поглавље 27, које се тиче животне средине. Ту је неопходно још само завршити акциони план и ми смо спремни за отварање овог поглавља. Биће најтеже поглавље, тешко ће бити, али то је поглавље које је јако, са аспекта капацитета, спремно да буде отворено.

Што се тиче осталих ствари, мислим да је све у овом министарству важно, не зна се шта је од чега важније – да ли пољопривреда, да ли водопривреда, да ли прича о водама – тако да мислим да смо своје приоритете у погледу вода јасно исказали кандидујући ово на данашњој седници. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Тијана Давидовац.

Изволите.

ТИЈАНА ДАВИДОВАЦ: Поштовани председавајући, уважени министри са сарадницима, поштоване колеге и колегинице, Предлог измена и допуна Закона о пољопривреди и руралном развоју омогућиће, пре свега, коришћење ИПАРД средстава у износу од 175.000.000 евра која стоје на располагању Србији. Ове измене и допуне представљају предуслов за отварање Поглавља 11, у области пољопривреде. Закон представља велики корак напред и потпуну интеграцију европских стандарда у систем функционисања наше пољопривреде.

Што се тиче предлога измена и допуна Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, циљ је да се прошири број корисника средстава из буџета Републике Србије, пре свега у сектору сточарства. Подстицаје су досада добијала регистрована пољопривредна домаћинства, док пољопривредна газдинства која узгајају краве које нису уматичене за своја грла нису имале никакве подстицаје.

Циљ ових подстицаја јесте да се одржи постојећи број крава које су база за производњу телади за тов и јунећег меса, за које тржишне анализе говоре да има растући тренд тражње, како у окружењу тако и у свету. Такође, овим изменама и допунама закона уводе се мере подршке за младе пољопривредне произвођаче, посебно у девастираним регионима, који свој живот и егзистенцију виде на селу, у бављењу пољопривредном производњом.

Кроз неповратна средства у форми стартап средстава за одређене инвестиције пољопривредна газдинства треба да унапреде, односно диверзификују своју производњу и на тај начин обезбеде самозапошљавање и егзистенцију за своје породице. Такође, планирани су подстицаји за развој специфичног приступа у планирању руралног развоја, кроз формирање локалних акционих група које представљају јавно-приватно партнерство у циљу унапређења живота у руралним пределима.

Циљ ове владе је повећање обима инвестиција усмерених управо ка унапређењу услова живота и рада у сеоским пределима, а кроз измене и допуне овог закона додатно се уводи ред и усклађивање са класификацијом мера руралног развоја у ЕУ.

Што се тиче трећег предлог закона, о изменама и допунама Закона о водама, постоји више разлога зашто се приступило овим изменама и допунама. Од 2010. године имали смо више системских закона, као што су Закон о јавној својини и Закон о планирању и изградњи, који не дају квалитетна решења у начину управљања овом облашћу. Закон о јавној својини упућује на посебан закон у погледу располагања и управљања водним земљиштем, док Закон о водама није садржао одредбе о томе, док код Закона о планирању и изградњи, што се тиче обједињења процедура, наш постојећи Закон о водама није садржао елементе у том делу.

Изменом Закона о водама носиоци јавних овлашћења су Дирекција за воде или, на нивоу Војводине, покрајински органи. Овом изменом су у обавези да прикупљају информације за доношење водних аката.

Друге измене и допуне овог закона односе се на отклањање недостатака уочених у његовој примени. Уместо административног управљања уводи се управљање по сливовима. Затим се прописује обавеза доношења плана управљања водама, где се кроз просторне и урбанистичке планове уносе границе водног земљишта. Још једна новина је да Пореска управа више неће вршити утврђивање методологије и обрачуна плаћања накнаде за одводњавање; за то ће бити надлежно јавно водопривредно предузеће.

Ове измене и допуне Закона о водама омогућавају усклађеност националног законодавства у области вода са прописима ЕУ, као и обезбеђивање правног основа за даљу имплементацију различитих прописа.

Српска напредна странка ће подржати предложене измене и допуне ових закона јер оне имају позитиван утицај на развој руралних подручја у нашој земљи и верујемо да ће допринети да пољопривредници живе боље од посла којим се баве. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Милимир Вујадиновић.

Изволите.

МИЛИМИР ВУЈАДИНОВИЋ: Хвала, председавајући.

Даме и господо народни посланици, поштовани председавајући, уважени министре са сарадницима, грађани Србије, пред нама су данас три заиста важна законска решења – два из области пољопривреде, један се тиче вода. Доста тога је већ данас речено у току расправе. Покушаћу да скратим и осврнем се на оно што се тиче пољопривреде. Ово јесте једна од тема која је вероватно и најважнија или можда једна од најважнијих која може да уђе као тема за расправу у овај уважени дом.

Мислим да проблеми са којима се у овој области суочавамо захтевају јединство комплетног нашег друштва. Наиме, напоменућу, већ је речено, 10% учешћа у укупном БДП-у Србије, око 20% учешћа у извозу и у радној снази Србије мислим да је довољно разлога да се сви ујединимо око проблема са којима се Србија суочава у овим областима.

Наравно, поменућу да се у овим законима проширује број потенцијалних корисника, круг лица која могу користити средства у области пољопривреде. Добро је, такође, што ће у средиште интересовања ових законских решења бити стављени млади пољопривредни произвођачи из недовољно развијених подручја, о којима је министар већ у неком свом уводном излагању говорио па нема потребе да понављам.

Међутим, оно што ми је највише привукло пажњу, у питању су одредбе које се мењају и допуњују, а то је пре свега члан 10. Наиме, ако добро погледате, у члану 10 у предложеним изменама корисник подстицаја, тј. новчаних средстава која су исплаћена неосновано и услед неке административне грешке та средства мора вратити. Не само да их мора вратити, мора бити наплаћена законска затезна камата на та средства.

Покушао је данас – и још увек сам под утиском, не могу да се не осврнем, можда не бих наводио примере, доста је примера – мој колега Србислав Филиповић да наведе један пример, видели смо како је прошао. Наравно, након што су искључени микрофони, упућене су му увреде, претње, назван је џукелом, речено му је да ће бити бачен у море. Можда и не бих наводио пример, али не могу да се не вратим на тај догађај. Немам никакав проблем да нас неко у борби за истину и баци у море и назива било каквим именима, претрпео сам и ја и моја породица у прошлости и бацање у јаме, претрпели смо и разне друге погроме и четрдесетих и деведесетих година и немам проблем да ту истину још једном поновим. Наиме, реч је о том фамозном винограду у Крчедину од 50 хектара.

Да би било грађанима Србије јасније, подстицај за садњу тог винограда узет је у августу, земљиште је узето у закуп у новембру. У питању је 525.000 евра. Да смо имали овакву једну законску одредбу тада, тај износ би морао бити

враћен и морала би бити наплаћена законска затезна камата. Ради се о милионима евра. Због тих и таквих ствари Србија, српски сељак је данас ту где је, пољопривреда је данас ту где је. Можда ћу због тога бити бачен у море; требаће им доста труда, прилично сам тежак, али можда им помогну и ови које су амбасадори земаља Северноатлантске алијансе увели у Парламент, а мало им је помогло и батинање жена.

Не бих ја нешто даље говорио о овом питању, довољна је чињеница да је три милијарде динара више издвојено за пољопривреду ове године. То јесу конкретни кораци, то није само декларативна и демагошка прича коју овде често слушамо, из дана у дан. Молим вас, министре, наставите са доношењем и предлагањем оваквих и сличних мера и закона. Док год идете у овом правцу, док год радите на овај начин, сигуран сам да ћемо сви ми, моја маленкост као народни посланик, посланичка група којој припадам, већина у овоме парламенту, већина у Србији, што је најважније, стајати иза вас и ваших корака.

На крају да напоменем, све законске предлоге који су данас пред нама подржаћу у дану за гласање. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Ненад Божић.

(Саша Радуловић: Саша Радуловић, уместо њега. Претходни председавајући је прво прочитао Ненада Божића. Зашто ово радите?)

Реч има народни посланик Весна Ракоњац.

ВЕСНА РАКОЊАЦ: Уважени председавајући, поштовани министре са сарадницима, данас говоримо о сету веома важних закона из области пољопривреде и водоснабдевања.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Извините, колегинице.

На основу члана 109, господине Радуловићу, зато што добацујете док говорник говори, изричем вам опомену.

(Саша Радуловић: Није вас срамота, господине Арсићу? Срам вас било господине Арсићу!)

Из истог разлога добијате и другу опомену.

Господине Радуловићу, искључени сте из даљег рада. Одузимам вам реч.

(Саша Радуловић: Срам вас било што ми нисте дали реч.)

Затражите реч, колегинице.

ВЕСНА РАКОЊАЦ: Хвала.

Уважени председавајући, поштовани министре са сарадницима, поштоване колеге народни посланици, данас су пред нама веома озбиљни закони, закони врло комплексне природе и верујем да ни министру а ни његовим сарадницима у Министарству није било лако да направе овакве законске предлоге. Наравно, треба ускладити многе ствари и са прописима ЕУ, али не зарад ЕУ, већ зарад наших грађана и наших бољих услова за живот.

Какав је однос био према води – нашем благу, јер другачије не могу воду да назовем – можемо да видимо из тога какве су се ствари дешавале 2014. године, у време катастрофалних поплава. Имали смо прилике да видимо, буквално, када се вода повукла, шта је остало у речним токовима. Па то је било за једну огромну депонију. То није направио неко други, није дошао нико са стране; то смо урадили ми сами себи, природи, а она нам је тако узвратила.

Колико је ово комплексно питање и колико је неодвојиво и питање са здравственог аспекта, јер лекар сам по струци па ћу се усредсредити на то, имам само један пример који се десио 1956. године. Познат је као „Минамата синдром“; десио се у Јапану и догодило се велико тровање храном. Наравно, људи који су живели у приморском подручју хранили су се рибом, а отровали су се живом. Поставило се питање откуд тровање живом. У непосредној близини била је фабрика за прераду ацетата и жива која је у том процесу учествовала као отпадна вода ушла је у море и, наравно, биолошким циклусом нашла се у морским плодовима и риби.

То је само један пример како је екосистем, и како је природа неодвојива и како морамо да водимо рачуна. Оно што је урађено овим законима, а први пут видим да је коначно здравствени део остављен здравству; у неком претходном периоду смо имали праксу да сви желе тај део некако да прихвате и привуку себи. То смо имали и са Законом о безбедности хране, када је велики део предат ветеринарима а испоставило се да не могу да испрате тај део приче; зато имамо велике проблеме данас.

Овим законом је јасно дефинисано чије су надлежности у ком делу, и то је веома добро. Свакако, оно што желим још да нагласим, у ствари да питам пре свега – зашто нису обухваћени алтернативни извори водоснабдевања? То су артески бунари и бунари као локални извори водоснабдевања. То је један велики ресурс, веома значајан ресурс и за одбрану земље и за превентиву у неком другом смислу. Када дође до великих хаварија, онда посежемо ка тим алтернативним решењима и алтернативним изворима водоснабдевања. Они су урушени опет нашом небригом. Довољно је само погледати на сеоском подручју колико бунара је претворено, нажалост, у септичке јаме. То је просто богохулно и то једноставно треба регулисати на неки начин. Можда ће неким другим подзаконским актом ово подручје бити регулисано, али мислим да га не треба оставити потпуно по страни, јер је веома значајно.

Оно што се мени веома допало у овом закону је да, коначно, онај ко је и главни у том процесу загађења водотокова треба да сноси и одговорност, треба да сноси и последице уколико се оглуши о оно што је закон прописао. Редовна мерења, редовна извештавања, а ако ти привредни субјекти немају лабораторије које могу да ураде посао у њиховом склопу, претпостављам да могу да имају

уговоре са акредитованим лабораторијама да то раде за њих и да редовно извештавају Министарство пољопривреде, односно надлежно министарство, да ли ће то бити екологија или неко друго у будућности. Углавном, овај закон није ништа препустио случају.

Мислим да у дану за гласање не треба да имамо дилему да ли да дамо подршку и министру и његовим сарадницима и овим законима који су данас на дневном реду. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Оливера Пешић.

ОЛИВЕРА ПЕШИЋ: Захваљујем, председавајући.

Уважени министри са сарадницима, уважене колегинице и колеге народни посланици, говорићу о Предлогу закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју.

Према важећем закону одређени број пољопривредних произвођача није имао право на подстицаје управо за оне видове сточарске производње који бележе тренд раста, како у окружењу тако и у свету, а пре свега се мисли на производњу јунећег меса. Од укупног сточног фонда у Србији негде око једне половине, а то је око 200.000 крава налази се у мањим пољопривредним газдинствима, са два до три грла по газдинству. Из године у годину пољопривредни произвођачи се све више одлучују да смање број грла и телад продају јер чување није профитабилно у оној мери у којој би требало да буде.

Дакле, чињеница је да се из године у годину губи база за производњу квалитетне телад за тов и производњу јунећег меса и управо из тих разлога изменама и допунама овог закона постојећи подстицаји у сточарству проширују се и на подстицаје за краве за узгој телад за тов и на тај начин се постиже очување броја крава које су база за производњу јунећег меса и стварају се услови за повећање сточног фонда и унапређење сточарске производње.

Такође се уводи и нови подстицај за квалитетне товне бикове, квалитетне приплодне овнове и јарчеве, квалитетне нерастове са циљем да се пољопривредни произвођачи подстакну на узгој квалитетних приплодних мужјака. На тај начин се добија генетско унапређење запата, а такође и могућност да се врши мележење са неуматиченим грлима, чиме се кроз извесан период поспешује производња оних врста меса за којима на тржишту постоји тражња. Србија има добре услове за производњу јунећег меса и са изменама и допунама које се предлажу овим законом може да постигне добре резултате.

Изменама закона прецизирају се дужности корисника подстицаја као и обавеза у случају враћања финансијских средстава уколико се та финансијска средства ненаменски користе. Такође се прецизира да је корисник, уколико се не придржава својих обавеза, дужан да средства врати у одређеном року и, наравно,

плати затезну камату. Дефинише се и да се документација чува пет година и на овај начин ће се смањити малверзације и заштитити пољопривредни произвођачи којима је овај вид прихода једини извор егзистенције.

Измене овог закона дају пуну подршку оснивању пољопривредних удружења. Уводе се и подстицаји за промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју. Оно што је новина и што је јако важно, уводи се мера подршке за младе пољопривреднике. Циљ је да се младим пољопривредним произвођачима који свој живот и опстанак виде на селу пружи подршка. Нарочито ће акценат бити стављен на регистрована пољопривредна газдинства која се воде на младе људе.

Кроз бесповратна средства у форми старап средстава за одређене инвестиције, као и кроз посебне програме о којима је данас причао министар, ти млади произвођачи имаће грејс период од годину и по до две са ниским каматним стопама. Како смо данас чули, оваквим пољопривредним газдинствима ће се помоћи да унапреде своју производњу и да на тај начин остваре своје приходе за газдинство. Дакле, очекује се повећано интересовање за коришћење средстава подстицаја, тако да ће измене и допуне овог закона утицати директно на сва регистрована пољопривредна газдинства.

С обзиром на то да долазим из Лесковца, града који се одлучио за пољопривреду као стратешку грану развоја, где се више од једне половине становништва бави директно пољопривредом и где имамо регистровано 12.000 пољопривредних газдинстава, сматрам да ће од измена и допуна овог закона моји суграђани, као и грађани читаве Србије имати директну корист. Зато ћу у дану за гласање подржати предложене измене и допуне. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Љиљана Малушић.

Изволите.

ЉИЉАНА МАЛУШИЋ: Поштовани председавајући, поштовани министри са гостима из Министарства, даме и господо посланици, данас ћу говорити о Предлогу закона о изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју, као и Предлогу закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју.

Наиме, када говорим о овом закону, циљ овог закона је пре свега отклањање некаквих мањкавости које су биле присутне у прошлом закону а тичале су се управо коришћења фондова из ЕУ, тзв. ИПАРД фондова.

Врло је битно рећи да је ово огромна сума, негде око 175 милиона евра и наравно да ћемо вечерас дуго говорити о овоме, а самим тим што данас доносимо овај закон и расправљамо о њему отклонићемо и неке неправилности који се тичу рокова.

Наиме, оно што је мене фасцинирало у експозеу господина Вучића било је то да је рекао да ће 2017. године највећи проценат бити одвојен управо за пољопривреду, која је основна грана привреде и економије уопште, такође за капиталне инвестиције, затим за наменску индустрију, наоружање и културу, за све оно што је било наменски запостављано годинама.

Пре свега треба рећи да је у пољопривреди запослено чак 20% укупне популације запослених људи у Републици Србији, затим да је комплетан извоз што се пољопривреде тиче око 23%. Неко рече од наше уважене опозиције да је нонсенс ићи у ЕУ. Па, драга господо, ми 85% укупне привреде извозимо баш у Европску унију. То треба запамтити ако мислимо да живимо као свака нормална и развијена земља.

Оно што је такође врло важно рећи јесте да пољопривреда у економији учествује са 10%, врло битно. Драге колеге су такође говориле о томе да ми немамо стратегију. Напротив, ми имамо стратегију, имамо акциони план и управо постојимо дуго, и постојаћемо још дуго година, зато што радимо тимски, зато што се на најбољи могући начин бавимо економском политиком. А то је показао и експозе, где имамо суфицит од 3,1% и дефицит БДП-а само 1,7%. Такав резултат не памти се уназад 45 година. Браво за Владу Републике Србије!

Оно што бих ја истакла што се пољопривреде тиче а што је врло битно јесте да ће се следеће године 450.000.000 одвојити за локалне самоуправе, што је јако важно, и од тога ће бити издвојен део за рециклажу отпада. Такође, биће у локалним самоуправама део средстава и за отпадне воде. А оно што је врло важно за нашу децу и све нас који живимо у Републици Србији јесте да ће се мерити квалитет ваздуха, и то ће бити мониторинг у читавој Републици Србији.

Оно што ми морамо да урадимо, а већ радимо од 2012. године – и хвала богу да смо дошли на власт; да нисмо, ова земља је била потпуно девастирана, сећамо се само приватизације 550 предузећа, отпуштених радника преко 350.000 – ми смо у том периоду запослили преко 136.000 људи и проценат је пао са 27% незапослених 2012. године на 15% ове године, са тенденцијом да следеће године то буде 14%.

Шта треба нагласити? Треба нагласити – да бисмо младе људе вратили на село, морамо се потрудити да, пре свега, направимо инфраструктуру, да асфалтирамо некатегорисане путеве, да направимо социјалну климу и направимо добар живот на селу.

Сећам се 2009. године, кад је мој уважени колега причао о промоцији своје странке, да је за промоцију странке купио и 5,5 милиона вредан компјутер који не ради. Камо среће да је те паре уложио у младост, данас би преко хиљаду породица живело на селу и имало поприлично добре услове за живот.

Што се подстицаја за пољопривреду тиче, треба рећи да би требало углавном подстицати комплетан сточарски фонд, такође пчеларство. Затим, морамо обновити комплетну механизацију, системе за наводњавање, који су потпуно дотрајали. Затим морамо направити одељење или просторије где нам бораве животиње. Значи, морамо се потрудити да направимо све по европским стандардима. Ми смо земља придружница ЕУ, хвала богу да је тако, и сигурна сам да ће то бити у наредном периоду управо онако како је речено.

Шта још треба рећи? Да, нажалост, у транзицији се много тога изгубило, постоји депривација, млади људи апсолутно немају никакве стимулансе. Зато треба градити много малих фабрика, стартап предузећа, а ето имамо стартап предузећа која су већ, захваљујући нашим едукацијама са женама, будућим предузетницама, уродиле плодом.

Иначе, треба још рећи да се ова стартап предузећа финансирају на више начина – пре свега из буџета Републике Србије, затим из пројеката Министарства, такође из фондова за развој при ЕУ. Кад сам код тога, само још треба рећи да ми имамо изузетну сарадњу са Немачком развојном банком, са Европском развојном банком, такође са светским банкама. И баш управо на овај начин, подстичући пољопривреду, имамо већ сада изванредне резултате, у односу на прошлу годину раст, односно повећање из буџета је 8,11%, што је негде око четири милијарде динара. Одлично за Владу Републике Србије.

Сигурна сам, још много тога се може рећи. Ја бих само замолила све наше посланике који нису за опцију ЕУ да схвате да 85% извоза иде ЕУ, па бих у дану за гласање замолила све посланике да гласају за предлог овог изванредног закона. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има Миланка Јевтовић Вукојичић.

МИЛАНКА ЈЕВТОВИЋ ВУКОЈИЧИЋ: Хвала.

Поштовани председавајући, уважени министре са сарадницима, колеге посланици и посланице, као што су већ моје колеге изнеле, пред нама се данас налазе три врло важна закона – два из области пољопривреде и руралног развоја, и то измене и допуне Закона о пољопривреди и руралном развоју и Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, а трећи закон односи се на измене и допуне Закона о водама.

Сва три закона су од изузетног значаја и за сва три закона ће СНС, наравно, гласати у дану за гласање.

Да ова влада на одговоран начин прилази пољопривреди показује управо својим буџетом. Буџетом Републике Србије за 2017. годину планирано је да се за пољопривреду издвоји око 8,7% више, што у новцу износи око 3.300.000.000 више средстава за пољопривреду и пољопривредне активности. Зашто се издваја

више средстава? Зато што пољопривреда представља и те како значајну грану привреде и зато што пољопривреда у укупном БДП-у учествује са 10%.

Оно што бих желела да истакнем то је да је први закон који се односи на развој пољопривреде и руралног развоја у ствари закон који представља један правни оквир за повлачење средстава из претприступних фондова, а та средства износе 175.000.000 евра и она ће се, наравно, повлачити у траншама.

Зашто је значајно доношење овог закона? Зато што ће повлачењем ових средстава свакако бити унапређен квалитет пољопривредне производње; биће унапређена конкурентност пољопривредних производа; биће унапређен квалитет животне средине и биће унапређена комплетна пољопривредна производња као врло значајна грана напретка економије и уопште економског напретка Србије.

Оно што желим да нагласим јесте да се овим законом, сем дефинисања јасних процедура – и то оних процедура од подношења захтева, односно до подношења пројекта – на прецизан и јасан начин дефинише и надлежност Управе за аграрна плаћања кроз доношење решења, али се такође дефинише и жалбени поступак, као и поступак који се у случају доношења решења може покренути пред Управним судом.

Такође, овај закон је значајан зато што уводи три врло значајна механизма и три врло значајна алата која представљају основу ствари и релевантне податке. То су подаци који се односе на рачуноводствене податке, подаци који се односе на тржишне цене и подаци који се односе на земљишне катастарске парцеле. Зашто је то важно? Зато што адекватна пољопривредна производња и уопште аграрна политика једне земље може да се планира и прати на успешан начин само ако има адекватну аналитику, односно ако има адекватну базу података.

Што се тиче другог закона, а тиче се подстицаја, хтела бих посебно да истакнем један елемент, зато што он обухвата неколико сегмената развоја и напретка нашег друштва, а то су подстицаји који се односе на унапређење квалитета живота у руралним срединама. Ти подстицаји су значајни и са демографског, и са социјалног и са економског аспекта.

Са овим ћу завршити. Свакако да нема дилеме да ово јесу закони који у фокус стављају пољопривредна газдинства, пољопривредне произвођаче, да су усмерени ка напретку и развоју пољопривреде, да пољопривреда, како је премијер Александар Вучић истакао, јесте императив нашег развоја и напретка и у дану за гласање подржаћемо сва три предлога закона. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни послани Зоран Бојанић. (Није ту.)

Реч има народни посланик Звонимир Ђокић.

Изволите.

ЗВОНИМИР ЂОКИЋ: Поштовани председавајући, поштовани господине министре са сарадницима, поштовани посланици, пред нама су предлози закона које је поднела Влада о изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју и Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју.

Усвајањем оба предлога закона омогућићемо спровођење инструмената или, како министар воли да каже, алата за реализацију финансијске претприступне помоћи кроз такозвани ИПАРД програм из фондова Европске уније који су намењени земљама кандидатима за чланство у ЕУ, тј. омогућићемо физичким и правним лицима да приме одређене подстицаје из области подршке пољопривреди и руралном развоју.

Такође, омогућићемо и потврђивање и спровођење акционог плана као предуслова за отварање Поглавља 11, у области пољопривреде на нашем путу ка приступању Европској унији.

Изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју стварају се услови за коришћење ИПАРД фондова, тј. за одговорно и транспарентно управљање средствима Европске уније. Омогућава се уређење и идентификација земљишних парцела, што је један од предуслова за коришћење фондова Европске уније у пољопривреди, у складу са законодавством Европске уније. Омогућава се, такође, спровођење мера подршке за неразвијена и заштићена рурална подручја, али и за праћење економских параметара за контролу ефикасности спровођења мера.

Изменама и допунама овог другог закона, Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, шири се круг корисника, што је веома битно, подстицаја у области директних плаћања за сточарску производњу, квалитетних товних бикова, крава за узгој телади за тов, квалитетних приплодних овнова, јарчева, нераста итд.

Даље, уводе се мере подршке за младе пољопривреднике, што је од изузетног значаја, који свој живот и егзистенцију виде на селу и у бављењу пољопривредном производњом, кроз бесповратна средства у форми стартап средстава, а посебно младим пољопривредницима у регионима са отежаним условима за интензивну производњу и у економски неразвијеним општинама.

Уводе се и подстицаји за развој новог начина планирања руралног развоја кроз формирање локалних акционих група, такозваних ЛАГ-ова, посебног вида јавно-приватног партнерства у руралним подручјима који укључују све заинтересоване – од предузећа, предузетника, јавних институција па до пољопривредника и грађана.

Оснивањем такозваних ЛАГ-ова и израдом локалних стратегија и планова руралног развоја омогућава се њихова реализација финансирањем кроз

претприступне фондове Европске уније, како за пољопривреду тако и за инфраструктуру, образовање итд.

Ово ми је посебно привукло пажњу, јер локалне акционе групе, тзв. ЛАГ-ови, треба да постану важан ослонац становништву руралних подручја у осигурању бољих животних и радних услова на својим подручјима. Оне треба да постану покретачи руралног развоја локалне заједнице, јер заједничка пољопривредна политика Европске уније управо ЛАГ-овима препушта планирање и реализацију пројеката руралног развоја у циљу ревитализације села и стварања нових радних места, јер људи са терена најбоље знају како управљати пољопривредним ресурсима и покренути развој сопственог подручја.

Пољопривредницима требају добро организовани ЛАГ-ови, јер су они права карика у ланцу повлачења новца из претприсупних фондова Европске уније намењених пољопривреди и руралном развоју. Оснивањем ЛАГ-ова ова сеоска подручја ће имати право да учествују у добијању средстава фондова Европске уније која су намењена насељима која имају мање од 25.000 становника. Локална акциона група или ЛАГ представља партнерство приватног, јавног и невладиног сектора и у свом саставу може имати представнике заинтересованих привредника, пословних удружења, предузећа, пољопривредних газдинстава и пољопривредника, представнике невладиних организација, али и представнике локалне власти са акцентом на пољопривреду.

Што се тиче трећег закона који је припремило ово министарство, пред нама је Предлог закона о изменама и допунама Закона о водама, који је поднела Влада. С обзиром на то да сам истрошио пуно времена, скратићу. Овим предлогом измена и допуна Закона о водама усаглашава се овај закон са другим прописима и законима, отклањају се недостаци, уводи се обавеза да се у просторне и урбанистичке планове уносе границе водног земљишта, регулише се експлоатација речних наноса итд., а све у циљу смањења ризика од поплава и других несрећа.

Предлажем да у дану за гласање изгласамо сва три закона. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Станислава Јаношевић.

СТАНИСЛАВА ЈАНОШЕВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Поштовани министре, поштовани народни посланици, поштовани суграђани, у данашњој дискусији узимам учешће на тему предлога закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју. Ставићу акценат на кључне ствари, али и дати своје мишљење, уважавајући ваше време.

Дакле, стицањем статуса кандидата у марту 2012. године Србија је добила могућност да користи средства ИПА фондова. Овим законом додатно уређујемо циљеве пољопривредне политике и политике руралног развоја, регистар пољопривредних газдинстава, као и надзор над спровођењем ових

закона. ИПА фондови омогућују нам коришћење помоћи за развој руралних средина и ти фондови се додељују пољопривредним газдинствима, као и другим лицима у складу са ИПАРД програмима. Примера ради, у Средњебанатском управном округу је земља изузетно квалитетна, као и у целој Војводини, делом Мачви и Шумадији.

Међутим, прецизније говорећи, у једном изузетно малом селу у Банату, у Банатском Вишњићеву, где су парцеле прве класе по квалитету и где живи свега 200 становника, искључиво од пољопривреде, овај закон ће бити од велике користи. Иста је ситуација у селима Стајићево, Меленци, Елемир, Тараш. Ја вам говорим ове чињеничне ствари пошто сам у сталној комуникацији са мештанима тих насељених места. Они се, поред пољопривредне производње, окрећу и сточарству. Коначно ће ови људи имати прилику и сви ће моћи да изађу на црту користећи ИПАРД фондове, дакле првенствено пољопривредна газдинства, а не само велики земљопоседници који су били пајташи креатора бившег режима власти и на тај начин арчили буџет Републике Србије.

Једна веома занимљива ставка је да су, за време министра Саше Драгина, приморавали пољопривредне произвођаче да вештачко ђубриво купују од фаворизованих трговаца и тиме покупили кајмак. Ово више, на сву срећу, није пракса. На овај начин сељани ће коначно моћи да путем ових средстава обнове своју механизацију и побољшају квалитет свог рада.

Хвала, министре Недимовићу, и хвала вашем тиму што сте заиста уложили много снаге и упућујете нас на то како се користе ови пројекти. Ви имате заиста слуха за све слојеве у друштву, и нема нико протекцију, без обзира на количину хектара коју поседује. Нема заиста никаквих врста протекција и ви нам некако враћате веру и шансу да поштен свет може да живи од свог рада. Стога ћу у дану за гласање подржати сет ових закона. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Александра Томић.

АЛЕКСАНДРА ТОМИЋ: Уважени председавајући, поштовани министри, колеге посланици, ево при крају смо дискусије у начелу о овим законским предлозима. Оно што треба рећи, ово је суштински наставак процеса европских интеграција. Чули смо и да је у питању Поглавље 11 и да је у питању спровођење стратегије коју је Влада још у прошлом сазиву усвојила, када говоримо о пољопривреди и руралном развоју.

Оно на шта бих подсетила јесте да нам се не сме никада више догодити да се због неког министра који потиче из једног града Управа за аграрна плаћања сели тамо и да нам он држи овде лекције о томе како смо ми пропустили да се 250.000.000 евра укључи у привредне активности намењене за пољопривреду. Да не причамо о томе да је протеклих година комплетно Министарство

пољопривреде, преко 60 људи, сваки дан путовало из Београда у Шабац и да је преко 10 државних аутомобила ишло тамо да би се радио тај посао. Значи, то више никада не сме да нам се деси. Једноставно, неки нам држе лекције а за то немају ни моралног, а камоли неког политичког права овде.

Друго, никада више не сме да нам се деси да се појаве тајкуни типа Мишковића, који увозе млеко у праху и потпуно затворе тржиште „Имлеку“ за продају, а онда једноставно држава изгуби процес када је у питању монопол и иста та држава исплати „Имлеку“ 750.000 евра на конто одштетног захтева. Значи, такви случајеви више никада не смеју да постану стварност и то је оно по чему се и СНС и Влада коју води господин Вучић одликују, да такве врсте монопола у држави више не постоје.

Велика је ствар што сте министар који долази из једног града који сте водили и који, наравно, за основну делатност има пољопривредну производњу и прерађивачку индустрију. Дошли сте да водите практично сектор не само пољопривреде и руралног развоја, него и део заштите животне средине, зато што јако добро то разумете – прво, које су наше обавезе када су у питању европске интеграције, али и ко добро разуме шта значи ИПАРД.

Значи, грађанима Србије, и онима који нису пољопривредни произвођачи, треба рећи да је сада тренутак у Србији када власници парцела до два хектара могу да повуку субвенције из државног фонда, значи из буџета Републике Србије, уколико се заиста баве одређеном врстом инвестиција, одређеном примарном пољопривредном производњом, одређеним инвестицијама у опрему, конкретно у прераду, а власници преко два хектара могу да се удруже и да са формирањем одређених ЛАГ-ова, тзв. локалних акционих група, по принципу конкурисања за средства из ЕУ преко ИПАРД фондова могу да повлаче субвенције за све оно што су урадили на том пољопривредном земљишту.

Кроз ЛАГ-ове, значи, учествују и невладине организације које се баве овим делом, и локалне самоуправе, и представници Министарства, али и представници одређених пољопривредних произвођача, као и прерађивачка индустрија. Уколико се уједине сви ови фактори у друштву, заиста могу доста тога да повуку.

Оно што је важно рећи, ми сами себи креирамо будућност и колико ћемо финансијских средстава из европских фондова повући – значи, на основу онога колико смо способни да заиста одрадимо овај посао. Уколико не будемо способни, ми можемо као Хрватска да лажемо и кажемо – повући ћемо годишње, типа, 100, 200, 300 милиона, а да заиста повучемо 50. Али то не треба да радимо. Ми морамо, пре свега, да будемо одговорни према себи и према својим грађанима. Али и ти грађани и произвођачи да буду одговорни према себи, да се

организују на овај начин, као што ИПАРД диктира, и да заиста повлаче паре из европских фондова за своје потребе. Тиме, суштински, ми можемо заиста да покренемо своју пољопривреду, али и прерађивачку индустрију.

Оно на шта бих ставила фокус, то је да не заборавимо одрживи рурални туризам. Тиме се највише баве жене пољопривредни произвођачи, а да не заборавимо и оно са чиме се Женска парламентарна мрежа носила, а то је да жене пољопривреднице треба у будућности, кроз промену правилника, заиста да вуку одређена своја права, јер када долази до развода, онда углавном жене пољопривредни произвођачи остају без земље коју су радиле и да на тај начин помогнемо да заиста остваре своје право на рад, на који су навикле цео свој живот.

На крају бих рекла – потреба је да умрежимо информатички сва удружења пољопривредних произвођача. Одређена удружења су имала такав предлог код Министарства за телекомуникације када су расписивани конкурси. Међутим, нису схватили то на прави начин и због тога ће сигурно конкурисати код вас, код Министарства за пољопривреду. Мислимо да ћемо на тај начин суштински подићи и ниво квалитета уопште привредних активности везаних за рурални развој.

Иновације кроз одређену врсту активности, кроз наводњавање и противградну заштиту и све већа примена дела који се односи на едукацију које је ваше министарство спроводило у протеклом периоду, могу да доведу до тога да заиста и они који се некада и нису бавили пољопривредом нађу одређени интерес кроз то што имају, рецимо, неко земљиште које су наследили, да заиста крену пут ових пројеката и да једноставно покрену пољопривредну производњу и прерађивачку индустрију у позитивном правцу.

Због тога у дану за гласање заиста треба подржати све механизме које сте дали кроз ове законске предлоге. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Ненад Митровић.

Изволите.

НЕНАД МИТРОВИЋ: Поштовани председавајући, господине министре са сарадницима, даме и господо народни посланици, данас на дневном реду имамо три законска предлога – Предлог закона о изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју, Предлог закона о изменама и допунама Закона о подстицају у пољопривреди и руралном развоју и Предлог закона о изменама и допунама Закона о водама. Ја ћу се у свом говору осврнути на прва два законска предлога о изменама и допунама закона.

Могу да кажем да Предлог закона о изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју и неопходност измена и допуна овог закона је што овом изменом и допуном омогућавамо несметано коришћење средстава

ИПА фондова намењених пољопривреди и руралном развоју. Новчана средства ИПА фондова значајне нам за пољопривреду и рурални развој, а биће реализована преко Управе за аграрна плаћања.

Наиме, овим законом уређујемо поступак рада Управе у погледу додељивања средстава из ИПАРД фонда који представља финансијски инструмент ЕУ за претприступну помоћ руралном развоју. ИПАРД подстицаји су подстицаји руралном развоју који се додељују пољопривредним газдинствима и другим лицима у складу са ИПАРД програмом.

Циљ свега овога биће раст производње и стабилност дохотка произвођача, као и то да ћемо створити услове да 175.000.000 евра новчаних средстава који су на располагању Србији из претприступних фондова искористимо.

Када посматрамо измене и допуне Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, долазимо до закључка – под један, ширење круга корисника који могу да остваре право на подстицај и, под два, увођење категорије младих лица, пољопривредних произвођача који ће моћи преко подстицајних средстава организовати пољопривредну производњу.

Када говоримо о ширењу круга корисника који могу да остваре право на подстицај, односи се пре свега на сточарство, односно производњу јунећег меса, уводи се подстицај за краве за узгој телад и тов. У општинама Бујановац и Прешево подстицајна средства за 2016. годину по основу матичења животиња износе око 74.000.000 динара.

Ширењем круга корисника који ће на основу ове измене и допуне Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, по процени, за Бујановац и Прешево имаћемо повећање износа подстицајних средстава за око 15.000.000 динара, што је од изузетне важности за кориснике подстицајних средстава. Што значи да ћемо у наредној, 2017. години по основу матичења животиња имати близу 100.000.000 динара.

Ширењем круга корисника који имају право на подстицај с једне стране оствариће се новчани приход за кориснике који имају право на подстицај, а с друге стране, смањићемо могућност нелегалног промета живе стоке.

Друга битна ствар ових измена и допуна Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју је то што се уводи мера подршке за младе пољопривреднике. Циљ ове мере је подршка младим пољопривредницима, пре свега у неразвијеним општинама, да преко бесповратних новчаних средстава у форми стартап кредита могу отпочети пољопривредну производњу у оквиру својих пољопривредних газдинстава, на тај начин обезбедити новчана средства за нормалну егзистенцију своје породице и остати да живе на својим имањима а

не да долазе у ситуацију да напуштају своја вековна огњишта и селе се у развијеније средине.

Српска напредна странка ће у дану за гласање подржати све измене и допуне предложених закона. Позивам и остале колеге народне посланике да подрже ове законске предлоге. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Владо Бабић.

Изволите.

ВЛАДО БАБИЋ: Хвала.

Поштовани председавајући, цењени господине министре са сарадницима, поштоване колегинице и колеге народни посланици, данас су пред нама два предлога закона из домена пољопривреде, и то Предлог закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју и Предлог закона о изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју.

Предлогом закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју, нарочито у сточарској производњи, постиже се већи квалитет стварањем услова за усмеравање подстицаја у области директних плаћања, и то на шири круг корисника. Веома је добро што се регистрована пољопривреда газдинства за производњу у сточарству проширују и на квалитетне товне бикове, на краве за узгој телади за тов, квалитетне приплодне овнове и јарчеве и квалитетне приплодне нерастове.

Овим променама прецизније се дефинише која лица имају право на коришћење тих подстицаја, односно прецизније се прописује који се подстицаји за поједине категорије могу остварити.

Примера ради, подстицај за тов јунади остварују она газдинства у којима је товно грло намењено за производњу меса провело у власништву лица које има право на коришћење ове врсте подстицаја најмање 185 дана, након чега је продато кланици или намењено извозу.

Све ове измене и допуне Закона о подстицају у пољопривреди указују на то да се стимулише повећање и стабилност сточарске производње. Да би се ови циљеви могли остварити, савремено тржишно оријентисана производња у сточарству мора се заснивати на коришћењу висококвалитетних и специјализованих чистих раса и хибрида и потребног генетског материјала за ремонт основнога стада, у циљу остваривања високих резултата у овој производњи.

Сматрам да овим изменама и допунама Закона о подстицајима ипак нису обухваћене аутохтоне расе, пре свега говеда и оваца, па је потребно да се уведу подстицаји и за њих, због чистоте и генетике тих раса. Реално би било да се закон допуни и да се обухвати подстицај за расу оваца „праменка“. Ова раса

оваца присутна је у већем броју, са тенденцијом ширења на територију Бачке и Баната, са добрим квалитетом јагњећег меса, са добрим рандманом (то је однос меса и костију), са добром економском исплативошћу и релативно јефтинијим начином држања. Такође предлагем да се допуни закон и да подстицај обухвати и тов бројлера.

Исто тако, требало би да премије за млеко за 2017. годину остану на досадашњем нивоу. То је веома значајно за ту производњу, та премија води ка већој производњи и стабилности у производњи млека.

Све предложене мере из овог предлога закона доприносе побољшању сточарске производње и воде ка већој стабилности – стабилној и сигурној производњи у сточарству.

Што се тиче предлога закона о пољопривреди и руралном развоју, исти ће омогућити поштовање правила и рокова који су утврђени споразумима и остварењем циља, а то је стварање правне основе за спровођење ИПАРД програма, односно повлачење финансијских средства из претприступних фондова ЕУ за пољопривреду и рурални развој.

Коришћењем ових средстава свакако ће се повећати стандард и конкурентност у области пољопривреде и руралног развоја. То значи да ће од тога корист имати српска пољопривреда, док ће администрација истовремено морати да се унапређује, односно прилагоди правилима која важе у ЕУ.

Користећи ове фондове допринеће се томе да млади остају на селу, а не да одлазе у иностранство. Имајући све ово у виду, у дану за гласање СНС ће подржати оба ова предлога закона. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Пошто на листама посланичких група више нема пријављених за реч, пре закључивања заједничког начелног претреса питам да ли желе реч председници, односно представници посланичких група или још неко ко није искористио своје право из члана 96. Пословника. (Да.)

Реч има народни посланик Мирослав Алексић.

МИРОСЛАВ АЛЕКСИЋ: Захваљујем.

Ја сам данас говорио, изнео своје ставове и мишљења о законима о пољопривреди, као и ставове НПС-а, али оно што је мој утисак данас о значају пољопривреде, а то се добро види по интересовању посланика, којих је данас овде целог дана било између 50, 60 и 70.

Похваљујем министра који је цео дан био овде и само се бојим да му не замери премијер Вучић јер је дуже од њега седео овде у Парламенту – што значи да сте хтели да саслушате све дискусије. Међутим, проблем је што у тим дискусијама нисте имали ништа паметно да чујете. Посланици владајућих партија су углавном говорили хвалоспеве Александру Вучићу, говорили о

анализи експозеа. Ту је предњачио господин Атлагић, који је најбоље анализирао, у више наврата, експозе Александра Вучића. Волео бих да ми каже шта је то заправо Европска комисија и шта она ради, пошто је и о њој говорио.

Што се тиче пољопривреде, у 630.000 газдинстава ради 1.450.000 људи и то је и те како важна тема и за овај парламент и за Србију и за све нас. Дакле, пољопривредници раде више и од премијера и више од свих нас, и заслужују да их ми овде поштујемо.

Што се тиче министра, ви сте ми данас рекли да погледам сајт. Ја сам погледао и на сајту сам видео да је земља корисник географско подручје Републике Србије без Косова и Метохије. Дакле, да ли пољопривредници КиМ могу да рачунају на ИПАРД програм или не, пошто нису обухваћени овим програмом?

На крају хоћу да кажем да ће посланичка група СДС-НПС гласати за овај предлог закона зато што он „откључава“ тај проблем везано за ИПАРД средства, нећемо да стопирамо наше пољопривреднике, а вас држимо за реч да ћемо у априлу добити акредитацију и коначно кренути са реализацијом тих средстава, за разлику од премијера, који је неколико пута већ слагао у вези са тим. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Бошко Обрадовић, два минута, 21 секунда.

БОШКО ОБРАДОВИЋ: Поштовани грађани Србије, ево ја, познати кафански певач са Ибарске магистрале, силеџија који туче жене, једна полуписмена битанга, желео бих за крај да кажем нешто у вези са оним што ви радите српској пољопривреди.

Од Проте Матије Ненадовића до данас није било веће политичке преваре од СНС. Господо напредњаци, ред је да вам неко каже да се европске интеграције не могу сипати у тракторе и не могу засејавати на српским њивама.

Постоји једна добра народна пословица која одсликава заправо вашу политику уласка Србије у ЕУ и која гласи – не липши магарче до зелене траве. Дакле, пет година ваших СНС-овских лажи и превара бирача Србије кулминирају са овим вашим празним законским причама. Од 2012. године обећавате грађанима Србије 175.000.000 евра из некаквих претприступних европских фондова. Ево, пет година нема динара а камоли 175.000.000 евра из тих фондова. Сада сте, после пет година власти, решили да нешто урадите по том питању, а опет и за то ће вам требати неколико година – под условом да вам икад ЕУ акредитује Управу за аграрна плаћања.

Оно што желим посебно да поставим питање то је вама, господине министре, постављено још својевремено од редакције „Агробизнис“ магазина и месецима уназад избегавате да одговорите на то питање, а то је једна нова

млечна афера која данас дрма Србију, па сам ја донео и доказе у том правцу. Ево, ово је „Имлек“, „Моја кравица“, лепо је исписана на ћирилици, лепо пише један и по литар млека. Ово је чувена хрватска компанија „Дукат“ и нигде не пише напред колико ова боца износи, где треба по правилнику о декларисању хране да стоји шта они заправо продају у Србији. Министарство трговине признаје да они манипулишу, јер тек иза стоји нето количина од 1.450 милилитара. Ви четири месеца нећете да одговорите шта је истина о новој млечној афери компаније „Дукат“ која заправо овде манипулише на тржишту Србије.

Дакле, то је доказ како је хрватизација преузела наше тржиште и како хрватски тајкуни купују, ведре и облаче по Србији. Молим вас да коначно добијемо одговор на ову нову млечну аферу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Бојан Торбица.

БОЈАН ТОРБИЦА: Поштовани председавајући, цењени министре, колеге посланици, данас смо имали прилику да присуствујемо расправи током које су поједини опозициони посланици, нарочито оних партија које су припадале бившем режиму, покушали да нам покажу колико су велики пољопривредни експерти и колико им је одједном стало до пољопривреде и пољопривредника. Али једино што су успели јесте да се сви уверимо у оно што одавно знамо, да је уништавање пољопривреде, пустошење и упропаштавање пољопривредних комбината и очајан положај пољопривредника током њихове владавине била последица њихове смишљене и организоване криминалне владавине.

Пошто стварно нисам пољопривредни стручњак њиховог калибра, ја ћу овај пут говорити мало о предложеном закону о изменама и допунама Закона о водама. Водени потенцијал, уз земљиште, представља најзначајнији природни ресурс којим Србија као држава располаже. Када причамо о водама, морам напоменути да ће – по извештају УН – у року од најдаље две деценије две трећине човечанства осетити озбиљан недостатак воде. Тај исти извештај каже да у овом тренутку око милијарду људи нема приступ пијаћој води, да две и по милијарде нема обезбеђене елементарне санитарне услове, а да више од пет милиона људи годишње умре од болести које су узроковане загађењем воде. Што је најстрашније, сваког дана у свету око шест хиљада деце млађе од пет година умре управо од болести проузрокованих загађењем воде.

Сваког дана се у свету у реке, језера и друге водене токове баци шест милиона тона отпада. Неодговоран однос према оваквим ресурсима може да доведе не само до еколошке катастрофе, него и катастрофа великих размера које угрожавају опстанак целокупног човечанства. Оно што нам је дала природа требало би да сачувамо правилним управљањем, што као могућност пружа овај закон, и унапредимо. Здраве и употребљиве воде биће сваким даном све мање,

па није чудо што многи сматрају да је 20. век био обележен ратовима за нафту, а да ће 21. век бити обележен ратовима за воду.

Какво је стање у Републици Србији? Дуго је владала заблуда да је Србија богата воденим ресурсима. Међутим, природни услови који детерминишу водни режим на територији Србије доста су неповољни, пошто се само 8% залиха воде формира на нашој сопственој територији. А квалитет воде знатно је погоршан делатношћу човека, тако да велики број водотокова и изворишта у Србији не задовољава критеријуме за коришћење воде.

Када говоримо о Предлогу закона, посебно морам да похвалим то што су уочени бројни недостаци у примени актуелног Закона о водама, који ће бити исправљени. Пре свега, уместо територијалног управљања водама, уводи се управљање по сливу. Овим изменама водна подручја се одређују на основу техничког аргумента, а то је у овом случају хидрографски слив, и тиме се афирмише један од основних постулата у водопривреди, да је слив основна јединица за управљање.

Друга позитивна новина је што се Предлогом закона обезбеђује транспарентност поступка за давање у закуп водног земљишта као добра од општег интереса, пошто ће се водно земљиште у јавној својини, усвајањем ових измена, давати у закуп кроз поступак јавног надметања или прикупљања писмених понуда путем јавног оглашавања. Из тога произлази да ће се за коришћење водног земљишта у јавној својини, уместо накнаде за коришћење коју је утврђивала Влада за сваку календарску годину, плаћати закупнина – која не може бити испод тржишне висине закупнине.

Пошто се јавним водопривредним предузећима, поред осталог, дају на управљање и водни објекти за заштиту од ерозије и бујица на сливовима акумулација којим управљају, из разлога међусобне функционалне повезаности ових објеката, као и у пракси показане немогућности јединице локалне самоуправе да управља овим повереним објектима, те да се прекине досадашња лоша пракса и одсуство резултата у заштити од штетног дејства ерозија и бујица због недостатка кадровских и финансијских капацитета јединица локалне самоуправе, као и да се ова комплексна област подигне на републички ниво, уз учешће свих надлежних сектора, који ће заједнички усаглашеним активностима омогућити реализацију израде карте ерозије за територију Републике Србије, проглашење ерозионих подручја, њихових граница и услова за коришћење као кључних предуслова за унапређење ове области.

На крају, нарочито бих похвалио измене у вези са вађењем речних наноса са водног земљишта, пошто смо сведоци да је током претходне две деценије неконтролисана експлоатација шљунка и песка довела до промена токова појединих река, спуштања корита, угрожавања мостова, помора рибе или

потешкоћа у водоснабдевању, као и да је на више места копање утицало на оштећење насипа, што је погоршало ефекте поплава.

Ова област, која је у прошлости била извор многих криминалних радњи – како злоупотребама у оквиру дозвољене експлоатације тако и дивљом експлоатацијом речног наноса – сматрам да ће овим законом бити уређена на много квалитетнији начин. Убеђен сам да ће Предлог закона о изменама и допунама Закона о водама омогућити много боље газдовање и однос према водама и водотоцима, те ће у складу са тим посланичка група Покрет социјалиста, Народна сељачка странка, Уједињена сељачка странка у дану за гласање подржати предлог овог закона, као и предлоге закона о изменама и допунама Закона о пољопривреди и руралном развоју и закона о изменама и допунама Закона о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Горан Јешић.

ГОРАН ЈЕШИЋ: Мислим да сам данас био довољно јасан. Закон о државном пољопривредном земљишту је катастрофалан, коруптиван, није добар и у колизији је са свим оним што ви радите овим законима. И нема начина да објасните како да одузмете примарним пољопривредним произвођачима који су способни, а наменили сте средства ИПАРД-а пре свега њима, а не неким неспособним произвођачима.

Што се тиче Закона о водама, он је добар закон. Поднели смо неке амандмане и надам се да ћете их усвојити. Они се тичу онога што знамо о водама. Мислим да га треба усвојити и треба направити тај искорак да решимо недостатке које смо имали у прошлом закону.

Закон о пољопривреди и руралном развоју отвара врата европских интеграција и могућност привлачења пара и Демократска странка никада неће бити против таквог закона. Ми можемо да покушамо да га поправимо. Наши амандмани су више техничке природе, јер мислимо да су амандмани које сте предложили такви да не можемо више да интервенишемо на тај закон, али ово нас задовољава.

Што се тиче закона о подстицајима, за њега не можемо да гласамо. Нисмо остварили ниво давања који је имала ДС у своје време. Знамо да немате пара. Постоје још неки проблеми, а то је доследност и извесност, на које нисмо могли да интервенишемо овим амандманима, предвидивост у пољопривреди, и то треба променити. Пара, на крају, има. Оног тренутка кад паре из фиктивних глупости које инвестирамо, типа „Ер Србија“ и „Београд на води“, лоцирамо у здравство, пољопривреду и образовање, тада ћете имати нашу подршку.

За сада ћемо гласати, после дебате, за ова два закона. Мислим да су добри и мислим да сте добро одрадили свој посао. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли још неко од представника, односно овлашћених представника жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Ивана Стојиљковић.

ИВАНА СТОЈИЉКОВИЋ: Захваљујем, председавајући.

Ја бих за крај морала да се осврнем на примедбу да данас није било интересовања за ове законе, што свакако не стоји. И у ове касне сате грађани могу видети да у сваком тренутку посланика већине има бар 25 пута више него посланика опозиције, што вероватно и показује нашу снагу у садашњости, а у будућности још више. То је што се тиче примедбе да није постојало интересовање. Интересовање је и те како, нарочито, као што сам већ рекла, за наше природне ресурсе, које ми изузетно поштујемо, и за наше пољопривреднике, које и те како поштујемо.

Поједине коментаре које смо исто чули на крају у принципу не бих нешто посебно коментарисала, јер просто дођу као амбалажа, без суштине и садржаја. Примедба да нисмо имали шта данас да чујемо такође није тачна. Чуло се много конкретних ствари, трудили смо се да разговарамо заиста о предлозима који су данас на дневном реду, а не да сада ширимо тему и разговарамо о свему што би нам пало на памет, као што су неки покушали. Наравно, ја се надам да ће бити тренутака и да ћемо ускоро имати на дневном реду и законе па да опширније обухватимо ову тему. Пољопривреда је заиста нешто чиме ћемо се у наредном периоду бавити, нарочито што идемо ка отварању поглавља из ове области.

Оно за шта још желим да похвалим ову Владу јесте да је схватила да је пољопривреда у нашој земљи веома важна област, да се од пољопривреде не зарађује брзо, као што су то неки мислили који сада седе са друге стране. Од пољопривреде се не зарађује брзо, али је то одржива грана привреде и ми ћемо у њу улагати. Подржаваћемо развој, враћаћемо људе, младе на село, даваћемо им подстицај за то и то је оно што је наш циљ и што је програм ове владе и ми то и даље подржавамо.

Зато само напред! Све честитке и Министарству и Влади на овим програмима и на овим предлозима закона, који ће ускоро бити усвојени и надамо се да ћемо ускоро имати и нових предлога закона. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има министар Бранислав Недимовић. Изволите.

БРАНИСЛАВ НЕДИМОВИЋ: Поштовани председавајући, поштовани посланици, захваљујем се на свим вашим данашњим иступањима. Ако ме добро вид служи, а мислим да ме још увек служи, имали смо непуних 12 сати расправе о ова три предлога закона.

Због јавности и због свих овде морам још једном да укажем да ће за подстицаје у пољопривреди бити средстава у буџету у 2017. години, обезбеђено

је за 3,32 милијарде више – за инвестиције ће ићи четири пута више средстава него што је било у 2016. години, дакле негде око 2, 2 милијарде намењене за повећање конкурентности пољопривредних произвођача.

Имамо поједине категорије у области сточарства где смо повећали износе подстицаја, увели неке нове категорије. Имамо, после неколико година, прве измене закона о подстицајима, где уводимо нове мере, повећавамо подстицаје, не идемо у супротном правцу. Мислим да је то јако важно рећи, а посебно бих још једном апострофирао мере које су усмерене на младе пољопривредне произвођаче. Мислим да је то мера и одлучности ове владе да се упусти у борбу са свим проблемима који постоје у девастираним подручјима.

Што се тиче ИПАРД средстава и процедура, ту је све речено. Мислим да трошити речи поново на то нема ни смисла. Али желим још једну ствар да кажем, да се то потцрта, ми ћемо у априлу бити спремни да позовемо ревизију, да дође да нас акредитује. Мислим да је то јако важно рећи, да се не би стварала било каква сумња. Чули смо већ да је у априлу неко спомињао и конкурсе.

Ја сам се трудио данас цео дан да саслушам све оне који су имали шта да кажу, а имало се доста тога чути и захвалан сам свима.

Што се тиче конкретног питања које је било постављено малопре, ми ћемо проверити све наводе у складу са Правилником о декларисању и Правилником о контроли квалитета млека. Само једна ствар, једна исправка, не знам да ли знате, а требало би да знате, то млеко о ком сте причали, бренд „Дукат“ је у власништву француске компаније „Лакталис“, исто као и „Сомболед“ и нема никакве приче о... Не желим ни да коментаришем оно што сте говорили.

Желим једну ствар да вам кажем на крају, да постоји јасно опредељење Владе Републике Србије, и у експозеу премијера и данас у овим законима, да пољопривреду поставимо на једно од централних места, а то се видело и кроз недавно усвојени буџет, кроз више средстава. И то је мера наше опредељености да ствари у пољопривреди гурамо набоље.

Хвала вам пуно на данашњој расправи.

(Бошко Обрадовић: Реплика. Педесет грама по свакој флаши се краде.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Обрадовићу, требало је да се научите када министар да завршну реч да нема реплика.

(Бошко Обрадовић: Мене помиње и говори...)

Није вас поменуо ни у једном тренутку.

Закључујем заједнички начелни претрес. Овим бисмо завршили са данашњим радом. Настављамо сутра у 10.00 часова.

Захваљујем свима на сарадњи.

(Седница је прекинута у 21.50 часова.)